

TOLNA

MEGYEI

KÖZLÖNY

TARTALOM

I. SZEMÉLYI RÉSZ

75/2009. (IX. 18.) határozat Integrált Szociális Intézmény igazgatójának kinevezéséről.

II. TOLNA MEGYEI KÖZGYŰLÉS ÖNKORMÁNYZATI RENDELETEI

16/2009. (IX. 18.) rendelet A Tolna Megyei Önkormányzat 2009. évi költségvetéséről szóló 2/2009. (II. 13.) önkormányzati rendelet módosításáról.

17/2009. (IX. 18.) rendelet A kötelező kéményseprő-ipari közszolgáltatásról szóló 17/2000. (XII. 29.) önkormányzati rendelet módosításáról.

18/2009. (IX. 18.) rendelet A személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, valamint azok igénybevételéről szóló 16/2008. (VI. 27.) önkormányzati rendelet módosításáról.

19/2009. (IX. 18.) rendelet Önkormányzati biztos kirendeléséről és működéséről.

III.
TOLNA MEGYEI KÖZGYŰLÉS
HATÁROZATAI

- 71/2009. (IX. 18.) határozat** A lejárt határidejű közgyűlési határozatok végrehajtásáról szóló beszámoló elfogadásáról.
- 72/2009. (IX. 18.) határozat** A megyei fenntartású intézmények saját hatáskörben végrehajtott előirányzat módosításairól szóló tájékoztatóról.
- 73/2009. (IX. 18.) határozat** Tolna megye 2008. évi közbiztonsági és közlekedésbiztonsági helyzetéről szóló beszámolóról.
- 74/2009. (IX. 18.) határozat** A Tolna Megyei Polgárőr Szervezetek Szövetsége 2008. évi tevékenységéről szóló beszámolóról.
- 76/2009. (IX. 18.) határozat** A Magyarországi Németek Országos Önkormányzatával kötött Társulási Megállapodás módosításáról.
- 77/2009. (IX. 18.) határozat** Az ozorai lakásotthon tulajdonjogának igényléséről.
- 78/2009. (IX. 18.) határozat** A Dél-Dunántúli Önkormányzati Regionális Társulás Társulási Megállapodásának és Alapító okiratának módosításáról.
- 79/2009. (IX. 18.) határozat** A Dél-Dunántúli Önkormányzati Regionális Társulási Tanáccsal a speciális gyermekotthoni ellátásra kötött támogatási szerződés módosításáról.
- 80/2009. (IX. 18.) határozat** A Duna Menti Folklórfesztivál Közalapítvány megszüntetéséről szóló 30/2008. (IV. 25.) közgyűlési határozat módosításáról.
- 81/2009. (IX. 18.) határozat** Folyószámlahitel felvételéről.
- 82/2009. (IX. 18.) határozat** A Tolna Megyei Önkormányzat 2009. évi gazdálkodásának I. félévi helyzetéről.
- 83/2009. (IX. 18.) határozat** „A Tolna Megyei Önkormányzat Balassa János Kórháza sürgősségi osztályának SO2-ről SO1 szintre történő feljesztése” című és TIOP-2.2.2-08/1-2008-0019 azonosító számú pályázat második forduló dokumentációjának benyújtásáról és a szükséges önerő kiegészítéséről.

- 84/2009. (IX. 18.) határozat** Tolna megye közoktatási feladatellátási intézményhálózat-működtetése és fejlesztési tervének elfogadására.
- 85/2009. (IX. 18.) határozat** Közoktatási feladatellátási megállapodás megkötésére az Energetikai Szakközépiskola és az Esély Szolgáltató és Szakképző Iskola fenntartóival.
- 86/2009. (IX. 18.) határozat** A Tolna Megyei Önkormányzat ifjúsági koncepciójának elfogadásáról.
- 87/2009. (IX. 18.) határozat** A Tolna Megyei Önkormányzat 2009. évi összesített közbeszerzési tervének módosításáról.
- 88/2009. (IX. 18.) határozat** A 2010. évi ellenőrzési terv jóváhagyásáról.
- 89/2009. (IX. 18.) határozat** A Belső Ellenőrzési Szabályzat módosításának elfogadásáról.
- 90/2009. (IX. 18.) határozat** Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázathoz való csatlakozásról.
- 91/2009. (IX. 18.) határozat** Dunaföldvár Város szociális szolgáltatástervezési koncepciójának jóváhagyásáról.
- 92/2009. (IX. 18.) határozat** Alapítványi támogatásokról.
- 93/2009. (IX. 18.) határozat** A Tolna Megyei Turisztikai Információs és Szolgáltató Közhasznú Társaság végelszámolásával összefüggő támogatás jóváhagyásáról.
- 94/2009. (IX. 18.) határozat** Az „Integrált kis- és mikrotérségi oktatási hálózatok és központjaik fejlesztése az LHH 33 kistérségekben (DDOP-2009-3.1.2 B/2F)” című pályázat benyújtásához szükséges konzorciumi megállapodás jóváhagyásáról.

IV. KÖZLEMÉNYEK

A Magyar Közlönyben – 2009. augusztus 1. és 2009. október 1. között – kihirdetett egyes jogszabályokról.

**V.
MELLÉKLETEK**

A Tolna Megyei Közgyűlés 72/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozatának melléklete.

A Tolna Megyei Közgyűlés 76/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozatának melléklete

A Tolna Megyei Közgyűlés 78/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozatának mellékletei

A Tolna Megyei Közgyűlés 79/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozatának melléklete

A Tolna Megyei Közgyűlés 84/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozatának melléklete

A Tolna Megyei Közgyűlés 85/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozatának mellékletei

A Tolna Megyei Közgyűlés 86/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozatának melléklete

A Tolna Megyei Közgyűlés 87/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozatának melléklete

A Tolna Megyei Közgyűlés 88/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozatának mellékletei

A Tolna Megyei Közgyűlés 89/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozatának melléklete

A Tolna Megyei Közgyűlés 90/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozatának melléklete

A Tolna Megyei Közgyűlés 94/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozatának melléklete

A Tolna Megyei Önkormányzat 17/2009. (IX. 18.) önkormányzati rendeletének melléklete.

A Tolna Megyei Önkormányzat 18/2009. (IX. 18.) önkormányzati rendeletének mellékletei.

**I.
SZEMÉLYI RÉSZ**

A Tolna Megyei Közgyűlés 75/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozata Integrált Szociális Intézmény igazgatójának kinevezéséről:

1. A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése 2009. október 1-jétől az Integrált Szociális Intézmény igazgatójának határozatlan időre dr. Sudár Gézánét nevezi ki.
2. A Közgyűlés a vonatkozó jogszabályok figyelembevételével dr. Sudár Gézáné illetményét 500.000 Ft-ban állapítja meg.

Felelős: dr. Puskás Imre, a Közgyűlés elnöke

Határidő: 2009. október 1.

**II.
TOLNA MEGYEI KÖZGYŰLÉS
ÖNKORMÁNYZATI RENDELETEI**

**A Tolna Megyei Önkormányzat
16/2009. (IX. 18.) önkormányzati
RENDELETE**

**a Tolna Megyei Önkormányzat 2009. évi költségvetéséről szóló
2/2009. (II. 13.) önkormányzati rendelet módosításáról**

A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 16. § (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a Tolna Megyei Önkormányzat (a továbbiakban: Önkormányzat) 2009. évi költségvetéséről szóló 2/2009. (II. 13.) önkormányzati rendelet (továbbiakban: Rendelet) az alábbiak szerint módosítja.

1. §

A Rendelet 1. §-a helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„A Közgyűlés az Önkormányzat 2009. évi költségvetésének

a) összes bevételét	17.899.684 E Ft-ban
b) összes kiadását	17.899.684 E Ft-ban
c) költségvetési bevételi előirányzatát	17.329.684 E Ft-ban
d) költségvetési kiadási előirányzatát	17.578.690 E Ft-ban
e) hiányát	249.006 E Ft-ban
f) finanszírozási célú bevételét	570.000 E Ft-ban
ezen belül: a működési (likviditási) hitel felvétel összegét	570.000 E Ft-ban

g) finanszírozási célú kiadását	320.994 E Ft-ban
ezen belül: a működési (likviditási) hitel törlesztését	120.994 E Ft-ban
a hosszú lejáratú hitelek törlesztését	200.000 E Ft-ban

állapítja meg.”

2. §

A Rendelet 7. § (1) és (2) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(1) Az Önkormányzat 2009. évi költségvetésének a Tolna Megyei Kisebbségi Önkormányzatokkal együttes

a) általános tartaléka	103.806 E Ft,
b) működési céltartaléka	62.217 E Ft,
c) felhalmozási céltartalék	674.568 E Ft.

(2) Az (1) bekezdésben megállapított tartalékokból a Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlésének hatáskörébe tartozó

a) általános tartalék	102.235 E Ft,
b) működési céltartalék	66.562 E Ft,
c) felhalmozási céltartalék	674.568 E Ft.”

3. §

(1) A Rendelet 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 17., 19., 21., 25., 28., és 30., . számú melléklete helyébe e rendelet 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16. és 17. számú melléklete lép.

(2) A Közgyűlés az előirányzat változások jogcímeit e rendelet 4., 5., 6., 7., 8., 9., és 10., 14., 17., 18. és 19. számú, az engedélyezett álláshelyek módosítását e rendelet 11. számú mellékletében foglaltaknak megfelelően hagyja jóvá.

Záró rendelkezések

4. §

E rendelet a kihirdetése napján lép hatályba.

dr. Puskás Imre
a Közgyűlés elnöke

dr. Bartos Georgina
megyei főjegyző

Záradék:

A rendelet 2009. szeptember hónap 18. nap kihirdetésre került.
Szekszárd, 2009. szeptember hónap 18. nap

dr. Bartos Georgina
megyei főjegyző

**A Tolna Megyei Önkormányzat
17/2009. (IX. 18.) önkormányzati rendelete
a kötelező kéményseprő-ipari közszolgáltatásról szóló
17/2000. (XII. 29.) önkormányzati rendelet
módosításáról**

A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. tv. 71. § (2) bekezdésében, valamint az egyes helyi közszolgáltatások kötelező igénybevételéről szóló 1995. évi XLII. tv. 4. § (4) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a kötelező kéményseprő-ipari közszolgáltatásról szóló 17/2000. (XII. 29.) önkormányzati rendeletét (továbbiakban: Rendelet) az alábbiak szerint módosítja:

1. §

A Rendelet melléklete helyébe jelen önkormányzati rendelet melléklete lép.

2. §

E rendelet 2010. január 1-jével lép hatályba.

**dr. Puskás Imre
a Közgyűlés elnöke**

**dr. Bartos Georgina
megyei főjegyző**

Záradék:

**Ezen rendelet 2009. szeptember 18-án kihirdetésre került.
Szekszárd, 2009. szeptember 18.**

**dr. Bartos Georgina
megyei főjegyző**

**A Tolna Megyei Önkormányzat
18/2009. (IX. 18.) önkormányzati
RENDELETE**

**a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, valamint azok igénybevételéről
szóló 16/2008. (VI. 27.) önkormányzati rendelet módosításáról**

A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése az 1993. évi III. tv. 92. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról, valamint azok igénybevételéről szóló 16/2008. (VI. 27.) önkormányzati rendeletét (a továbbiakban: Rendelet) az alábbiak szerint módosítja:

1. §

A Rendelet 2. § (2)-(5) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

- „(2) A kérelem mintáját e rendelet 2. számú melléklete tartalmazza. A kérelmet a választott otthon vezetőjénél kell benyújtani. A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátás iránti kérelemről az otthonvezető dönt.*
- (3) Az otthonvezető a kérelem elbírálása során köteles megvizsgálni, hogy a kérelmező a rendelet 1. § (2) bekezdése szerinti jogosulti körbe tartozik-e.*
- (4) A (2) bekezdés szerinti igénybevételi eljárást a 9/1999. (XI. 24.) SzCsM rendelet előírásainak megfelelően köteles végezni az otthonvezető.*
- (5) Ha az ellátást igénylő vagy törvényes képviselője a (2) bekezdés szerinti döntést vitatja, az arról szóló értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz fordulhat, aki határozattal dönt az elhelyezés kérdéséről.”*

2. §

A Rendelet 3. § (5) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

- „(5) Idősek otthonában az otthonvezető megkéri a lakóhely szerint illetékes jegyzőtől (a továbbiakban: jegyző) a jövedelemvizsgálatot. A jegyző által kiállított igazolás az alapja a személyi térítési díj megállapításának, valamint a differenciált normatív állami támogatás igénylésének.”*

3. §

A Rendelet 4. § (1) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

- „(1) Az otthonvezető az ellátásra vonatkozó igényt köteles nyilvántartásba venni, és a nyilvántartásba vételt követő 15 napon belül kiértékelni az elhelyezésre várakozót, illetve a törvényes képviselőjét.”*

4. §

A Rendelet 5. §-a helyébe az alábbi rendelkezések lépnek:

- „(1) Az otthonvezető az Szt.-ben és a jelen rendeletben előírt dokumentumok birtokában, a kérelmek beérkezésének sorrendjében gondoskodik az ellátást igénylők elhelyezéséről.
- (2) Az otthonvezető az ellátást igénylő azonnali elhelyezéséről gondoskodik, ha annak helyzete a soron kívüli elhelyezést indokolja. A soron kívüli elhelyezésre vonatkozó igényt a kérelemben meg kell indokolni, és az előgondozás során ellenőrizni kell.
- (3) Soron kívüli elhelyezést csak az otthonban rendelkezésre álló üres férőhelyekre lehet biztosítani.
- (4) Több soron kívüli elhelyezésre vonatkozó kérelem, illetve bírósági vagy gyámhatósági beutaló határozat esetén az otthonvezető az otthon orvosának és a fenntartó képviselőjének bevonásával bizottságot hoz létre, amely dönt a jogosultak elhelyezésének sorrendjéről (a továbbiakban: bizottság).
- (5) A bizottságba a Közgyűlés a Pénzügyi és Intézményfenntartó Osztály mindenkori intézményi referensét jelöli ki.
- (6) Valamennyi otthonvezető minden hónap 5. napjáig e rendelet 3. számú melléklet szerinti jelentőlapon köteles tájékoztatni az intézményvezetőt az esetleges üres férőhelyekről, a várakozók számának alakulásáról, valamint a soron kívüli elhelyezési igényekről.
- (7) Az intézményvezető a várakozók számának alakulásáról a 4. számú melléklet szerint minden hónap 10-éig tájékoztatja a Közgyűlés elnökét.”

5. §

A Rendelet 6. §-a helyébe az alábbi rendelkezések lépnek:

- „(1) A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézményi jogviszonyt:
- a) a bíróság vagy gyámhatóság külön jogszabályban rögzítettek szerinti intézkedése, vagy
 - b) az otthonvezető intézkedése keletkezteti.
- (2) Az ellátás igénybevételének megkezdésekor az otthonvezető és az ellátást igénylő, illetve törvényes képviselője megállapodást köt. A megállapodásnak tartalmaznia kell:
- a) az ellátás pontos helyét (épület, szakmai egység, szobaszám, stb.)
 - b) az intézményi ellátás időtartamát (határozott vagy határozatlan időtartam megjelölésével),

- c) az ellátás igénybevételének kezdő időpontját, határozott időtartamú elhelyezés esetén záró időpontját,
 - d) az intézmény által nyújtott szolgáltatások formáját, módját, körét,
 - e) az alapellátásba nem tartozó szolgáltatásokat, az ezekért kérhető térítési díj mértékét,
 - f) a személyi térítési díj megállapítására, fizetésére vonatkozó szabályokat,
 - g) az egyszeri hozzájárulás megfizetésének kötelezettsége esetén a hozzájárulás összegét, továbbá annak beszámítására, teljes vagy részleges visszafizetésére vonatkozó szabályokat,
 - h) a megállapodás módosításának szabályait,
 - i) az intézményi jogviszony megszűnésének módjait,
 - j) a panasztétel lehetőségét, annak kivizsgálási módját.
- (3) Az otthonvezető a megállapodást 15 napon belül köteles megküldeni a Tolna Megyei Önkormányzat főjegyzőjének. A megállapodások törvényességi valamint szakmai tartalmának vizsgálatát a Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) végzi.
- (4) A megállapodáshoz mellékelni kell e rendelet 2. számú mellékletében szereplő „Kérelem” adatlap egy példányát.
- (5) A megállapodásban foglalt – az intézmény részéről fennálló – kötelezettségek teljesítésével kapcsolatos panasz kivizsgálása az intézményvezető hatáskörébe tartozik.
- (6) Az ellátást igénybe vevő a vitatott otthonvezetői intézkedéssel szemben az intézmény vezetőjéhez fordulhat. Amennyiben az ellátott az intézmény vezetőjének döntését is vitatja, a fenntartóhoz fordulhat. A fenntartó döntéséről határozatot hoz.
- (7) A Közgyűlés a (6) bekezdés szerinti fenntartói hatáskört a Közgyűlés elnökére ruházza át.
- (8) Az otthonvezető a (2) bekezdés szerint megkötött megállapodást egyoldalúan nem módosíthatja. Vitás kérdésekben köteles kikérni az otthonban működő Érdekképviselői Fórum (a továbbiakban: Érdekképviselői Fórum) véleményét.
- (9) A megyén kívüli igény esetén a kérelmező vagy az érintett otthonvezető köteles kikérni a fenntartó hozzájárulását.
- (10) A (9) bekezdésben foglalt hozzájárulás vagy a elutasítás kiadására átruházott hatáskörben a Közgyűlés elnöke jogosult.”

6. §

A Rendelet 8. § (1) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(1) Az otthonokra vonatkozó napi és havi intézményi térítési díjat a Tolna Megyei Közgyűlés évente a költségvetési rendelet elfogadásával egyidejűleg, legkésőbb a tárgyév március 1-jéig állapítja meg. Indokolt esetben évente egy alkalommal

az intézményi térítési díj alapjául szolgáló szolgáltatási önköltség korrigálható.”

7. §

A Rendelet 9. § (1) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(1) Az ellátásban részesülő az intézményi elhelyezés napjától térítési díjat (a továbbiakban: személyi térítési díj) köteles fizetni az intézményi térítési díj figyelembevételével. A személyi térítési díjat a tárgyhónapot követő hónap 10. napjáig kell befizetni az intézmény elszámolási számlájára.”

8. §

(1) A Rendelet 10. § (1) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(1) A személyi térítési díjat – a (3) és (4) bekezdésben foglaltak kivételével – az intézmény vezetője állapítja meg.”

(2) A Rendelet 10. § (4) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(4) A fenntartó állapítja meg a személyi térítési díjat, amennyiben
a) *az ellátott ingyenes ellátásban részesül, és nem minősül állami gondoskodás alatt álló kiskorú személynek,*
b) *időotthoni ellátás esetén, ha az intézményi jogviszony 2008. január 1-jét megelőzően keletkezett, és az ellátott rendelkezik ingatlanvagyonnal, illetve tartásra köteles hozzátartozóval, és a fenntartó 2008. évben nem kérte a jegyzőtől a jövedelemvizsgálatát.”*

(3) A Rendelet 10. § (6) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(6) Az ellátott, törvényes képviselője, vagy hozzátartozója nyilatkozhat arról, hogy kötelezettséget vállal a mindenkor érvényes intézményi térítési díj megfizetésére. Ha az érintett személy a jognyilatkozatot visszavonja, az intézményvezető köteles az ellátott jövedelmi helyzetét vizsgálni, és megállapítani a személyi térítési díjat e rendeletben előírtak szerint.”

9. §

A Rendelet 12. § (1)-(2) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„ (1) A megállapított személyi térítési díj beszédéséről az otthonvezető gondoskodik. A térítési díj hátralékot negyedévenként köteles kimutatni, és tájékoztatni az intézmény vezetőjét, aki a fizetésre kötelezettet felszólítja a tartozás rendezésére.

(2) Amennyiben a tartozás nem kerül rendezésre, az intézmény vezetője negyedévente tájékoztatja a fenntartót a térítési díjhátralék behajtása vagy a behajthatatlan hátralék törlése érdekében.”

10. §

A Rendelet 16. § (2) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(2) Idősoththoni ellátott esetén az intézmény vezetője minden év október 31-éig kezdeményez jövedelemvizsgálatot a jegyzőnél. A 2008. január 1-jét követően keletkezett intézményi jogviszony esetén azoknál az ellátottaknál kell a jövedelemvizsgálatot megkérni, akiknél a fenntartó 2008. év során kezdeményezte a jövedelemvizsgálatot. Ez esetben az Szt. 119/D. §-ában meghatározott vagyoni helyzetet nem kell vizsgálni.”

11. §

A Rendelet 17. § (7) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(7) A Közgyűlés felhatalmazza az intézményvezetőt, hogy kivételesen indokolt esetben a fenntartó engedélyével – a jelentkező igények jobb kielégítése érdekében – a kétágyas lakrészeket egy ellátottnak is kiadhassák, amennyiben a kérelmező vállalja a kétágyas lakrész igénybevétele esetén megállapítandó egyszeri hozzájárulás – 1.800.00 Ft – megfizetését.”

12. §

A Rendelet 18. § (1)-(3) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(1) A panaszjogok gyakorlásának módját az otthon házirendjében (a továbbiakban: házirend) kell szabályozni, és biztosítani kell, hogy azt a jogosultak, a hozzátartozóik és az intézmény dolgozói megismerhessék. Ennek érdekében a gondozásba vétel napján a házirend egy példányát a jogosultnak át kell adni, továbbá gondoskodni kell a házirend folyamatos hozzáférhetőségéről.

(2) A tartós bentlakásos intézményben gondozott és hozzátartozója (törvényes képviselője), valamint a jogosult jogait és érdekeit képviselő társadalmi szervezet a házirendben foglaltak szerint panasszal élhet az otthonvezetőnél, az intézmény vezetőjénél vagy az Érdekképviselési Fórumnál.

(3) Az otthonvezető és az intézmény vezetője 15 napon belül köteles írásban értesíteni a panaszost az ügy kivizsgálásának eredményéről és az elrendelt intézkedésről.”

13. §

(1) A Rendelet 19. § (1)-(3) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezések lépnek:

„(1) A jogosultak érdekeinek védelmében valamennyi otthonban Érdekképviselési Fórum működik.

(2) A Közgyűlés az általa fenntartott otthonokban az Érdekképviselési Fórum megalakításának és működésének szabályait az alábbiak szerint állapítja meg:

Az Érdekképviselői Fórum tagjai:

- a) az intézményi ellátást igénybevevők választott képviselői,*
- b) az ellátottak hozzátartozói, illetve törvényes képviselői közül egy fő választott képviselő,*
- c) az otthon nem vezető beosztású dolgozóinak egy fő választott képviselője;*
- d) a fenntartó képviselőjében egy fő, akit a Közgyűlés delegál 4 évre;*

(3) Az Érdekképviselői Fórum létszáma minden otthonban 5 fő.

(2) A Rendelet 19. § (5) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(5) Az Érdekképviselői Fórum dönt az eléje terjesztett panaszokról, javaslatot tesz az intézményi jogviszony megszüntetésére (amennyiben az ellátásban részesülő a házirendet többször, súlyosan megsérti), intézkedéseket kezdeményezhet a fenntartó felé, az illetékes államigazgatási hivatalnál, illetve más hatáskörrel rendelkező szervnél.”

14. §

(1) A Rendelet 20. § (1)-(3) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezések lépnek:

„(1) A szociális otthonok az államigazgatási hivatal által kiadott működési engedély alapján végzik a szakmai jogszabályokban, az alapító okiratban, a szervezeti és működési szabályzatban és a szakmai programban rögzített feladataikat.

(2) Az intézmény szervezeti- és működési szabályzatának jóváhagyása a fenntartó hatáskörébe tartozik. A szervezeti és működési szabályzat jóváhagyására irányuló hatáskört - az abban foglaltak jogi és szakmai előkészítését követően - a Közgyűlés az elnökére ruházza át.

(3) A szociális intézmény – figyelembe véve a telephelyeken nyújtott általános és speciális szolgáltatásokat – szakmai programot köteles készíteni, melyet a fenntartónak jóváhagyás végett megküld.

(2) A Rendelet 20. § (6)-(8) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezések lépnek:

„(6) Az intézmény gazdálkodásának törvényességi és fenntartói felügyeletét a főjegyző által elrendelt ellenőrzés formájában biztosítja az önkormányzat.

(7) Az intézmény ellenőrzésének tapasztalatairól a megyei főjegyző évente egyszer köteles beszámolni a Közgyűlésnek.

(8) Az Szt. előírásai alapján – a szakmai jogszabályok figyelembevételével – az intézményi ellátás igénybevételével kapcsolatos szabályokat, az ellátottak jogait és kötelességeit valamennyi telephelyen a házirendben kell meghatározni.”

15. §

(1) A Rendelet 1. számú melléklete helyébe jelen rendelet 1. sz. melléklete lép.

- (2) A Rendelet kiegészül a jelen rendelet 2. számú melléklete szerinti 4. számú melléklettel.

16. §

- (1) Jelen rendelet 2009. október 1. napján lép hatályba.
- (2) A hatálybalépéssel egyidejűleg a Rendelet 16. § (3) bekezdése hatályát veszti.
- (3) A Rendeletben fenntartó alatt a Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlését, mint irányító szervezet kell érteni.

Dr. Puskás Imre
a megyei Közgyűlés elnöke

Dr. Bartos Georgina
megyei főjegyző

Záradék:

**A rendelet 2009. szeptember hónap 18. napján kihirdetésre került.
Szekszárd, 2009. szeptember hónap 18. nap**

Dr. Bartos Georgina
megyei főjegyző

**A Tolna Megyei Önkormányzat
19/2009. (IX. 18.) önkormányzati rendelete
önkormányzati biztos kirendeléséről és működéséről**

A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Áht.) 100/D. §-a (6) bekezdésében foglalt felhatalmazás, valamint az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm.rendelet (a továbbiakban: Ámr.) 153. §-ában foglaltak alapján, a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXv. tv. 16. § (1) bekezdésében foglalt hatáskörében eljárva önkormányzati biztos kirendelésének módjáról, feltételeiről, tevékenységéről és működésük szabályozásáról az alábbi rendeletet alkotja:

1. §

A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése önkormányzati biztost rendel ki az irányítása alá tartozó költségvetési szervhez, ha annak elismert, az esedékességet követő 30 napon túli tartozásállománya eléri az éves eredeti költségvetési kiadási előirányzatának 10%-át, vagy összege meghaladja a 150 millió Ft-ot és az intézmény a tartozását egy hónapon belül nem tudja 30 nap alá szorítani.

2. §

Az Ámr. 153. § (3) bekezdésében foglaltak alapján önkormányzati biztos kirendelését - az 1. §-ban foglalt feltétel bekövetkezése esetén - a Közgyűlésnél kezdeményezheti:

- a) a Pénzügyi Bizottság,
- b) a Közgyűlés elnöke,
- c) a megyei főjegyző a Közgyűlés elnökén keresztül,
- d) a Közgyűlés által megbízott könyvvizsgáló,
- e) a költségvetési szerv vezetője,
- f) a Balassa János Kórházhoz történő önkormányzati biztos kirendelését kezdeményezheti az egészségbiztosítási szerv (OEP illetékes szerve),
- g) az a)-e) pontban foglalt kezdeményezésre jogosultak a Kórháznál csak az egészségbiztosítási szerv (OEP illetékes szerve) véleményének előzetes kikérését követően kezdeményezhetik az önkormányzati biztos kirendelését.

3. §

Az önkormányzati biztosnak jelölhető személyeket, szervezeteket a Közgyűlés nyilvános pályázat alapján választja ki, nevüket és költségvetési gyakorlatuk szakirányát közzé kell tenni.

4. §

- (1) Az önkormányzati biztos az Ámr. 153. § (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően az lehet, aki büntetlen előéletű magyar állampolgár, felsőfokú pénzügyi, számviteli iskolai végzettséggel és a kijelölés évét megelőző 10 évben legalább 5 éves költségvetési gyakorlattal rendelkezik.

- (2) Az Ámr. 153. § (5) bekezdésében foglalt feltételekkel önkormányzati biztosi feladatokkal pénzügyi, illetve számviteli tevékenységet folytató gazdasági társaság is megbízható. Gazdasági társaság megbízásakor az adott megbízásért egyszemélyben felelős természetes személyt is meg kell nevezni.

5. §

- (1) Az önkormányzati biztost a jelölhető személyek, illetve szervezetek közül, a Közgyűlés döntése alapján, a Közgyűlés elnöke bízza meg. Ennek tényét a helyben szokásos módon közzé kell tenni.
- (2) Önkormányzati biztosként nem jelölhető ki:
- a) aki az adott költségvetési szerv dolgozója,
 - b) aki a kijelölést megelőző 3 évben az adott költségvetési szerv dolgozója volt,
 - c) aki rendszeres és tartós megbízási vagy vállalkozási jogviszonyban áll, vagy állt kirendelését megelőző 3 évben az adott költségvetési szervnél,
 - d) aki az 1. §-ban megállapított tartozás állomány jogosultjai tekintetében családi kapcsolat, üzleti érdekelttség vagy munkavégzésre irányuló jogviszony miatt érintett,
 - e) a költségvetési szerv vezetőjének, gazdasági vezetőjének vagy dolgozójának a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény 685. §-ának b) pontja szerinti hozzátartozója, e minőségének fennállása alatt, illetve annak megszűnésétől számított 3 évig.

6. §

- (1) Az önkormányzati biztossal megbízási szerződést kell kötni és megbízólevéllel kell ellátni. A megbízólevélnek tartalmaznia kell:
- a) a költségvetési szerv megnevezését, székhelyét,
 - b) a megbízás időtartamát,
 - c) az önkormányzati biztos feladatait, jogkörét.
- (2) Az Ámr. 153. § (8) bekezdésében foglaltak alapján az önkormányzati biztos jogosult a gazdálkodással összefüggésben:
- a) a költségvetési szerv vezetőitől és valamennyi dolgozójától írásbeli és szóbeli tájékoztatást kérni,
 - b) a költségvetési szerv valamennyi okmányába betekinteni, arról másolatot, kivonatot készíttetni,
 - c) a költségvetési szerv valamennyi helyiségébe belépni,
 - d) rögzíteni a kötelezettségvállalás, utalványozás, ellenjegyzés és érvényesítés megbízásának időtartama alatti eljárási szabályait,
 - e) a kötelezettségvállalás, az utalványozás ellenjegyzését megtagadni, ha azzal nem ért egyet,
 - f) szakértőt igénybe venni.
- (3) Az Ámr. 153. § (8) bekezdésében foglaltak alapján az önkormányzati biztos köteles:
- a) megbízatásának időpontjától kezdve figyelemmel kísérni a költségvetési szerv gazdálkodását, a jogszabályokban előírt feladatainak ellátását,

- b) feltárni azokat az okokat, amelyek a tartós fizetéseképtelenséghez vezettek, ennek alapján azonnali végrehajtásra irányuló intézkedési tervet készíteni, melyet a Közgyűlés fogad el,
 - c) a tartozásállomány felszámolására, a gazdálkodás egyensúlyának biztosítására, a követelések behajtására, ezek ütemezésére azonnali intézkedéseket kezdeményezni oly módon, hogy azok az alaptevékenység ellátását ne akadályozzák,
 - d) intézkedési tervet kidolgozni – az önkormányzati hivatallal együttműködve – a gazdálkodás, a feladatellátás hosszabb távú ésszerűsítésére,
 - e) a c) pontban foglaltak megvalósítása érdekében részt venni az önkormányzati hivatal kijelölt képviselőjével a követelések jogosultjaival, adóhatósággal, vám- és pénzügyőrség szerveivel, szállítókkal folytatott egyeztető tárgyalásokon,
 - f) kezdeményezni a költségvetési szerv vezetőjének, valamint gazdasági vezetőjének a munkából való felfüggesztését, illetve felmentését, ha megállapítja, hogy a tartozásállomány nevezetteknek felróható okok miatt jött létre,
 - g) a titoktartási kötelezettségre vonatkozó szabályok betartására.
- (4) Az önkormányzati biztos tevékenységéről a Közgyűlés elnökének havonta – munkájának a költségvetési szerv általi akadályoztatása esetén soron kívül – beszámol. A beszámolóban számot kell adni a megtett intézkedésekről, a tartozásállomány, a kintlévőségek alakulásáról, illetve javaslatot lehet tenni más szervek hatáskörébe tartozó intézkedésekre.
- (5) Az önkormányzati biztos megbízatásának megszűnésekor záró értékelést köteles készíteni, amelyet a (3) bekezdés d) pontjában foglalt intézkedési tervvel együtt a Közgyűlésnek kell elfogadni.
- (6) A költségvetési szerv vezetője köteles az önkormányzati biztos (2) bekezdésben foglalt jogai teljesítését elősegíteni, részére biztosítani:
- a) az épületbe, helyiségekbe való állandó bejutást,
 - b) irodahelyiséget, a munkavégzés személyi (üggyviteli alkalmazott) és tárgyi feltételeit (kommunikációs, irodai eszközök stb.).
- (7) Az önkormányzati biztos megbízatásának megszüntetésére – a megbízási szerződésben meghatározott időtartam letelte előtt – akkor kerülhet sor, ha:
- a) a költségvetési szervnek a szokásos, illetve a szerződésekben (megállapodásokban) foglalt fizetési határidőkön belüli tartozásállományon felül egyéb tartozása nincs,
 - b) működése a költségvetési szerv gazdálkodásában javulást nem eredményezett az önkormányzati biztosra felróható okok miatt, vagy
 - c) a költségvetési szerv pénzügyi helyzete az önkormányzati biztos közreműködésével sem javítható.
- (8) A Közgyűlés elnöke
- a) a (7) bekezdés b) pontjában foglalt esetben új önkormányzati biztos kijelölését kezdeményezi a Közgyűlésnél,

- b) a (7) bekezdés c) pontja szerinti esetben intézkedést kezdeményez a Közgyűlésnél a költségvetési szerv pénzügyi helyzetének javítására, átszervezésére, illetve a költségvetési szerv megszüntetésére.

7. §

- (1) Az Ámr. 153. § (8) bekezdése alapján az önkormányzati biztos kijelölésével összefüggő kiadás – az önkormányzati biztos kezdeményezésére felbontott, megszüntetett, módosított szerződésekkel összefüggésben keletkező, költségvetési szervet terhelő kiadásokat kivéve – a megyei önkormányzatot terheli.
- (2) Az önkormányzati biztost megillető havi megbízási díj összegét, a költségelszámolás rendjét és az abba bevonható költségek körét a megbízási szerződés tartalmazza. A havi megbízási díj összege nem lehet kevesebb, mint azon költségvetési szerv vezetőjének havi alapilletménye, ahová az önkormányzati biztost kijelölték.

8. §

- (1) Amennyiben a helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásáról szóló 1996. évi XXV. tv. alapján adósságrendezési eljárást kezdeményeztek a Tolna Megyei Önkormányzat ellen, az önkormányzati biztos további foglalkoztatásáról – a pénzügyi gondnok egyetértésével – a Megyei Közgyűlés elnöke dönt.
- (2) Önkormányzati biztos továbbfoglalkoztatása esetén az adósságrendezési eljárás megindítását követően a biztos tevékenységét a pénzügyi gondnokkal egyeztetett módon végzi. A pénzügyi gondnok és az önkormányzati biztos tevékenységének összehangolását az önkormányzati biztos megbízásának módosításával írásba kell foglalni erre a Közgyűlés elnöke jogosult. Az önkormányzati biztos a Közgyűlés elnökének adott beszámolót megküldi a pénzügyi gondnoknak is.

9. §

Az önkormányzati biztos működésével kapcsolatban e rendeletben nem szabályozott kérdéseket az Ámr.-ben foglalt vonatkozó és egyéb jogszabályi rendelkezések figyelembevételével kell megoldani.

10. §

- (1) A Tolna Megyei Önkormányzat irányítása alá tartozó költségvetési szerv vezetője a Közgyűlés elnökét írásban köteles tájékoztatni, ha a rendelet 1. §-ában foglalt feltétel az intézmény gazdálkodásában bekövetkezik.
- (2) A Tolna Megyei Önkormányzat irányítása alá tartozó költségvetési szerv vezetője a féléves és éves beszámoló leadásával egyidejűleg köteles tájékoztatást adni a költségvetési szerv tartozásállományának esedékesség, illetve lejárat szerinti alakulásáról.

Záró rendelkezések**11.§**

- (1) E rendelet 2010. január 1-jén lép hatályba.
- (2) A rendelet hatálybalépésével egyidejűleg a Tolna Megyei Önkormányzat az önkormányzati biztos kirendeléséről és működéséről szóló 9/1997. (IV. 22.) önkormányzati rendelete hatályát veszti.

dr. Puskás Imre
a Közgyűlés elnöke

dr. Bartos Georgina
megyei főjegyző

Záradék:

**A rendelet 2009. szeptember hónap 18. nap kihirdetésre került.
Szekszárd, 2009. szeptember hónap 18. nap.**

dr. Bartos Georgina
megyei főjegyző

III.
TOLNA MEGYEI KÖZGYŰLÉS
HATÁROZATAI

A Tolna Megyei Közgyűlés 71/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozata a lejárt határidejű közgyűlési határozatok végrehajtásáról szóló beszámoló elfogadásáról:

A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése a 133/2008. (XI. 28.), 10/2009. (II. 13.), 23/2009. (III. 27.), 25/2009. (III. 27.), 29/2009. (III. 27.), 51/2009. (IV. 24.) 52/2009. (VI. 26.), 53/2009. (VI. 26.), 56/2009. (VI. 26.), 57/2009. (VI. 26.), 58/2009. (VI. 26.), 59/2009. (VI. 26.), 60/2009. (VI. 26.), 61/2009. (VI. 26.), 62/2009. (VI. 26.), 63/2009. (VI. 26.), 64/2009. (VI. 26.), 66/2009. (VI. 26.), 67/2009. (VI. 26.), 68/2009. (VI. 26.), 69/2009. (VI. 26.), 70/2009. (VI. 26.) lejárt határidejű közgyűlési határozatok végrehajtásáról szóló beszámolót elfogadta.

A Tolna Megyei Közgyűlés 72/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozata a megyei fenntartású intézmények saját hatáskörben végrehajtott előirányzat módosításairól szóló tájékoztatóról:

A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése a megyei fenntartású intézmények saját hatáskörben végrehajtott előirányzat módosításairól szóló tájékoztatót – a mellékletében foglalt tartalommal – tudomásul veszi.

A Tolna Megyei Közgyűlés 73/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozata Tolna megye 2008. évi közbiztonsági és közlekedésbiztonsági helyzetéről szóló beszámolóról:

A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése Tolna megye 2008. évi közbiztonsági és közlekedésbiztonsági helyzetéről szóló rendőrfőkapitányi beszámolót elfogadja.

A Tolna Megyei Közgyűlés 74/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozata a Tolna Megyei Polgárőr Szervezetek Szövetsége 2008. évi tevékenységéről szóló beszámolóról:

A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése megtárgyalta a Tolna Megyei Polgárőr Szervezetek Szövetségének 2008. évi tevékenységéről szóló beszámolóját, és azt elfogadta.

A Tolna Megyei Közgyűlés 76/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozata a Magyarországi Németek Országos Önkormányzatával kötött Társulási Megállapodás módosításáról:

1. A Közgyűlés a Társulás a Magyarországi Német Színházért elnevezéssel létrejött Társulás Társulási Megállapodásának módosítását megtárgyalta, a módosítást, a határozat mellékletében foglaltak szerint elfogadja.
2. A Közgyűlés felhatalmazza elnökét, hogy a Társulási Megállapodás módosítását a határozat mellékletében foglaltaknak megfelelő tartalommal aláírja.

Felelős: dr. Puskás Imre, a Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlésének elnöke

Határidő: 2009. november 30.

A Tolna Megyei Közgyűlés 77/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozata az ozorai lakásotthon tulajdonjogának igényléséről:

1. A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. tv. 36. § (2) bekezdés c) pontja szerint kezdeményezi az állami tulajdonban lévő Ozora, Ifjúság lakótelep 6. szám (Hrsz.: 1955/2) alatti ingatlan ingyenes önkormányzati tulajdonba adását.
2. A Közgyűlés felhatalmazza elnökét, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket az ingatlan tulajdonjogának Önkormányzat részére történő megszerzése érdekében.
3. Az ingatlant az Önkormányzat kötelező önkormányzati feladat ellátása érdekében kívánja tulajdonba venni, és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. 95. § (1) bekezdésben meghatározott gyermekvédelmi, illetve a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. 88. § (1) bekezdésének a) pontja szerinti szociális célra kívánja felhasználni.
4. A Közgyűlés nyilatkozik arról, hogy a tulajdonba adás érdekében felmerült költségeket - ideértve a művelési ág szükséges megváltoztatásának költségét – az Önkormányzat megtéríti.

Felelős: dr. Puskás Imre, a Közgyűlés elnöke

Határidő: 2009. december 31.

A Tolna Megyei Közgyűlés 78/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozata a Dél-Dunántúli Önkormányzati Regionális Társulás Társulási Megállapodásának és Alapító okiratának módosításáról:

1. A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése a Dél-Dunántúli Önkormányzati Regionális Társulás Társulási Megállapodásának az 1. számú mellékletben foglaltak szerinti módosítását támogatja, az egységes szerkezetű Társulási Megállapodást a 2. számú melléklet szerinti tartalommal jóváhagyja. A Közgyűlés felhatalmazza elnökét a módosított Társulási Megállapodás aláírására.
2. A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése támogatja a Dél-Dunántúli Önkormányzati Regionális Társulás Alapító Okiratának a társulás alaptevékenységét (szakfeladatát) 2010. január 1-jei hatállyal megváltoztató alábbi módosítását:
 - 75188-9 Gazdasági és területfejlesztési feladatok helyett *841325 Építésügy területpolitika területi igazgatása és szabályozása,*
 - 75192-2 Önkormányzatok, valamint többcélú kistérségi társulások elszámolásai helyett: *841126 Önkormányzatok és többcélú kistérségi társulások igazgatási tevékenysége,*
 - 85314-7 Nevelőotthoni és nevelőintézeti ellátás helyett: *879013 Speciális gyermekotthoni ellátás.*A Közgyűlés az egységes szerkezetű Alapító Okiratot a 3. számú melléklet szerinti tartalommal jóváhagyja. A Közgyűlés felhatalmazza elnökét a módosított Alapító Okirat aláírására.
3. A Közgyűlés felkéri a megyei főjegyzőt ezen határozatának a Dél-Dunántúli Önkormányzati Regionális Társulás Társulási Tanács Elnöke részére történő megküldésére.

Felelős: dr. Puskás Imre, a Közgyűlés elnöke (az 1. és 2. pontok tekintetében)
dr. Bartos Georgina megyei főjegyző (a 3. pont tekintetében)

Határidő: azonnal

A Tolna Megyei Közgyűlés 79/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozata a Dél-Dunántúli Önkormányzati Regionális Társulási Tanáccsal a speciális gyermekotthoni ellátásra kötött támogatási szerződés módosításáról:

1. A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése a határozat melléklete szerinti szerződés-módosítás tervezetét jóváhagyja.

2. A Közgyűlés felhatalmazza elnökét, hogy a Támogatási szerződés módosítását aláírja.
3. A Közgyűlés 2009. évben a szerződésen felül ellátott 2 fő ellátására 559 E Ft pótelőirányzatot biztosít a 389. Általános tartalék cím terhére.

Felelős: dr. Puskás Imre, a Közgyűlés elnöke,

Határidő: azonnal

A Tolna Megyei Közgyűlés 80/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozata a Duna Menti Folklórfesztivál Közalapítvány megszüntetéséről szóló 30/2008. (IV. 25.) közgyűlési határozat módosításáról:

1. A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése a 30/2008. (IV. 25.) kgy. határozatának 3. pontját az alábbiak szerint módosítja:

„3. A Közgyűlés a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 74/E. § (3) bekezdése alapján egyetért a Duna Menti Folklórfesztivál Közalapítvány (6300 Kalocsa, Szent István király út 35.; nyilvántartási száma: 1273; Pk. 10/2002/5.) (továbbiakban: Közalapítvány) megszüntetésével és a Közalapítvány megszüntetését határozza el tekintettel arra, hogy a Közalapítvány céljainak megvalósítása lehetetlenné vált pénzügyi forrás (vagyon) hiányában.”

2. A Közgyűlés a 30/2008. (IV. 25.) kgy. határozatának 4. és 7. pontját visszavonja.
3. A Közgyűlés felkéri a megyei főjegyzőt, hogy ezen határozatáról értesítse a Közalapítvány elnökét.

Felelős: dr. Bartos Georgina, megyei főjegyző

Határidő: azonnal

A Tolna Megyei Közgyűlés 81/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozata folyószámlahitel felvételéről:

1. A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése a jelenleg hatályos 700.000 E Ft volumenű folyószámlahitel-keret szerződés 300.000 E Ft-tal, 1.000.000 E Ft-ra történő megemelését 2009. november 1-jétől jóváhagyja. A jelenleg hatályos folyószámlahitel-keret szerződés lejáratára nem módosulna. A Közgyűlés a hitel igénybevételével összefüggő kamat többlet fedezetét a 2009. évi és 2010. évi költségvetésében biztosítja.

2. A Közgyűlés felhatalmazza elnökét, hogy a folyószámlahitel megemelésére irányuló közbeszerzési eljárást folytassa le, döntésével az eljárást zárja le, és kösse meg a folyószámlahitel-keret módosításáról szóló szerződést.
3. A Közgyűlés felhatalmazza elnökét, hogy a folyószámlahitel-keret szerződés módosításához szükséges biztosítékokról, fedezetről a nyilatkozatot kiadja.
4. A Közgyűlés kötelezettséget vállal arra, hogy a hitelek tőke- és kamatterheit költségvetésében - a felhalmozási kiadásokat megelőzően - biztosítja. A hitelek fedezetét elsődlegesen az illetékbevétel képezi. A tényleges és tervezett kamat különbözete az általános tartalékot terheli.
5. A Közgyűlés a korábban biztosított keretbiztosítéki jelzalog fedezetet továbbra is rendelkezésre bocsátja, további biztosítékként a Zamárdi 2969 hrsz.-ú ingatlant fedezetként felajánlja és rendelkezésre bocsátja, a jelzalog bejegyzéséhez hozzájárul. A Közgyűlés az illetékbevétel engedélyezését a folyószámlahitel maximális összegének és a hitel járulékainak (kamatainak és egyéb költségeinek) együttes volumenében – a hitelintézet igénye esetén és annak megfelelően - engedélyezi. A Közgyűlés felhatalmazza elnökét a folyószámlahitel- keret szerződéshez kapcsolódó - engedélyezési szerződés aláírására.
6. A Közgyűlés a Balassa János Kórház támogatására 100 millió Ft-ot biztosít. A támogatás kiutalására 2009. október hónapban kell intézkedni.
7. A Közgyűlés felhatalmazza elnökét, hogy a támogatással kapcsolatos feltételeket a Kórházzal megállapodásban rendezze. A megállapodásban a Kórháznak vállalnia kell kiadásai mérséklését, a támogatás meghatározott feltételek és határidő szerinti visszafizetését.
8. A Közgyűlés a 2009. évi költségvetésében bevételként tervezett likvid hitel összegét 2009. december 1-jétől 580 millió Ft-ról 680 millió Ft-ra tervezi megemelni. A bevétel növekményéből a Kórház támogatásának fedezetét kell biztosítani.
9. A Közgyűlés felkéri elnökét, hogy a 2009. évi költségvetési rendelet módosítását a határozatban foglaltaknak megfelelően terjessze a Közgyűlés elé.
10. A költségvetési rendelet módosításának időpontjáig túlffinanszírozással kell a Balassa János Kórház támogatás kiutalását rendezni.

11. A Közgyűlés a Kórház pénzügyi helyzete miatt szükséges további intézkedésekről később dönt.

Felelős: dr. Puskás Imre, a Közgyűlés elnöke

Határidő: a 2 - 5., 7., 9-10. pontok esetében azonnal,
az 1. és 6. pontok esetében 2009. november 1.
a 8. pont esetében a költségvetési rendelet
módosításának időpontja,
a 11. pont esetében 2009. december 31.

A Tolna Megyei Közgyűlés 82/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozata a Tolna Megyei Önkormányzat 2009. évi gazdálkodásának I. félévi helyzetéről:

A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése a Tolna Megyei Önkormányzat 2009. évi gazdálkodásának I. félévi helyzetéről szóló tájékoztatót tudomásul veszi.

A Tolna Megyei Közgyűlés 83/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozata „A Tolna Megyei Önkormányzat Balassa János Kórháza sürgősségi osztályának SO2-ről SO1 szintre történő fejlesztése” című és TIOP-2.2.2-08/1-2008-0019 azonosító számú pályázat második fordulós dokumentációjának benyújtásáról és a szükséges önerő kiegészítéséről:

1. A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése a Tolna Megyei Önkormányzat Balassa János Kórháza sürgősségi osztályának európai uniós forrásból (azonosítószám: TIOP-2.2.2-08/1-2008-0019) történő fejlesztésére vonatkozó projekt megvalósítását továbbra is biztosítja.
2. A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése „A Tolna Megyei Önkormányzat Balassa János Kórháza sürgősségi osztályának SO2-ről SO1 szintre történő fejlesztése” című és TIOP-2.2.2-08/1-2008-0019 azonosító számú pályázat második fordulós dokumentációjának benyújtását 675.021.902 Ft összköltséggel jóváhagyja, melyhez 150.347.102 Ft összegű önerőt biztosít és 524.674.800 Ft támogatást igényel.
3. A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése a 390. cím 12. alcímének terhére az önerő kiegészítéséhez a 346. cím 4. alcímére 75.348.000 Ft átcsoportosítását rendeli el.
4. A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése felhatalmazza elnökét a pályázat benyújtásának további előkészítésére, valamint, a pályázat és a kapcsolódó nyilatkozatok aláírására és benyújtására.

Felelős: dr. Puskás Imre, a Közgyűlés elnöke

Határidő: a pályázat benyújtására 2009. szeptember 24.,
egyebekben folyamatos

A Tolna Megyei Közgyűlés 84/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozata Tolna megye közoktatási feladatellátási, intézményhálózat - működtetési és fejlesztési tervének elfogadására:

1. A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése a melléklet szerint előterjesztett „Tolna megye közoktatási feladatellátási, intézményhálózat - működtetési és fejlesztési tervét” elfogadja, mely a mai napig érvényben lévő fejlesztési terv helyébe lép.
2. A Közgyűlés felkéri a megyei főjegyzőt, hogy az elfogadott tervet az abban foglaltak végrehajtása érdekében „Ajánlás” formájában az abban érintetteknek küldje meg.

Felelős: A 2. pont végrehajtásáért dr. Bartos Georgina, megyei főjegyző

Határidő: folyamatos

A Tolna Megyei Közgyűlés 85/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozata közoktatási feladatellátási megállapodás megkötésére az Energetikai Szakközépiskola és az Esély Szolgáltató és Szakképző Iskola fenntartóival:

A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése az Energetikai Szakközépiskola és az Esély Szolgáltató és Szakképző Iskola fenntartóival kötendő közoktatási feladatellátási megállapodást a mellékletek szerinti tartalommal jóváhagyja, és felhatalmazza elnökét azok aláírására.

Felelős: dr. Puskás Imre, a Közgyűlés elnöke

Határidő: azonnal

A Tolna Megyei Közgyűlés 86/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozata a Tolna Megyei Önkormányzat ifjúsági koncepciójának elfogadásáról:

A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése a határozat mellékletét képező tartalommal a Tolna Megyei Önkormányzat Ifjúsági Koncepcióját elfogadja.

A Tolna Megyei Közgyűlés 87/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozata a Tolna Megyei Önkormányzat 2009. évi összesített közbeszerzési tervének módosításáról:

1. A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése a Tolna Megyei Önkormányzat 2009. évi összesített közbeszerzési tervét a határozat melléklete szerinti tartalommal módosítja.
2. A Közgyűlés felkéri a megyei főjegyzőt, hogy gondoskodjon az éves összesített közbeszerzési tervnek a Tolna Megyei Önkormányzat honlapján történő közzétételéről.

Felelős: az 1. pont tekintetében dr. Puskás Imre, a Közgyűlés elnöke, a 2. pont tekintetében dr. Bartos Georgina, megyei főjegyző

Határidő: folyamatos, illetve a 2. pont vonatkozásában 2009. szeptember 25.

A Tolna Megyei Közgyűlés 88/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozata a 2010. évi ellenőrzési terv jóváhagyásáról:

A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése a Tolna Megyei Önkormányzat 2010. évi belső ellenőrzési tervét a határozati javaslat 1., 2., 3. számú mellékletei szerinti tartalommal jóváhagyja.

Felelős: dr. Bartos Georgina, megyei főjegyző

Határidő: jóváhagyásra azonnal, a végrehajtása 2010. január 01-től folyamatos

Tolna Megyei Közgyűlés 89/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozata a Belső Ellenőrzési Szabályzat módosításának elfogadásáról:

1. Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése a Tolna Megyei Önkormányzat Belső Ellenőrzési Szabályzat módosítását a határozat melléklete szerinti tartalommal jóváhagyja.
2. A Közgyűlés felkéri a megyei főjegyzőt az egységes szerkezetű Belső Ellenőrzési Szabályzat elkészítésére.

Felelős: dr. Bartos Georgina, megyei főjegyző

Határidő: a jóváhagyásra azonnal, az alkalmazása folyamatos

A Tolna Megyei Közgyűlés 90/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozata a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázathoz való csatlakozásról:

1. A Közgyűlés kinyilvánítja, hogy a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázatot hasznos és fontos kezdeményezésnek tartja, és abban továbbra is részt kíván venni. A Közgyűlés felhatalmazza elnökét, hogy az előterjesztés mellékletét képező megállapodást aláírja.
2. A Közgyűlés az SZMSZ 5. sz. mellékletében foglaltakra figyelemmel - a pályázatok elbírálásával kapcsolatos teendőkkkel a Művelődési és Kisebbségi Bizottságot, valamint a Szociális és Egészségügyi Bizottságot bízta meg.
3. A Közgyűlés kötelezettséget vállal arra, hogy a támogatások fedezetére a 2010. évi költségvetésében 7 millió Ft-ot elkülönít.

Felelős: Dr. Puskás Imre, a Közgyűlés elnöke

Határidő: az 1. pont vonatkozásában 2009. október 30.
a 2. pont vonatkozásában 2010. január 15.
a 3. pont vonatkozásában 2010. február 28.

A Tolna Megyei Önkormányzat 91/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozata Dunaföldvár Város szociális szolgáltatástervezési koncepciójának jóváhagyásáról:

A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése megtárgyalta Dunaföldvár Város szociális szolgáltatástervezési koncepcióját és azt jóváhagyja.

Határidő: azonnal

Felelős: dr. Puskás Imre, a Közgyűlés elnöke

A Tolna Megyei Közgyűlés 92/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozata alapítványi támogatásokról:

1. A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése 60.000 Ft összegű támogatásban részesíti a Belvárosi Ifjúságért Alapítványt.
2. A Közgyűlés 70.000 Ft összegű támogatásban részesíti a Nyitott Világ Alapítványt.
3. A Közgyűlés 50.000 Ft összegű támogatásban részesíti a Tamási Helytörténeti Alapítványt.
4. A Közgyűlés 50.000 Ft összegű támogatásban részesíti az Önzetlenül Környezetünkért, Otthonunkért Munkacsoport Alapítványt.

5. A Közgyűlés 50.000 Ft összegű támogatásban részesíti a Tolna Megyei Gyermek- és Ifjúsági Közalapítványt.
6. A Közgyűlés 50.000 Ft összegű támogatásban részesíti a Zsivora György Népfőiskolai Alapítványt.
7. A Közgyűlés a fenti alapítványi támogatásokat a költségvetési rendelet 361. cím 1. jogcímcsoport 4. jogcím terhére biztosítja.

Felelős: dr. Puskás Imre, a Közgyűlés elnöke

Határidő: azonnal

A Tolna Megyei Közgyűlés 93/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozata a Tolna Megyei Turisztikai Információs és Szolgáltató Közhasznú Társaság végelszámolásával összefüggő támogatás jóváhagyásáról:

1. A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése a Tolna Megyei Turisztikai Információs és Szolgáltató Kht. végelszámolásával összefüggő befizetési kötelezettség teljesítésével egyetért, melyre az általános tartalék terhére – legfeljebb 2.700 E Ft összegű – előirányzatot biztosít.
2. A Közgyűlés felhatalmazza Elnökét, hogy a Tolna Megyei Önkormányzat tulajdonosi képviseletében az e döntéssel összefüggő nyilatkozatot a társaság taggyűlésén megtegye, valamint felkéri arra, hogy legfeljebb az 1. pontban rögzített összeg erejéig a támogatás átutalását biztosítsa.

Felelős: dr. Puskás Imre, a Közgyűlés elnöke

Határidő: a kht. soron következő társasági taggyűlésének időpontja, a támogatás átutalására a végelszámoló által jelzett időpont

A Tolna Megyei Közgyűlés 94/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozata az „Integrált kis- és mikrotérségi oktatási hálózatok és központjaik fejlesztése az LHH 33 kistérségekben (DDOP-2009-3.1.2 B/2F)” című pályázat benyújtásához szükséges konzorciumi megállapodás jóváhagyásáról:

1. A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése egyetért a konzorciumi szerződésben foglaltak szerinti integrált oktatási intézmény létrehozásával a gyönki mikrotérségben, és ahhoz csatlakozni kíván.

2. A Közgyűlés felhatalmazza elnökét, hogy a mellékelt konzorciumi megállapodást írja alá.

Felelős: dr. Puskás Imre, a Közgyűlés elnöke

Határidő: azonnal

**V.
KÖZLEMÉNYEK**

- 1132/2009. (VIII. 7.) Korm. határozat A jelentős értékű közbeszerzések megindításának egyes kérdéseiről.
- 1134/2009. (VIII. 14.) Korm. határozat A 2009. évi központi költségvetés általános tartalékának előirányzatából történő felhasználásról.
- 1135/2009. (VIII. 14.) Korm. határozat A fejezeti bevételek és kiadások 2009. II. negyedéves teljesüléséről, a fejezetek zárt egyensúlyi tartalékának felhasználásáról.
- 1136/2009. (VIII. 14.) Korm. határozat A 2009. évi központi költségvetés általános tartalékának előirányzatából történő felhasználásról.
- 29/2009. (VIII. 19.) OKM rendelet A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről, valamint egyes oktatási jogszabályok módosításáról szóló 17/2004. (V. 20.) OM rendelet és a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet módosításáról.
- 21/2009. (VIII. 24.) MNB rendelet A jegybanki alapkamat mértékéről.
- 169/2009. (VIII. 26.) Korm. rendelet Az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet módosításáról.
- 25/2009. (VIII. 28.) ÖM rendelet Az önkormányzatok és jogi személyiségű társulásaik európai uniós fejlesztési pályázatai saját forrás kiegészítése 2009.évi támogatásának rendjéről szóló 19/2009. (IV. 8.) ÖM rendelet módosításáról.
- 173/2009. (VIII. 29.) Korm. rendelet Egyes gyermekvédelmi tárgyú kormányrendeletek módosításáról.
- 174/2009. (VIII. 29.) Korm. rendelet Egyes szociális tárgyú kormányrendeletek módosításáról.

- 180/2009. (IX. 4.) Korm. rendelet** A költségvetési szervek belső ellenőrzéséről szóló 193/2003. (XI. 26.) Korm. rendelet módosításáról.
- 182/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet** A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény módosításáról szóló 2008. évi CXI. törvény hatálybalépésével, valamint a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelv átültetésével összefüggésben egyes kormányrendeletek módosításáról és hatályon kívül helyezéséről.
- 1155/2009. (IX. 11.) Korm. határozat** A 2009.évi központi költségvetés általános tartalékának előirányzatából történő felhasználásról.
- 205/2009. (IX. 22.) Korm. rendelet** Az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet módosításáról.
- 46/2009. (IX. 22.) KHEM rendelet** A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény módosításáról szóló 2008. évi CXI. törvény hatálybalépésével, valamint a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelv átültetésével összefüggésben egyes postaügyi és energetikai tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról.
- 24/2009. (IX. 28.) MNB rendelet** A jegybanki alapkamat mértékéről.
- 20/2009. (IX. 28.) SZMM rendelet** A 2010. évi munkaszüneti napok körüli munkarendről.
- 1165/2009. (IX. 30.) Korm. határozat** Az Új Magyarország Fejlesztési Terv Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program 2.2.2. „Sürgősségi ellátás fejlesztése – SO1 és SO2 (és ezeken belül gyermek sürgősségi ellátás) támogatására” című pályázathoz kapcsolódóan egyes többletkapacitások előzetes befogadása iránti kérelmek elbírálásáról.

**Kimutatás a Tolna Megyei Önkormányzat intézményei által bejelentett saját hatáskörben
végrehajtott előirányzat módosításokról
(2009. szeptember)**

Intézmény	Működési bevétel	Ebből: Int.ell. díj	Felhalm. tőke.jell. bev.	Tám.ért. működési bev.	Tám.ért. felh. bev.	Műk.c. pénze.átv. ÁHT-n kiv.	Felh.c. pénze.átv. ÁHT-n kiv.	Előző évi pm.	Váll. eredm. ig.v.	Köls. tám.	Bevétel összesen	Kiadás összesen	Személyi juttatások	Munka- adót t. járulékok	Dologi kiadások	Tám.értm műk.kiad.	Tám.ért. felh.célú kiad.	Előző évi pm. átadás	Műk.c. átad. ÁHT-n k.	Felh.c. átad. ÁHT-n k.	Ellátottak pénzbeni juttatása	Felújítás	E Ft-ban
																							Felhal- mozási kiadás
Berkes J. Ált. Iskola											0	0											
Göllesz V. Ált. Iskola											0	0											
Móra F. Ált. Isk. Dombóvár	42			60							102	102	47	13	42								
Sztárai M. Gimnázium											0	0											
Tolnai Lajos Német N. Gimn.								128			128	128			128								
Szent László Egységes Középisk.				15 197	13 221	4 267	5 000				37 685	37 685	12 547	975	5 044						898		18 221
EGYMI											0	0											
Speciális Óvoda											0	0											
Balassa J. Kórház											0	0											
Gyermekvédelmi Igazgatóság				875							875	875			875								
Árpád-házi Sz. E. O. Bonyhád											0	0											
Csilla Otthon Alsótengelic											0	0											
Fogyatékosok Otthona Pálfa											0	0											
Fogy. Rehab. Int. Regöly											0	0											
Hétszínvilág Otthon Szekszárd											0	0											
Mechwart A. Otthon Belecska											0	0											
Szent A. O. Dunaföldvár											0	0											
Szivárvány Idősek O. Bátaszék											0	0											
Illyés Gy. Megyei Könyvtár				5 422							5 422	5 422	536	101	570	4 215							
Wosinsky M. M. Múzeum	31 036		10 494	150							41 680	41 680	17 029	3 215	6 903							4 039	10 494
Általános Művelődési Központ											0	0											
Megyei Levéltár				502							502	502	202		300								
Magyarországi Német Színház											0	0											
Integrált Szoc.Int.											0	0											
Összesen:	31 078	0	10 494	22 206	13 221	4 267	5 000	128	0	0	86 394	86 394	30 361	4 304	13 862	4 215	0	0	0	0	898	4 039	28 715

**A Tolna Megyei Közgyűlés
76/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozatának melléklete**

**TÁRSULÁSI MEGÁLLAPODÁS
MÓDOSÍTÁSA**

A Tolna Megyei Önkormányzat (7100 Szekszárd, Szent István tér 11-13., képviseli: dr. Puskás Imre, a Közgyűlés elnöke), valamint a Magyarországi Németek Országos Önkormányzata (1026 Budapest, II. Júlia utca 9., képviseli: Heinek Ottó elnök) a helyi önkormányzatok társulásairól és együttműködéséről szóló 1997. évi CXXXV. tv. 9. §-a alapján létrehozott Társulás a Magyarországi Német Színházért (Székhelye: 7100 Szekszárd, Szent István tér 11-13.) társulásról kötött Megállapodást az alábbiak szerint módosítja:

1) A Társulási Megállapodás 2.3 pontja helyébe az alábbiak lépnek:

„2.3 a)A társulás önálló jogi személyiséggel nem rendelkezik, döntéshozó szerve a Társulási Tanács.

b) A közös fenntartású költségvetési szerv irányító szerve a Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése.

c) Az irányító szerv hatáskörét a költségvetési szerv alapítása, átalakítása, megszüntetése, továbbá alapító okiratának kiadása tekintetében a Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése gyakorolja, a Magyarországi Németek Országos Önkormányzatának egyetértésével.

d) Az irányító szerv hatáskörét a költségvetési szerv Szervezeti és Működési Szabályzatának jóváhagyása tekintetében az irányító szerv a Társulási Tanácsra átruházza.

e) Az irányító szerv hatáskörét a költségvetési szerv vezetőjének kinevezése vagy megbízása, felmentése vagy a megbízás visszavonása, a vele kapcsolatos egyéb munkáltatói jogok gyakorlása tekintetében az irányító szerv a Társulási Tanácsra, illetve az egyéb munkáltatói jogok gyakorlását a megállapodás 13. pontja szerint átruházza.

f) A költségvetési szerv gazdasági vezetőjének kinevezése vagy megbízása, felmentése vagy a megbízás visszavonása, díjazásának megállapítása tekintetében a hatáskört – a Társulási Tanács véleményének megkérése mellett – az irányító szerv vezetője, azaz a Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlésének elnöke gyakorolja.

g) a költségvetési szervek jogállásáról szóló 2008. évi CV. tv. 8. § (2) bekezdés d-h) pontjában foglalt hatásköröket az irányító szerv gyakorolja.

h) A közös fenntartású intézmény költségvetése és zárszámadása a Tolna Megyei Önkormányzat költségvetési és zárszámadási rendeleteibe épülnek be, a 2.4 pontban foglalt jogokat a Társulási Tanács gyakorolja.

- 2) A Társulási Megállapodás 9.1. pontja kiegészül az alábbi mondattal:
„Az ellenőrzési jelentés egy példányát tájékoztatásul megküldi a Magyarországi Németek Országos Önkormányzata elnökének.”
- 3) A Társulási Megállapodás egyéb pontjai változatlanul érvényben maradnak.

A Társulási Megállapodás módosítását annak elolvasását, tartalmának megismerését és értelmezését követően a társulást alkotó önkormányzatok közgyűlései nevében a közgyűlések elnökei, mint akaratukkal mindenben megegyezőt alulírott napon saját kezűleg aláírták.

Szekszárd, 2009.

**Tolna Megyei Önkormányzat
részéről**

**dr. Puskás Imre
a Közgyűlés elnöke**

**a Magyarországi Németek Országos
Önkormányzata részéről**

**Heinek Ottó
a Közgyűlés elnöke**

Záradék:

A Társulási megállapodás módosítását a Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése .../2009. (..) közgyűlési határozatával, valamint a Magyarországi Németek Országos Önkormányzata .../2009. (...) számú határozatával jóváhagyta.

**dr. Bartos Georgina
megyei főjegyző**

**A Tolna Megyei Közgyűlés
78/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozatának mellékletei**

1. sz. melléklet

**A Dél – Dunántúli Önkormányzati Regionális Társulás
2005. július hó 12. napján kelt Társulási Megállapodásának módosítása**

A Társulási Megállapodás

I. fejezet Általános rendelkezések 7. pontja és a Záró rendelkezések 1. pontjának 3. mondata

az alábbiak szerint módosul:

1. „I./7. A Társulás jogállása: jogi személy, előirányzatai felett teljes rendelkezési jogkörrel rendelkező, **önállóan működő költségvetési szerv**, amelynek pénzügyi-gazdálkodási feladatait a Baranya Megyei Önkormányzat Hivatala látja el. **Irányító szerve a Baranya Megyei Önkormányzat Közgyűlése, amely gyakorolja a Társulás (költségvetési) irányítását (felügyeletét).**”
2. „Záró rendelkezések
1. ...A társult önkormányzatok az alapító eljárás lefolytatásával, az Alapító Okirat kiadásával az **irányító** szervet bízzák meg.”

....., 2009. szeptember .

.....
dr. Puskás Imre
a Közgyűlés elnöke

Záradék:

Jelen Társulási Megállapodás módosítást a Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése/2009. (IX.18.) kgy. határozatával jóváhagyta.

.....
dr. Bartos Georgina
megyei főjegyző

2. sz. melléklet

TÁRSULÁSI MEGÁLLAPODÁS(a **vastag betűvel** szedett módosításokkal egységes szerkezetben)^{1,2,3,4}

A Dél-Dunántúli Régióba tartozó Baranya-Somogy-Tolna megyék megyei és megyei jogú városi önkormányzatai - a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. Törvény (Ötv.) 41. § (1) bekezdésében, 43. § (2) bekezdésében, 70. § (2) bekezdésében, 71. § (1) bekezdésében foglaltak alapján, önkormányzati egyenjogúságuk tiszteletben tartásával, a kölcsönös előnyök és az arányos teherviselés alapján társulási megállapodást kötnek az alábbi feltételekkel a helyi önkormányzatok társulásairól és együttműködéséről szóló 1997. évi CXXXV. tv. (Ttv.) 10-18. §-ának rendelkezése szerint.

I.

Általános rendelkezések

1. A jelen megállapodással

Baranya Megyei Önkormányzat Közgyűlése (székhely: 7621 Pécs, Széchenyi tér 9.)
Somogy Megyei Önkormányzat Közgyűlése (székhely: 7400 Kaposvár, Csokonai Vitéz Mihály u. 3.)
Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése (székhely: 7100 Szekszárd, Szent István tér 11-13.)
Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése (székhely: 7621 Pécs, Széchenyi tér 1.)
Szekszárd Megyei Jogú Város Közgyűlése (székhely: 7100 Szekszárd, Béla király tér 8.)

(a továbbiakban együtt: tagönkormányzatok) 2005. év július hó 1. napjától létrehozzák a Dél-Dunántúli Önkormányzati Regionális Társulást (a továbbiakban: Társulás).

A Társuláshoz 2007. július 1. napjától tagönkormányzatként csatlakozik Kaposvár Megyei Jogú Város Közgyűlése
(székhely: 7401 Kaposvár, Kossuth tér 1.)

2. A Társulás neve: Dél-Dunántúli Önkormányzati Regionális Társulás
Rövidített neve: DDÖRT

3. A Társulás székhelye: Pécs, Széchenyi tér 9. (a Baranya Megyei Önkormányzat székhelye)

^{1,2,3,4} A tagönkormányzatok „Társulási Megállapodás”-t módosító határozatai alapján a záradék szerint

4. A Társulás működési területe: A Dél-Dunántúli régióban lévő 1. pontban megjelölt megyék és megyei jogú városok önkormányzatainak illetékességi területe.
5. A Társuláshoz később csatlakozó tag belépése időpontjától a Társulás teljes jogkörű tagjává válik, és rendelkezik a minden tagot megillető jogosítványokkal, és köteles teljesíteni a tagsággal járó kötelezettségeket.
6. A jelen társuláshoz csatlakozni a Társulási Megállapodás aláírásával lehet, melynek előfeltétele, hogy a Társuláshoz történő csatlakozást a társulásban résztvevő önkormányzatok képviselő-testületei minősített többséggel jóváhagyják.
7. A Társulás jogállása: jogi személy, előirányzatai felett teljes rendelkezési jogkörrel rendelkező, **önállóan működő költségvetési szerv**, amelynek pénzügyi-gazdálkodási feladatait a Baranya Megyei Önkormányzat Hivatala látja el. **Irányító szerve a Baranya Megyei Önkormányzat Közgyűlése, amely gyakorolja a Társulás (költségvetési) irányítását (felügyeletét).**
8. A Társulás, mint költségvetési szerv közalkalmazotti jogállású vezetőjének kinevezése (felmentése), vezetői megbízása (vezetői megbízásának visszavonása) a Társulási Tanács hatásköre, az egyéb munkáltatói jogokat felette a Társulási Tanács elnöke gyakorolja.
9. A Társulás pecsétje: kör alakú, közepén a Magyar Köztársaság címere, a kör szélén a „Dél-Dunántúli Önkormányzati Regionális Társulás” körbefutó felirattal.

II.

A Társulás célja

A Társulást a tagok elsődlegesen a Dél-Dunántúli Régió lakosainak a területi önkormányzati közszolgáltatásokhoz minél teljesebb körben való hozzájutása, a mind magasabb szintű ellátás és szolgáltatás biztosítása, a rendelkezésre álló források minél teljesebb, célszerűbb és optimálisabb felhasználása, továbbá a kistérségi együttműködés hosszú távú biztosítása érdekében, valamint az egyes területfejlesztési feladatok közös ellátására alapítják. A Társulás modellkísérlet keretében a résztvevő megyei és megyei jogú városok önkormányzati regionális együttműködését a hatályos jogszabályi keretek között kívánja biztosítani.

A Társulást regionális szintű közszolgáltatások szervezésére, biztosítására, fejlesztésére, intézmények fenntartására, valamint ezek összehangolására; az egyes megyei oktatási és nevelési, szociális ellátási, egészségügyi ellátási, gyermekvédelmi, sport és területfejlesztési feladatok közös végrehajtására; a kistérségek régiós együttműködésének előmozdítására (különösen: fejlesztési tervek, programok, pályázatok készítésére, megvalósítására); valamint regionális gazdasági és humán programok kidolgozására, az ágazati koncepciókhoz történő kapcsolódás érdekében hozzák létre.

III.

A Társulás által ellátott feladat- és hatáskörök

A regionális együttműködési program kidolgozása, melynek keretében a tagönkormányzatok áttekintik az egyes közszolgáltatások ellátásának helyzetét, és meghatározzák:

- az egyes ágazati stratégiai célkitűzéseket,
- az intézményrendszer átalakítására és fejlesztésére vonatkozó alapelveket,
–
- a közösen működtethető intézményeket, az általuk ellátott feladatokat,
- az együttműködés egyéb területeit, ezen belül:
 - intézményfenntartást, megyei intézmények átvételét,
 - települési önkormányzati feladatellátás támogatását,
 - koordinációs szerepvállalást a kistérségek közt, a területi feladatellátás területén, az állam és az önkormányzatok között,
 - az együttműködés területeit a regionális és megyei dekoncentrált szervezetekkel.

1. A Társulás közszolgáltatási feladat- és hatáskörei

A szakosított szociális szolgáltatások

koordinálja

- a) a megyei szociálpolitikai kerekasztal működését (1993. évi III. tv. 58/B. § (2) bekezdés),
- b) a személyes gondoskodás megszervezésével kapcsolatos feladat- és hatáskörök ellátásának összehangolását (1993. évi III. tv. 88. § (1) bekezdés),
- c) a súlyos pszichés, a súlyos disszociális tüneteket mutató és a pszichoaktív szerekekkel küzdő gyermekek szakellátását.

Gyermekvédelmi szakellátás

Gondoskodik, szervezi a speciális gyermekotthoni ellátást igénylő gyermekek régióban való elhelyezését és ellátását, illetve az ellátás érdekében speciális gyermekotthont/otthonokat működtet.

A közoktatási feladatok

szervezi a hallássérült, látássérült, mozgássérült és a beszéd-fogyatékos tanulók oktatását.

Közművelődési feladat

koordinálja a közművelődési szakmai tanácsadás és szolgáltatás szervezését (1997. évi CXL. tv. 84. §)

Egészségügyi ellátás

- a) részt vesz az egészségügyi ágazatot érintő regionális koncepció, intézménystruktúra, kapacitás lekötés, fejlesztési pályázatok véleményezésében, kidolgozásában,
- b) együttműködik a Regionális Egészségügyi Tanáccsal, javaslatot készít a Tanács feladatkörébe tartozó döntések előkészítéséhez,
- c) segíti az egészségügyi ágazathoz tartozó, un. egészségügyi iparág egyes területeinek kialakítását, segítve a régió munkaerő megtartó képességét.

Idegenforgalmi feladatok

- a) együttműködik a Regionális Idegenforgalmi Bizottsággal, ill. a jogszabályváltozás után a Regionális Területfejlesztési Tanáccsal,
- b) elősegíti az idegenforgalom regionális érdekeinek összehangolását,
- c) támogatja az idegenforgalmi értékek feltárására, bemutatására és propagálására irányuló tevékenységet (1991. évi XX. tv. 66. § a) pont),
- d) segítséget nyújt az idegenforgalom fejlesztésének összehangolásában, az idegenforgalom alakulásának elemzésében [1991. évi XX. tv. 66. § c) pont)]

Környezetvédelmi és természetvédelmi feladatok

- a) koordinálja, segíti – a Nemzeti Környezetvédelmi Programmal összhangban – a regionális környezetpolitika alakítását, a regionális megyei környezetvédelmi programok készítését, végrehajtását, a környezetvédelemmel összefüggő regionális jelentőségű koncepciók, fejlesztések kidolgozását (1995. évi LIII. tv. 40. § 43. §)
- b) végzi a megyék területén található helyi jelentőségű védett természeti területek védelmével kapcsolatos tevékenységek összehangolását (1996. évi LIII. tv. 61. § (1) bekezdés)

Hulladékgazdálkodási feladatok

- a) együttműködik a hulladékgazdálkodási feladatok megoldásában,
- b) elősegíti és koordinálja a helyi önkormányzatok hulladékkezelését szolgáló közös telephelyek létesítését,
- c) koordinálja a regionális hulladékgazdálkodási tervek végrehajtását (2000. évi XLIII. tv. 38. § (1)-(2) bekezdés a)-e) pont),
- d) együttműködik a települési szilárd hulladékok kezelésére alakult társulásokkal és szerveződésekkel.

Sportfeladatok

- a) részt vesz a nemzetközi sportkapcsolatokban,

- b) koordinálja az állami sportinformációs adatszolgáltatással összefüggő területi feladatokat,
- c) közreműködik a sport népszerűsítésében, a mozgás-gazdag életmóddal kapcsolatos sporttudományos felvilágosító tevékenység szervezésében,
- d) közreműködik a sportorvosi tevékenység feltételeinek biztosításában,
- e) elősegíti a delegáltjai útján a Regionális Ifjúsági Tanács tevékenységét (2004. évi I. tv. 55. § (3) bekezdés, 2/1999. (IX. 24.) ISM rendelet 8. §).

Közúti közlekedési feladatok

Ellát egyes beruházási feladatokat (pl. útépítés).

2. A Társulás kistérségekkel való együttműködése

- a) szakmai, módszertani segítséget biztosít a többcélú kistérségi társulások, a kistérségi fejlesztési tanácsok részére a kistérségi területfejlesztési feladatok ellátásához (Tftv. 10/C. § (2) bekezdés),
- b) támogatást nyújthat kistérségi területfejlesztési koncepció készítéséhez, a kistérségi fejlesztési programok finanszírozásához (pl: pályázatokhoz szükséges tervdokumentáció készítéséhez, saját erő biztosításához, szakértő igénybevételéhez),
- c) koordinálja azoknak a fejlesztési programoknak a projekt alapú megvalósítását, amelyek kistérségek közötti, különösen megye-határokon átnyúló programok,
- d) együttműködik a kistérségek regionális fórumával,
- e) segítséget nyújt a többcélú kistérségi társulások által a Regionális Egészségügyi Tanácsba delegált képviselőinek tevékenységéhez (1997. évi CLIV. tv. 149/A. §, 149/B. § (1) bekezdés f) pont).

3. A Társulás területfejlesztési feladatai

- a) a hosszú távú előrejelzések alapján területileg összehangolja a megyék kötelezően ellátandó feladatait, különös tekintettel:
 - az oktatási,
 - a szakképzési,
 - a közművelődési,
 - az egészségügyi,
 - a szociális,
 - a gyermekvédelmi,
 - a sport,
 - a térségi-foglalkoztatási,
 - az épített és természeti környezet védelmével kapcsolatos,
 - az idegenforgalmi feladataira,

biztosítja azok összhangját a regionális, a megyei gazdaságfejlesztési, környezetvédelmi és foglalkoztatáspolitikai koncepciókkal,

- b) koordinálja a régió területén működő települési önkormányzat(ok) felkérése alapján a települések fejlesztési tevékenységeit (Tftv. 11. §),
- c) együttműködik a területrendezési tervek város-környéki összehangolása érdekében (Tftv. 11. §),
- d) együttműködik a régió (megyék) gazdasági szereplőivel (Tftv. 11. §),
- e) részt vesz a területi adatgyűjtő szervezetekkel együttműködve a területi információs rendszer (TEIR) kialakításában és működtetésében, információkat biztosít területi tervek készítéséhez (Tftv. 11. §),
- f) összehangolja a TEIR működtetését (Tftv. 24. §),
- g) elősegíti és támogatja a helyi önkormányzatok területfejlesztési célú társulásainak szerveződését (Tftv. 11. §),
- h) közreműködik az egységes tervezési információs rendszer működtetésében (Tftv. 11. §),
- i) véleményezi a társult önkormányzatok címzett támogatás iránti igényét.

IV.

A Társulás szervezete és működése

1. A Társulás szervei:

- társulási tanács: tagjainak száma 12 fő
- elnök, elnökhelyettesek (a tanács tagjai sorából választja meg)
- Pénzügyi Bizottság: tagjainak száma 6 fő (egy-egy fő tagönkormányzati képviselőből áll.)
Feladata: a Társulás pénzügyi és gazdasági feladatai ellenőrzésének ellátása,
- munkaszervezet: létszámáról a Társulási Tanács dönt.

2. A Társulás döntéshozó szerve a Társulási Tanács.

3. A Társulási Tanácsban a tagönkormányzatokat a közgyűlések elnökei, illetve az önkormányzatok polgármesterei, és 1-1 fő önkormányzati képviselő képviseli.

4. A Társulási Tanács tagjai helyettesítésének rendjéről a társulás tagjai írásban rendelkeznek. A meghatalmazás teljes körű.

5. A Társulási Tanács kizárólagos feladatai:

- a) a szervezeti és működési szabályzat megállapítása,
- b) a regionális fejlesztési célú program elfogadása,
- c) a tisztségviselők, bizottságok megválasztása,
- d) a munkacsoportok megválasztása,
- e) a társulás közalkalmazott jogállású vezetőjének kinevezése, (felmentése), vezetői megbízása (vezetői megbízásának visszavonása),
- f) a munkaszervezet létszámának meghatározása.

A Társulási Tanács működésével kapcsolatos egyéb kérdéseket a társulás saját maga állapítja meg a Szervezeti és Működési Szabályzatában.

6. A Társulási Tanács megalakul, ha a társult képviselő-testületek mindegyike minősített többséggel jóváhagyta a megállapodást, és a Társulási Tanács alakuló ülésén kimondta megalakulását, valamint megválasztotta tisztségviselőit.

7. A Társulási Tanács döntését ülésén határozattal hozza.

8. A Társulási Tanács minden tagjának 1 szavazata van.

9. A Társulást az elnök, akadályoztatása esetén az elnökhelyettesek képviselik, és látják el az ülés összehívásával, vezetésével kapcsolatos teendőket.

10. A Társulási Tanács évente legalább két alkalommal ülésezik.

Az ülést össze kell hívni:

- ha a Társulási Tanács tagjainak 1/3-a, vagy a Társulási Tanács elnöke kezdeményezi,
- a Társulás bármely tagjának – napirendet tartalmazó – indítványára,
- az érintett megyei közigazgatási hivatal vezetőjének kezdeményezésére.

11. A Társulási Tanács akkor határozatképes, ha ülésén legalább a tagok több mint a fele jelen van.

12. Egyszerű többséget igénylő javaslat elfogadásához a jelenlévő tagok több mint felének igen szavazata szükséges.

13. Minősített többség szükséges:

- a) a régió fejlesztését szolgáló – pénzügyi hozzájárulást igénylő – pályázat benyújtásához, az ahhoz szükséges hozzájárulás meghatározásához,
- b) a Társulás költségvetésének elfogadásához, módosításához és a zárszámadás elfogadásához,
- c) zárt ülés elrendeléséhez az Ötv. 12. § (4) bekezdés b) pontjában meghatározott esetekben,
- d) hatáskörébe utalt választás, kinevezés, felmentés, vezetői megbízás adása, visszavonása, fegyelmi eljárás megindítása, fegyelmi büntetés kiszabása, kizárásról szóló döntéshez.

A minősített többséghez a Társulási Tanácsba a tagönkormányzatok által delegált (megválasztott) tagok több mint felének a szavazata szükséges.

14. A Társulási Tanács alakuló ülésén, minősített többséggel, nyílt szavazással, tagjai sorából elnököt, elnökhelyetteseket választ. Az elnök és elnökhelyettesek részletes feladatait a Szervezeti és Működési Szabályzat határozza meg. Az elnök személyére a Társulási Tanács bármely tagja javaslatot tehet. A jelöltté váláshoz a jelenlévő tagok legalább egynegyedének szavazata szükséges. Az elnökhelyettesek személyére az elnök tesz javaslatot.
15. A Társulási Tanács üléséről jegyzőkönyvet kell készíteni, melynek tartalmára az Ötv. 17. § (1) bekezdése az irányadó. A jegyzőkönyvet az elnök és a Társulási Tanács által felhatalmazott személy írja alá. A jegyzőkönyv elkészítéséről, és annak a Baranya Megyei Közigazgatási Hivatal vezetőjéhez 15 napon belül történő megküldéséről a tanács elnöke gondoskodik.
16. A Társulás működéséhez szükséges teendőket a munkaszervezet látja el.
17. A Társulási Tanács tagjai évente beszámolnak az általuk képviselt önkormányzatok közgyűléseinek a Társulási Tanácsban végzett tevékenységükről és a társulás tevékenységéről.
18. Az Elnök feladat- és hatásköre:
 - a) a Társulás képviselete,
 - b) a Társulási Tanács határozatai előkészítésének, végrehajtásának az ellenőrzése,
 - c) a Társulás pénzügyi és gazdálkodási tevékenységének figyelemmel kísérése,
 - d) a társulási hozzájárulás befizetésének, az anyagi támogatások időarányos befizetésének ellenőrzése;
 - e) egyéb munkáltatói jogok gyakorlása a Társulás vezetője felett;
 - f) a Társulás vezetői állása betöltetlensége esetén maximum 6 hónapig terjedő időtartamra mb. vezető vezetői megbízása.
19. A Társulás vezetője gondoskodik a Társulási Tanács működésének biztosításáról, a munkaszervezet irányításáról.
20. A Társulás munkaszervezete ellátja a Társulás döntés-előkészítési feladatait, részt vesz a társulás által vállalt projektek menedzselésében, megvalósításának szervezésében.
21. A munkaszervezet közalkalmazotti jogállású munkatársai felett a munkáltatói jogokat a Társulás vezetője gyakorolja.
22. A Társulás szerveinek részletes működési szabályait a Szervezeti és Működési Szabályzatában a Társulási Tanács állapítja meg.

V.**A Társulás működésével kapcsolatos feladatok ellátása**

1. A Társulás munkaszervezetének feladatai:

- a) a Társulási Tanács működését érintő kérdésekben ellát szakmai véleményező, előkészítő és javaslattevő teendőket, segíti a döntések végrehajtását,
- b) ellátja az adminisztrációs feladatokat (gépírás, adatrögzítés, információgyűjtés, ügykezelés),
- c) nyilvántartja a Társulásnak az OTP Bank Rt Fiókjánál vezetett elkülönített számlájának pénzforgalmát,
- d) megszervezi a Társulási Tanács üléseit,
- e) vezeti a Társulási Tanács üléseinek jegyzőkönyveit,
- f) javaslatot, koncepciót készít, vagy készített a régiót érintő fejlesztési programok megvalósításához,
- g) a Társulási Tanács határozatának megfelelően elkészíti, elkészítteti, a társulás fejlesztési programjait,
- h) figyeli a pályázati lehetőségeket,
- i) közreműködik, szakmai segítséget nyújt pályázati dokumentációik elkészítéséhez,
- j) intézi a Társulás nyertes pályázatainak adminisztrációs ügyeit,
- k) intézi a kollaudált számlák könyvelését, pályázati támogatások lehívását, stb.,
- l) előkészíti a Társulás féléves és éves beszámolóját, az időközi költségvetési és mérlegjelentést,
- m) ellát minden olyan tevékenységet, amelyet a Társulási Tanács feladatkörébe utal.

VI.**A Társulás pénzügyi forrásai, gazdálkodása és ellenőrzésének rendje**

1. A tagönkormányzatok egyszeri vagyoni hozzájárulásának mértéke önkormányzatonként 5 millió Ft, melyet a társulás megalakulásától számított 30 napon belül utalnak Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzatának az OTP Bank Rt. Fiókjánál vezetett 11731001-15478706 számú számlájának a Társulás részére később megnyitandó alszámlájára.
2. A társulási hozzájárulás mértékét a tagönkormányzatok lakosságszáma arányában – megyék esetében a megyeszékhely-város lakossága nélkül, megyei jogú városok esetében lakosság számuk alapján – a Társulási Tanács minden évben a Társulás költségvetésének keretében állapítja meg.
A tagok általi befizetések a társulás vagyonát képezik, amelyből az igazolt működési költségek kifizetése után fennmaradó rész a pályázatok előkészítésére, valamint a pályázatok eljárási díjainak befizetésére fordítható.

3. A tagönkormányzatok éves hozzájárulásának mértékét a Társulási Megállapodás 3. számú függeléke tartalmazza.
4. A megállapított társulási hozzájárulás évi összegének negyedét átutalással, minden negyedév második hónap 15. napjáig kell teljesíteni a Dél-Dunántúli Önkormányzati Regionális Társulás OTP Bank Rt fiókjánál vezetett 11731001-15587457 számú számlájára. A megállapított társulási hozzájárulást határidőre nem teljesítő tagönkormányzattal szemben – írásbeli felhívását követően – a fizetési határidőt követő 30. napon a Társulás azonnali beszedési megbízás – inkasszó – benyújtására jogosult.
5. A Társulás gazdálkodásával, a tagönkormányzatok általi befizetések kezelésével és felhasználásával összefüggő gazdálkodási feladatokat – díjazás ellenében, külön megállapodás alapján – a Baranya Megyei Önkormányzat Hivatala végzi, a pénzforgalmat elkülönített számlán kezeli.
6. A Társulás feladat- és hatásköreinek ellátása érdekében költségvetési intézményt, gazdálkodó szervezetet alapíthat, gyakorolja az alapítói jogokat, kinevezi vezetőiket, ellátja költségvetési felügyeletüket (Ötv. 10. § (2) bekezdésében foglaltak figyelembevételével).
7. A Társulás olyan vállalkozásban vehet részt, amelyben felelőssége nem haladja meg a befizetett vagyoni hozzájárulásának mértékét.

VII.

A kiadmányozás és a kötelezettségvállalás rendje

A Társulás feladatai végrehajtása során készítendő iratok kiadmányozási rendjét, továbbá a Társulás kötelezettségvállalásának rendjét a Társulási Tanács a Társulás Szervezési és Működési Szabályzatában állapítja meg.

VIII.

A társulási megállapodás módosítása, felmondása és a társulás megszűntetésének szabályai

1. A Társulási Megállapodást a megyei közgyűlések elnökei és a megyei jogú városok polgármesterei írják alá.
2. A Társulási Megállapodás módosítását, felmondását, a Társulás megszűntetését bármely tagönkormányzat kezdeményezheti. A Társulási Megállapodást felmondani 6 hónappal korábban a következő naptári év 1. napjával lehet.

3. A Társulás tagjai a megállapodás módosításáról, megszüntetéséről vagy felmondásáról a kezdeményezés megküldésétől számított 60 napon belül döntenek.
4. Felmondás esetén a Társulásból kilépő tagnak az általa a Társulás részére szolgáltatott, a kilépésig fel nem használt hozzájáruláson felüli egyéb vagyoni hozzájárulás visszajár.
5. A Társulás megszűnésekor a tagönkormányzatok kötelesek egymással elszámolni úgy, hogy a társulás vagyonából a követelések, és kötelezettségek kifizetése után fennmaradó pénzüsszeg a költségvetési hozzájárulások arányában kerül felosztásra a tagok között. A Társulás megszűnésekor a vagyon felosztása és a közös tulajdon megszüntetése nem történhet olyan módon, hogy az a közfeladatok és a közszolgáltatások ellátását veszélyeztesse. A létrejött vagyon célvagyon. A közös tulajdon megszüntetése és az ebből származó vagyoni igények kielégítése során, ezért a tagönkormányzatok olyan polgári jogi megoldásokat alkalmaznak (későbbi, halasztott fizetés, csere stb.), amelyek a közfeladat ellátását nem veszélyeztetik, a célvagyon a közfeladat ellátását biztosítja. A közös tulajdonban történő elszámolásig a közfeladatok ellátása érdekében biztosítják a feladatot ellátó és átvállaló használati jogát. A tulajdonjog rendezése során a folyamatos működtetés és feladatellátás biztosítása érdekében a használati jog gyakorlás átengedése feltételeiben állapodnak meg.

Záró rendelkezések

1. A Társulás 2005. év július hó 1. napjától határozatlan időre jön létre. A Társulás mint költségvetési szerv a Magyar Államkincstár Területi Igazgatósága által vezetett nyilvántartásba történő bejegyzéssel jön létre. A társult önkormányzatok az alapító eljárás lefolytatásával, az Alapító Okirat kiadásával az **irányító** szervet bízzák meg.
2. Jelen megállapodásban nem szabályozott kérdésekben az Ötv., a Ttv., a Ptk. és a Társulási Tanács által megalkotott, a Tanács alakuló ülésén elfogadott Szervezeti és Működési Szabályzatban foglaltak az irányadók.
Értelmező rendelkezés:
A „Má.” értelmezése és alkalmazása során a munkaszervezet közalkalmazotti jogállású munkatársai alatt a Társulás közalkalmazotti jogállású munkatársait kell érteni.
3. A Társulási Megállapodás mellékletei:
 1. számú melléklet: A Társulási Megállapodást jóváhagyó közgyűlési határozatok
 2. számú melléklet: A Társulás Közös Fenntartású Intézményeinek felsorolása

Függelékek:

1. számú függelék: A Társulás Alapító Okirata
2. számú függelék: A Társulás Szervezeti és Működési Szabályzata
3. számú függelék: A tagönkormányzatok éves hozzájárulásának mértéke

Kelt: Kaposvár, 2005. év július hó 12. napján

Dr. Kékes Ferenc s.k.
a Baranya Megyei Önkormányzat
Közgyűlésének elnöke

Dr. Gyenesei István s.k.
a Somogy Megyei Önkormányzat
Közgyűlésének elnöke

Frankné dr. Kovács Szilvia s.k.
a Tolna Megyei Önkormányzat
Közgyűlésének elnöke

Dr. Toller László s.k.
Pécs Megyei Jogú Város
polgármestere

Kocsis Imre Antal s.k.
Szekszárd Megyei Jogú Város
polgármestere

Záradék: A Baranya Megyei Önkormányzat Közgyűlése a „Társulási Megállapodás”-t a 153/2006. (XII. 7.) Kgy. határozatával, a Somogy Megyei Önkormányzat Közgyűlése a 134/2006. (XII. 15.) KH. határozatával, a Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése a 134/2006. (XII. 15.) közgyűlési határozatával, Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése a 29/2007. (02. 01.) sz. határozatával, a Szekszárd Megyei Jogú Város Közgyűlése a 158/2006. (XI. 30.) szekszárdi öh. határozatával módosította.

Pécs, 2007. február 01.

Dr. Hargitai János s.k.
a Baranya Megyei Önkormányzat
Közgyűlésének elnöke

Gelencsér Attila s.k.
a Somogy Megyei Önkormányzat
Közgyűlésének elnöke

Dr. Puskás Imre s.k.
a Tolna Megyei Önkormányzat
Közgyűlésének elnöke

Tasnádi Péter s.k.
Pécs Megyei Jogú Város
polgármestere

Horváth István s.k.
Szekszárd Megyei Jogú Város
polgármestere

Záradék: A Baranya Megyei Önkormányzat Közgyűlése a „Társulási Megállapodás”-t a 62/2007. (VI. 27.) Kgy. határozatával, a Somogy Megyei Önkormányzat Közgyűlése a 61/2007. (VI.15.) KH. határozatával, a Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése a 65/2007. (VI. 27.) közgyűlési határozatával, Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése a 265/2007. (06.07.) sz. határozatával, a Szekszárd Megyei Jogú Város Közgyűlése a 120/2007. (V.24.) szekszárdi öh. határozatával módosította.

Pécs, 2007. június hó 30. napján

Dr. Hargitai János s.k.
a Baranya Megyei Önkormányzat
Közgyűlésének elnöke

Gelencsér Attila s.k.
a Somogy Megyei Önkormányzat
Közgyűlésének elnöke

Dr. Puskás Imre s.k.
a Tolna Megyei Önkormányzat
Közgyűlésének elnöke

Tasnádi Péter s.k.
Pécs Megyei Jogú Város
polgármestere

Horváth István s.k.
Szekszárd Megyei Jogú Város
polgármestere

Záradék: A Baranya Megyei Önkormányzat Közgyűlése a „Társulási Megállapodás”-t a .../2008. (...) Kgy. határozatával, a Somogy Megyei Önkormányzat Közgyűlése a -.../2008. (...) KH. határozatával, a Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése a .../2008. (...) közgyűlési határozatával, Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése a .../2008. (...) sz. határozatával, Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése a .../2008. (.....) sz. határozatával, a Szekszárd Megyei Jogú Város Közgyűlése a .../2008. (.....) szekszárdi öh. határozatával módosította.

Pécs, 2008. július hó 1. napján

Dr. Hargitai János
a Baranya Megyei Önkormányzat
Közgyűlésének elnöke

Gelencsér Attila
a Somogy Megyei Önkormányzat
Közgyűlésének elnöke

Dr. Puskás Imre
a Tolna Megyei Önkormányzat
Közgyűlésének elnöke

Tasnádi Péter
Pécs Megyei Jogú Város
polgármestere

Horváth István
Szekszárd Megyei Jogú Város
polgármestere

Szita Károly
Kaposvár Megyei Jogú Város
polgármestere

Záradék: A Baranya Megyei Önkormányzat Közgyűlése a „Társulási Megállapodás”-t a .../2009. (...) Kgy. határozatával, a Somogy Megyei Önkormányzat Közgyűlése a -.../2009. (...) KH. határozatával, a Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése a .../2009. (...) közgyűlési határozatával, Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése a .../2009. (...) sz. határozatával, Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése a .../2009. (.....) sz. határozatával, a Szekszárd Megyei Jogú Város Közgyűlése a .../2009. (.....) szekszárdi öh. határozatával módosította.

Pécs, 2009. szeptember hó napján

Dr. Hargitai János
a Baranya Megyei Önkormányzat
Közgyűlésének elnöke

Gelencsér Attila
a Somogy Megyei Önkormányzat
Közgyűlésének elnöke

Dr. Puskás Imre
a Tolna Megyei Önkormányzat
Közgyűlésének elnöke

Dr. Páva Zsolt
Pécs Megyei Jogú Város
polgármestere

Horváth István
Szekszárd Megyei Jogú Város
polgármestere

Szita Károly
Kaposvár Megyei Jogú Város
polgármestere

3. sz. melléklet

ALAPÍTÓ OKIRAT**A költségvetési szerv**

Neve: Dél-Dunántúli Önkormányzati Regionális Társulás
Rövidített neve: DDÖRT

Székhelye: 7621 Pécs, Széchenyi tér 9.

Telephelye: Regionális Társulás Speciális Gyermekotthon
7900 Szigetvár, Szent István ltp. 7/2. (16fh)

Irányító szerv neve, székhelye: Baranya Megyei Önkormányzat Közgyűlése
7621 Pécs, Széchenyi tér 9.

Alapítói jogkör gyakorlói: Baranya Megyei Önkormányzat Közgyűlése
7621 Pécs, Széchenyi tér 9.
Tolna Megye Önkormányzatának Közgyűlése
7100 Szekszárd, Szent István tér 11.-13.
Somogy Megye Önkormányzatának Közgyűlése
7400 Kaposvár, Csokonai Vitéz M. u. 3.
Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzatának
Közgyűlése
7621 Pécs, Széchenyi tér 1.
Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzatának
Közgyűlése,
7100 Szekszárd, Béla tér 8.
Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának
Közgyűlése
7401 Kaposvár, Kossuth tér 1.
(Csatlakozás időpontja: 2007. július 1.)

Jogszámban meghatározott közfeladata:

Szakágazat: Gyermek- és ifjúságvédelmi ellátás

Alaptevékenysége (szakfeladata) 2009.dec.31-ig

879040

**85314-7 Nevelőotthoni és nevelőintézeti ellátás
- súlyos pszichés tüneteket mutató
gyermekek szakellátása gyermekotthonban**

**75188-9 Gazdasági és területfejlesztési feladatok
75192-2 Önkormányzatok, valamint többcélú
kistérségi társulások elszámolásai**

Alaptevékenysége (szakfeladata) 2010. január 1-től

**841126 Önkormányzatok és többcélú kistérségi
társulások igazgatási tevékenysége
841325 Építésügy, területpolitika területi
igazgatása és szabályozása
879013 Speciális gyermekotthoni ellátás**

Működési területe:

A társulásban résztvevő önkormányzatok közigazgatási területe

Típus szerinti besorolás:

- a tevékenysége alapján:

- a közszolgáltató szerv fajtája:

közszolgáltató közintézmény

- a feladatellátáshoz

kapcsolódó funkciója szerint:

önállóan működő (a gazdasági-, pénzügyi feladatokat megbízási megállapodás alapján a Baranya Megyei Önkormányzat Hivatala látja el)

A költségvetési szerv vezetője kinevezésének rendje:

A vezetőt a Társulási Tanács pályázat alapján nevezi ki.

Foglalkoztatottjaira vonatkozó foglalkoztatási jogviszony:

A foglalkoztatottak jogviszonya alapesetben közalkalmazotti, amelyre a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény az irányadó. Egyes foglalkoztatottjainak a jogviszonya lehet munkavállalói, amelyre nézve a Munkatörvénykönyvről szóló 1992. XXII. törvény az irányadó. A foglalkoztatásra irányuló egyéb jogviszonyra a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény az irányadó.

A költségvetési szerv vezetője felett a kiemelt munkáltatói jogokat (kinevezés, vezetői megbízás adása, felmentés, vezetői megbízás visszavonása, az összeférhetetlenség megállapítása, fegyelmi eljárás megindítása, a fegyelmi büntetés kiszabása) a Társulási Tanács, az egyéb munkáltatói jogokat a Társulás elnöke gyakorolja. A Dél-Dunántúli Önkormányzati Regionális Társulás feladatainak végrehajtását és döntéseinek előkészítését a Társulás munkaszervezete látja el. A munkaszervezetben foglalkoztatottak felett a munkáltatói jogokat a költségvetési szerv vezetője gyakorolja.

A Dél-Dunántúli Önkormányzati Regionális Társulás létrehozásáról szóló többször módosított 2008. július 01-ei keltezésű Társulási Megállapodás, valamint a Társulás Alapító Okirata rendelkezéseit a Speciális Gyermekegység vonatkozásában értelemszerűen alkalmazni kell.

A költségvetési szerv létrehozásának éve:

2005.

A költségvetési szerv vagyona:

A költségvetési szerv tulajdonában lévő vagyontárgy

**A költségvetési szerv
vagyona felett rendelkező
szerv:**

Dél-Dunántúli Önkormányzati Regionális Társulás
Társulási Tanácsa

**A költségvetési szerv
képviselése:**

A Társulási Tanács alakuló ülése nyílt szavazással tagjai sorából elnököt, az elnök helyettesítésére, munkájának segítésére elnökhelyetteseket választ. Az elnök személyére a Társulási Tanács bármely tagja javaslatot tehet. A jelöltté váláshoz a jelenlévő tagok legalább egynegyedének szavazata szükséges. Az elnökhelyettesek személyére az elnök tesz javaslatot. A Társulási Tanács elnöke képviseli a Társulást. Távolléte vagy akadályoztatása esetén a Társulás képviselőtét a Társulás elnökhelyettesei látják el. Az elnök részletes feladat- és hatáskörét a Társulás Szervezeti és Működési Szabályzata állapítja meg.

**A költségvetési szerv
megszűnése:**

A költségvetési szervet a Társulás tagjai a Társulási Megállapodás VII. 3-5. pontjaiban meghatározott módon jogosultak megszüntetni.

Záradék: A Baranya Megyei Önkormányzat Közgyűlése a Dél-Dunántúli Önkormányzati Regionális Társulás módosított alapító okiratát a 38/2009.(IV.22.) és .../2009.(...) Kgy. határozatával jóváhagyta.

Az Alapító Okiratot a Somogy Megyei Önkormányzat Közgyűlése a - .../2009. (...) KH. határozatával, a Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése 58/2009. (VI.26.) és .../2009. (...) közgyűlési határozatával, Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése a .../2009. (...) sz. határozatával, Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése a .../2009. (...) sz. határozatával, a Szekszárd Megyei Jogú Város Közgyűlése a .../2009. (...) szekszárdi öh. határozatával jóváhagyta.

Az alapító okirat 2009.július 1.napjától hatályos.

Pécs, 2009. szeptember ...

Dr. Hargitai János s.k.
a Baranya Megyei Önkormányzat
Közgyűlésének elnöke

Gelencsér Attila s.k.
a Somogy Megyei Önkormányzat
Közgyűlésének elnöke

Dr. Puskás Imre s.k.
a Tolna Megyei Önkormányzat
Közgyűlésének elnöke

Dr. Páva Zsolt s.k.
Pécs Megyei Jogú Város
polgármestere

Horváth István s.k.
Szekszárd Megyei Jogú Város
polgármestere

Szita Károly s.k.
Kaposvár Megyei Jogú Város
polgármestere

**A Tolna Megyei Közgyűlés
79/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozatának melléklete**

**Támogatási szerződés
módosítása**

A **Dél-Dunántúli Önkormányzati Regionális Társulás** 7621 Pécs, Széchenyi tér 9., (továbbiakban Társulás) képviselője Dr. Hargitai János, a Társulási Tanács elnöke,

valamint

a **Tolna Megyei Önkormányzat** 7100 Szekszárd, Szent István tér 11-13. (továbbiakban Önkormányzat), képviselője Dr. Puskás Imre, a közgyűlés elnöke, a köztük létrejött

2009. március 09-én (illetve 2009. április 27-én) aláírt speciális gyermekotthoni ellátásra vonatkozó Támogatási szerződés 3. pontját 3. a) pontra módosítják és az alábbi b) ponttal egészítették ki:

„3. a) A Társulás 2009. évi finanszírozása a Társulási Tanács 6/2009. (02.25.) sz. határozata alapján az alábbi táblázat szerint alakul:

Megnevezés	Szigetvári Gyermekotthon	Bezerédj Alapítvány	Pénzmaradvány alapján elszámolható	2009. évi finanszírozás (ezer forintban)
Tolna Megyei Önkormányzat	10.421	7.024	-6.572	10.873

b) Amennyiben az Önkormányzat a megállapított 4 fő feletti férőhelyet vesz igénybe, annak költsége: 765,- Ft/fő/nap.”

Jelen Támogatási szerződés módosítás az eredeti Támogatási szerződés más rendelkezéseit nem érinti.

P é c s, 2009. július 06.

Szekszárd, 2009. szeptember

.....
Dr. Hargitai János
Dél-Dunántúli Önkormányzati
Regionális Társulás
Társulási Tanácsának elnöke

.....
Dr. Puskás Imre
Tolna Megyei Önkormányzat
Közgyűlésének elnöke

TOLNA MEGYE KÖZOKTATÁSI FELADATELLÁTÁSI, INTÉZMÉNYHÁLÓZAT – MŰKÖDTETÉSI ÉS FEJLESZTÉSI TERVE

2009 - 2015

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETÉS	4
1.1. A fejlesztési terv jogi alapja	4
1.2. A fejlesztési terv érvényessége	5
1.3. A főbb információforrások	5
2. MEGYEI HELYZETKÉP	6
2.1. Tolna megye számokban	6
2.2 A megye térszerkezete (kistérségek gazdasági, társadalmi helyzete)	9
2.3 Városok, nagyközségek, községek	10
2.4 Közoktatási helyzetkép a megyében	11
3. A 2000-ES ÉVEK FŐBB TENDENCIÁI A KÖZOKTATÁSÁBAN	12
3.1 Jelentősebb törvényi változások (2006-2008.)	12
3.2 Középtávú közoktatás-fejlesztési stratégiák	24
4. KISTÉRSÉGI KÖZOKTATÁSI HELYZETKÉP	28
4.1 Bonyhádi kistérség	29
4.1.1 Demográfiai mutatók	29
4.1.2 Közoktatási feladatellátás a kistérségben	30
4.1.3 Célok, feladatok - fejlesztési elképzelések, tervek a kistérségben	38
4.2 Dombóvári kistérség	43
4.2.1 Demográfiai tendenciák	43
4.2.2 Közoktatási feladatellátás a kistérségben	44
4.2.3 Célok, feladatok - fejlesztési elképzelések, tervek a kistérségben	56
4.3 Paksi kistérség	65
4.3.1 Demográfiai tendenciák a kistérségben	65
4.3.2 Közoktatási feladatellátás a kistérségben	65
4.3.3 Célok, feladatok - fejlesztési elképzelések, tervek a kistérségben	76
4.4 Szekszárd-Tolnai kistérség	83
4.4.1 A kistérség demográfiai helyzete	84
4.4.2 Közoktatási feladatellátás a kistérségben	84
4.4.3 Célok, feladatok - fejlesztési elképzelések, tervek a kistérségben	96
4.5 Tamási-Simontornyai kistérség	101
4.5.1 Demográfiai, területi adatok, népsűrűség	102

4.5.2 Mikrotérségek a kistérségben, közoktatási feladatellátás helyzete	104
4.5.3 Célok, feladatok - fejlesztési elképzelések, tervek a kistérségben	118
5. SZAKSZOLGÁLATI FELADATELLÁTÁS	124
6. PEDAGÓGIAI SZAKMAI SZOLGÁLTATÁS	130
7. ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI NEVELÉS-OKTATÁS	133
8. KÖZÉPISKOLAI KOLLÉGIUMI ELLÁTÁS	137
9. GYÓGYPEDAGÓGIAI, KONDUKTÍV PEDAGÓGIAI ELLÁTÁS	139
10. TOLNA MEGYÉBEN KÖZOKTATÁSI MEGÁLLAPODÁSSAL, ILLETVE EGYOLDALÚ NYILATKOZATTAL MŰKÖDŐ NEM ÁLLAMI, ÉS NEM HELYI ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL FENNTARTOTT INTÉZMÉNYEK.	141
11. A MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT KÖZOKTATÁSI FELADATELLÁTÁSÁNAK HELYZETE	143
11.1 Szerkezeti változások a megyei fenntartású közoktatási intézményekben	143
11.2 A megyei önkormányzat szerepvállalása a kisiskolák „megmentésében” (Tolna Megyei Kisiskolák Alapítvány létrehozása a Közgyűlés elnökének kezdeményezésére– 2009.)	145
11.3 Az iskolai rendszerű szakképzés integrációjának megyei koordinációja	146
12. A REGIONÁLIS ÉS KISTÉRSÉGI STRATÉGIAI CÉLOK MEGVALÓSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ KÖZÉPTÁVÚ FEJLESZTÉSI CÉLOK RENDSZERE	148
Célok megvalósítását támogató eszközrendszer	149

1. Bevezetés

1.1. A fejlesztési terv jogi alapja

A közoktatásról szóló törvény 88. § (1) bekezdésének értelmében a fővárosi önkormányzat a fővárosi kerületi önkormányzatok, a megyei önkormányzat a megye területén működő helyi önkormányzatok véleményének kikérésével és közreműködésével - a közoktatási feladatok megszervezéséhez szükséges önkormányzati döntés előkészítését szolgáló - feladat-ellátási, intézményhálózat-működtetési és fejlesztési tervet (a továbbiakban: **fejlesztési terv**) készít.

A fejlesztési tervet a megyei önkormányzat és a megyei jogú város saját területére elkészíti, majd az egyeztető bizottságban együttesen hagyja jóvá. A fővárosi fejlesztési tervet a fővárosi önkormányzat, a megyei fejlesztési tervet a megyei önkormányzat ajánlás formájában, határozattal adja ki.

A (2) bekezdés a fejlesztési terv tartalmával kapcsolatban ad útmutatót: a fejlesztési terv tartalmazza a közoktatás-szolgáltatás megszervezésének helyzetértékelését, a megoldásra váró feladatokat, továbbá a főváros, illetve a megye területére vonatkozó középtávú beiskolázási tervet. A fejlesztési tervet oly módon kell elkészíteni, hogy meg lehessen állapítani az egyes önkormányzatok milyen módon tesznek eleget a közoktatással összefüggő feladat-ellátási kötelezettségüknek, továbbá az egyes településen állandó lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező gyermekek, tanulók hol vehetik igénybe az e törvényben meghatározott közoktatás-szolgáltatásokat, különös tekintettel a kötelező felvételt biztosító óvodát, iskolát és a pedagógiai szakszolgálatokat.

A nem helyi önkormányzat, nem állami szerv által fenntartott közoktatási intézményt a fejlesztési terv elkészítésénél és módosításánál figyelembe kell venni, ha közoktatási megállapodás keretében közreműködik a helyi önkormányzati kötelező feladat ellátásában, illetve a 81. § (11) bekezdésében¹ meghatározott esetben a fenntartó nyilatkozatát a települési önkormányzathoz eljuttatta, vagy az oktatásért felelős miniszterrel közoktatási megállapodást kötött. *Közoktatási megállapodás, illetve nyilatkozat hiányában a nem helyi önkormányzat, nem állami szerv által fenntartott közoktatási intézményt a fejlesztési tervben nem lehet feltüntetni.*

¹ **81. § (11)** Ha az egyházi jogi személy a Kormánnyal a közoktatási feladatok ellátására is kiterjedő megállapodást kötött a fenntartásában működő nevelési-oktatási intézmény tekintetében - a nevelési-oktatási intézmény székhelye szerint illetékes községi, városi, megyei jogú városi, fővárosi kerületi önkormányzat részére megküldött - egyoldalú nyilatkozatával vállalhatja az önkormányzati feladatellátásban való közreműködést. A Magyar Katolikus Egyház az egyoldalú nyilatkozat megtételére a Magyar Köztársaság és az Apostoli Szentszék között létrejött megállapodás alapján jogosult. A települési önkormányzat a nyilatkozatot három munkanapon belül megküldi a fővárosi, megyei önkormányzat részére. Az egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. törvény (a továbbiakban: egyházi közcélú tevékenység anyagi feltételeiről szóló törvény) 6. §-ának (1)-(2) bekezdésében meghatározott kiegészítő támogatásról a központi költségvetés terhére kell gondoskodni, a nyilatkozat megküldését követően induló tanítási évtől kezdődően.

1.2. A fejlesztési terv érvényessége

A megyei fejlesztési terv a Tolna megye területére, legalább hatéves időszakra készült. Szekszárd megyei jogú város helyzeténél fogva önálló tervet készített. A fejlesztési tervet legalább négyévenként át kell tekinteni, továbbá akkor is, ha azt az érintett helyi önkormányzatok vagy a helyi kisebbségi, illetve országos kisebbségi önkormányzatok, illetve az összes érdekelték legalább öt százaléka kéri.

1.3. A főbb információforrások

A terv elkészítéséhez felhasznált információk, adatok a következő főbb forrásokból származnak:

a) Kistérségi Közoktatás-fejlesztési tervek (KKFT)

A Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség (DDRFÜ) az „Integrált kis- és mikrotérségi oktatási hálózatok és központjaik fejlesztése” c. pályázati konstrukció tervezése folyamán minden kistérség intézkedési tervét bekérte és elemezte. A dokumentumban vázolt fejlesztési célok, valamint a Kistérségi Cselekvési Tervek egyeztetésére szervezett műhelymunkák és az elemzett közoktatási intézkedési tervek tapasztalatai alapján szükségesnek mutatkozott a kistérségek, mikrotérségek tényleges szükségleteinek összehangolására olyan **kistérségi szintű közoktatás-fejlesztési tervek** megfogalmazása (KKFT), amelyek megalapozzák és előkészítik az intézmények egymáshoz kapcsolódásának, szakmai- irányítási-gazdasági integrációjának megvalósítását és folyamatát. A KKFT-k szükségességét a Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács (DDRFT) Tervezési Bizottsága (a Dél-Dunántúli Regionális Tervezési Bizottság) elfogadta, majd a DDRFT jóváhagyta. Az Akcióterv társadalmi egyeztetését követően, a ROP Irányító Hatóság jóváhagyásával, a KKFT a DDOP-2007-3.1.2./2F Integrált kis- és mikrotérségi oktatási hálózatok és központjaik fejlesztése c. pályázati kiírásra benyújtandó pályázatok alapvető dokumentumává vált, mely a benyújtandó pályázat kötelező mellékletét alkotta.

A KKFT elkészítése a Többcélú Kistérségi Társulások feladata volt, a minőségi színvonalon történő elkészítés biztosítéka volt, hogy valamennyi terv készítése azonos algoritmus alapján, és meghatározott kompetenciával rendelkező szakértői csoport közreműködésével történt. Tolna megye esetében - az öt kistérségnek megfelelően - öt KKFT készült el a 2007/2008-as év fordulóján. A megyei fejlesztési terv alapvetően ezen „friss” dokumentumokra épül, megvalósítva az alulról építkezés elvét.

b) Központi Statisztikai Hivatal honlapja (www.ksh.hu)

2. Megyei helyzetkép

2.1. Tolna megye számokban

Népesség, népmozgalom

2009. január 1-jén mintegy **236 ezer fő** volt **Tolna megye lélekszáma**.

2008-ban az előzetes adatok szerint – 2007-hez hasonlóan – Tolnában 2100 gyermek született és 3200 fő halt meg. Így folytatódott a népesség természetes fogyása, üteme az előző évihez hasonlóan alakult. Az ezer lakosra jutó mutatóink az országosnál kedvezőtlenebbül alakultak, a régió másik két megyéjével összevetve pedig általában Baranyánál kedvezőtlenebbek, de Somogyénál már valamivel jobbak voltak. Kivétel ez alól az ezer élve születésre jutó csecsemőhalálozások száma, amely a Dél-Dunántúlon Tolnában volt a legalacsonyabb, valamint az országosnál is kedvezőbb értéket mutatott. Az elmúlt évben – hasonlóan 2007 előzetes adataihoz – mintegy 850 házasságkötést és 600 válást regisztráltak a megyében.

Gazdasági szervezetek

A nyilvántartott **gazdasági szervezetek** és azon belül az egyéni vállalkozások száma a 2007. év végi állapothoz képest országosan és Tolna megyében is kiugróan magas növekedést (49, illetve 32%) mutat. Ennek háttérében az őstermelők kötelező regisztrációja áll. Egy év távlatában növekedett a társas vállalkozások (5%-kal) és a nonprofit szervezetek (1%-kal) száma is, a költségvetési szerveké pedig mérséklődött (8%-kal).

Tolna megyében 2008. december 31-én valamivel több, mint 35 500 gazdasági szervezetet, ezen belül 33 000 vállalkozást tartottak nyilván. A **vállalkozások** több mint háromnegyedét képviselő egyéni vállalkozások száma valamelyest bővült (0,9%), ezen belül a vállalkozói igazolvánnyal rendelkezőké (9861) viszont 1,5%-kal mérséklődött. A társas vállalkozások száma (8063) bő egy százalékkal emelkedett az utolsó negyedévben. A két legnépszerűbb gazdálkodási forma közül a kft-knél további emelkedést (3,2%), míg a betéti társaságoknál csökkenést (0,4%) tapasztaltunk. A részvénytársasági, illetve szövetkezeti formában működő cégek száma nem változott.

A nemzetgazdasági ágak vállalkozásszámaiban az év utolsó három hónapjában bekövetkezett változásokat tekintve a 14 gazdasági ág közül nyolcban csökkenés, ötben növekedés következett be, egyben pedig stagnált a cégszám. A szervezetszám-csökkenés az egyéni vállalkozói kör szűkülésének következménye, amely a mezőgazdaság, az ingatlanügyletek, a gazdasági szolgáltatás, az oktatás és az egészségügyi, szociális ellátás kivételével mindenütt zsugorodott. A megyében bejegyzett társas vállalkozások száma a mezőgazdaság kivételével – ahol alig változott – minden gazdasági ágban növekedett 2008 szeptemberéhez képest.

Alkalmazásban állók

A Tolna megyei székhelyű gazdasági szervezeteknél 2008-ban átlagosan 44 900-an **álltak alkalmazásban**, éves átlagban 0,6%-kal (250 fővel) kevesebben, mint 2007-ben. A munkavállalók kétharmadát foglalkoztató **versenyszférában** gyakorlatilag nem változott (100,1%) a létszám, a bő háromtizedet képviselő költségvetési területen 2%-kal, az egyébként kis foglalkoztatónak számító nonprofit szektorban pedig 3%-kal mérséklődött az ott dolgozók száma. Az alkalmazásban állók 60%-a fizikai foglalkozású, akiknek túlnyomó többsége (82%-a) a versenyszférában dolgozik. A szellemi foglalkozásúak mintegy 40%-os részarányt képviselnek, több mint 50%-uk a költségvetési szerveknél, vagy azok intézményeinél áll alkalmazásban. A két állománycsoport létszáma hasonló mértékben csökkent a vizsgált időszakban, azonban míg a fizikai munkát végzők száma mindkét gazdálkodói körben mérséklődött, addig a szellemi dolgozóké a versenyszférában emelkedett, a költségvetési területen pedig csökkent. A különböző nemzetgazdasági ágak létszámindexei rendkívül differenciáltak. A megyében a legjelentősebb foglalkoztatónak számító gazdasági ágak közül a mezőgazdaságban, a villamos-energia-, gáz-, gőz- és vízellátásban, a közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás, az oktatás, valamint az egészségügyi és szociális ellátás területén létszámcsökkenést, az építőiparban és a feldolgozóiparban növekedést tapasztaltunk, a kereskedelemben pedig gyakorlatilag stagnált az alkalmazottak száma.

Munkanélküliség

A Foglalkoztatási és Szociális Hivatal adatai szerint Tolna megyében 2008. december végén 13 500 álláskeresőt tartottak nyilván. Bár az országosnál valamivel kisebb ütemben, de így is 6,6%-kal bővült a létszámuk egy év alatt. A **nyilvántartott álláskereső** gazdaságilag aktív népességhez viszonyított aránya (13,0%). A régió belül továbbra is megyénkben volt a legalacsonyabb a mutató, a megyék országos rangsorában pedig a középmezőnyben foglalt helyet Tolna. A megyén belül Tamási körzetében volt a legmagasabb az imént említett munkanélküliségi ráta (19,9%), a megyei átlagot meghaladó volt még Dombóvár térségében (15,3%). Átlag alatti mutatót Bonyhád és Szekszárd körzetében (11,7-11,7%), valamint Paks térségében (9,4%) tapasztaltak. Az álláskereső egytizede pályakezdő, 17%-a 25 éven aluli fiatal volt. Az előbbi körben 10%-os, utóbbiban 14%-os létszám-bővülést regisztráltak. A bejelentett betöltetlen álláshelyek száma (84) az egy évvel korábbinak kevesebb, mint háromtizede volt. **Egy betöltetlen álláshelyre** a megyében az országos átlag (31) ötszöröse, **161 álláskereső jutott**, ami az egy évvel korábbinak is 3,7-szeresét jelentette. A régió másik két megyéjében is az országosnál jóval kedvezőtlenebbek az elhelyezkedési lehetőségek, Baranyában 69 álláskereső jutott egy betöltetlen álláshelyre, Somogyban ennél 20-szal kevesebb. A munkanélküliek **ellátó rendszerében** álláskeresői járadékot az egy évvel korábbinál 17%-kal több, mintegy 2800 fő kapott, álláskeresői segélyben 1400, rendszeres szociális segélyben 4000 fő részesült a megyében. Ez utóbbi két körben a vizsgált időszakban gyakorlatilag nem változott a létszám. A foglalkoztatottság bővülését szolgáló aktív foglalkoztatáspolitikai programokban – képzés, bér- és járulékjellegű

támogatások, közhasznú foglalkoztatás, stb. – mintegy 3100 fő vett részt, harmadával többen, mint egy évvel korábban.

Keresetek

Tolna megyében 2008-ban a teljes munkaidőben alkalmazásban állók egy főre jutó **havi bruttó átlagkeresete** 170 600 forint volt, amely 108 800 forintos **nettó keresetnek** felelt meg. A bruttó fizetések 6,4%-kal, a nettó összegek 5,9%-kal meghaladták a 2007. évben regisztráltakat. Ezen belül a versenyszférában gyorsabb volt a keresetemelkedés üteme, mint a költségvetési területen és mindkét gazdálkodói körben a szellemi munkakörben dolgozók keresete nagyobb mértékben nőtt, mint a fizikai foglalkozásúaké. A fizikai foglalkozásúak havi nettó átlagkeresete 88 000 forintot, ezen belül a vállalkozásoknál 87 700 forintot, a költségvetésben 90 500 forintot tett ki. A szellemi foglalkozásúak a nemzetgazdaság átlagában 139 700 forint, a versenyszférában 159 200 forint, a költségvetési területen 124 500 forint nettó keresettel rendelkeztek. Az ágazatonkénti keresetek közötti különbség továbbra is számottevő, bár a rés szűkült a korábbi évekhez képest. Megyénkben 2008-ban is a villamos-energia-, gáz-, gőz- és vízellátásban dolgozók rendelkeztek a legkiemelkedőbb keresettel, itt a havi nettó átlagbér 238 500 forint volt. Ez az összeg mintegy 75%-kal magasabb a sorban második legtöbbet fizető pénzügyi közvetítés (136 600 Ft) területén regisztráltaknál és csaknem háromszorosa a legkisebb keresetet produkáló gazdasági ágban, a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátásban elérhetőnek. A Tolna megyei átlagkeresetek nagysága és azok növekedési üteme 2008-ban is elmaradt az országos átlagtól. A megyei nominális keresetek a Dél-Dunántúl másik két megyéjéhez viszonyítva a baranyaiaknál valamivel alacsonyabbak voltak, a Somogyban regisztráltakat viszont meghaladták. 2008-ban Tolnában a **keresetek reálértéke** – a nettó keresetek 5,9%-os, a fogyasztói árak 6,1%-os növekedési ütemét figyelembe véve – 0,2%-kal elmaradt az egy évvel korábbtól.

Összehasonlító adatok (megye – régió – ország) 2008.

Megnevezés	Baranya	Somogy	Tolna	Dél-Dunántúl	Ország
	megye				
Lakónépesség Népesség száma, ezer fő	395	322	236	953	10 031
Regisztrált vállalkozások Regisztrált vállalkozások száma	54 113	51 607	33 000	138 720	1 561 446
Alkalmazásban állók száma és keresete Alkalmazásban állók, ezer fő	83,1	71,4	44,9	199,4	2 762,6
Alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete, Ft	171 812	155 308	170 622	165 462	198 942
Alkalmazásban állók havi nettó átlagkeresete, Ft	109 168	101 717	108 782	106 335	122 047

Gazdasági-társadalmi jelzőszámok Tolna megyében 2008 végén

Megnevezés	Tolna megyében	Országosan
Élve születések száma	2 100	99 200
Halálozások száma	3 200	130 000
Természetes szaporodás, fogyás (-)	-1 100	-30 800
Alkalmazásban állók száma	44 867	2 762 568
Alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete, Ft	170 622	198 942
Alkalmazásban állók havi nettó átlagkeresete, Ft	108 782	122 047
Alkalmazásban állók átlagos havi munkajövedelme, Ft	186 199	210 736
Foglalkoztatottak száma, ezer fő	89,1	3 880,7
Munkanélküliek száma, ezer fő	8,7	337,1
Munkanélküliségi ráta, %	8,9	8,0
Nyilvántartott álláskeresők száma 2008 végén	13 508	477 351
Álláskeresési járadékban részesültek száma 2008 végén	2 821	105 843
Álláskeresési segélyben részesültek száma 2008 végén	1 365	48 719
Rendszeres szociális segélyben részesültek száma 2008 végén	3 994	152 058

2.2 A megye térszerkezete (kistérségek gazdasági, társadalmi helyzete)*Kistérségek Tolna megyében (2009. január 1-jé*

Kistérség neve	Székhelye	Terület (km²)	Lélekszám	Településszám
Bonyhádi kistérség	Bonyhád	378	29.529	21
Dombóvári kistérség	Dombóvár	509	34.300	16
Paksi kistérség	Paks	757	49.300	14
Szekszárdi kistérség	Szekszárd	1.032	87.000	26
Tamási kistérség	Tamási	1.028	39.584	32

A kistérségek fejlettségi különbségei

Míg a megyei, régiós elemzések a főváros-vidék, illetve a nyugat-kelet markáns különbségeit mutatja be, addig a kistérségeket tekintve sokkal differenciáltabb a kép.

A kistérségek fejlettségi típusainak meghatározásához a gazdasági-társadalmi helyzetüket és fejlődésüket jól jellemző kilenc mutatót alkalmaznak

- *Külföldi érdekeltségű vállalkozások külföldi saját tőkéje egy lakosra*
- *Személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem egy lakosra*
- *Személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem egy lakosra*
- *Működő gazdasági szervezetek ezer lakosra jutó száma*
- *Működő gazdasági szervezetek száma*
- *Munkanélküliek aránya*
- *Vándorlási különbözet ezer lakosra jutó száma*
- *Távbeszélő-főállomások ezer lakosra jutó száma*
- *Személygépkocsik száma ezer lakosra*

Az alkalmazott jelzőszámok alapján öt összevont fejlettségi térségtípust alakítottak ki.

Dinamikusan fejlődő térségeknek nevezik azokat, ahol a jelzőszámok zöme több mint 10%-kal meghaladja a vidéki átlagot.

Fejlődő térségek azok, ahol a mutatók zöme a vidéki átlag felett van, de az eltérés mértéke nem haladja meg a 10%-ot.

Felzárkózó térségek azok, ahol a mutatók zöme közelíti a vidéki átlagot, s a növekedés jeleit is mutatják.

Stagnáló térségek azok, ahol a vidéki átlagtól való elmaradás a jelzőszámok zöménél eléri, illetve közelíti a 10%-ot.

Lemaradó térségek estében a jelzőszámok zöménél a vidéki átlagtól való elmaradás legalább 15%.

A kedvező helyzetű, *dinamikusan fejlődő* és *fejlődő* térségekben él az ország népességének 59,1%-a. A kitörési esélyeket is felmutató *felzárkózó* térségekben a vidék népességének több mint 24%-a él, míg a *stagnáló* és a *lemaradó* térségek a vidéki népességből 15, illetve 10%-ot képviselnek.

A térségtípusok eloszlása eléggé mozaikszerű, kevés kivételtől eltekintve a régiók többségében a típusok majd mindegyike előfordul. Dél-Dunántúlon hiányzik a *dinamikusan fejlődő* kategória. Régiókban - elsősorban Somogy és Tolna megyében - számottevő a *felzárkózó* típus, a felzárkózás alapja térségenként más és más.

Térségtípusok Tolna megyében (2006.)

Térségtípus	Kistérség
<i>Dinamikusan fejlődő</i>	a Dél- Dunántúlon nincs
Fejlődő	Paksi, Szekszárdi
Felzárkózó	Dombóvári, Bonyhádi
Stagnáló	Tamási
<i>Lemaradó</i>	Tolna megyében nincs

2.3 Városok, nagyközségek, községek

Városok Tolna megyében (2009. július 1-jén)

Sorszám	Település	Lakónépesség	Kistérség
1.	Szekszárd	34.000 fő	Szekszárdi kistérség
2.	Dombóvár	20.190 fő	Dombóvári kistérség
3.	Paks	19.960 fő	Paksi kistérség
4.	Bonyhád	14.136 fő	Bonyhádi kistérség
5.	Tolna	11.700 fő	Szekszárdi kistérség
6.	Dunaföldvár	9.180 fő	Paksi kistérség
7.	Tamási	8.670 fő	Tamási kistérség
8.	Bátaszék	6.630 fő	Szekszárdi kistérség
9.	Simontornya	4.300 fő	Tamási kistérség
10.	Gyönk	2.050 fő	Tamási kistérség
11.	Nagymányok	2.460 fő	Bonyhádi kistérség

Nagyközségek, községek Tolna megyében

Alsónána, Alsónyék, Aparhant, Attala, Báta, Bátaapáti, Belecska, Bikács, Bogyiszló, Bonyhádvarasd, Bölcse, Cikó, Csibrák, Csikóstóttós, Dalmand Decs, Diósberény, Döbrököz, Dunaszentgyörgy, Dúzs, Értény, Fadd, Fácánkert, Felsónána, Felsónyék, Fürged, Gerjen, Grábóc, Györe, Györköny, Gyulaj, Harc, Hőgyész, Iregszemcse, Izmény, Jágónak, Kajdacs, Kakasd, Kalaznó, Kapospula, Kaposszekcső, Keszőhidegkút, Kéty, Kisdorog, Kismányok, Kisszékely, Kistormás, Kisvejke, Kocsola, Koppányszántó, Kölesd, Kurd, Lápafő, Lengyel, Madocsa, Magyarkeszi, Medina, Miszla, Mórág, Mócsény, Mucsfa, Mucsi, Murga, Nagydorog, Nagykónyi, Nagyszékely, Nagyszokoly, Nagyvejke, Nak, Németkér, Ozora, Ócsény, Pálfa, Pári, Pincehely, Pörboly, Pusztahencse, Regöly, Sárpilis, Sárszentlőrinc, Sióagárd, Szakadát, Szakály, Szakcs, Szálka, Szárazd, Szedres, Tengelic, Tevel, Tolnanémedi, Udvari, Újireg, Varsád, Váralja, Várdomb, Várong, Závod, Zomba

2.4 Közoktatási helyzetkép a megyében

A közoktatásban az utóbbi években lezajlott főbb folyamatokat – az esélyegyenlőség jegyében – két szóval lehet jellemezni: **integráció, intézménybezárás.**

Tolna megyei települések általános iskolai ellátása (2009.)

A településen nem működik általános iskola	1-4. évfolyammal működő általános iskola		1-8. évfolyammal működő általános iskola	
	Település	Létszám (fő)	Település	Létszám (fő)
Bonyhádvarasd	Izmény	17	Aparhant	144
Grábóc	Attala	19	Tolnanémedi	73
Kisdorog	Bátaapáti	17	Bonyhád	1291
Kismányok	Csikóstóttós	34	Cikó	108
Kisvejke	Dalmand	45	Györe	58
Lengyel	Alsónána	27	Kakasd	116
Mócsény	Fácánkert	14	Mórág	83
Mucsfa	Felsónána	28	Nagymányok	207
Nagyvejke	Harc	23	Tevel	211
Váralja	Medina	16	Szakály	90
Závod	Pörboly	25	Dombóvár	
Jágónak	Sárpilis	11	Döbrököz	144
Kapospula	Sióagárd	27	Gyulaj	142
Nak	Tengelic (1-6.)	99	Kaposszekcső	213
Várong	Németkér	45	Kocsola	139
Alsónyék	Pusztahencse	75	Kurd	133
Kéty	Sárszentlőrinc	35	Szakcs	285
Kistormás	Fürged	26	Báta	136
Murga	Nagyszékely	19	Bátaszék	
Szálka	Regöly	33	Bogyiszló	204
Bikács			Decs	201
Belecska			Fadd	341
Diósberény			Kölesd	166
Dúzs			Ócsény	193
Értény			Szedres	171

Kalaznó		Szekszárd	
Keszőhidegkút		Tolna	
Kisszékely		Várdomb	120
Koppányszántó		Zomba	249
Miszla		Bölcske	233
Mucsi		Dunaföldvár	
Nagyszokoly		Dunaszentgyörgy	146
Szakadát		Gerjen	99
Szárazd		Györköny	110
Udvari		Kajdacs	128
Újireg		Madocsa	134
Varsád		Nagydorog	325
Pári		Paks	
Csibrák		Pálfa	147
Lápafő		Simontornya	253
		Tamási	804
		Gyönk	312
		Hógyész	304
		Pincehely	150
		Felsőnyék	87
		Iregszemcse	283
		Magyarkeszi	118
		Nagykónyi	150
		Ozora	176

3. A 2000-es évek főbb tendenciái a közoktatásában

3.1 Jelentősebb törvényi változások (2006-2008.)

A 2006. évi LXXI. törvény a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény módosításáról (a továbbiakban **2006. évi LXXI tv.**)

A közoktatási intézmények

5.§ (1) szerint: „Az általános iskolának 8 évfolyama van.”

Az új szabályozás alapján a 8 évfolyamnál kevesebb évfolyammal működő általános iskolák csak tagiskolaként, 8 évfolyamos, szerkezetváltó osztályokkal működő gimnázium vagy egységes iskola tagiskolájaként működhetnek a továbbiakban. E rendelkezések alkalmazásában nyolc évfolyamnál kevesebb évfolyammal működő általános iskolának kell tekinteni azt az iskolát is, amelyikben – az alapító okiratban meghatározottak ellenére – egymást követő két tanítási évben nem indult osztály a hetedik és a nyolcadik évfolyamon.

A 2006/2007. tanévtől kezdődően kell vizsgálni azt, hogy indult-e hetedik és nyolcadik évfolyam az általános iskolában. *A hetedik és nyolcadik évfolyamon indított osztályokat akkor lehet figyelembe venni, ha az egyes osztályok tanulói létszáma eléri a maximális osztálylétszám ötven százalékát, azaz 15 főt.* Ennél a számításnál a tényleges tanulói létszámot kell figyelembe venni.

A fenntartónak 2008. augusztus 31-ig kellett gondoskodnia a nyolc évfolyamnál kevesebb évfolyammal működő általános iskolák tagintézménnyé történő átalakításáról vagy az általános iskolai feladatok iskolafenntartás nélkül történő megoldásáról. /**18. § (3)**/ Amennyiben a helyi önkormányzat a meghatározottak szerint nem tud gondoskodni a nyolc évfolyamnál kevesebb évfolyammal működő általános iskola tagintézménnyé történő átalakításáról, vagy az általános iskolai feladatok ellátásáról, az Oktatási Hivatal (az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont jogutód intézménye) engedélyével tovább működtetheti az iskolát. Az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont az általános iskola székhelye szerint illetékes többcélú kistérségi társulás és a megyei közigazgatási hivatal bevonásával dönt. A továbbműködési engedély iránti kérelmet 2007. január 31-ig lehetett benyújtani. Ugyanakkor megmaradnak az anyanyelvű, kétnyelvű, illetve a nyelvtanító kisebbségi oktatást folytató iskolák kedvezményei. Ezekben az intézményekben a 7. illetve 8. osztály akkor is fenntartható, ha azt legalább nyolc azonos kisebbséghez tartozó szülő írásban kérte. Ezekben az osztályokban a tanulói létszám 8 fő alá csökkenése esetében kell az intézménynek tagintézménnyé válnia, amely kötelezettség alól az OH felmentést adhat.

A módosított oktatási törvény a *többcélú közoktatási intézmények* körében a Kt. 33. § alatt felsorolt szervezeti lehetőségeket kettővel kibővíti: a d) egységes gyógypedagógiai, konduktív-pedagógiai módszertani intézménnyel és e) az egységes pedagógiai szakszolgálatot ellátó intézménnyel. /**8. § (1)**/ Az egységes iskola fogalmát tágítja a törvény. Az *egységes iskola* és az *összetett iskola* meghatározását két mozzanattal tovább bővíti a rendelkezés: az egységes iskola 12 vagy 13 évfolyammal is működhet – a törvényben meghatározott feltételek teljesülése esetén. Az egységes középiskola az alapozó szakaszon (5- 6. évfolyam) folyó oktatást nem szakrendszerű oktatásként is megszervezheti. Ha az egységes iskola az általános iskola mellett középfokú intézményi feladatok közül legalább egyet ellát, úgy biztosítani kell a tanuló részére a folyamatos továbbhaladás feltételeit, és ennek tartalmi és szervezeti követelményeit pedagógiai programjában rögzítenie kell. Az egységes iskolának át kellett dolgoznia pedagógiai programját oly módon, hogy a továbbhaladás feltételeit a 2007/2008-as tanévtől kezdve biztosítani tudja. /**18. § (6)**/ Az *egységes pedagógiai szakszolgálatot ellátó intézmény* több különböző pedagógiai szakszolgálatot egységes intézményként lát el. Az intézmény – a szakértői és rehabilitációs bizottsági feladatok kivételével – részt vehet a pedagógiai szakszolgálatok ellátásában, az utazó szakember-hálózat működtetésében, a gyógytestnevelés ellátásában.

A *többcélú közoktatási intézmény*, ha általános iskolai feladatok mellett középfokú intézményi feladatok közül legalább egyet ellát, nem tarthat felvételi vizsgát azoknak a tanulóknak, akik a többcélú intézmény keretében fejezték be általános iskolai tanulmányaikat. A felvételi kérelmek elbírálásánál a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat előnyben kell részesíteni.

A mérés-értékelési rendszer

A módosított törvény szerint: a méréseknek minden tanévben ki kell terjednie a közoktatás 4., 6., 8. és 10. évfolyamán minden tanuló esetében az anyanyelvi és a matematikai alapkészségek fejlődésének vizsgálatára. /**16.§ (5)**/ Az országos mérés, értékelés összesített és intézményekre vonatkozó eredményét az OKM honlapján közzé kell tenni. Az OKM a 2008/2009-es tanévtől kezdődően köteles az értékelések hozzáférhetőségéről gondoskodni. Az *intézményeknek* a minőségirányítási programban (IMIP) figyelembe kell venniük az országos mérés és értékelés eredményeit. A nevelőtestület évente értékeli a program végrehajtását, az országos mérés, értékelés eredményeit – ezeket és a javasolt intézkedéseket meg kell küldeni a fenntartónak. A javasolt intézkedések a fenntartó jóváhagyásával válnak érvényessé. A fenntartónak az értékelést és a javasolt intézkedéseket a honlapján nyilvánosságra kell hozni. /**9.§ (11)**/ A közoktatási intézményeknek az új jogszabály alapján első ízben a 2008/2009-es évet kell értékelniük, s 2007. március 31-ig kellett megküldeniük a fenntartónak minőségirányítási programjaikat jóváhagyás céljából. /**18.§ (5)**/ Az OH minden fenntartónak megküldi az országos mérés, értékelés eredményeit és köteles felhívni a fenntartó figyelmét, amennyiben az eredmények alapján indokolt valamelyik iskolában az intézkedése. Ha az adott iskolában folyó pedagógiai tevékenység az országos mérés, értékelés eredményei szerint nem éri el a jogszabályban meghatározott minimumot, a *fenntartó* köteles felhívni az iskola igazgatóját, hogy készítsen intézkedési tervet. Az iskola a felhívástól számított három hónapon belül megküldi intézkedési tervét a fenntartónak. Az intézkedési terv a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé. Az intézkedési terv készítése során fel kell tárnani az okokat, amelyek a lemaradáshoz vezettek, és meg kell határozni a megszüntetésükhöz szükséges intézkedéseket és az ezek végrehajtásához szükséges iskolafejlesztési programot. Ha a következő évi országos mérés, értékelés eredménye szerint sem éri el a meghatározott minimumot, az OH felhívja a fenntartót, hogy három hónapon belül készítsen intézkedési tervet. A fenntartó az intézkedési terv elkészítéséhez és végrehajtásához pedagógiai szakmai szolgáltató intézmény, szakértő vagy más szakmai szervezet közreműködését köteles igénybe venni. Az intézkedési terv az OH jóváhagyásával válik érvényessé. Az OH hatósági ellenőrzés keretében vizsgálja az intézkedési tervben foglaltak végrehajtását. /**16.§ (7)**/ Első ízben a 2006/2007. évi országos mérés, értékelés alapján lehet a fenntartó figyelmét felhívni arra, hogy intézkedés megtételére van szükség. /**18.§ (5)**/

A fenntartók

A helyi önkormányzat önállóan vagy más helyi önkormányzattal közösen köteles önkormányzati döntés-előkészítést szolgáló *feladat-ellátási, intézményhálózat-működtetési és fejlesztési tervet* készíteni a *megyei fejlesztési terv* figyelembe vételével. Az önkormányzati intézkedési tervnek tartalmaznia kell, hogy az önkormányzat kötelező feladatait milyen módon látja el, illetve, hogy milyen nem kötelező feladatokat kíván a helyi önkormányzat ellátni. /**85. § (4)**/. Az új szabályozás az előbbieket egy elemmel egészíti ki: „Az önkormányzati intézkedési tervnek tartalmaznia kell

a gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket.” /**15.§ (4)/**. A helyi önkormányzat a helyi intézkedési terv végrehajtását legalább kétévente felülvizsgálja. Nem kell az önkormányzatnak intézkedési tervet készítenie, ha tagja többcélú kistérségi társulásnak, feltéve, hogy a többcélú kistérségi társulás önálló intézkedési terve – települések szerinti bontásban – tartalmazza mindazt, amit az önkormányzati intézkedési tervnek tartalmaznia kell.

Az idegennyelv-oktatás

A módosított közoktatási törvény a Kt. 11. §-a, a tanuló jogai között felsorolt lehetőségek közé beemeli *az angol nyelv oktatását* is, ezzel az eddigi meghatározatlan célnyelvű kötelező idegen nyelvoktatás a hazai oktatási rendszerben az angol nyelv oktatására tért át. /**3.§/**. Ez a rendelkezés a középiskolákra ró ilyen irányú kötelezettséget. A törvény más rendelkezései a nyelvi előkészítő évfolyam illetve – ha a jelentkezők létszáma alapján indokolt – a nyelvi előkészítő évfolyam további osztályának megszervezését teszi kötelezővé a gimnáziumok és a szakközépiskolák számára. A nyelvi előkészítő évfolyam több középiskola tanulóiból is megszervezhető. (**6-7.§**).

A pedagógusok munkaideje és tanítási óraszám

A 2006/2007-es tanévben a munkáltató elrendelhetette, hogy a pedagógus a rendes munkaidőn belül, munkaköri feladatként, külön díjazás nélkül a munkakörére, beosztására megállapított kötelező órájánál többet taníthasson, ha erre egyéni foglalkozás, szabadidős foglalkozás, tanórán kívüli foglalkozás megtartása érdekében szükség van. Az így elrendelt órák száma egy héten a két órát nem haladhatta meg. /**18.§ (8)/**.

A pedagógusok kötelező óráit megemelték a 2006-os LXXI tv. 1. sz. mellékletében: az óvodapedagógusok 32, a nem szaktanítást végző tanítók és a szaktanítást végző tanítók és tanárok egyaránt 22 órát kell, tanítsanak. (**20.§**). A pedagógus kötelező óráját az óvodában és az iskolában a gyerekekkel és a tanulókkal való közvetlen foglalkozásra kell fordítani. A tanulókkal való közvetlen foglalkozás körébe tartozik az osztály közösségi programjainak és a tanulókkal való egyéni törődés feladatainak továbbá a szakkörök, versenyek, más tanórán kívüli foglalkozások megtartása, amelyeket az iskolai nem kötelező tanórai foglalkozás időkeretének terhére szerveznek. A pedagógus-munkakörben foglalkoztatottak munkáját oly módon kell megszervezni, hogy a pedagógus heti kötelező óraszám alapján az egy tanítási évre jutó időkeretét teljesíteni tudja. Ehhez a munkáltató a pedagógus-munkakörben foglalkoztatottak munkáját kéthavi tanítási időkeret kialakításával szervezi meg /**20.§ (2)/**. A teljes munkaidő tanítási órákkal le nem kötött részében munkaköri feladatként ellátja a nevelő és oktató munkával összefüggő egyéb feladatokat, felkészül a foglalkozásokra, tanítási órákra, értékeli a tanulók teljesítményét, elvégzi a kapcsolódó ügyviteli tevékenységeket, részt vesz a nevelőtestület munkájában, a hátrányos helyzetű tanulók felkészülésének segítésében, az iskola kulturális és sportéletének megszervezésében, stb. /**20. § (3)/**. Az intézmény vezetője elkészíti a pedagógus-munkakörben foglalkoztatottak kötelező órabeosztását és megküldi a fenntartónak. A fenntartó és az intézményvezetők közösen

áttekintik az órabeosztást, és kirendelés keretében történő foglalkoztatás szabályainak alkalmazásával biztosítják az ellátatlanul maradt feladatok végrehajtását. A kirendelés ideje egy tanítási évben nem haladhatja meg a 190 tanítási órát. /**20.§. (5)/.**

A 2007. évi LXXXVII. törvény a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény módosításáról (a továbbiakban **2007. évi LXXXVII. tv.**)

Teljesítményértékelés

A **Kt. 16. § (6)** bekezdésének módosításával a munkáltatói jogok gyakorlása során figyelembe kell venni az intézményi minőségirányítási programban meghatározott teljesítményértékelést. Ehhez a módosításhoz kapcsolódik a **Kt. 118. § (10)** bekezdésének módosítása is, amelynek értelmében a jövőben a kiemelt munkavégzésért járó kereset-kiegészítés megállapításánál figyelembe kell venni a vezetői feladatokat ellátók, továbbá a pedagógus-munkakörben foglalkoztatottak teljesítményértékelésének eredményeit. A kereset-kiegészítésre való jogosultság legfeljebb egy nevelési évre, egy tanítási évre szólhat. A kereset-kiegészítést ugyanaz a személy több alkalommal is megkaphatja. A kereset-kiegészítésre való jogosultság megállapítása során előnyben kell részesíteni azt, aki az intézményi teljesítményértékelés alapján az előző nevelési évben, tanítási évben kereset-kiegészítésben részesült, feltéve, hogy a minőségirányítási programban meghatározott ciklusidő nem telt el, és a munkáltató megítélése szerint teljesítményével ismét kiérdemelte azt.

Munkaerő-gazdálkodás

A **Kt. 16. § új (7)-(8)** bekezdése lehetővé teszi, hogy a helyi önkormányzat, illetve a többcélú kistérségi társulás a társulási megállapodás alapján a fenntartásában lévő közoktatási intézményei tekintetében munkaerő-gazdálkodási rendszert működtessen. A munkaerő-gazdálkodási rendszer működtetése nem kötelező a fenntartó részére, hanem az önkormányzatok döntésén múlik, hogy élnek-e a törvény e lehetőségével. A munkaerő-gazdálkodás lényege, hogy meghatározza azokat az elveket, amelyek figyelembevételével az egyes közoktatási intézményekben a munkáltatói jogokat gyakorolni lehet. A munkaerő-gazdálkodási rendszer részeként el kell készíteni:

- a munkaerő-gazdálkodási tervet és
- a munkaerő-gazdálkodási nyilvántartást.

A munkaerő-gazdálkodási rendszerbe bevonhatók a nevelő és oktató munkához kapcsolódó nem közoktatási feladatot ellátó intézmények is.

Közoktatási intézmények

A **Kt. 133. § új (4)-(5)** bekezdéssel egészült ki, melynek értelmében azok a nyolc évfolyamnál kevesebb évfolyammal működő általános iskolák, amelyek tagintézménnyé történő átalakítása nem történt meg, a továbbműködéshez szükséges engedélyüket **négy**évente kötelesek meghosszabbítani. Azok, akik megkapták a továbbműködési engedélyt, **január 1-je** és **március 15-e** között kérhetik az engedély meghosszabbítását. Az engedély akkor hosszabbítható meg, ha az adott intézmény rendelkezik a közoktatásról szóló törvény **25. §-**

ának (7) bekezdésében meghatározottak szerinti, a kötelező felvételt biztosító iskolával kötött megállapodással. Szintén új rendelkezés, hogyha a nyolc évfolyamnál kevesebb évfolyammal működő általános iskola fenntartói jogát a helyi önkormányzat nem állami, nem önkormányzati intézményfenntartónak adja át, az átadást követő tanévben, valamint az azt követő tanéven át saját forrásaiból a költségvetési törvényben meghatározott egyházi kiegészítő támogatásnak megfelelő összeget (a 2007. költségvetési évben 145.000,- Ft/fő) köteles megfizetni az átvevő fenntartónak. Kivételt képez e rendelkezés alól, ha az átadott iskola épülete a volt egyházi ingatlanok tulajdoni helyzetének rendezéséről szóló törvény hatálya alá tartozik, valamint ha az átadott iskola az országos kisebbségi önkormányzat által fenntartott középiskola tagintézményeként működik tovább.

Pályakövetési rendszer

A **Kt. 12. §-a egy új (6)** bekezdéssel, valamint a 2. sz. mellékletében meghatározott pályakövetési rendszer lehetőséget biztosít arra, hogy az egyes szakiskolák, szakközépiskolák által kínált szakképesítések munkaerő-piaci hasznosulásáról megfelelő információkkal rendelkezzenek az adott szakképesítést választó tanulók, illetve szüleik. A pályakövetési rendszer az alábbi elemekből épül fel:

- a tanuló kötelessége, hogy a szakmai vizsga sikeres befejezését követő 3 éven belül tájékoztassa az iskolát a megszerzett szakképesítés hasznosulásáról – **első ízben** azoknak a tanulóknak kell adatot szolgáltatni, akik a **2008/2009.** tanévben teljesítik a szakmai vizsga követelményeit;
- az iskoláknak egyrészt a pályakövetési rendszer felé van jelentési kötelezettségük az általuk kínált szakképesítésekkel, illetve további információkkal kapcsolatban, melyeket részleteiben külön jogszabály a későbbiekben határoz meg, másrészt nyilvánosságra kell, hogy hozzák (**Kt. 43. § (6)** bekezdés) az intézményben tanulmányaikat befejezők munkaerő-piaci helyzetével kapcsolatos adatokat.

Az intézményfenntartók mozgásterét bővítő változások

- A **Kt. 33. § (11)-(12)** bekezdésének módosulásával bővíthető az egységes pedagógiai szakszolgálatot ellátó intézmény, valamint az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmény keretein belül megszervezhető feladatok köre - szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységenként - a családsegítő szolgálattal és az iskola-egészségügyi ellátással. A módosítás lehetővé teszi, hogy a jövőben a nevelési tanácsadást
- szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységenként – az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmény keretein belül szervezzék meg.
- A **Kt. 35. § (9)** bekezdése értelmében a jövőben a továbbtanulási és pályaválasztási tanácsadás a munkaerő-piaci tanácsadással közösen is megszervezhető.
- A **Kt. 121. § (1)** bekezdés 25. pontjában meghatározott nevelő,- oktató munkához kapcsolódó, nem közoktatási tevékenységek köre szintén bővült (közművelődési, kulturális, művészeti, könyvtári, múzeumi, sport tevékenységek).

- A **Kt. 53. § (4)** bekezdés módosulása alapján lehetőség van arra, hogy a napközis, illetve tanulószobai foglalkozásokat több iskola tanulói részére, egy iskolában szervezzék meg. Szintén ilyen lehetőséget ad a Kt. 67. §-a az új (5) bekezdésével a közös szakképzési évfolyam megszervezése.
- A **Kt. 82. §-a új (6)-(10)** bekezdéseivel lehetőséget biztosít a nem állami, nem önkormányzati intézmények bevonására a kötelező feladatellátásba. A nem önkormányzati fenntartó az érintett helyi önkormányzattal közösen határozza meg, hogy mekkora az a gyermeklétszám, amelynek a felvételét nem tagadhatja meg, de ez nem lehet kevesebb mint az intézmény alapító okiratában meghatározott maximális gyermek,- tanulólétszám 25 %-a. **2007. december 31-ig** kellett a nem helyi önkormányzati intézményfenntartónak és az illetékes önkormányzatnak egyeztetni a kötelező felvételt biztosító feladatok ellátásában való részvétel módjáról, de a **2008/2009-es tanév** felvételi eljárását a fentiek alapján kell megszervezni.
- A **Kt. 84. § (4)** bekezdés módosításával bővültek a **bírósági jogkörök**:
 - a semmisség vagy érvénytelenség megállapítása esetén kötelezheti a fenntartót az iskolai felvételi körzethatárok törvényi előírásoknak megfelelő megállapítására.
 - meghatározott időre vagy meghatározott feltétel teljesítéséig megtilthatja, hogy az érintett közoktatási intézmény vagy annak tagintézménye a gyermekekkel, tanulókkal új jogviszonyt létesítsen.

A többcélú kistérségi társulásokat érintő változások

A **Kt. 89/A § új (9)-(12)** bekezdései határozzák meg:

- az intézményfenntartó többcélú kistérségi társulásoknak közoktatási társulási bizottságot kell létrehozniuk
- a kistérségi határon kívüli település tekintetében is elláthat a többcélú kistérségi társulás közoktatással összefüggő tevékenységet
- a hazai és nemzetközi forrásokra kiírt közoktatási célú pályázatokon való részvétel feltétele, hogy a kistérségi intézkedési terv tartalmazza az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedéseket.

Települési Intézkedési terv

A **Kt. 85. § (4)** bekezdésében meghatározott a **települési önkormányzatok intézkedési tervét 2007. december 31-ig felül kellett vizsgálni** olyan szempontból, hogy az intézkedési terv tartalmazza az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedéseket. Ha az óvodai nevelés nem biztosított a helyi önkormányzat **2008. szeptember 1-jétől** köteles biztosítani a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai nevelését három éves koruktól, **2010. augusztus 31-ig** pedig minden óvodai neveléssel összefüggő szülői igény teljesítéséhez szükséges feltételeket meg kell teremtenie.

Szakképzés

A **Kt. új 89/B. §** rendelkezik a **szakképzés feladatainak regionális megszervezéséről**:

- a regionális fejlesztési és képzési bizottságok tekintetében új feladatokat határoz meg

- a szakképzés-szervezési társulás keretében új szervezési lehetőséget biztosít a helyi önkormányzatok szakképzéssel összefüggő feladataik végrehajtására. E társulás tagjainak el kell fogadniuk a regionális fejlesztési és képzési bizottság által a szakképzés fejlesztésének összehangolásával összefüggésben hozott döntéseit. A szakképzés szervezési társulás jogi személy, létesíthet és fenntarthat szakiskolát, szakközépiskolát és kollégiumot, továbbá működtetheti a pedagógusok állandó helyettesítési rendszerét és az utazó szakember hálózat rendszerét.

Oktatási Hivatal (OH)

A **Kt. 95/A. §** módosításával **bővültek az oktatási hivatal hatósági ellenőrzési jogosítványai**. Az eddigiekhez képest újdonság a módosító törvényben, hogy a hivatal ellenőrizheti:

- a kötelező felvételre vonatkozó feladatok ellátását, továbbá
- az oktatás ingyenességére, a tankönyvek és más tanulói felszerelések biztosítására vonatkozó rendelkezések megtartását,
- az adatszolgáltatási kötelezettségek teljesítését és az adatok nyilvánosságra hozatalát.

További változás, hogy az oktatási hivatal által kiszabható legmagasabb felügyeleti bírság összegét 100 000 forintról 1 millió forintra emelkedett, melynek mértékét az elkövetett cselekmény súlyával arányosan kell kiszabnia.

Szintén újdonság, hogy az oktatási hivatal bírósági eljárást indíthat a semmisség megállapítása, illetve a megtámadható döntés érvénytelenségének megállapítása érdekében.

Az oktatási hivatal **2008. szeptember 1-jétől** látja el a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményének felülvizsgálatával összefüggő feladatokat.

Egyéb változások

- **A Kt. 118. § (9)** bekezdésének módosulásával az egyházi szervek a korábbi kettő év helyett a közoktatási megállapodás megkötését követő három év elteltét követően kezdeményezhetik az OH-nál az egyoldalú nyilatkozattételt.

- **A Kt. 121. § (1) bekezdés 14. pontjában** meghatározott hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók fogalma pontosításra került a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek tekintetében. Így a jövőben a szülő iskolai végzettségét óvodás gyermek esetén a gyermek hároméves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállításának időpontjában meglévő állapot szerint kell figyelembe venni. A halmozottan hátrányos helyzet egyik feltétele a továbbiakban is a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása, illetve felülvizsgálata során használt szülői nyilatkozat kitöltése. A nyilatkozat kitöltésére a jegyzői feladatellátás részeként a fent leírtak szerint kerül sor. Az iskola – a jegyző által a szülő részére kiállított - írásos nyilatkozat bemutatásával szerez tudomást a halmozottan hátrányos helyzet fennállásáról. Ezt a rendelkezést már a **2007/2008.** nevelési évben/tanévben óvodába kerülő, illetve tankötelessé váló gyermekek, tanulók tekintetében alkalmazni kell.

- A **Kt. 121. § (1) bekezdés 34.** pontja szerint meghatározott nem szakrendszerű oktatás fogalom meghatározása is módosult, s így a jövőben nem szakrendszerű oktatásnak tekintjük a Nemzeti alaptantervben meghatározott kulcskompetenciák fejlesztését.

A 2008. évi XXXI. törvény részeként módosult a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: Kt.)

A törvénymódosítás érintette a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényt (Gyvt.) is. A módosításra a Kormány Új Tudás Műveltség Mindenkinek Programjának végrehajtása miatt, továbbá az egyenlő bánásmód követelménye teljesítéséhez szükséges törvényi háttér megteremtése, a rendelkezésre álló hatósági eszközök bővítése céljából volt szükség.

A módosítás főbb elemei a következők:

- A **Kt. 8. §-ának új (12)** bekezdése értelmében a Nemzeti alaptanterv a jövőben kötelező rendelkezéseket állapíthat meg a helyi tanterv elkészítéséhez.

- Bővültek a szülői jogok és köteleességek a közérdekű igényérvényesítés jogával és a nevelési tanácsadáson, illetve iskolapszichológusi ellátáson való megjelenési kötelezettséggel [**Kt. 13. § (6), (8)** bekezdés].

- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szülei, amennyiben gyermeküket még 5 éves koruk előtt beiratják az óvodába, és a rendszeres óvodába járásukról is gondoskodnak, **óvodáztatási támogatásban** részesülhetnek.

- A törvénymódosítás „ráerősít” arra az egyébként egyértelmű, de jogszabályi megfogalmazást még nem nyert szabályra, hogy a többcélú közoktatási intézményben egy egységes szervezeti és működési szabályzat és pedagógiai program mellett egy egységes házirendet és intézményi minőségirányítási programot kell elkészíteni [**Kt. 33. § (7)** bekezdés].

- A Kt. módosítása egy új többcélú intézménytípust vezetett be az **„egységes óvodabölcsőde”** formájában (**33. § (14)** bekezdés). A módosítás célja az önkormányzat mozgásterének növelése az intézményalakítás terén, és a gyermekek minél hamarabb történő óvodába lépésének elősegítése. Egységes, az óvodai és a bölcsődei nevelés feladatait ellátó intézmény a legalább második életévüket betöltött, továbbá az óvodai nevelésben ellátható gyermekek közös neveléséhez hozható létre. Az egységes óvodabölcsőde csak meghatározott feltételek fennállása esetében alapítható, melyek a következők:

- ha a települési önkormányzat egyébként nem köteles bölcsődét működtetni (10 000 fő lakosságszám alatti települések), és

- a gyermekek száma nem teszi lehetővé az óvodai csoport, illetve a bölcsődei csoport külön-külön történő létrehozását, feltéve továbbá,

- hogy minden, a településen lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető.

Egységes óvoda-bölcsőde indítására első ízben a 2009. évi nevelési évben lesz lehetőség.

Az új intézménytípus létesítésének feltételeit, a létesítés és működés, a nevelésben való közreműködés szakmai szabályait, és a harmadik életévüket be nem töltött gyermekek felvételének feltételeit a közeljövőben oktatási és kulturális, valamint szociális és munkaügyi miniszteri együttes rendelet fogja szabályozni.

- Azoknak a fenntartóknak, amelyek olyan tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságot tartanak fenn, amelyek óvodai, iskolai, kollégiumi feladatot is ellátó többcélú közoktatási intézményben működnek, 2009. január 1-jéig gondoskodni kell arról, hogy a többcélú intézményből „kiszervezzék” a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs tevékenységet [**Kt. 33. § (15)** bekezdés].

- A **Kt. 42. §-ának (1)** bekezdése kimondja, hogy az iskolák csak a külön jogszabályban meghatározott keretek között határozhatják meg a tanulói jogviszony létesítésének tanulmányi feltételeit. Ez lényegében a központi írásbeli felvételi vizsga kizárólagossá tételét jelenti.

- Az intézményátszervezések tapasztalatai alapján került törvénybe iktatásra a főigazgató és az igazgató kinevezésének lehetősége a többcélú, illetve a nagyobb közoktatási intézményekben.

- A törvénymódosítás értelmében a nevelési program, pedagógiai program, továbbá a szervezeti és működési szabályzat elfogadásán kívül a házirend és az intézményi minőségirányítási program elfogadása is a nevelőtestület át nem ruházható döntési jogkörébe került [**Kt. 57. § (4)** bekezdés].

- A szakmai munkaközösségek a jövőben felvállalhatják a gyermek- és ifjúságvédelmi,

a szabadidő hasznos eltöltésével összefüggő, a sajátos nevelési igényű és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációját szolgáló feladatokat is. A szakmai munkaközösség a jövőben éves terv szerint részt vesz az intézményben folyó szakmai munka belső ellenőrzésében is. Ennek során a szakmai munkaközösség tagja és vezetője akkor is közreműködhet, ha nem szerepel az Országos szakértői névjegyzékben [**Kt. 58. § (1)** bekezdés].

- Módosult és pontosabbá vált az általános iskolai felvételi körzetekre vonatkozó szabályozás, amely már nem "szomszédos" felvételi körzetről rendelkezik, hanem a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók és az e körbe nem tartozó tanulók egymáshoz viszonyított arányát településre vetíti ki, és ehhez viszonyítva írja elő a körzeti arányok megtartását (Kt. 66. § (2) bekezdés). Ha az intézmények jelenlegi körzetei az új szabályoknak nem felelnek meg, a fenntartóknak 2008. december 31-ig kellett a megfelelő körzeteket kialakítani.

Az új körzethatárok meghatározása a következőképpen történik:

Első lépésben ki kell számítani a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók települési arányát. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek a településen belüli arányát oly módon kell megállapítani, hogy az adott településen lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező összes halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszámát el kell osztani a településen lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező összes gyermek létszámával. Ezt követően lehet meghatározni az egyes általános iskolák felvételi körzeteinek arányát. Ez utóbbi úgy történik, hogy az egyes felvételi körzetekben lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező összes halmozottan hátrányos helyzetű tanulónak a létszámát el

kell osztani a felvételi körzetben lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező összes tanuló létszámával. Ez a szám, tehát a halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak az egyes felvételi körzetben kiszámított aránya, legfeljebb tizenöt százalékponttal lehet magasabb, mint a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek a település egészére kiszámított aránya.

Amennyiben egy településrészen a lakossági összetétel miatt nincs lehetőség a törvényben meghatározott, kívánatosnak tartott arányok kialakítására – a szabad iskolaválasztás jogára is tekintettel –, az ilyen intézmények is tovább működhetnek (tehát amelyekben a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya több mint 15 százalékponttal magasabb, mint a települési arány), azonban – bizonyos feltételek fennállása esetén – nem jelölhetők ki kötelező felvételi feladatot ellátó iskolának. Egyes súlyosabb esetekben pedig nem indítható az ilyen intézményekben az első évfolyamon újabb osztály.

A 2009/2010. tanítási évben nem indítható az első évfolyamon osztály abban az általános iskolában, amely nem jelölhető ki kötelező felvételt ellátó iskolának, feltéve, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai aránya a 2008/2009. tanévben elérte az ötven százalékot [Kt. 132. § (15) bekezdés].

Az Oktatási Hivatal (a továbbiakban: OH) - a fenntartó kérésére - az érintett iskolának felmentést adhat az osztályindítás tilalma alól, feltéve, hogy felmentés hiányában az iskolai nevelés és oktatás igénybevétele a tanuló és a szülő részére aránytalan teherrel járna.

A felvételi körzetek arányaira vonatkozó rendelkezéseket a településen lévő valamennyi általános iskolai feladat-ellátási hely tekintetében alkalmazni kell akkor is, ha az iskola székhelye nem a településen található.

• A felvételi körzetekkel együtt változtak a felvétel kapcsán az előnyben részesítés szabályai is. A módosítás értelmében [Kt. 66. § (5) bekezdés], ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud,

- **először a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók** kérelmét kell teljesíteni,

- a további felvételi lehetőségről szóló tájékoztatót a helyben szokásos módon – legalább tizenöt nappal a felvételi, átvételi kérelmek benyújtására rendelkezésre álló időszak első napja előtt - nyilvánosságra kell hozni.

- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók közül előnyben kell részesíteni azokat, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye azon a településen van, ahol az iskola székhelye található.

- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvétele után a további felvételi kérelmek elbírálásánál előnyben kell részesíteni azokat a jelentkezőket, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye azon a településen található, ahol az iskola székhelye található.

- Ha az általános iskola - a megadott sorrend szerint - az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján dönt a jelentkezők között. A sorsolásra a felvételi, átvételi kérelmet benyújtókat meg kell hívni.

- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvételi, átvételi kérelmének teljesítése után sorsolás nélkül is felvehető a sajátos nevelési igényű tanuló,

továbbá az a tanuló, akinek ezt sajátos helyzete indokolja. A sajátos helyzetet a helyi önkormányzat rendeletben állapítja meg.

• A törvénymódosítás érintette az OH vonatkozó szabályozást is. A **Kt. új 95/B. §-a** alapján az OH-nak a maximálisan kiszabható 1 millió Ft-os felügyeleti bírság megállapításánál figyelembe kell vennie:

- a jogsértés súlyosságát,
- a jogsértésnek a közoktatási intézmény működésére gyakorolt hatását,
- a gyermekek, a tanulók, a szülők érdekeinek sérelmét és az érintettek számát,
- a jogsértéssel okozott kárt,
- az intézkedése alapjául szolgáló adatok, tények, információk eltitkolását, illetve az arra irányuló szándékot,
- a jogsértő állapot fennállásának időtartamát, illetve a jogsértés ismétlődését, gyakoriságát,
- a jogsértés feltárásában való közreműködést, a jogsértés következményeinek felszámolása érdekében tett intézkedéseket és az elért eredményeket, illetve a kárenyhítés mértékét,
- a vizsgált időszak alatt több különböző jogsértés elkövetése esetén azok számát és hatását.

A másik változás e témakörben az, hogy az OH a korábbiaknál komolyabb jogosítványokat kapott az egyenlő bánásmódot sértő iskolai intézkedések orvoslása terén. Ilyen új jogosítványa, hogy határozatot hozhat az óvodai felvételtől, a tanulói jogviszony, a kollégiumi tagsági jogviszony létrejöttéről, amennyiben hatósági ellenőrzés során feltárja, hogy a nevelési-oktatási intézmény a felvételi, átvételi kérelem elbírálása során megsértette az egyenlő bánásmód követelményét.

• Módosult az intézményátszervezésekre és –megszüntetésekre vonatkozó jogi szabályozás a tekintetben, hogy a véleményezési joggal rendelkező alkalmazotti közösség, iskolaszék, szülői közösség, iskolai diákönkormányzat véleményének kialakításához minden olyan információt hozzáférhetővé kell tenni a véleményezési joggal rendelkezők részére, amely a fenntartói döntés meghozatalához rendelkezésére áll. A vélemény kialakításához - az információk hozzáférhetővé tételének napjától számítva - legalább tizenöt napot kell biztosítani az érdekeltek részére (**Kt. 102. § (3)** bekezdés). A **Kt. 102. §-a egy (11)** bekezdéssel is kiegészült, melynek értelmében a fenntartó legkésőbb az intézkedés tervezett végrehajtása évének március utolsó munkanapjáig hozhat a nevelési-oktatási intézmény átszervezésével, fenntartói jogának átadásával, megszüntetésével összefüggő döntést.

• A Kt. 85. §-ából és 89/A. §-ából új helyre, a **105. §-ba** kerültek át az esélyegyenlőségi tervvel kapcsolatos szabályok. A módosítás értelmében egyértelművé vált, hogy a közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési tervet az önkormányzati intézkedési terv, illetve a fővárosi, megyei fejlesztési terv részeként vagy az abban foglaltakra tekintettel önálló intézkedési tervként is el lehet készíteni.

• Azok a fenntartók, amelyek nyolc évfolyamnál kevesebb évfolyammal működő általános iskolát tartanak még fenn, lehetőséget kaptak, hogy a továbbműködési engedélyt idén augusztus végéig megkérjék [**Kt. 132. § (17)** bekezdés].

3.2 Középtávú közoktatás-fejlesztési stratégiák

Oktatási Minisztérium (OM) középtávú közoktatás-fejlesztési stratégiája (2004.)

A dokumentum hét fejlesztési területet határoz meg:

1. Az *oktatás eredményessége és az alapvető készségek fejlesztése*, melynek fontosságára az elmúlt évek nemzetközi felmérései világítottak rá.
2. Az *esélyegyenlőség biztosítása*. A PISA felmérések eredményei felhívták a figyelmet arra, hogy a magyar iskolák közti jelentős eredménykülönbségek közvetlen összefüggésben állnak a tanulók szociális helyzetével, a településtípussal, azzal, hogy az iskola mely régióban, faluban vagy városban található.
3. Az *oktatás minőségének biztosítása és ennek értékelése*. Az oktatáspolitikai lépéseket kíván tenni a *pedagógus szakma helyzetének javítása, a tanári pálya presztízsének emelése* érdekében is.
4. Az *információs és kommunikációs technológia* alkalmazásának elterjesztésére folyamatosan erősödik az igény a társadalom különböző rétegeiben.
5. A *tárgyi feltételek biztosítása*. A hazai közoktatási intézmények többsége felújításra szorul, az épületek, berendezések állapota nem felel meg az európai normáknak.
6. Az *idegen nyelvtanuláshoz szükséges eszközállomány* az iskolák nagy részében – főként a kistelepüléseken – elégtelen.
7. A *közoktatás hatékonyságának biztosítása és irányításának javítása*. A magyar oktatási rendszer – az oktatás eredményességéhez viszonyítva – jellemzően alacsony hatékonysággal használja fel a rendelkezésre álló anyagi erőforrásokat.

A Magyar Köztársaság Kormányának stratégiája az egész életen át tartó tanulásról (2005)

A stratégiai dokumentum kiemelt célja a tudásalapú társadalom eszközeinek kialakítása, fejlesztése. A stratégiában megfogalmazott prioritások:

1. Az oktatás, képzés esélyteremtő szerepének erősítése,
2. Az oktatás, képzés és a gazdaság kapcsolatának erősítése,
3. Új kormányzási módszerek és közpolitikai eljárások alkalmazása,
4. Az oktatás, képzés hatékonyságának javítása, össztársadalmi ráfordításainak növelése, valamint
5. Az oktatás, képzés minőségének javítása.

A megfogalmazott célok elérését segítő kiemelt beavatkozási területek az alábbiak: alapkészségek és kulcskompetenciák fejlesztése a közoktatásban, azaz a *kompetenciaalapú oktatás* megvalósítása; széles és gazdag kínálat a szakképzésben, a felsőoktatásban és a felnőttkori tanulásban; folyamatosan bővülő tanulási lehetőségek; pályaaorientáció, tanácsadás, pályakövetés; az informális és nem-formális tanulás elismerése; a *hátrányos helyzetű és munkaerő-piaci szempontból veszélyeztetett csoportok támogatása*; és *újfajta tanítási/tanulási kultúra meghonosítása*.

A Humán Közszolgáltatások Stratégiai Fejlesztési Programja (HSFP)

A program oktatásüggyel foglalkozó része a Dél-dunántúli Régióban 2020-ig megvalósítandó alapvető közoktatási stratégiai céljaként a következőt határozza meg:

Az oktatás egészére vonatkozóan mindenki számára elérhető, magas szolgáltatási minőséget biztosító, a gazdaság fejlődéséhez alkalmazkodó, azzal rugalmas kapcsolatot fenntartó, gazdaságosan működő oktatási ellátó rendszer kiépítése.

Ezen belül:

Az alap- és középfokú oktatás körében regionális szinten olyan összehangolt pedagógiai szolgáltatási háttér által támogatott, integráltan működő intézményhálózat létrehozása, amely biztosítja a diákok számára az azonos szintű infrastruktúrához, tudáshoz és pedagógiai szolgáltatásokhoz, szakszolgálatokhoz való hozzáférést.

Olyan felnőttképzési rendszer kialakítása, amely az átalakuló és fejlődő gazdaság gyorsan változó munkaerőigényéből fakadó felnőtt humán erőfejlesztési és átképzési feladatokhoz, a munkaerő piaci igényekhez gyorsan, rugalmasan tud igazodni.

A régió felsőoktatása európai színvonalú, a gazdasággal szoros, strukturált kapcsolatokat fenntartó, a regionális gazdaság fejlődésére mérhető hatást gyakorló, egymással együttműködő intézményekbe koncentrált, egyes – mindenekelelt az életminőséghez kapcsolódó környezet-, egészség- és kulturális iparhoz kapcsolódó szakterületeken – európai szinten is kiemelkedő eredmények elérésére legyen.

A közoktatás regionális fejlesztési koncepciója a HSFP-ben

Az alapfokú oktatás terén a legfontosabb, hogy a tanulók ott kapják meg a magasabb szintű oktatási szolgáltatást, ahol a legközelebb igénybe tudják venni. Az erőforrások koncentrációja a régió középső területein kívánatos, (somogyi, tolnai kistérségek), a dél baranyai kistérségekben, ahol jelentős koncentráció van már, a fejlesztés tartalmi elemeire kell helyezni a hangsúlyt: oktatási programok, humán erőforrás képzése. A régió egészének területén sürgető azoknak az oktatási épületeknek a felújítása és modernizációja, ahol a kihasználtság hosszabb távon biztosított.

Ezen a képzési szinten merül fel a legmarkánsabban a pedagógiai szolgáltatások és szakszolgálatok vidéki elérhetőségének kérdése, a szolgáltatásoknak az oktatás hatékonyságát befolyásoló szerepe, az oktatás és nevelés szakmai színvonalának egyenletességi problémája, a kistélepülések intézményfenntartó képességének kritikus kérdése és a megszűnt iskolák miatt a bejáró tanulók közlekedésének rendszere, az infrastruktúra elérhetősége. A felsorolt területeket kivétel nélkül a jelentősen különböző elérhetőség és színvonal jellemzi, ami a demokrácia, az alkotmányosság és az oktatási törvény alapkérdéseit veti fel.

A régió társadalmi-gazdasági lesüllyedésének megakadályozásában az iskolarendszer alapvető szerepet játszik, a legmélyrehatóbb szemléletváltást az alapfokú oktatásban lerakott alapoktól remélhetjük.

Intézkedési tervek

1. *Intézkedés:* Regionális Pedagógiai Fejlesztési és Információs Hálózat létrehozása, szakmai-tartalmi, szervezeti és erőforrás rendszerének kialakítása.

Az intézkedés célja:

A régió egészének közoktatási rendszerét adekvátan támogató, területi szintekre tagolt, minden intézmény számára elérhető fejlesztési, módszertani és szakmai szolgáltatási hálózat kiépítése.

2. *Intézkedés:* Integrált közoktatási központok hálózatának kialakítása a régióban.

Az intézkedés célja:

Kistérségenként olyan integrált intézményi hálózat kiépítése, amely a közoktatás valamennyi feladatát ellátó intézményeket (közoktatási törvény 20. 21. §) magában foglalhat, valamint szakmai és szolgáltatási kapcsolatot tart fenn nem közoktatási, de azok tevékenységéhez szorosan kapcsolható szociális, közművelődési és egészségügyi intézményekkel.

Az integrált központok fizikailag megközelíthetők, bennük a hozzá kapcsolódó intézmények munkamegosztása révén a lehető legtöbb, és legmagasabb minőségű szolgáltatást tudják nyújtani a gyermekeknek. E szolgáltatási központok a racionális szervezés és az igényekre építő tervezés következtében költség-hatékonyan működtethetők.

3. *Intézkedés:* a régió munkaerő piaci igényeihez, szakmakultúrájához igazodó TISZK hálózat létrehozása.

Az intézkedés célja:

A társadalmi kohéziót elősegítő, a szakképzésben érintettek közötti új együttműködési, irányítási, fejlesztési, értékelési módszerek elterjesztése a szakképzésben, amely képes költség-hatékonyan és rugalmasan reagálni a helyi munkaerő-piaci igényekre, s mint kistérségi szövetségi rendszerben szervezett intézményhálózat módot ad a regionális szintű szakképzési beiskolázási tervezés és menedzselés beindítására.

4. *Intézkedés:* az ÁFSZ által összehangolt, a térségi munkaerő piaci igényekhez igazodó szakképzés-fejlesztés megvalósítása.

Az intézkedés célja:

A TISZK hálózata által képviselendő szakmastruktúra ismeretének hiányában feltételezhető, hogy nem minden szakmában sikerül lefedni a régió igényeit. A jelenlegi helyzetben a területi eloszlást, a szakmastruktúrát és a kapacitásokat illetően hiányzik az összhang. Arra számítunk, hogy a kevésbé technikaigényes, szűkebb piaci kört érintő és a helyi munkaerő piaci igényekhez szorosabban kötődő szakmákban megmarad az ÁFSZ által összehangolandó szakképző intézmények szerepe.

A Dél-dunántúli Régió közoktatás-fejlesztési stratégiája 2007-2013 (OKÉV)

A Dél-dunántúli Régió közoktatás-fejlesztési céljai a régió gazdasági, társadalmi, településszerkezeti, intézményhálózati és demográfiai jellemzői alapján az Új Magyarország Fejlesztési Terv 2007-2013. és az Oktatási Minisztérium Középtávú Közoktatás-fejlesztési Stratégiája céljainak és prioritásainak figyelembevételével kerültek meghatározásra.

A dokumentumban felvázolt Jövőkép

A Dél-dunántúli Régió közoktatás-fejlesztésében tervezési és megvalósítási szinten egyaránt együttműködik az állami és önkormányzati oktatásirányítás, valamint a kistérségi, megyei és regionális területfejlesztés. A régióban fejlődik az oktatásirányítás minősége, a kistérségi és települési önkormányzatok körében egyaránt a szükséges mértékben növekszik az irányítás területén megfelelő szakértelemmel rendelkezők száma, amelynek eredményeképpen javul a közoktatási-irányítás és a közoktatási feladatellátás színvonala.

Valamennyi kisgyermek lakóhelyén vagy annak közvetlen közelében hozzájut az óvodai neveléshez hároméves korától kezdve az iskolába lépés időpontjáig. A hátrányos helyzetű társadalmi rétegek, valamint a roma családok számára teljes körűvé válik az óvodai ellátás biztosítása, az igénybevevők köre jelentős mértékben növekszik.

Az önkormányzatok együttműködésével az óvodai nevelésben és az általános iskolai oktatásban megvalósuló intézményintegráció következtében olyan intézményhálózat alakul ki, amely mind az aprófalvas, mind az ettől eltérő településszerkezetű térségekben hosszútávon képes biztosítani a gyermekek, tanulók beiskolázását és előrehaladását. Azon gyermekek és tanulók számára, akik nem saját lakóhelyükön jutnak hozzá az óvodai és az általános iskolai ellátáshoz, kiterjedt és összehangolt iskolabusz hálózat áll rendelkezésre.

Az aprófalvas dél-baranyai, belső-somogyi és tolnai térségben kiemelkedően, a régió egészében jelentős mértékben javul a feladatellátó intézmények infrastruktúrája, rendelkezésre állnak a sikeres oktatáshoz szükséges korszerű eszközök és felszerelések. A demográfiai, valamint a közoktatás-fejlesztési folyamatokból következően kialakulnak kistérségenként azok a mikrotérségi centrumok, amelyek hosszútávon képesek biztosítani az eredményes és hatékony alapfokú oktatást. A kistérségek és a megyei önkormányzatok együttműködésével valamennyi tanuló számára biztosított a teljes tankötelezettség ideje alatt a tanulási út.

A közoktatási rendszerhez a régió munkaerő-piaci igényeinek lehető legnagyobb mértékben megfelelő szakképzési kínálat áll rendelkezésre, amelyben kiemelkedő szerepet játszanak a gyakorlati képzés megszervezését és lebonyolítását végző Térségi Integrált Szakképzési Központok. A szakképzési kínálatot kiegészítik a munkaerő-piaci igényeknek nem megfelelő végzettséggel rendelkezők számára lehetőséget biztosító ún. második esélyt kínáló képzési formák, amelyek a régiót alkotó mindhárom megyében, ezen belül elsősorban a megyeszékhelyeken és a kistérségi

központokban, egymással összehangolt képzési struktúrával állnak rendelkezésre.

A hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű tanulók fejlődését regionális szinten kidolgozott iskolafejlesztési program segíti, amelyben meghatározó szerepe van a halmozottan hátrányos helyzetű, elsősorban a roma tanulók, a sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelésének, a szegregáció csökkentésének, felszámolásának, ugyanakkor speciális program segíti a roma többségű, vagy kizárólag romák által lakott településeken a tanulók általános iskolai előrehaladását, valamint középiskolai beiskolázását és előrehaladását.

Az egész életen át tartó tanulás feltételeinek folyamatos javítása következtében régió egész területén elterjed mind az általános mind a középiskolák körében a kompetencia alapú oktatási programok alkalmazása, gazdagodik a pedagógusok módszertani kultúrája, amelynek következtében javul a tanulók tanulási eredményessége, növekszik a munkaerőpiacon történő sikeres megjelenésük esélye.

A Dél-Dunántúl nemzeti és etnikai kisebbségei, horvátok, szerbek, németek, romák önálló és a többségi nemzettel közös intézményeikben megőrzik kisebbségi kultúrájukat, anyanyelvüket, hagyományaikat, egymással, a többségi nemzet tagjaival harmonikusan együtt élve segítik e történelmileg sokszínű kultúrájú régió fejlődését. A többségi nemzet intézményeiben a tanulók megismerik a területileg velük együtt élő kisebbségek kultúrájának, történetének, hagyományainak legfontosabb elemeit, megbecsülik értékeit.

A közoktatási feladatellátást, a nevelési-oktatási intézmények működését hatékony és színvonalas állami, önkormányzati szak- és szakmai szolgáltató rendszer segíti, amely megyei és regionális szinten a meglévő intézményhálózat koordinált együttműködésén, kistérségi szinten új többcélú intézmények létrehozásán, azoknak a kistérségi irányítással valamint a megyei regionális szolgáltatókkal való együttműködésén alapul.

4. Kistérségi közoktatási helyzetkép

A kistérségi helyzetkép a bevezetőben már említett *Kistérségi Közoktatás-fejlesztési Tervek (továbbiakban KKFT)* alapján készült. Az egyes kistérségek esetében **megközelítőleg azonos szempontsor** mentén kerülnek bemutatásra a közoktatás intézményei, helyzetük, továbbá a kistérségben tervezett fejlesztési elképzelések.

A KKFT olyan, nem jogszabályban előírt dokumentum, amely fejlesztésorientált, az országos, a régiós és a helyi viszonyokat rendszerbe foglaló stratégia, s egyben a fejlesztést megalapozó tervezési dokumentum is. A KKFT a kistérség közoktatási intézményei számára 5-8 éves időtávra tervezett stratégiai dokumentum, mely a változó tanulási környezetre, az uniós és a hazai megújuló közoktatási tartalmi igényekre, a hálózati típusú tanulásra és együttműködésre, a nyitott tanulási térre és környezetre való távlatos reagálás igényével készült.

Szempontsor

- Kistérséget jellemző demográfiai tendenciák
- Közoktatási feladatellátás a kistérségben

- Óvodai feladatellátás - bölcsődei kitekintéssel (intézményi, szervezeti keretek, létszámadatok, alkalmazottak, programkínálat, épületek állapota, felszereltség)
- Általános iskolai feladatellátás (intézményi, szervezeti keretek, létszámadatok, alkalmazottak, programkínálat, épületek állapota, felszereltség)
- Középiskolai feladatellátás (intézményi, szervezeti keretek, létszámadatok, alkalmazottak, programkínálat, épületek állapota, felszereltség)
- Fejlesztési elképzelések, célok, feladatok, tervek

A kistérségek bemutatása az abc sorrendet követi (*Bonyhádi, Dombóvári, Paksi, Szekszárdi, Tamási*).

4.1 Bonyhádi kistérség

4.1.1 Demográfiai mutatók

A kistérséget 21 település alkotja. (2 város, 19 község - Nagymányok 2009. július 1-jén városi rangot kapott.) Bonyhád a kistérség központja, lélekszáma miatt 10.000 fő fölötti településkategória. Több mint 14 ezres lakosságszáma a kistérség lakosságszámának 44%-át jelenti. 4 település lélekszáma 1.000 fő fölött van, 7 település 1.000 és 500 fő közötti, míg található 9 olyan község is, ahol a lélekszám 500 fő alatti. Ez utóbbiak közül a kettőnek a lélekszáma a 200 főt sem éri el. A közszolgáltatások jövője szempontjából lényeges adat, hogy a Dél-Dunántúli migrációs folyamatokkal egyezően a kistérség lélekszáma az utóbbi öt évben csökken. A csökkenés átlagos mértéke 3%, a csökkenés viszonylag egyenletes, 0 és 8% között szóródik. A legjobb demográfiai állapot, a stagnálás 5 település esetében (*Bonyhád, Aparhant, Kismányok, Kisvejte, Mőcsény*) jellemző.ⁱ

A kistérségben mintegy 1.275 fő 11-14 éves, 1.100 fő 7-10 éves és 1.100 fő 3-6 éves lakik. Az előreszámítás azt mutatja, hogy az 5-8. osztály évfolyamainak 4 év alatt bekövetkező távozásával az alsó négy évfolyamnak megfelelő számú tanuló jöhet be az oktatási intézményekbe. Ez mintegy 15 százalékos létszámcsökkentést prognosztizál négy év múlva, majd a megszületett gyerek számát ismerve ezen a szinten állandósul. Ez azt jelenti, hogyha vannak kihasználatlan létszámkapacitások, akkor azok a következő nyolc évben meg is maradnak.

A kistérséget alkotó települések és lélekszámuk (2009. január 1.)

Település	Lélekszám (Fő)	Település	Lélekszám (Fő)	Település	Lélekszám (Fő)
Aparhant	1124	Izmény	526	Mőcsény	366
Bátaapáti	429	Kakasd	1761	Mucsfa	399
Bonyhád-varasd	471	Kismányok	378	Nagymányok	2459
Bonyhád	14136	Kisdorog	810	Nagyvejte	184
Cikó	985	Kisvejte	450	Tevel	1523
Grábóc	185	Lengyel	587	Váralja	942
Győre	675	Mőrágy	815	Závod	324

4.1.2 Közoktatási feladatellátás a kistérségben

4.1.2.1 Óvodai feladatellátás – bölcsődei kitekintéssel

A Völgységi kistérségben egy bölcsőde működik, Bonyhádon, a Bonyhádi Oktatási Nevelési Intézmény (BONI) Varázskapu Óvoda Intézményegységének részeként. Az elmúlt és az idej nevelési évben is egy csoport volt, 20 gyermekkel. A szakdolgozók száma 4 fő, valamennyien teljes állásban dolgoznak. Szakember hiány nincs a bölcsődében. A bölcsőde épülete, annak felszereltsége és a játékokkal való ellátottsága is kisebb felújításra szorul. A tervezett épületfejlesztéseik között egy általános épület felújítás szerepel, ami a vizesblokkok, valamint az udvar felújítását, az akadálymentesítést és a nyílászárók cseréjét jelenti. Emellett fejlesztő eszközök beszerzését is tervezik. A megnövekedett igény miatt a bölcsődei férőhelyek számának növelésére szükség lesz a jövőben.

Az óvodák intézményi és szervezeti keretei a kistérségben

A kistérség 19 óvodájából 3 a települési önkormányzat önálló fenntartásában (Bonyhádvarasd, Györe, Mócsény), tizenhat intézmény pedig, több települési intézményfenntartói társulásában működik.

Az óvodák fenntartói

Település	Intézmény	Fenntartó	Intézményfenntartó társulásban résztvevő települések
Aparhant	Általános Művelődési Központ Aparhant Óvoda Apahant Tagóvoda Mucsfa	Intézmény fenntartó társulás	Aparhant, Mucsfa, Nagyvejke
Bátaapáti	Napköziotthonos Óvoda	Önkormányzat	
Bonyhád	Bonyhádi Oktatási Nevelési Intézmény Varázskapu Bölcsőde-Óvodai Intézményegység	Intézmény fenntartó társulás	Bonyhád, Kisvejke, Kisdorog, Kakasd, Izmény, Váralja
Bonyhádvarasd	Napköziotthonos Óvoda	Önkormányzat	
Cikó	Perczel Mór Általános Iskola és Napközi Otthonos Óvoda	Intézmény fenntartó társulás	Cikó, Mócsény Grábóc
Györe	ÁMK Napközi Otthonos Óvoda	Önkormányzat	
Izmény	Bonyhádi Oktatási Nevelési Intézmény Varázskapu Bölcsőde-Óvodai Intézményegység Izményi Napközi Otthonos óvoda	Intézményfenntartó társulás	Bonyhád, Kakasd, Kisdorog, Kisvejke, Izmény, Váralja
Kakasd	Bonyhádi Oktatási Nevelési Intézmény Varázskapu Bölcsőde-Óvodai Intézményegység	Intézmény fenntartó társulás	Bonyhád, Kakasd, Kisdorog, Kisvejke, Izmény, Váralja

Település	Intézmény	Fenntartó	Intézményfenntartó társulásban résztvevő települések
	Bezerédj Amália Óvodai Tagintézmény		
Kisdorog	Bonyhádi Oktatási Nevelési Intézmény Varázskapu Bölcsöde-Óvodai Intézményegység Kisdorogi óvodai tagintézmény	Intézmény fenntartó társulás	Bonyhád, Kakasd, Kisdorog Kisvejke, , Izmény, Váralja
Kismányok	II. Rákóczi Ferenc Általános Művelődési Központ Óvoda Kismányok	Intézmény fenntartó társulás	Nagymányok, Kismányok, Váralja, Máza
Kisvejke	Bonyhádi Oktatási Nevelési Intézmény Varázskapu Bölcsöde-Óvodai Intézményegység Kisvejkei Óvodai Tagintézmény	Intézmény fenntartó társulás	Bonyhád, Kakasd, Kisdorog Kisvejke, Izmény, Váralja
Lengyel	ÁMK Tevel, Lengyeli Óvoda	Intézmény fenntartó társulás	Tevel, Závod, Lengyel
Mórággy	Mórággyi Óvoda	Intézmény fenntartó társulás	Bátaapáti, Mórággy
Mócsény	Községi Óvoda	Önkormányzat	
Mucsfa	Általános Művelődési Központ Aparhant, Tagóvoda Mucsfa	Intézmény fenntartó társulás	Aparhant, Mucsfa, Nagyvejke
Nagymányok	II. Rákóczi Ferenc Általános Művelődési Központ Napköziotthonos Óvoda	Intézmény fenntartó társulás	Nagymányok, Kismányok, Váralja, Máza
Tevel	ÁMK Tevel, Teveli Óvoda	Intézmény fenntartó társulás	Tevel, Závod, Lengyel
Váralja	Bonyhádi Oktatási Nevelési Intézmény Játszóház Német Nemzetiségi tagóvoda	Intézmény fenntartó társulás	Bonyhád, Kakasd, Kisdorog Kisvejke, Izmény, Váralja
Závod	ÁMK Tevel, Závodi Óvoda	Intézmény fenntartó társulás	Tevel, Závod, Lengyel

Völgységi Kistérség két településén nem működik óvoda (*Grábóc, Nagyvejke*).

Létszám adatok

Az egyes intézmények férőhelyeinek és óvodai csoportjainak számát, illetve azok létszámát mutatja be a következő táblázat (2008. októberi OSA adatok)

Település	Férőhelyek száma	Gyermekek száma	Csoportok száma	Kihasználtság
Bonyhád	487	455	20	97 %
Aparhant	75	43	2	59 %
Bátaapáti	24	21	1	88 %
Bonyhádvarasd	21	11	1	71 %
Cikó	40	31	2	98 %
Györe	35	17	1	70 %

Izmény	30	26	1	87 %
Kakasd	65	55	3	80 %
Kisdorog	25	20	1	60 %
Kisvejke	25	25	1	60 %
Lengyel	30	11	1	45 %
Mórág	42	28	2	55 %
Mócsény	25	8	1	44 %
Mucsfa	25	15	1	56 %
Nagymányok	100	87	4	78 %
Tevel	45	44	2	93 %
Váralja	40	33	2	95 %
Závod	25	9	1	44 %
Összesen	1159	942	47	82 %

A létszámadatok tekintetében két intézmény van kritikus helyzetben a Völgységi kistérség községi óvodáinak sorában: a mócsényi és a závodi óvoda egyetlen vegyes, vagyis valamennyi óvodáskorú gyermeket nevelő csoportjában 8-9 gyermeket foglalkoztattak. A závodi óvoda az ÁMK Tevel tagintézménye, a mócsényi óvoda fenntartója a települési önkormányzat. Mócsény Község Önkormányzata a 2009/2010-es nevelési évben az alacsony gyermeklétszám miatt a továbbiakban nem tartja fenn óvodáját. Alacsony a létszám a szintén egy csoportos intézményként működő Bonyhádvarasdon, Lengyelen és Mucsfán. Az utóbbi két óvoda is tagintézményként működik. Csupán egy vegyes csoporttal működik további hat település óvodája, ezekben az intézményekben azonban elegendő a gyermeklétszám. A többszörös csoportos óvodákban az átlagléttszám 19 fő felett van. Mivel az óvodával rendelkező településeken nem jelentős a gyermeket Bonyhádra járató szülők száma, feltételezhető, hogy arányuk a jövőben sem fog jelentős mértékben nőni a helyben lévő, illetve a körzeti óvodák rovására, így valószínűleg – a kis létszámú tagóvodák kivételével – azok tartósan fenntarthatók.

Óvodai alkalmazottak

Az óvodák személyi feltételei a jogszabályi előírásokhoz és az ellátandó feladatokhoz igazodnak. Az óvodák többségében csoportonként két óvodapedagógus álláshely biztosított. Egy óvodapedagógus van Győrén, Kismányokon, Mócsényen és Závodon. Az óvodapedagógusok álláshelyeinek száma a kistérségben a 2007/2008-as nevelési évben 82,5. Az óvodapedagógusok 97,6 %-a felsőfokú végzettséggel rendelkezik. Az óvodapedagógusok munkáját, a speciális feladatokat ellátó óvodákban, speciális végzettségű szakemberek is segítik. A kistérségben 5 fejlesztőpedagógus, 6 gyógytornász és 9 egyéb speciális képzéssel rendelkező (pl. nemzetiségi stb.) óvodapedagógus van. A nevelőmunkát közvetlenül segítők száma 45 fő. Emellett 14 fő az egyéb munkakörökben alkalmazottak száma.

Az egy óvodapedagógusra jutó gyermekek száma kistérségi szinten 11,9 fő. Ez az országos átlag fölött van (10,8 gyermek/óvodapedagógus).

A települések közül Bonyhádvarasdon, Lengyelen, Kakasdon és Bátaapátin alacsonyabb az országos átlagnál az egy óvodapedagógusra jutó gyermekek száma.

Programkínálat

Mivel a kistérség több településén ma is viszonylag jelentős számban élnek német nemzetiségi származású emberek, már az óvodákban is jelentős a törekvés a nemzetiségi nyelv és kultúra megőrzésére, átadására. Az óvodásoknak több mint a fele (52 %) vesz részt *nemzetiségi nyelvtanulásban* – ez elsősorban a német nemzetiségi programmal működő intézményekre jellemző. A Bonyhádi Oktatási Nevelési Intézmény Varázskapu Bölcsőde-Óvoda Intézményegység tagintézményeiben a német kisebbségi nyelven is folyó nevelés mellett angol nyelv előkészítő is működik.

Épületállomány, infrastrukturális felszereltség

Az óvodaépületek közel 60 %-a kisebb-nagyobb, illetve átfogó felújítást igényel. Korszerű, kifogástalan óvoda van Bátaapátiban, Mórágynon és Nagymányokon.

Az óvodaépületek felszereltsége az óvodák 50 %-ában javításra szorul. Kiemelkedő a felszereltsége Bátaapáti és Mórágynon óvodájának. A játékokkal való ellátottságot az óvodák többsége jónak tartja. Kakasd az egyetlen település, ahol nagymértékű felújítást és bővítést kellene végrehajtani.

Belső számítógépes hálózat csak Cikón működik. Internet-elérés tizenegy intézményben van, ebből kettő szélessávú (Tevel, Bátaapáti).

Az óvodaépületek felszereltsége minden óvodában felújításra szorul. A játékokkal való ellátottságot az óvodák közepesnek ítélik, ezen a területen is szükséges lenne minden óvodában a megújulásra.

4.1.2.2 Általános iskolai feladatellátás

Az általános iskolák intézményi és szervezeti keretei a kistérségben

Jelenleg a Völgységi kistérségben a nyolcosztályos általános iskola a jellemző. *Izményben* csak alsó tagozatot tart fenn az intézményfenntartó társulás, a bonyhádi Arany János Általános Iskola tagintézményeként. *Bátaapáti* iskolája szintén tagintézmény, a Mórágynon Általános Iskolával működik közös intézményfenntartó társulásban. Ezekben a településeken összevont osztályokban folyik a tanítás. Két vagy annál több párhuzamos osztály csak Bonyhádon van egy iskolán belül.

A Völgységi Kistérség 21 településéből 11-ben nem működik általános iskola (*Bonyhádvárosd, Grábóc, Kisdorog, Kismányok, Kisvejke, Lengyel, Mőcsény, Mucsfa, Nagyvejke, Váralja, Závod*).

A kistérség 7 általános iskolájából egyet (Györe) önkormányzat tart fenn, hat intézmény pedig több település intézményfenntartói társulásában működik.

Az általános iskolák fenntartói

Település	Intézmény	Fenntartó	Intézményfenntartó társulásban résztvevő települések
Aparhant	Általános Művelődési Központ	Intézmény fenntartó társulás	Aparhant, Mucsfa, Nagyvejke
Bonyhád	Bonyhádi Oktatási Nevelési Intézmény	Intézmény fenntartó társulás	Bonyhád, Bonyhádvarasd, Izmény, Kakasd, Kisdorog, Kismányok, Kisevejke, Máza, Váralja
Cikó	Perczel Mór Általános Iskola és Napközi Otthonos Óvoda	Intézmény fenntartó társulás	Grábóc, Mőcsény, Cikó
Györe	Általános Művelődési Központ	Önkormányzat	
Mórággy	Mórággyi Általános Iskola és Óvoda	Intézmény fenntartó társulás	Mórággy, Bátaapáti
Nagymányok	II. Rákóczi Ferenc Általános Művelődési Központ	Intézmény fenntartó társulás	Nagymányok, Kismányok, Máza, Váralja,
Tevel	Általános Művelődési Központ	Intézmény fenntartó társulás	Tevel, Závod, Lengyel, Kisdorog, Mucsi

Jelenleg Bonyhádon a nyolcosztályos általános iskola a jellemző. A kakasdi Bezerédj Amália Német Nemzetiségi Általános és Alapfokú Művészetoktatási Iskola és Óvoda 2008-óta működik tagintézményként, ahol nyolcosztályos általános iskola működik, és minden tanuló kisebbségi nyelvoktatásban részesül. A szabad iskolaválasztás adta lehetőséggel egyre többen élnek, illetve választják a kistelepülések intézményei helyett a városi iskolákat.

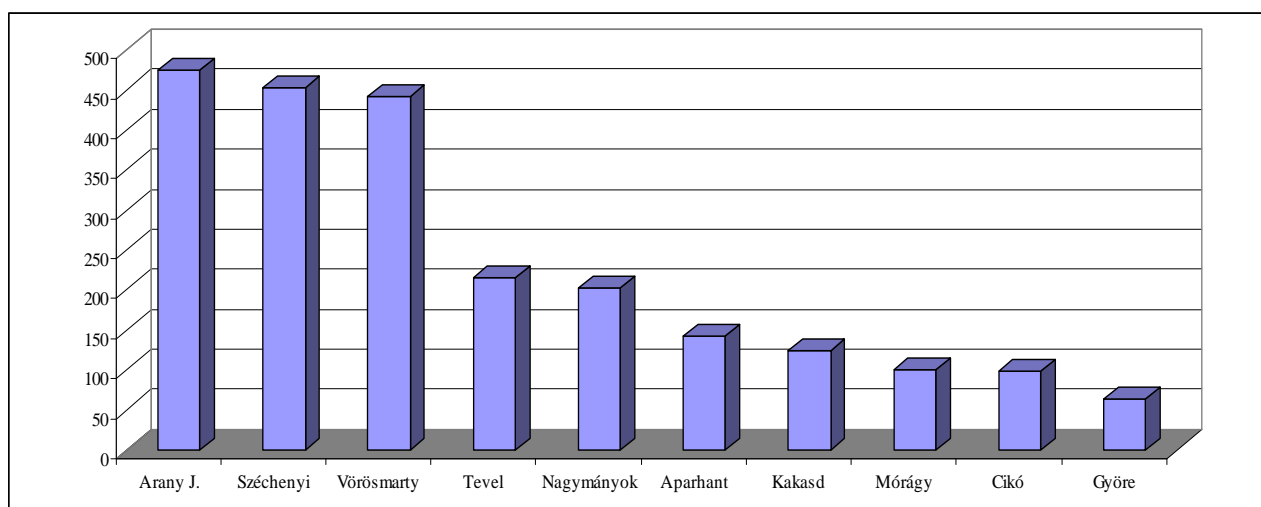
Létszám adatok

Az osztályok számának alakulása 2004-től 2006-ig folyamatos csökkenést mutat mind az alsó, mind a felső tagozaton. 2007-re ez a tendencia megfordult, és némi emelkedés tapasztalható mind a két szinten.

A beíratott tanulók száma alapján egyedül Bonyhádon van lehetőség minden évfolyamon párhuzamos osztályok indítására a Völgységi kistérség iskolái közül. A községek közül Aparhant, Bátaapáti (hagyományos formában), Cikó, Györe, Izmény, Kakasd, Mórággy, Nagymányok és Tevel iskolájában folyik nemzetiségi oktatás. Ezek az iskolák mentesülhetnek az osztálylétszámokra vonatkozó küszöbértékek betartásának kötelezettsége alól.

Az általános iskolai nappali rendszerű oktatásban résztvevő tanulók száma a kb. 2.300 fő, a demográfiai folyamatoknak megfelelően ez csökkenést jelent az országos átlaggal megegyezően.

Az egyes településeken tanuló diákok megközelítő száma

A bonyhádi általános iskolák közel azonos létszámmal működnek. A kistérség további iskolái közül 200 fő körüli a létszáma a teveli és a nagymányoki iskolának, ~140 gyermek tanul az aparahanti iskolában, ~120 pedig a kakasdiban. 100 körüli tanulót fogad a mórági és a cikói iskola, míg a legkevesebb gyermek a győrei iskolában tanul ~60 fős iskolai létszámmal.

Alkalmazottak az általános iskolákban

A Völgységi kistérségben megközelítőleg 250 pedagógus dolgozik. Közülük húszan vezetőállást töltenek be. A pedagógusok 15 %-át napközis feladatellátási helyen foglalkoztatják.

A pedagógusok 8 %-a kettőnél több szakkal rendelkezik. Igen magas a speciális végzettséggel rendelkezők száma (40%). Tanári munkakörben képzés nélkül senki sem dolgozik.

Országos probléma, hogy Magyarországon az egy pedagógusra jutó tanulók átlagos száma nemzetközi viszonylatban igen alacsonynak mondható: 9,4 fő. A kistérségben ez a mutató hasonló értéket vett fel: 9,3 fő, ez az országos átlagnak megfelel.

Az általános iskolákban a pedagógusokon kívül 94 főt foglalkoztatnak egyéb munkakörben. A gazdálkodást segítő munkatársak száma 6 fő, az adminisztrációs munkát 11 fő végzi. Az oktatást közvetlenül segítők száma 16, míg a más munkakörben foglalkoztatott technikai dolgozók száma 62 fő.

Programkínálat

A kistérség részben nemzetiségi származású lakosságának összetételéből adódik, hogy a tanulók számottevő arányban vesznek részt német nemzetiségi nyelvoktatásban. Nemzetiségi nyelvoktatás folyik német nyelven Bonyhád mind a három általános iskolájában, Aparhanton, Bábaapátiban, Cíkón, Györén, Izményben, Kakasdon, Mórágyn, Nagymányokon és Tevelen.

Nagymányokon és Bonyhádön a Vörösmartyban német két tanítási nyelvű képzés is folyik.

Megközelítőleg 1.500 tanuló részesül nemzetiségi nyelvoktatásban. Ez a teljes tanulólétszám kétharmad része.

Emeltszintű oktatást a két tanítási nyelvű képzésen (Nagymányok, Vörösmarty M. Ált. Isk.) kívül Bonyhádön az Arany János és a Széchenyi István Általános Iskola végez. Mindkét helyen angol nyelvből van emelt szintű oktatás.

A kistérségben az emelt szintű angol nyelvi képzésben ~400 diák részesül. Mind az angol nyelvi emeltszintű képzés, mind a német két tanítási nyelvű képzés alsó és felső tagozaton is folyik.

Iskolaépületek állapota, eszközellátottság

A kistérség általános iskolái közül korszerű, kifogástalan iskolaépület van *Mórágyon*. *Aparhant* és *Bonyhád* két iskolája (Arany, Széchenyi) átfogó felújításra, bővítésre szorul. A többi intézmény állapota jó, csupán kisebb felújítást igényelnek.

Az iskolaépületek felszereltsége és taneszközökkel való ellátottsága szintén különböző a kistérségben, bár ez a terület egységesebb képet mutat. Korszerű és kifogástalan a felszereltség és a taneszköz-ellátottság *Mórágyon*. A többi helyen 50-50 %-ban jónak ítélik a feltételeket, illetve úgy látják, hogy kisebb mértékű felújításra és fejlesztésre lenne szükség. Egyedül a Széchenyi István Általános Iskola nyilatkozott úgy, hogy átfogó felújításra lenne szükség a taneszközök területén is. Számítógép és szélessávú internet-elérés minden iskolában van. Belső hálózata csak két iskolának nincs (*Nagymányok, Széchenyi*).

4.1.2.3 Középiskolai feladatellátás

A középiskolai feladatellátás szervezeti keretei a kistérségben

A kistérség 5 középiskolájából hármat önkormányzat tart fenn, egy intézmény egyházi fenntartású, egy pedig minisztériumi fenntartásban működik.

A középiskolák fenntartói az alábbiak:

Település	Intézmény	Fenntartó
Lengyel	Apponyi Sándor Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium	Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium
Bonyhád	Tolna Megyei Önkormányzat Szent László Szakképző Iskolája és Kollégiuma Jókai Mór Szakképző Iskolai Tagintézmény	Tolna Megyei Önkormányzat
	Tolna Megyei Önkormányzat Szent László Szakképző Iskolája és Kollégiuma Perczel Mór Szakközépiskolai Tagintézmény	Tolna Megyei Önkormányzat
	Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium	Magyarországi Evangélikus Egyház

	Vörösmarty Mihály ÁMK Kézműves Szakiskolája	Bonyhád Városi Önkormányzat
--	---	-----------------------------

Az egyes iskolák képzési feladatai szerint gimnáziumi képzés két iskolában folyik, melyből az egyik önkormányzati fenntartású. A szakképzést folytató intézmények száma négy, mindegyike ellát a szakképzésen túl más feladatot is (szakközépiskola, szakiskola, felnőttoktatás, kollégiumi ellátás, stb.).

A Bonyhádön működő tiszta profilú középiskola (Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium) - élve a közoktatási törvény módosítása által nyújtotta lehetőséggel – meghirdette a nyelvi előkészítő osztályokba történő felvételt.

Intézményi létszámok, férőhelyek

A középiskolai férőhelyek kihasználtsága kistérségi szinten és intézményenként a 2007/2008-as tanévben a következők:

Intézmény	Férőhelyek száma	Tanulók száma	Osztályok száma	Kihasználtság
Apponyi S. MG. Szakképző Iskola	500	197	11	39,4 %
Szt. László Szakképző Iskola Jókai M. Szakképző Isk. Tagintézmény	520	489	21	94 %
Szt. László Szakképző Iskola Perczel M. Szakközépiskolai Tagintézmény	525	402	15	76,6 %
Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium	650	604	19	92,9 %
Vörösmarty Mihály ÁMK	50	25	2	50 %
Összesen	2245	1717	68	76,5 %

A diákok közel 80 településről járnak be, 20 kistérségi és 60 kistérségen kívüli községből és városból.

Alkalmazottak a középiskolákban

A középfokú oktatási intézmények személyi feltételei a jogszabályi előírásokhoz és az ellátandó feladatokhoz igazodnak. A pedagógusok álláshelyeinek száma a ~170 fő. A pedagógusok 44%-a egyszakos, 52%-a kétszakos, 4%-a pedig többszakos. A 170 pedagógus között 11 fő vezetőállású, 4 fő speciális végzettséggel rendelkezik. Képesítés nélkül tanári munka-körben 2 fő dolgozik szakoktatóként.

A nevelőmunkát közvetlenül segítők száma 6 fő. Emellett öt gazdálkodást segítő, 10 adminisztrációt végző és 71 egyéb munkakörben foglalkoztatott technikai dolgozót alkalmaznak az intézmények összességében.

A pedagógusok foglalkoztatottsági jellemzői az országosan is jellemző tendenciákat tükrözik. A kistérségben oktató pedagógusok 95%-a főfoglalkozású dolgozó, csak 5% a részmunkaidősök aránya. Képesítés szempontjából kedvezőnek mondható a helyzet: a pedagógusok néhány kivételtől eltekintve (1%) rendelkeznek az előírt pedagógiai képesítésekkel.

Programkínálat

Emelt szintű oktatást a Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium folytat német nyelvből és matematikából. Az iskolában összesen nyolc emeltszintű tanulócsoporthat működik.

Az iskolai programok másik része a speciális igényekkel rendelkező, nehezebb helyzetben lévő tanulók segítségét szolgálja. Az integrált oktatásban való részvétel ott jelentős, ahol magasabb a különleges figyelmet igénylő, problémás tanulók aránya. Ez a kistérség középfokú oktatást végző intézményei közül a Vörösmarty M. ÁMK.

Az iskolán kívüli segítő programok közül nagy népszerűségnek örvend a kistérségben az Útravaló program. A 2005/2006-os tanévben 94 fő, a 2006/2007-es tanévben 64 fő kapcsolódott be a programba, a 2007/2008-as tanévben pedig 39 tanuló vesz részt. Az évenként csökkenő létszám nem a program iránti igény csökkenését jelenti, hanem a korlátozott forrásokkal magyarázható.

Iskolaépületek állapota, eszközellátottság

A középfokú oktatást végző intézmények közül három iskolaépület (Jókai Mór, Perczel Mór és az Apponyi S. Szakközépiskola) átfogó felújításra, bővítésre szorul. A Vörösmarty ÁMK épülete kisebb felújítást igényel. Egyedül a Petőfi Evangélikus Gimnázium iskolaépületének állapota jó. A Jókai Mór és az Apponyi Sándor Szakképző Iskolában, valamint a Perczel Mór Szakközépiskolában helyiségek bővítésére és általános épült felújításra lenne szükség, ami a nyílászárók cseréjét, fűtőkorszerűsítést, burkolat és a vizesblokkok, valamint a sportpálya felújítását igényelné. Az Apponyi Szakképző Iskolában és a Perczel Szakközépiskolában még az akadálymentesítést is meg kellene oldani. A Perczel tornaterme is felújítást igényel.

Az iskolák taneszközökkel való felszereltsége többségében jónak tekinthető, ami annak is köszönhető, hogy az intézmények kihasználták a pályázati lehetőségeket, s ebből sikerült az eszközparkot folyamatosan felújítani és bővíteni. Mind az öt intézményben szélessávú internet-elérés van. Az iskolák valamennyien belső számítógépes hálózattal is rendelkeznek.

4.1.3 Célok, feladatok - fejlesztési elképzelések, tervek a kistérségben

Stratégiai célok

- Monitoring kialakítása, amely jelzi az intézményrendszer minőségét,
- A fenti tevékenységhez szükséges adatbázis létrehozása,
- Tanulói eredményességnövelés,
- Az intézményrendszer legyen fenntartható,
- Az intézményrendszer legyen felzárkóztató (befogadó, méltányos),
- Csökkenjen a szegregáció,
- Az átszervezéseknél a hatékonyság legyen a fő szempont,
- Fokozott figyelem kísérje az esélyegyenlőség teljesülését, akadályait.

Középtávú célok

- A kistérségi intézményei közötti integráció *szakmai és gazdálkodási* együttműködés legyen.
- Több integrált vagy dokumentum alapján együttműködő egység olyan pedagógiai rendszert hoz létre és működtet, amilyennel csak a nagyobb iskolák rendelkeznek.
- Elősegíteni valamennyi tanuló alanyi jogának érvényesülését a színvonalas oktatáshoz és gondoskodáshoz.
- Eredményesség javítás

Óvodákat érintő célok és feladatok

Az elkövetkező időszak legfontosabb szakmai feladatai közé tartozik, hogy azok az óvodák, ahol ez még nem kezdődött meg, elkezdjék, akik pedig megkezdték, folytassák a "Kompetenciaalapú nevelés" óvodai programcsomag óvodai alkalmazását.

Feladat:

1. Felkészülés a kompetenciaalapú nevelés teljes körű elterjesztésére és befogadására. Pedagógusok képzése és önképzése.
2. Kompetenciafejlesztő programcsomag adaptálása vagy saját képességfejlesztő program kialakítása.
3. A kistérségben már tapasztalatot szerzett intézmények tapasztalatainak átadása a többi óvoda számára.
4. A programcsomag bevezetése, ahol még nem történt meg.
5. A programcsomag működésének értékelése, korrekció.
6. Hálózat kialakítása a közös tapasztalatok és közös tudásbázis használatára.
7. Az átmenet megkönnyítése érdekében együttműködés az óvoda beiskolázási körzetébe eső általános iskolákkal.

Az intézményi minőségirányítási programban leírtak szerinti működés biztosítja a minőségi munkát az intézményben. Ennek megfelelően kell folytatni a minőségfejlesztés helyi gyakorlatát.

Feladat:

8. Az éves óvodai beszámoló részét képező minőségfejlesztésről szóló rész rendszeres értékelése.
9. A pedagógus teljesítményértékelés támogató háttérének megteremtése, és működtetése.
10. A vezetői munka fenntartói szintű értékelése. Ez utóbbi szakértők bevonásával is történhet.
11. A kistérségben az óvodapedagógusok mindegyike rendelkezzen felsőfokú végzettséggel.

Óvoda a lakóhelyen tagintézményi, intézményegységi rendszer terjedése. Közös, vagy összehangolt nevelési programok, melyek előkészítik a tanulási út sikerét és a hátránnyal indulók kompenzálását. Minél korábbi kezdés szükséges az óvodáztatásban. Azon iskolák kezdő szakaszaival történő szervezett és kontrollált együttműködés ahova a gyerekek beiskolázásra kerülnek.

Az általános iskolai feladatellátás céljai és irányai

Az általános iskolai kínálat sokrétű kell, hogy legyen annak érdekében, hogy a partnerek, az iskolahasználók igényeit ki tudja elégíteni a helyi rendszer.

Feladatok:

1. Az általános iskolai specializációs kínálat bővítése partneri igénymérés alapján
2. A napközi otthonos és tanulószobai szolgáltatás indokolt és hatékony biztosítása
3. Az integrációs és integrált oktatás kiterjesztése (HHH, SNI)
4. Szakmai együttműködés az intézmények között

A kistérség általános iskolái között jó szakmai együttműködésnek kell kialakulnia annak érdekében, hogy megvalósulhasson a horizontális tanulás, a jó pedagógiai gyakorlat egymásnak való átadása.

Feladatok:

1. Információs hálózat kialakítása és működtetése az intézmények között
2. Szakmai munkaközösségek kistérségi rendszerének működtetése
3. Szakmai fórumok szervezése

Lényeges, hogy az intézmények közötti különbségek csökkenjenek: minden tanuló számára megteremtődjön az esély a képességeinek leginkább megfelelő oktatásban való részvételre.

Feladatok:

1. A tanulók szakszerű ellátása a következő esetekben:
2. Egyéni fejlesztő programok működtetése különösen
3. Felzárkóztatás és tehetség gondozás helyi rendszerének kialakítása, a feltételek biztosítása (órakeret, személyi feltételek)
4. Az integrációs és képesség kibontakoztató programok működtetésének kiterjesztése, feltételeinek megteremtése, ezek működtetése (órakeret, személyi feltételek, fejlesztő pedagógus, mentor tanári álláshely létesítése)
5. Logopédus, gyermekpszichológus, fejlesztő pedagógusi hálózat működtetése

Általános iskola: kiterjedő, a négy év múlva bekövetkező létszámcsökkenést jól kezelő integráció létrejött. Társulási megállapodások folyamatos, rugalmas felülvizsgálata a szükségleteknek megfelelően. Közös fenntartás bővülése, közös pedagógiai programok létrejött. Fontos intézményátalakulás esetén a szervezetfejlesztés.

Középiszkolai feladatellátás céljai és irányai

A Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium kistérségben betöltött szerepére megfontolandó közoktatási megállapodás kötése az önkormányzati és egyházi fenntartók között, mely javítaná a tanulói életút teljesebb garantálását.

Szakképzés terén a legfontosabb célok

A munkaerő-piaci igénynek megfelelő műveltségű, felkészültségű szakemberek képzése. Az eszközbeszerzés folyamatosságának biztosítása. A tanműhely, a gyakorlati hely folyamatos minőségi és mennyiségi fejlesztése,

a szakképzés hatékonyságának növelése. Felnőttképzés, átképzés megszervezése, a jelenleginél hatékonyabb formában.

A következő évek legfontosabb feladatai:

- kompetenciamérési eredményeinek javítása,
- olyan szervezeti kultúra kialakítása a TISZK keretében, amely a gyorsan változó környezet igényeihez megfelelően alkalmazkodik, nyitott a változásokra
- a munkaerőpiac változásaihoz alkalmazkodó, rugalmas képzési rendszer kialakítása,
- élethosszig tartó tanulás igényének kialakítása, az ehhez szükséges kompetenciák folyamatos fejlesztése.

Középfokon legalább egy 12 évfolyamos iskola létrejötte indokolt a meglévő intézményi bázison. Kistérségi igényeket figyelembe vevő szakképzési rendszer kialakítása (átalakítása). A szakképzésben a munkaerő-piaci esélyeket növelő átalakítások előkészítése a TISZK keretein belül.

Kollégium legfontosabb feladata, hogy hozzájáruljon a tanulási út biztosításához, bázisa legyen az esélyteremtésnek, hátránykompenzációnak, tehetséggondozásnak az érintett gyerekek körében.

Infrastruktúra fejlesztése a mikro-központokban

- Alapvető kistérségi szinten költségtakarékosabb minden gyermekre kiterjedő ellátások, szolgáltatások közös biztosítása és a tárgyi feltételrendszer, a férőhely-kapacitás biztosítása.
- *Óvodai területen* a szabványok betartása és a felszereltség bővítése.
- *Iskolai területen* a szabványok betartása és a felszereltség bővítése.
- Mikro-központok (2-3) sokfunkciós és más kapcsolódó ágazatok ellátására is alkalmasság.
- Eszköz-szükséglet bővítése és IKT eszközök felszereltség javítása.

Humán erőforrás fejlesztés az irányításban és az intézményekben

- *Foglalkoztatási és helyettesítési rendszer* kistérségi szinten kapcsolódik a közalkalmazottak jogállásáról szóló fenntartói kötelezettségek együttes megoldásához.
- Középtávú *továbbképzési, pedagógusképzési* (átképzési) terv működtetése kistérségi szinten. Középtávú munkaerő-tervezés létrejötte kistérségi szinten.
- A pályakezdők segítésére kötelezett mentorok képzése.
- *Tájékoztató rendszer* kialakítása. Ennek legfontosabb elemei: a kistérség és a mikro-centrumok által üzemeltetett weblap és elektronikus információs hálózat, tájékoztatás (eredmények, rendezvények, szolgáltatások, fejlesztések, tanácsadás, szak-és szakmai szolgáltatás, stb).
- Közös szervezett minőségirányítási rendszer kialakítása.

Az óvodai intézményátvezetésekre vonatkozó javaslatok

Az óvodák többsége a 20 fős átlaglétszám felett van fenntartásuk stabil. Az elvárt létszám határán van a Tevel – závodi, lengyeli tagintézménye, az ÁMK Aparhant mucsfai tagintézménye, és bonyhádvarasdi intézmény. Tevel lengyeli tagintézménye elmarad az elvárt létszámtól. Ennek ellenére ezek az intézmények tekintettel a nemzetiségi nyelven folyó nevelésre fenntarthatóak a következő tanévben jelentős fenntartói finanszírozással. A kistérségi norma lehívható. A fenntartásnál tekintettel kell lenni a felszerelésre és az épületre vonatkozó előírásokra is. A megszületett gyerekszám ismerete miatt a fenntarthatóságot évenként felül kell vizsgálni.

Általános iskolai intézményátvezetésekre vonatkozó javaslatok

Bonyhád integrált és társuláson alapuló intézményrendszere (Bonyhádi Oktatási Nevelési Intézmény) és a nagymányoki II. Rákóczi Ferenc Általános Művelődési Központ létszáma stabil.

A finanszírozás terhei miatt Cíkó Kakasdhoz hasonló utat, a bonyhádi integrációhoz csatlakozást, Mórágypedig a bátaszéki intézményrendszerbe kapcsolódást választhatja. Mindkét esetben az átlaglétszámoknak való megfelelést a befogadó intézmények létszáma biztosítani tudja.

Az aparhanti (Mucsfa, Nagyvejke), a nagymányoki (Kismányok, Máza, Váralja), a teveli (Závod, Lengyel) Általános Művelődési Központok és Györe Nagymányok gesztorálásával közös igazgatású intézményt hozhat létre, vagy Aparhant az elvárt létszámok teljesítéséig önállóan is működhet. A nemzetiségi oktatás miatt a létszámelvárások teljesíthetők, a működés a közös tantestülettel hatékonyabbá tehető.

A 4.1 fejezet a Völgységi többcélú kistérségi társulás közoktatási feladatellátás intézkedési terve c. KKFT felhasználásával készült

4.2 Dombóvári kistérség

4.2.1 Demográfiai tendenciák

A dombóvári kistérség Dombóvár központ mellett további 15 települést foglal magába.

Az 509 km²-en elterülő térség közepes népsűrűségűnek számít a megye kistérségeit tekintve.

A községek közel fele (7 település) 1000 főnél kisebb aprófalvak közé tartozik, 1999 főnél nagyobb településként csupán 1 település (Döbrököz) található a térségben. A népesség 59 %-a él a kistérség központjában, Dombóváron.

Számottevőbb a lakosság számának csökkenése 1995 után, a térségközpontban a csökkenés mérséklődött, ugyanakkor jelentős mértékű csökkenés érződik a kistérség településein is. A természetes fogyás (születés-halálozás aránya) a kistérség területein felerősödik, emellett a településekről való elvándorlás is jellemzővé válik (ebben az időszakban kezdődött el a mezőgazdaságban a privatizáció és a szerkezeti átalakulás).

Az élve születések és halálozások száma 1996-2006 közötti időszakot vizsgálva negatív. A legkedvezőbbben az aprófalvakban alakult az élve születési arányszám, közülük is kiemelkedik a Lápafő és Csibrák. A községek átlagánál több gyermek született Gyulajon és Kocsolán, itt azonban magasabbak a halálozási mutatók.

A kistérségbe történő bevándorlás és az innen való elvándorlás aránya hasonlóan negatív tendenciát mutat. Az 500 főnél kisebb aprófalvakban különösen nagy szerepet játszik a migrációs fogyás. Közülük is kiemelkedik Lápafő és Csibrák, melyekben az 1000 lakosra jutó elvándorlás többszöröse a kistérségi átlagnak, de magas Várong mutatója is.

Az elvándorlás oka a munkalehetőség megszűnése, a gazdasági recesszió, melyet a térségközpontban keletkező vállalkozások sem tudtak kompenzálni.

A 2010-re becsült adatok azt támasztják alá, hogy **a fenntartók** helyesen döntöttek, amikor **intézményfenntartó társulásokat hoztak létre** (Kurd-Csibrák, Szakcs – Kocsola - Nak - Lápafő - Várong, Kaposszekcső – Jágónak - Csikóstóttós, Dombóvár - Kapospula - Attala - Nak, Dombóvár - Nak - Attala - Dalmand).

A demográfiai adatok vizsgálatából kitűnik, hogy **kistérségi szinten az óvodai és alapfokú oktatási szinten ellátott gyermekek száma csökkenő tendenciát mutat**, kismértékű javulás csak 2012. után jelezhető előre. Az **óvodai ellátás** területén az érintett települések közül Dombóváron növekszik a 4-6 éves korú gyermekek száma, míg a községekben átlagosan 8 %-os csökkenést mutatnak az adatok. Az átlagot meghaladó mértékben csökken várhatóan Döbröközön a gyermekek száma, míg Attalában 26 %-os csökkenéssel éri el az egy csoportban optimálisan nevelhető létszámot. A kistérségi tendenciával ellentétben növekszik az óvodások száma Kocsolán (23 %), Gyulajon (14%) és Dalmandon (6%). Az általános iskola **alsó tagozatán** kistérségi és városi szinten egyaránt csökken a tanulólétszám, ezen belül átlagot meghaladó mértékben, Attalában (14 %), Kurd-Csibrákon (15 %), Szakcs-Kocsolán (22%), Gyulajon (24%), várható a csökkenés. Ezzel szemben Kaposszekcső-Jágónakon jelentős emelkedés jelezhető előre (26%).

Átlagosan 16 %-kal csökken kistérségi szinten a **felső tagozatosok** létszáma, ezen belül Dombóváron az átlagtól nagyobb mértékű csökkenés jelezhető előre (24 %).

4.2.2 Közoktatási feladatellátás a kistérségben

Közoktatási intézmények a kistérségben

	Társulás neve	A társulás intézményének neve	Az intézmény fenntartója	Székhely intézmény/ intézmény neve	Intézmény egységei	Tag intézményei
<i>Dombóvár, Dalmand, Attala,</i>						
1	Dombóvár, Attala, Dalmand Közoktatási Intézményfenntartó Társulása	József Attila Általános Művelődési Központ (Dombóvár, Attala, Dalmand Önkormányzatok Társulásaként Működő Intézmény)	<i>Társulás</i>	József Attila Általános Művelődési Központ	József Attila Általános Iskola Dombóvár Százszorszép Óvoda Dombóvár	Alsótagozatos Általános Iskola Attala Napköziotthonos Óvoda Attala Általános Iskola és Óvoda Dalmand
<i>Dombóvár, Döbrököz, Kaposszekcső, Csikóstóttós</i>						
2	Dombóvár, Attala, Csikóstóttós, Döbrököz, Jágónak, Kapospula, Kaposszekcső, Nak Közoktatási Intézményfenntartó Társulása	Apáczai Csere János Bölcsőde, Óvoda, Általános és Középfokú Művészetoktatási Intézmény és Kollégium	<i>Társulás</i>	Apáczai Oktatási Központ	<i>Bölcsődei intézményegység Óvodai intézményegység Általános iskolai intézményegység Egységes iskolai intézményegység Kollégiumi intézményegység Alapfokú művészetoktatási intézményegység</i>	Szivárvány Óvoda Erzsébet Óvoda Bezerédj Óvoda Döbröközi Óvoda Kaposszekcsői Óvoda (Csikóstóttósi telephely) Döbröközi feladatellátási hely Dombóvári feladatellátási hely Belvárosi Általános Iskolai Tagintézmény Kaposszekcsői Általános Iskolai Tagintézmény (Csikóstóttósi telephely)
<i>Dombóvár</i>						
3			<i>Római Unióhoz Tartozó Szent Orsolya Rend Magyar Tartományja</i>	Szent Orsolya Rendi Gárdonyi Géza Katolikus Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény		
4			<i>Tolna Megyei Önkorm.</i>	Móra Ferenc Általános Iskola		
5			<i>Dombóvár Város Önkormányzata</i>	Illyés Gyula Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium		

6			Dombóvár Város Önkormányz ata	516. sz. Ipari Szakképző Iskola és Kollégium		
7			Dombóvári Református Egyházközse g és a Tolnai Református Egyházmegye	Margaréta Református Óvoda		
8			Dombóvár és Környéke Többcélú Kistérségi Társulás	„Reménység” Napközi Otthon		
<i>Kapospula</i>						
9			Kapospula Község Önkormányz ata	Napsugár Óvoda		
<i>Szakcs, Kocsola, Várong, Lápafő, Nak</i>						
10	Szakcs, Kocsola, Nak, Lápafő, Várong, Községek Közoktatási Intézményi Társulás	Általános Művelődési Központ Szakcs	Társulás	Általános Művelődési Központ Szakcs	Általános Iskola Szakcs	Általános Iskola és Óvoda Kocsola
					Napköziottho nos Óvoda Szakcs	
					Könyvtár Szakcs	
<i>Kaposszekcső, Csikóstóttós, Jágónak</i>						
11	Kaposszekcsői Óvoda és Általános Iskola Intézményirányít ó és Fenntartó Társulás	Kaposszekcsői Óvoda és Általános Iskola	Társulás	Kaposszekcsői Óvoda és Általános Iskola	Kaposszekcső i Óvoda és Általános Iskola Általános Iskolája	Csikóstóttósi Tagiskola
					Kaposszekcső i Óvoda és Általános Iskola Óvodája	Csikóstóttósi Tagóvoda
<i>Kurd, Csibrák</i>						
12	„Kurd” és „Csibrák” Közoktatási Intézményi Társulás	Körzeti Általános Iskola és Óvoda Kurd	Társulás	Körzeti Általános Iskola és Óvoda Kurd	Körzeti Általános Iskola és Óvoda Általános Iskolája Kurd	
					Körzeti Általános Iskola és Óvoda Óvodája Kurd	
<i>Gyulaj</i>						
13			Gyulaj Község Önkormányz ata	Galló József Általános Iskola és Óvoda	Általános Iskola és Óvoda Általános Iskolája Gyulaj	
					Általános Iskola és Óvoda Óvodája Gyulaj	

4.2.2.1 Óvodai feladatellátás jellemzői

Óvodai feladatellátás intézményi és szervezeti keretei

A 2006/2007. nevelési évben a kistérséghez tartozó 15 Dombóvár környéki település közül 12 rendelkezik óvodával. Dombóváron 3 intézmény, 6 telephelyen látja el az **óvodai neveléssel** kapcsolatos feladatokat.

A városi óvodák jelentős részben önkormányzati fenntartásúak, kivétel a Margaréta Református Óvoda, amelyet az egyház (Dombóvári Református Egyházközség és a Tolnai Református Egyházmegye) tart fenn. A legnagyobb intézmény a Szivárvány Óvoda, amely három óvoda integrálásával jött létre, a legkisebb a teljes önállósággal rendelkező egyházi fenntartású óvoda. A JAÁMK keretei között több óvoda működik, egyetlen városi óvodája a Százszorszép Óvoda, fenntartója a négy települési önkormányzat által létrehozott intézményfenntartó társulás. A kistérség óvodái közül legnagyobb arányban vannak az iskolával közös intézményszervezetben működők.

Jágónakon 2006 augusztusáig volt óvoda, ma a gyerekeket az intézményfenntartó társulás kaposszekcsői óvodája látja el, Lápafő óvodásai Szakcsra, Csibrák óvodásai Kurdra járnak.

A községek óvodái közül 15 esetében a több település együttműködésével létrehozott intézményfenntartó társulás, 1 óvodánál az adott település önkormányzata látja el a fenntartói feladatokat (Gyulaj). Közoktatási Intézményfenntartó Társulás működteti az 5 tagintézményből álló Szivárvány Óvodát is.

Az óvodai intézményfenntartás módja a kistérségben 2007. szeptember

Óvodák száma	Intézményfenntartás módja		
	Önkormányzat	Társulás	Egyház
	2	13	1

Létszám adatok

A **kistérség óvodáiban nevelt gyerekek száma** meghaladja az 1000 főt. A vizsgált három nevelési évben folyamatos csökkenés figyelhető meg a gyerekek létszámának alakulásában. A városi óvodák létszáma 20 fővel csökkent, a városkörnyéki óvodáké 27 fővel.

Az óvodák kihasználtsága a 2007. évi októberi adatok alapján

Település típusa	Óvodások száma (fő)	Férőhely (fő)	Kihasználtság (óvodások száma/férőhely)
Dombóvár város	645	730	88%
Községek összesen	435	545	80%
Kistérség összesen	1080	1275	85%

Alkalmazottak

A kistérségben az **óvodapedagógusok** száma folyamatosan csökken, jelenleg kb. 90 fő a számuk. Az egy óvónőre jutó gyerekek száma pedig nő. Ez a szám a dombóvári óvodáknál jelentősen meghaladja az országos átlagot (10,6), de kistérségi szinten is magasabb ennél. Az előző mutatók arra

utalnak, hogy az óvodákban a zsúfoltság nő, ami kedvezőtlen feltételt jelent a színvonalas nevelőmunkához. Meg kell említeni itt azt a tény is, hogy az óvodák egy részében a csoportszobák mérete nem felel meg ilyen létszámú gyerekek megfelelő ellátásához.

Egyre több azoknak az óvodáknak a száma, amelyekben minden csoport egész napos nyitva tartással működik, de nem biztosított a csoportonkénti két óvodapedagógus.

Az óvodapedagógusok közül Dombóváron 1, a községi óvodákban 7 középfokú, a többiek felsőfokú illetve főiskolai végzettséggel rendelkeznek. A szakvizsgázott óvodapedagógusok száma a városi óvodákban magasabb, mint a községekben.

Az óvodák fejlesztő munkáját jelentősen segíti, hogy több fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, gyógy-testnevelő, drámapedagógus végzettségű óvodapedagógus dolgozik az intézményekben. Az óvónők ezen kívül többféle tanfolyami végzettséget szereztek.

Az óvodák a lehetőségeik szerint igyekeztek felkészülni az új kihívásokra szakmai tudásuk fejlesztésével. (integrált nevelés, új módszerek alkalmazása, fejlesztő munka hatékonyságának növelése, problémával küzdő gyerekek megsegítése). Az előbbieket alapján megállapíthatjuk, hogy a kistérség óvodáiban jól felkészült óvodapedagógusok dolgoznak.

A kistérség óvodáiban az óvodapedagógusokon kívül a nevelőmunkát segítő dajkák vannak nagyobb számban, a legtöbb óvodában csoportonként 1 fő. A más munkakörben dolgozó munkatársak általában nem csak az óvodában végeznek munkát többcélú intézmények esetén. (karbantartó). Az 1-2 csoportos óvodákban lévő melegítőkonyhában a legtöbb esetben nincs külön személyzet, a dajkák látják el a feladatot.

Programkínálat

Az **óvodák programkínálatát** a helyi sajátos igények és a speciális feltételek kiemelése teszi sokszínűvé. A város minden óvodája lehetőséget biztosít egy-egy csoportjában a német nemzetiségi nevelésnek. Annak ellenére, hogy a német nemzetiségi lakosság aránya nem jelentős a városban, a program iránt van érdeklődés. A nemzetiségi nyelv és kultúra átadása játékos módszerekkel történik ezekben a csoportokban.

A cigány kultúra átadása történik, és a hátrányos helyzetű gyerekek integrált nevelését is ellátják az Erzsébet Óvodai Intézményegységben és a Gyulaji Óvodában. (Ezekben az óvodákban a gyerekek között jelentős a roma és a hátrányos helyzetű gyerekek aránya.).

A Szivárvány Óvoda és a JAÁMK Százszorszép Óvodája a HEFOP 3.1.3 pályázati támogatással részt vett a kompetencia alapú nevelés programjának adaptálásában. A program segíti az óvoda-iskola átmenet megkönnyítését, a szükséges kompetenciák megalapozását.

A városi óvodák mindegyike és néhány községi óvoda is biztosítja a sajátos nevelési igényű (SNI) gyerekek integrált nevelését. A város minden óvodája lehetőséget biztosít igény szerint a hitoktatásra. A Szivárvány és Százszorszép Óvodában az új módszerek alkalmazása is a program része. (mozgásterápia, drámapedagógia) Mindkét módszer jól alkalmazható a problémával küzdő és a tehetséges gyerekek fejlesztésében egyaránt. A drámapedagógia terén a Szivárvány Óvoda kiadványt készített saját

gyakorlata bemutatására, amit pályázati támogatással eljuttatott az ország 200 óvodájába.

A Szivárvány Óvoda uszodájában 30 éve eredményesen folyik az óvodás gyerekek úszás oktatása, melyben a város és a városkörnyék óvodásai is részt vesznek. A kistérség óvodái rendszeresen szerveznek kirándulásokat, bábszínházat a gyerekeknek. Sok óvodás rendszeresen részt vesz rajzpályázatokon, városi és községi programokon az óvodával. A JAÁMK Százszorszép Óvodája által szervezett kistérségi óvodai néptánc- és népi játék találkozó bemutatkozási és találkozási lehetőséget biztosít a gyerekcsoportok számára.

Épületállomány, felszereltség

Az **óvoda**épületek közül a Szivárvány Óvoda Erzsébet Óvodai Intézményegységének épülete a legrégebbi, a Bezerédj Amália Óvodai Intézményegységé a legújabb. A kistérség minden óvodája 30 évnél régebben épült, de több még korábban. Az épületek felújítására kevés a pénz, így állapotuk többségében leromlott, teljes felújításra lenne szükség.

A következő óvodáknál történt nagyobb méretű felújítás:

- JAÁMK Százszorszép Óvodájánál részleges ROP pályázati támogatással
- Szivárvány Óvoda Erzsébet Óvodai Intézményegységének teljes felújítása 2005-ben készült ROP pályázati támogatással
- kapospolai óvoda épületének felújítását a település önkormányzata végezte
- Margaréta Óvodában tornaszoba létesítése a hozzá tartozó helyiségekkel (szertár, mosdók, öltözők)

A **városi óvodák** közül a Szivárvány Óvoda intézményegységei rendelkeznek a helyiségek tekintetében a legkedvezőbb feltételekkel. A Szivárvány Székhely Óvoda uszodája és só szobája kivételesen jó lehetőségeket biztosít.

A **községi óvodák** közül Kapospula óvodája rendelkezik a legtöbb helyiséggel (fejlesztő szoba, tornaszoba, ebédlő, szertár). Az óvodák az eszközellátottság terén igen változatos képet mutatnak. A legjobban ellátottak a városi óvodák, de ezekben is nagyobb mértékű fejlesztésre lenne szükség. A községi óvodák többségének eszközellátottsága alacsony színvonalú. Az óvodák többségénél az udvari felszerelések nem felelnek meg a szabványoknak, előfordulnak még balesetveszélyes játékok is.

Számítógéppel a városi óvodák mindegyike rendelkezik, közülük kettőben a gyerekek is használják. Internet elérhetősége csak a városi óvodáknak van. A digitális technika eszközeivel a Szivárvány Óvoda és a JAÁMK Százszorszép Óvodája rendelkezik, mindkettő a HEFOP 3.1.3 pályázati támogatás segítségével fejlesztette feltételeit. A községi óvodák közül csak háromnak van számítógépe. Az óvodák többségében van TV és videó. A kistérségben az óvodapedagógusok 60%-ának van informatikai ismerete, tudja használni a számítógépet.

4.2.2.2 Általános iskolai feladatellátás jellemzői

Általános iskolák a településeken

A kistérség 16 településéből a 2008/2009-es tanévben Dombóvár mellett 11 településen működött általános iskola.

Település	Alsó tagozat	Felső tagozat
Attala		
Csibrák		
Csikóstóttós		
Dalmand		
Döbrököz		
Jágónak		
Gyulaj		
Kapospula		
Kaposszekcső		
Kocsola		
Kurd		
Lápafő		
Nak		
Szakcs		
Várong		

Attala, Csikóstóttós, Dalmand településeken csak alsó-tagozatosok ellátása történik helyben. Ezen települések intézményfenntartó társulásban oldják meg a felső tagozatosok oktatását. Csibrák, Jágónak, Kapospula, Lápafő, Várong, Nak községekben nem működik iskola a településen. Csibrák Kurddal társult, Lápafő, Várong, Nak és Szakcs egy intézményfenntartó társulás tagja. 2009. augusztus elsejétől működik Dombóvár Város, Attala, Csikóstóttós, Döbrököz, Jágónak, Kapospula, Kaposszekcső és Nak Községek Közoktatási Intézményfenntartó Társulása a nevében is fémjelzett települések részvételével. A községekről Dombóvárra bejövő tanulók segítségével normatíva többelhez jutnak a dombóvári intézmények, mely az intézményeknek előnyös. Megjegyezzük azonban, hogy Dombóvár városának Képviselőtestülete 2006 júniusában tárgyalta az intézményfenntartó társulások finanszírozási gondjairól szóló előterjesztést, melyben kimutatásra került, hogy a jelenlegi költségvetési helyzetben a fenntartónak jelentősen ki kell egészíteni a normatíva és a községi hozzájárulás mellett az intézmény költségvetését.

Intézményi létszámok

A kistérség általános iskoláiban tanuló diákok száma 2500-2600 fő között mozog. Dombóváron a *Belvárosi Iskolában*, illetve a *József Attila Iskolában* volt tapasztalható a **tanulólétszám** csökkenése, amely elsősorban a demográfiai helyzetből adódott. Ez a csökkenés különösen a 2005/2006-os és a 2006/2007-es tanévi létszámokat összehasonlítva volt jelentős. A csökkenés üteme lassulni látszik. A *Gárdonyi Iskola* esetében nem

tapasztalható ez a tendencia, melynek magyarázata lehet az, hogy teljes városi és városkörnyéki beiskolázási körzettel rendelkezik, egyházi fenntartású, és évfolyamonként egy-egy osztályt indít, magas létszámmal. Az elmúlt években, elsősorban a tanulólétszámok csökkenése miatt sorra alakultak a kistérségben intézményfenntartó társulások (*Dombóvár Nak, Attala, Kapospula Közoktatási Intézményi Társulása; Dombóvár, Attala, Nak, Dalmand Közoktatási Intézményfenntartó Társulása; Dombóvár Város és Döbrököz Község Közoktatási Intézményfenntartó Társulása; „Kurd” és „Csibrák” Közoktatási Intézményi Társulás stb.*), melyek fenntartása elodázta az egyre alacsonyabb létszámmal működő kisiskolák bezárását.

Gyulaj és *Szakcs* kivételével a többi kistelepülésen is csökkent a tanulólétszám, ami újabb intézményfenntartó társulások alakulását, illetve az eddig önálló kisiskolák társulásokhoz csatlakozását eredményezheti. *Kurd, Szakcs* és *Döbrököz* iskoláiban az alsó tagozatosok száma emelkedést mutat, ami pozitív változásokat generálhat.

Országosan az **egy tanulócsoportha jutó tanulólétszám** az alsó tagozaton 20,4, felső tagozaton 21,6. A *Belvárosi Iskola* és a *József Attila Iskoláiban* ezek a mutatók felette vannak az országos átlagnak, amely köszönhető annak is, hogy tanulócsoporthoz összevonása miatt a kisebb létszámú osztályokból nagyobb létszámú osztályokat hoztak létre. A *Gárdonyi Géza Iskolában* a mutatók felette vannak az országos átlagnak, mivel évfolyamonként egy-egy, maximális létszámú osztályt indít. A kistelepülések iskoláinak csoportátlaga többnyire megfelel az országos átlagnak, kiemelkedik átlag feletti értékeivel *Kaposszekcső*.

Speciális programjai miatt (roma nemzetiségi oktatás, SNI tanulók magas száma) *Gyulaj* átlagértékei alacsonyabbak, az ilyen típusú iskolával szemben támasztott követelményeknek megfelelő.

A város iskoláinak kapacitáskihasználtsága megfelelő, valamennyi intézményben 80% fölött van. A községi iskolákban elég nagy különbségek tapasztalhatók. A legalacsonyabb a kapacitáskihasználtság *Attalában*, a legmagasabb *Szakcs*on. Több település iskolája sem éri el a 80%-ot: *Nak, Dalmand, Csikóstóttós* és *Kocsola*.

Az egy tanteremre jutó tanulók száma igen változatos képet mutat. A város ún. nagy iskoláiban 23 fő, ami igen magasnak mondható. A *József Attila ÁMK* tagintézményeiben ez a szám jóval alacsonyabb (8-10 fő).

Alkalmazottak

A kistérség általános iskoláiban közel 270 pedagógus foglalkozik a tanulókkal. Az **iskolai alkalmazottak és pedagógusok** létszámával összefüggő kérdés a pedagógusok összetétele, képzettsége. Képesítés szempontjából a város iskoláiban dolgozó összes pedagógus rendelkezik pedagógusdiplomával, és nagy számban rendelkeznek speciális szakirányú képezéssel, szakvizsgával is.

A kistelepüléseken megfelelő számú pedagógus dolgozik. *Döbröközön, Kaposszekcsőn, és Kurdon* tanítanak még pedagógus diplomával rendelkező, de nem a szükséges szakra képesített tanárok. Ez főként a kis óraszámú tantárgyakra (kémia, biológia, ének, rajz) és a nyelvek tanítására jellemző. A pedagóguslétszám a tanulólétszám és csoportlétszám csökkenése miatt,

valamint a kötelező pedagógus óraszám emelkedésének következtében – a kistérségben – drasztikus csökkenést mutat.

A kistérség pedagógusai számos egyéb végzettséggel, szakképesítéssel, tanfolyami végzettséggel rendelkeznek, például: informatika, számítástechnika, erdei iskolai programszervező, gyógytestnevelés, drogkoordinátor, fejlesztőpedagógus, mérés-értékelésmetodika, drámapedagógia, karnagy, művelődésszervező, minőségbiztosítás, néptánc oktató, kompetencia-alapú oktatás, elektronikus tananyagfejlesztés- és használat, tanulásszervezés, integrációs együttnevelés, projektmenedzser.

Programkínálat

A **programkínálat sokszínűsége** az iskola vonzereje szempontjából döntő kérdés. A városban és a kistérségben élő **német nemzetiségi** származású lakosság igényeiből adódik, hogy a tanulók számottevő része tanulja a német nemzetiségi nyelvet, melyet a város két iskolájában (Belvárosi Iskola, József Attila Iskola), illetve a kistérségben Kurdon, Csikóstóttőson és Kaposszekcsón tanítanak.

A kötelező **idegen nyelv tanulása** a 4. évfolyamtól kezdődik. A német mellett az angol nyelvet is választhatják a gyerekek. A német nyelvet választók száma az utóbbi években csökkent. Az angol nyelv iránti érdeklődés változatlanul mondható. Ha az összehasonlításnál figyelembe vesszük a német nemzetiségi nyelvet tanulók létszámát is, akkor a német nyelvet összességében jelenleg még mindig sokkal többen tanulják, mint az angolt. **Napközis ellátásra** elsősorban az alsó tagozatban van igény, és szinte az összes gyermek részt vesz ebben az ellátásban. A szülők biztosítottak érzik a gyermek felkészülését, a folyamatos pedagógus felügyeletet és segítséget. Felső tagozatban önállóbbnak gondolják gyermeküket, kevésbé igénylik a napközit, illetve a gyermekek nagyon sokféle egyéb foglalkozásra járnak (sport, szakkör, zeneiskola, stb.), így nem lenne biztosított rendszeres részvételük a napközis foglalkozásokon. Érdemes megemlíteni Dombóváron az 50 éves múlttal rendelkező **énekezen tagozatot**, amely a Belvárosi Általános Iskolában működik. A megyében elsőként, országosan az első között alakult meg 1958-ban az első énekezen tagozatú osztály.

A kistérségben az **alapfokú művészetoktatás és zeneművészeti képzés** központja Dombóvár. Először a hangszeres képzés indult el, majd kibővült táncművészeti tagozattal. Jelenleg a Belvárosi Iskola tagintézménye, de kihelyezett oktatás folyik a József Attila Iskolában is, valamint a kistérség teljes területéről vannak diákjai. Az iskola zeneművészeti ágai: szolfézs, zongora, hegedű, furulya, fuvola, klarinét, kürt, trombita, dob, kamarazene. Az elmúlt években átlag 300 növendék tanult ezeken a szakokon. A **táncművészeti képzés** társastánc kategóriában folyik, melynek időtartama 6 év. Három csoportban (kezdő, középhaladó, haladó) folyik az oktatás. Beiskolázási „körzete” Dombóvár város és a teljes kistérség.

Testnevelés tagozat a József Attila Iskolában és a Gárdonyi Géza Iskolában működik. **Matematika tagozatot** a Belvárosi és a József Attila Iskola mondhat magáénak. **Emelt óraszámú német és angol nyelv tanítása** folyik a József Attila Iskolában, Kurdon (német) és Szakcsón (angol). **Informatikát** emelt óraszámú Kurdon tanítanak. Rendszeresen szervez

erdei iskolát a Belvárosi Iskola. Tanulóikkal minden évben részt vesznek szervezett erdei iskolai programon a Belvárosi Iskola, Kurd, Döbrököz és Dalmand tanulói. **Néptánc oktatás** sok iskola programkinálatában megtalálható, tanórai és tanórán kívüli keretben egyaránt: Belvárosi Iskola, József Attila Iskola, Attala, Csikóstóttós, Kurd, Szakcs és Döbrököz. A kistérség több településén működik néptánc csoport (Attala, Csikóstóttós, Kocsola, Kurd, Szakcs), amely elsősorban a falu hagyományaira épít, megőrizve népi sajátságait. **Iskolai sportkör** minden iskolában működik, ezzel biztosítva a tanulók mindennapos mozgásigényét.

Az iskolaépületek jellemzői, eszközellátottság

A város iskolái többségében régi **épületek**ben működnek. Ezen épületek felének felújítása az elmúlt években megtörtént, a másik fele felújításra vár. A legfiatalabb épület, a Belvárosi Hunyadi téri épülete teljes körű felújítást igényel.

A kistelepülések iskolái is többségében régi épületekben működnek. Kocsolán és Gyulajon történt felújítás, bővítés 2006-ban, illetve 2007-ben.

Az iskolaépület mellett fontos a **kiszolgáló termek** megléte. *Tornateremmel* mindegyik dombóvári és kistérségi iskola rendelkezik. A *könyvtár*, mint fontos nevelőeszköz és helyszín, szintén rendelkezésre áll mindegyik városi iskola diákjainak. A kistelepülések közül *Csikóstóttósön, Döbröközön* és *Kurdon* nincs iskolai könyvtár. *Szaktanterem* kialakítására mindegyik település iskolájában sor került.

Melegítőkonyha van a József Attila Iskolában, a Belvárosi Iskola két telephelyén, a Móra Iskola diákjait az Apáczai Oktatási Központ szolgálja ki. A József Attila ÁMK dalmandi tagintézményének konyháját is főzőkonyhaként újították fel, Attalában és Nakon melegítőkonyha működik. A többi kistelepülés iskoláinak mindegyikében van főzőkonyha. Ezek fenntartása az önkormányzatokra jelentős terhet ró.

A **pedagógiai munkához nélkülözhetetlen eszközök** beszerzése a hivatalos eszközjegyzék alapján folyamatosan történik. Egyéb fejlesztő-, sport-, udvari- és informatikai eszközökre mindegyik iskolának szüksége lenne. A kisiskolák eszközellátottsága átlagos színvonalú, az elmúlt évek pályázataival segítségével eszközállományukat gyarapították.

A hagyományos eszközök mellett egyre inkább elterjednek az oktatásban azok a technikai, elsősorban elektronikus eszközök, melyek a tanulási folyamatot segítik (E-oktatás), illetve kiegészítik (tanórák megörökítése, programok, rendezvények dokumentálása, tanulók fejlődésének nyomon követése, stb.). Ily módon növekedett a notebook-ok, projektorok, interaktív táblák, digitális kamerák száma.

Számítógépes szaktanterem és Internet-elérés a város iskoláiban van, de a gépállomány egy része nem mondható korszerűnek. Az egy számítógépre jutó tanulók száma jelzi a tanulók által használt számítógépek hiányát (átlagosan 14 fő/gép). A kistelepülések iskoláiban a számítógépek száma megfelelőnek mondható, viszont a gépek nagy része elavult. Az egy gépre jutó tanulók száma átlagosan 9 fő, ami a dombóvári adatokhoz képest jónak mondható.

4.2.2.3 Középiskolai feladatellátás jellemzői

Létszámadatok

Dombóvár középiskoláinak összes **tanulólétszáma** stabilnak tekinthető, 2500 fő körüli tanulólétszámmal. Az általános iskolákban évek óta csökkenő tanulólétszám igazán a 2007. évi beiskolázásoknál érezte először hatását a dombóvári 2 szakképző iskolában (Apáczai; 516. sz. ISZI), ahol egyértelmű létszámcsökkenés tapasztalható. Ezzel szemben a gimnázium tanulólétszáma az utóbbi 3 évben is folyamatosan emelkedett. Országos probléma, hogy egyre alacsonyabb felkészültséggel kerülnek be a tanulók a középiskolákba. Ez a folyamat a gimnáziumot is érinti: ezek a tanulók az érettségit adó oktatásban jelennek meg egyre nagyobb számban, és így csökken a szakképzésben résztvevők száma. Ez a folyamat azonban még nem tekinthető szélsőségesnek Dombóváron, összességében megállapítható, hogy jelenleg mindhárom középiskola kezelni tudja a demográfiai csökkenést. Az iskolák tanulólétszámának megtartásában számos tényező közrejátszik:

- növekvő intézményi marketing,
- a beiskolázási körzet fokozatos szélesítése,
- növekvő képzési idő: a tankötelezettség 16-ról 18 évre emelkedett; a szakképző évfolyamokon a szakmák jelentős részénél a képzési idő 2-ről 3 évre módosult; nyelvi előkészítő évfolyamok indítása,
- az élethosszig tartó tanulás jegyében a két szakképző iskola képzési kínálatában évről évre nagyobb szerepet kap a felnőttoktatás és a felnőttképzés. Az iskolák tanulócsoportjainak száma követi a tanulólétszámok alakulását, a gimnáziumban növekedett, a másik két intézményben némileg csökkent ezek száma.

Az **egy tanulócsoportra jutó diákok száma** az elmúlt évek átlagában az 516. ISZI esetében a legmagasabb, hiszen minden évben 31 fő körül alakult. A gimnáziumban ez az érték szintén jelentősen növekedett, megközelítette ugyanezt az értéket. Az Apáczaiiban jóval alacsonyabb szinten, 25 fő körül stabilizálódott az átlagos csoportlétszám. Mindhárom iskola igyekszik a lehetőségekhez képest a leginkább költséghatékonyan működni, ezért dolgoznak igen magas csoportlétszámokkal.

Alkalmazottak

A kistérség középiskoláiban foglalkoztatott pedagógusok száma megközelíti a 180 főt. A **középiskolák alkalmazottai, pedagógusai** közül a vezető beosztásúak megfelelő végzettséggel rendelkeznek. Öröndetes tény, hogy a magasabb vezetőkön túl az igazgatóhelyettesek is általában rendelkeznek szakvizsgával. Az iskolák képzési struktúrájának megfelelően a gimnáziumban a legmagasabb az egyetemi végzettségűek aránya, míg a másik két középiskolában igen fontos szerepet játszik a szakképzés, ahol már jóval több főiskolai végzettségű dolgozik.

Az 516. Ipari Szakképző Iskolában kb. 20 szakoktató vesz részt a szakiskolai oktatásban, közülük azonban csak a kisebb részük rendelkezik főiskolai végzettséggel, a többieknek középiskolai végzettsége van. Mindhárom középiskola a hétéves továbbképzési tervét úgy alakítja, hogy a pedagógusai

rendelkezzenek a közoktatási törvényben előírt végzettséggel. A városban bekövetkezett 2007. évi intézményi átszervezések miatt az önállóan gazdálkodó intézmények részben önállóan gazdálkodóvá váltak, ezért a gazdálkodást segítő munkatársak már nem az iskolák alkalmazásában állnak. A technikai dolgozók létszáma az elmúlt két tanévben jelentősen nem változott. A középiskolai étkeztetés területén, 2007 nyarán bekövetkezett intézményi átszervezés hatására (a gimnáziumi főzőkonyha melegítő konyhává alakult, s az étkeztetést beszállítással az 516. Ipari Szakképző Iskola biztosítja) a gimnáziumban csökkent, míg az 516. Ipari Szakképző Iskolában nőtt a technikai dolgozók létszáma.

Programkínálat

A **középiskolák** különböző lehetőségeket, **programokat** kínálnak tanulóiknak.

Nemzetiségi oktatásban a város középiskolái közül az Illyés Gimnázium vesz részt a nyolcosztályos tagozaton. Mindhárom középiskola **étkezési lehetőséget** biztosít tanulóinak.

Napközi-otthonos ellátás a város középiskolái közül csak a gimnáziumban van, a nyolcosztályos tagozat 5. és 6. osztályában évenként 2-2 csoporttal. Mindhárom középiskolának van **kollégiuma**. A gimnáziumi kollégium emelkedő létszáma (kb. 80%-os kihasználtság) a szolgáltatás és programok színvonalának emelkedésével magyarázható.

Az Apáczai Középiskolában a kollégiumba felvehetőek száma 160-ról 120-ra csökkent, mivel az épület egy része csőtörés következtében megsüllyedt. A kollégium különben is komoly felújításra szorul, már nem felel meg a mai kor követelményeinek. A tanulólétszámhoz viszonyítva a kollégisták száma az 516-os Ipari Szakképző Iskolában a legalacsonyabb.

Ma aktuális az iskolák **idegennyelv-kínálatáról** beszélni. A város középiskoláiban összesen öt idegen nyelvet oktatnak (német, angol, francia, olasz, orosz). Német nyelvet egyre kevesebben tanulnak, míg az angol nyelv iránti érdeklődés egyre nagyobb.

Kötelező tanórákon kívül **felzárkóztató, fejlesztő és tehetséggondozó foglalkozást** is tartanak a középiskolák. A középiskolák egyéni arculatát még a **speciális képzések** erősítik.

Az **Illyés Gyula Gimnáziumban** 4 évfolyamos, 8 évfolyamos, nyelvi előkészítő (5 évfolyamos) és idegenforgalmi ügyintéző, 2008. szeptemberétől utazási ügyintéző OKJ-s képzés folyik.

A négy évfolyamos osztályok között van matematikát, számítástechnikát emelt óraszámú tanuló fél osztály. A humán tárgyak iránt érdeklődőknek lehetőségük van a magyar nyelvet, az irodalmat és a történelmet magasabb óraszámúban tanulni.

Az **emelt szinten tanított tantárgyak** száma jóval meghaladja a jogszabályban előírt minimális értéket. Nyelvi előkészítő osztályt (5 évfolyamos képzés) már negyedik éve indít az iskola ½ osztály angol, ½ osztály német nyelvel. Az OKJ-s képzés átmeneti iskolatípus, 1 éves oktatással. Először ügyintéző – titkárképzés indult az intézményben már több mint egy évtizede. A 2007/2008-as tanévben idegenforgalmi- ügyintéző OKJ-s szakot indítottak

Az iskola tudatosan vállalja fel a **sajátos nevelési igényű tanulók** oktatását. Az akadálymentesítést a középiskolák közül először a gimnáziumban valósítják meg, elkészültek az ehhez szükséges műszaki tervek. Vak, hallássérült, beszédhibával élő tanuló is jár a gimnáziumba.

Az **Apáczai Oktatási Központ Egységes Iskola** arculatának egyik legjellemzőbb vonása a folyamatos megújulás. A 2007/2008-as tanév indításához képest a 2008/2009-es tanév beiskolázási terve szintén szemlélteti a változást. A 2007/2008-as tanévben nyelvi előkészítő (angol, német) közlekedési, közgazdasági és informatika tagozaton kezdhették meg tanulmányaikat a tanulók, a jövőben azonban már gimnáziumi osztályt is választhatnak belügi szakiránnyal. Az iskola a szakképzés országos átalakításához igazodva indítja OKJ-s képzéseit is. A folyamatos megújulásra való törekvést bizonyítja a **kompetencia alapú oktatás**ba való korai bekapcsolódás. Az iskolában 8 számítógépes szaktanterem működik, a kollégisták számára is biztosított a délutáni foglalkozások lehetősége.

Az **516. sz. Ipari Szakképző Iskola és Kollégium** egyéni arculatát a szakképzés határozza meg. Az intézmény a beiskolázási kínálatát fokozatosan igazítja a társadalmi és a munkaerő-piaci igényekhez és elvárásokhoz. Évről évre az alábbi szakmacsoportokba hirdetnek beiskolázást: Elektrotechnika-elektronika; Építészet; Faipar; Gépészet; Informatika; Könnyűipar; Szociális szolgáltatás; Vendéglátás-idegenforgalom; Környezetvédelem-vízgazdálkodás. Az iskola **saját tanműhelytel rendelkezik**, ahol a gyakorlaton lévő tanulók produktív munkát végeznek, s az általuk előállított ruhaipari, fémipari termékeket az iskola értékesíti. Az OKJ-s gyakorlatukat töltő diákok a szakoktatók koordinálásával gyakran végeznek olyan kisipari munkákat, melyeket a város lakossága, illetve az önkormányzat rendel meg. Az iskola főzőkonyhái **tankonyhaként** is üzemelnek. Ezek biztosítják a gyakorlati helyet a szakács és pincér tanulók számára, s egyben gyakorlati helyként is szolgálnak. Az iskolához **tancukrászda** is tartozik. Jelenleg a **szakképzés** országosan nagy átalakításon, korszerűsítésen megy keresztül. Ez a folyamat ebben az intézményben is megfigyelhető. A szakiskolai képzés, valamint a szakképzés megújítása érdekében az iskola sikeresen csatlakozott 2006-ban a Kaposvári székhellyel, dombóvári és szigetvári konzorciumi tagokkal működő Kaposvár – Dombóvár - Szigetvár Térségi Integrált Szakképző Központ (TISZK). 2005-ben pályázaton bekerültek a **Szakiskolai Fejlesztési Programba** (SZFP II). E program keretében az intézmény a 2006/2007. tanévtől kezdve felzárkóztató évfolyamot indít azoknak a 15. életévüket betöltött diákoknak, akik nem végezték el az általános iskola mind a 8 osztályát.

Az iskolában speciális lehetőségként kínálják - s a térségben igen nagy igény mutatkozik - a szakmával rendelkező, de még a 22. életévüket be nem töltött fiatalok számára a 2 éves, intenzív, érettségi vizsgára felkészítő képzést.

Iskolaépületek, eszközellátottság

Az **iskolaépületek** általános jellemzője, hogy felújításra, ill. korszerűsítésre szorulnak. Az utóbbi évek szűkös anyagi forrásai minimális felújítást engedtek mindhárom intézmény esetében. Fontos mutató a tanteremek száma és a tanulólétszám alapján kiszámított egy osztályteremre jutó tanulószám. Ebben a tekintetben, legjobb helyzetben az Apáczai, legrosszabban az 516. s.

Ipari Szakképző Iskola van. A szaktantermek száma mindenhol megfelelő, de kevés a csoportbontásra alkalmas terem. Ennek a problémának a kezelése különösen fontos lenne, elsősorban a nyelvoktatás miatt. Szükségterem a korábbi években csak az 516. s. ISZI volt, de ez a helyzet mára már megoldódott. Mindegyik intézmény rendelkezik *könyvtárral* és *tornateremmel*, ezek esetében szintén fontos lenne az állománybővítés, ill. a felújítás. A *konyhák* kapcsán a gimnáziumban történt komoly változás, a főzőkonyha a 2007/2008-as tanévtől melegítő konyhaként működik.

A középiskolák közül – **informatikai és audiovizuális eszközeiket** tekintve – a legfelszereltebb az Apáczai Középiskola. Itt a gépek számának egyenletes növekedése tapasztalható. Ennek hátterében az iskola egyik profilját adó informatika szak, ill. a pályázatokon való aktív részvétel áll. A legrosszabb a helyzet a gimnáziumban, ahol nemcsak 8-9 tanuló jut egy gépre, de a folyamatos, egyenletes fejlesztés is hiányzik. Pozitív tendencia, hogy az Internet-hálózatot mára mindegyik középiskolában kiépítették. Szintén fejlődésnek értékelhető, hogy a hálózatot a tanárok, ill. a tanulók többsége használja is. Egyéb technikai eszközökkel (notebook, nyomtató, DVD-lejátszó) mindegyik intézmény rendelkezik, a legtöbb az Apáczai Középiskolában található. A technikai eszközök számának növekedése szintén a pályázatokon való részvételre vezethető vissza.

A **középiskolák infrastrukturális fejlesztése** rendkívül kismértékű volt az elmúlt években. Sajnálatos tény, hogy sok esetben teljes korszerűsítésre lenne szükség (Apáczai Kollégium, 516. sz. Ipari Szakképző Iskola Kollégium, Illyés Gimnázium épülete, tornaterme), de minimális fejlesztés valósult csak meg. A kötelező eszközlista alapján az intézmények mindegyikében hiányosságokat tapasztalhatunk. A tantermek többsége az adott létszámhoz viszonyítva kicsi, a felszereltségük hiányos, sok esetben gondot jelent a tanuló padok minősége és nagysága, a világítás szinte mindenhol teljes korszerűsítésre szorul. Még nagyobb hiányosságok vannak a kollégiumok esetében, a legrosszabb helyzetbe a 2007/2008-as tanév kezdésekor az Apáczai Középiskola került, ahol a nyári csőtörés következtében egy épületszárny teljesen használhatatlanná vált.

4.2.3 Célok, feladatok - fejlesztési elképzelések, tervek a kistérségben

Célrendszer

Az életben való beválást, az élethosszig tartó tanulásra való felkészítést középpontba helyező oktatási rendszer kialakítása

- A kulcskompetenciák fejlesztését középpontba helyező pedagógiai programok létrehozása és működtetése
- Az oktatás minden érintettjére kiterjedő együttműködés kialakítása
- XXI. századi szintű infrastrukturális feltételek megteremtése

Mindenki számára hozzáférhető minőségi oktatás, és szakmai szolgáltatás biztosítása

- Az intézményi hálózat racionalizálása
- Rugalmasan működő, az igényekhez igazodó szakmai szolgáltatási rendszer kifejlesztése

- Infrastrukturális fejlesztések

Gazdaságosan és hatékonyan működtethető intézményhálózat kialakítása:

- Integrált, együttműködő intézményi hálózat kialakítása
- A fenntarthatóságot középpontba helyező modernizáció, infrastrukturális fejlesztések
- Új szervezeti struktúrák kialakítása, a tervszerű, összehangolt működés kialakítása érdekében

A fejlesztési célú beavatkozások

Az életben való beválást, az élethosszig tartó tanulásra való felkészítést középpontba helyező oktatási rendszer kialakítása

- Tervszerű együttműködés kialakítása szakmai szolgáltatókkal
- Az egyes iskolarendszerű, és iskolarendszeren kívüli intézmények közötti együttműködés formális színterének kialakítása
- Tervszerű együttműködés kialakítása a felsőoktatással
- Intenzív, tudatosan tervezett továbbképzési program kialakítása
- Az intézményi terek korszerű pedagógiai módszerekhez igazodó átalakítása
- A korszerű pedagógiai módszereket segítő eszközrendszer kialakítása és működtetése

Mindenki számára azonos minőségben hozzáférhető oktatás, és szakmai szolgáltatás biztosítása

- Pedagógiai szakszolgáltatások elérhetőségének biztosítása az intézményeken belül
- Intézmény hálózat racionalizálása, intézményi integrációk létrehozásával a településhálózathoz, és a demográfiai adatokhoz igazodva
- Infrastrukturális fejlesztések, az integrált intézményhálózat létrehozásának érdekében
- Egységes minőségirányítási rendszer kialakítása

Gazdaságosan és hatékonyan működtethető intézményhálózat kialakítása

- Intézményi hálózat racionalizálása, intézményi integrációk létrehozásával a településhálózathoz, és a demográfiai adatokhoz igazodva
- Infrastrukturális fejlesztések a jogszabályi előírásoknak megfelelően, gazdaságosan fenntartható, energiatakarékos, környezetbarát technológiák alkalmazásával és bevezetésével
- Szervezetfejlesztés, a racionális, tervszerű, gazdaságos működést elősegítő, külső és belső együttműködésre képes szervezetek kiépítése
- Kistérségi rövid, és középtávú Humánerőforrás terv készítése
- A működtetést segítő továbbképzési terv és rendszer kialakítása

A pedagógiai munka megújításának szükségessége és lehetséges irányai a kistérség iskoláiban

Az intézményrendszer átszervezése. Az új struktúra kialakításának fontosságát az adja, hogy a demográfiai tendenciák, a megújuló szakmai követelmények, és a hatékony gazdálkodás kikényszeríti az integrált oktatási hálózatok és központok létrehozását.

Olyan intézményi struktúra létrehozása, amely

- képes megőrizni az egyes intézménytípusok és intézmények értékeit, eredményeit, ugyanakkor megoldást kínál a helyzetelemzés során feltárt problémák kezelésére,
- támogatja a fejlesztést és tartalmi átalakulást,
- elősegíti az országos és regionális stratégiák kiemelt céljainak megvalósulását.

Lehetséges irányok:

- *olyan intézményi struktúra kialakítása, amely képes alkalmazkodni a demográfiai folyamatokból erdő kihívásokhoz;*
- *a tagintézmények szakmai önállóságát megőrző új iskolaközpontok létrehozása;*
- *kistérségi szintű együttműködéssel az intézmények közötti szoros kapcsolat;*
- *az intézményműködtetés valós igényekhez igazítása és a folyamatos fejlesztést biztosítani képes intézményi struktúra kialakítása;*
- *olyan iskolaközpontok létrehozása, melyek elősegítik a gazdaságos működést, a fizikai, pénzügyi és humán erőforrásokkal való hatékonyabb gazdálkodást és a szakmai feladatok eredményesebb teljesítését.*

A pedagógiai szakmai munka megújítása. Az intézmények eredményessége bizonyos területeken felülvizsgálatra, beavatkozásra szorul. A pedagógiai munka megújítása elkerülhetetlen, az új kihívásokhoz történő alkalmazkodás nem várhat. A megújulás anyagi feltételeit biztosítani kell.

A pedagógiai szakmai munka megújítása oly módon, hogy az óvoda-iskola:

- képes legyen felkészíteni az egész életen át tartó tanulásra,
- biztosítsa az esélyegyenlőséget,
- az Óvodai (bölcsődei) Nevelés és a Nemzeti Alaptanterv céljainak és feladatainak megfelelő magas szintű pedagógiai munkát végezzen,
- alkalmazzon egységes, minden területre kiterjedő értékelési rendszert.

Lehetséges irányok:

- *az intézmény hatékony működését biztosító intézményi dokumentáció elkészítése,*
- *a szakmai működést biztosító egységes pedagógiai program*
- *befogadó környezet kialakítása,*
- *megfelelő infrastruktúra kiépítése,*
- *a pedagógus továbbképzések hatékony, tervszerű bonyolítása,*
- *az iskolai folyamatok szabályozása,*

- *kistérségi szakmai együttműködések szervezése,*
- *egységes mérési-, ellenőrzési rendszer kialakítása,*
- *megfelelően működő szakértői, szaktanácsadói háttér biztosítása,*
- *az OKÉV mérések egységes értékelése,*
- *egységes pályázati rendszer működtetése.*

A kistérség közoktatási rendszerének átszervezését, a feladatellátás új intézményi struktúrában történő megvalósítását több tényező is indokolja (finanszírozás, csökkenő gyermeklétszám, szakmai munka, esélyegyenlőség). Az új kistérségi struktúra kialakítása fontos lépés lehet a problémák megoldásában.

A kistérségi közoktatási feladatellátás megszervezése oly módon, hogy:

- a kistelepülések önkormányzatainak intézmény-fenntartási költséghez való hozzájárulásai
- csökkenjenek,
- a kistelepülések gyermeklétszám csökkenése ne idézze elő a kisiskolák bezárását,
- a kistelepülések gyermekei megfelelő színvonalú ellátásban részesüljenek.

A kistérség közoktatásának szükségessé váló átszervezése a térség iskoláinak alkalmazottait is érinti. A pedagógusok új helyzetek, illetve kihívások elé néznek, melyek megoldásában a szakmai megújulás elkerülhetetlen.

A humánerőforrás kistérségi szintű működtetése oly módon, hogy:

- a kistérség valamennyi oktatási intézményében biztosított legyen a szakos ellátottság,
- megfelelő szakmai munka biztosítása.

A kistérség nevelési-oktatási feladatainak ellátását biztosító integrált oktatási hálózatok javasolt struktúrája, kialakításának ütemezése:**Dombóvár- Csikóstóttós- Kaposszekcső- Jágónak- Döbrököz- Attala- Nak települések részvételével biztosított ellátások:**

- gyermekek napközbeni ellátása (bölcsőde, óvoda, napközi): Dombóvár, Csikóstóttós, Kaposszekcső, Döbrököz, Attala közigazgatási területén működő intézményegységekben
- általános iskolai oktatás: Dombóvár, Csikóstóttós, Döbrököz közigazgatási területén működő intézményegységekben
- középfokú oktatás: Dombóvár közigazgatási területén működő intézményegységben (gimnázium, szakközépiskola)
- pedagógiai szakszolgálat: feladatellátás a kistérség egész területén a Móra Ferenc Általános Iskola ellátásában
- alapfokú művészetoktatás: dombóvári székhellyel működő intézményegységben, feladatellátás az integrált intézmény fenntartóinak közigazgatási területén

Kialakításának javasolt időpontja: **2008/2009**

A kialakítandó komplex intézményben, az eddigi keretekben biztosított ellátások folyamatossága mellett az alábbi feladatok felvállalását, és együttműködések kialakítását tartjuk szükségesnek:

- a bölcsődei, óvodai ellátás egy intézmény keretében való működtetése,
- szakmai együttműködés alapján a pedagógiai szakszolgálati feladatok teljes körű ellátása az integrációs hálózatban részt vevő valamennyi intézmény tekintetében (Móra

Ferenc Általános Iskola, „Reménység” Napközi Otthon),

- alapfokú művészetoktatási tevékenységen belül a zenei oktatás szervezése a Belvárosi

Általános Iskola intézményegységként működő Zeneiskola bázisán,

- drámapedagógia, diákszínhátság bevezetése, tantervbe való beemelése – Dombóvár a

Pécs Európa Kulturális Fővárosa 2010 Programhoz nemzetközi diákszínhátság szervezésével kíván csatlakozni,

- kollégiumi nevelés szervezése az integrált hálózaton belül,

- a pályázati forrás bevonásával tervezett beruházások közös használata (uszoda, sportlétesítmény-felújítás),

- a Belvárosi Általános Iskola ÖKO-ISKOLA Programjának kiterjesztése (közös környezeti nevelési programok, rendezvények, „Madárvárta”, erdei iskola),

- integrált pedagógiai rendszer (IPR) bevezetése valamennyi iskolai (általános és középiskolai) évfolyamon,

- a megkezdett kompetencia alapú nevelés-oktatás folytatása a Szivárvány Óvodában és az Apáczai Középiskolában, az eredmények terjesztése az integrált intézmény más egységeiben,

- valamennyi intézményegységben ki kell dolgozni, és egységesen biztosítani kell a tanulók számára a tanórán kívüli foglalkozások rendszerét, és az

intézményen belüli áttanítás lehetőségének kihasználásával biztosítani kell a szakos ellátottságot.

A fenntartók döntésétől függően az egységes iskola általános iskolai évfolyamai kiegészülhetnek a Kaposszekcsői iskola 1-8., és a Csikóstóttósi iskola 1-4. évfolyamos tanulóival.

Szakcs, Várong, Lápafő, Nak, Kocsola részvételével biztosított mikro-térségi ellátások:

- Óvoda, napközi ellátás: Szakcs, Nak, Kocsola, közigazgatási területén működő intézményegységekben.
- Általános iskolai oktatás: Szakcs, Nak, Kocsola közigazgatási területén működő intézményegységekben.

Kialakításának javasolt időpontja: **2008/2009.**

Az integrált hálózat csak szakmai együttműködést tartalmaz, nem céloz szervezeti integrációt, ennek megfelelően az **együttműködés területei, és a megvalósításra vonatkozó szakértői javaslatok:**

- szaktárgyi munkaközösségek létrehozása, közös továbbképzések, szakmai szolgáltatások közös igénybevétele,
- az intézménynek a bevezetésre tervezett szakmai programja szerint törekednie kell a helyi pedagógiai gyakorlat hiányosságainak megszüntetésére, a látens igények kielégítésére,
- az intézmény az utazó szaktanári rendszer kialakításával teremtsen meg a szakos ellátottság és a szakrendszerű helyettesítés lehetőségét,
- a pályázati támogatásból tervezett infrastrukturális fejlesztés során megvalósítandó rekonstrukció és eszközbeszerzések az intézmény célrendszerével együtt teremtsék meg a bármilyen szempontból hátrányos helyzetben lévő gyermekek és tanulók esélykülönbsége csökkentésének lehetőségét,
- az intézmény a kistérség más intézményeivel való kapcsolattartása és szakmai együttműködése során törekedjen a szolgáltatásbeli különbségek megszüntetésére, az azonos minőségű oktatáshoz való hozzáférés esélyének megteremtésére.

Az integrált hálózat kialakításában valamennyi település szándéka ismert.

Dombóvár, Dalmand, Kurd, Csibrák, Attala, Gyulaj részvételével biztosított ellátások:

- óvoda, napközi ellátás: Dombóvár, Dalmand, Kurd, Attala, Gyulaj közigazgatási területén működő intézményegységekben.
- általános iskolai oktatás: Dombóvár, Dalmand, Kurd, Attala, Gyulaj közigazgatási területén működő intézményegységekben.
- középfokú oktatás (gimnázium): Dombóvár közigazgatási területén működő intézményegységben.

Kialakításának javasolt időpontja: **2010/2011.**

Az intézménynek valamennyi egysége a székhelytől való távolság miatt önálló irányítással rendelkezik, ami jelentősen megnöveli a tagintézmények számát. Ennek ellenére létszámadatait tekintve kezelhető egységet alkot.

Szakértői javaslatok az együttműködés és a feladatellátás megszervezésére:

- A kialakításra javasolt oktatási intézmény jelenleg kettő önállóan, és kettő társulásban fenntartott intézményként működik. Az integrált hálózatban történő működtetés feltétele, hogy a közös pedagógiai-művelődési programban a jelenlegi intézmények egyéni arculata, és a feladatellátás helyi sajátosságai megőrzésre kerüljenek, ugyanakkor a feladatellátás egységes színvonalát biztosítsák a települések gyermekeinek, tanulóinak.

- Szaktárgyi munkaközösségek létrehozása, közös továbbképzések, szakmai szolgáltatások közös igénybevétele.

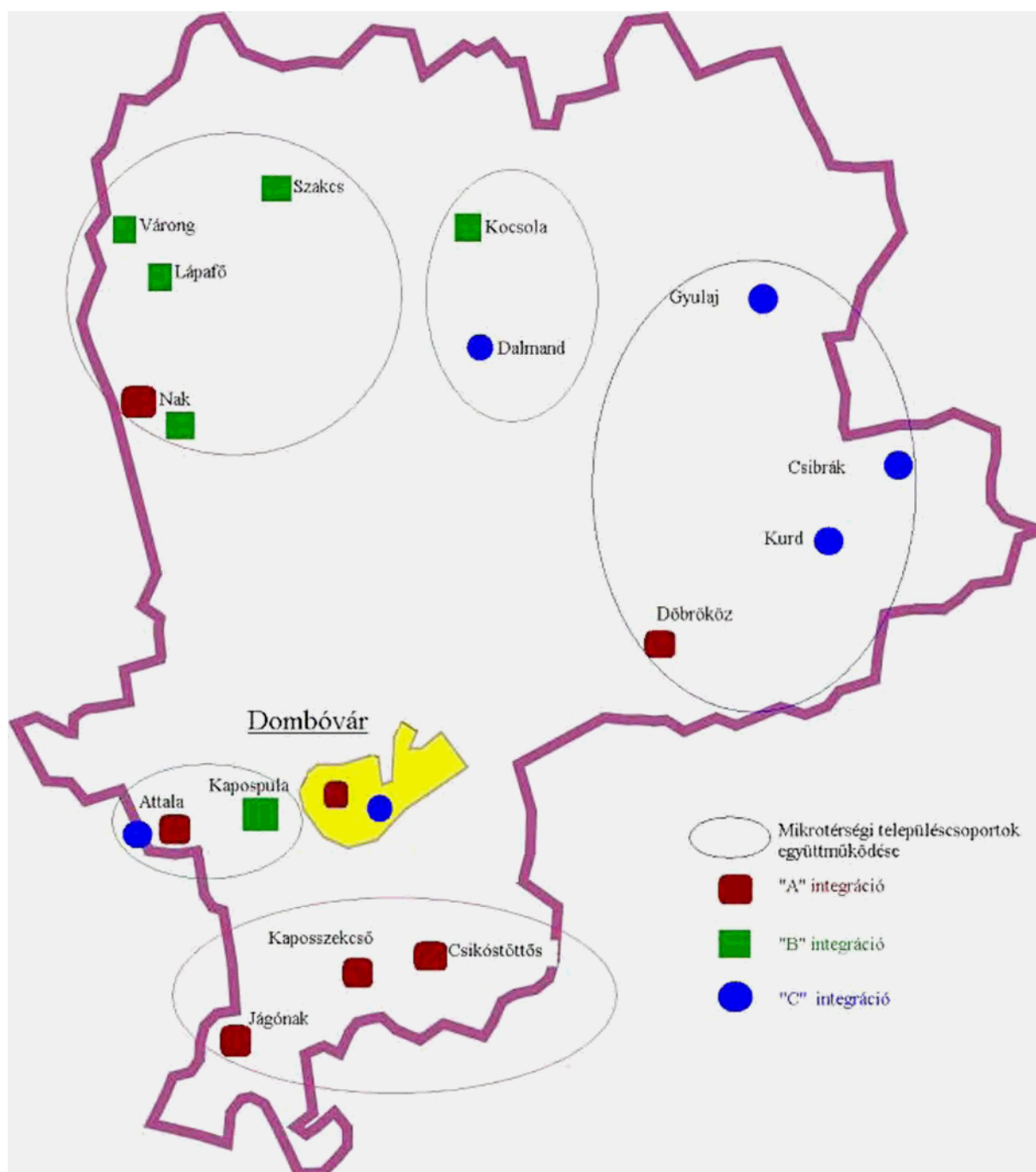
- Az intézmény az utazó szaktanári rendszer kialakításával teremtsen meg a szakos ellátottság és a szakrendszerű helyettesítés lehetőségét.

- Zeneoktatás iránti igény esetén a dombóvári székhellyel működő alapfokú művészetoktatási intézményegység számára minden tagintézményben meg kell teremteni a telephelyen történő feladatellátás lehetőségét.

Amennyiben Gyulaj Község Önkormányzata tehervállaló képessége, valamint az intézmény kisebbségi oktatásban betöltött szerepének megőrzése miatt képes az intézményfenntartás feladatát egyedül vállalni, abban az esetben a Gyulaji iskola és óvoda a sajátos feladatellátása miatt egy önálló intézmény keretében működhet.

A kistérségben egyedül az 516. Sz. Ipari Szakképző Iskola és Kollégiumot a sokrétű feladatellátása, és a közoktatási rendszerben betöltött szerepe miatt javasoljuk önálló intézmény keretében működtetni. Fenntarthatósága érdekében – a munkaerő-piaci szükségletek figyelembevételével – a felnőttképzés, a munkaerő-piacról kivonultak integrációját elősegítő szolgáltatásnyújtás feltételeinek kidolgozását szükségesnek tartjuk.

Oktatási hálózatok javasolt struktúrája

A 4.2 fejezet a DOMBÓVÁR ÉS KÖRNYÉKE TÖBBCÉLÚ KISTÉRSÉGI TÁRSULÁS KISTÉRSÉGI KÖZOKTATÁSFEJLESZTÉSI TERVE c. KKFT felhasználásával készült

4.3 Paksi kistérség

A térség közlekedés földrajzi helyzete előnyös, hiszen a települések egy része a 6. sz. fő közlekedési útvonalra fűződik fel, ezen kívül érinti a térséget az 52., 61., 63. sz. főút. 2003-ig Dunaföldvárnál volt a megye egyetlen Duna-hídja, amely jó összeköttetést biztosít az ország keleti része, az Alföld felé. A Dunán Bogyiszlónál megépült, 2003 májusában átadott Szent László Híd a kistérség déli körzetében is meg fogja növelni az átmenő forgalmat, ennek következtében a főútvonalak fejlesztése mellett szükség lesz a kistérség településeit összekötő közúthálózat fejlesztésére is.

A kistérségben tizenkettő község (*Bikács, Bölcské, Dunaszentgyörgy, Gerjen, Györköny, Kajdacs, Madocsa, Nagydorog, Némekér, Pálfa, Pusztahencse, Sárszentlőrinc*) és két város található: *Paks és Dunaföldvár*, amelyek közül Paks a meghatározó nagysága és gazdasági súlya miatt.

Tolna megyében a szekszárdival együtt ez a kistérség a legfejlettebb. Meghatározó, hogy itt található az ország egyetlen atomerőműve, amely a hazai villamos energia szükségletnek a 40-45%-át állítja elő.

4.3.1 Demográfiai tendenciák a kistérségben

A kistérségben lakik a megye lakosságának 21%-a, több mint 50.000 fővel a második legnépesebb kistérség a megyében, csak a szekszárdi előzi meg. Települések átlagos lakónépessége itt a legmagasabb a megyében, néhány fő híján 3.600 fő. Legalacsonyabb a születések- és halálozások száma 1000 főre számítva. Szintén legalacsonyabb a 60 év felettek aránya. Ami viszont a közoktatás számára örömdetes, hogy itt a legmagasabb a 14 éven aluliak aránya.

A népesség 59%-a él a kistérség két városában. Két-hármezer fős falvakban él a lakosság 28%-a, ennél kisebb településeken pedig a 13%-a.

A kistérség településszerkezetében meghatározó szerepet tölt be a két város, Paks és Dunaföldvár. Pakson közel húszezer, míg Dunaföldváron közel tízezer lakos él. Kétezer főnél nagyobb lélekszámú települések száma négy, ezernél több lakosú további hét, és csupán egy település népességszáma nem éri el az ezer főt.”

4.3.2 Közoktatási feladatellátás a kistérségben

4.3.2.1 Óvodai feladatellátás – bölcsődei kitekintéssel

Óvodai feladatellátás intézményi és szervezeti keretei

A kistérségben **bölcsődei ellátást** a dunaföldvári és a paksi önkormányzat biztosít. Paks Város önkormányzata a Bóbita Bölcsőde nevű intézményben, Dunaföldvár Város Önkormányzata pedig a Dunaföldvár - Bölcské-Madocsa

Mikrotérségi Oktatási Nevelési Intézmény önálló tagintézményeként. Bár intézményfenntartó társulási megállapodás az ellátott feladatok felsorolásakor nem említi a bölcsődei ellátást, a dunaföldvári bölcsődében van más településről bejáró gyermek.

Az **óvodai ellátást** a kistérség önkormányzatai közül Dunaszentgyörgy, Paks (Benedek Elek Óvoda) önállóan, a többi önkormányzat intézményfenntartó társulások keretében biztosítja. A kistérség 14 települése közül valamennyi településen működik óvoda, tagóvoda.

A Paks- Pusztahencse- Németskér Önkormányzatok Óvoda Intézményfenntartó Társulásban az óvodai nevelést a paksi Napsugár Óvoda paksi tagóvodáiban és az óvoda pusztahencsei és németkéri tagóvodájában biztosítják.

A Györköny-Bikács Közoktatási Intézményi Társulás keretében látják el az óvodáztatást a két község gyermekei számára helyben a Györköny-Bikács Általános Iskola és Óvoda tagintézményeiben.

A Nagydorog-Kajdacs Közoktatási Intézményi Társulás keretében látják el az óvodáztatást a két község gyermekei számára helyben a Széchenyi Sándor Általános Iskola és Óvoda tagintézményeiben.

A Simontornyai Közoktatási Intézményfenntartó Társulás keretei között folyik az óvodai nevelés a társulásban résztvevő községek gyermekei számára a Pálfa-Sárszentlőrinc Általános Iskola és Óvoda nevű intézmény tagóvodáiban.

Az óvodák **közül** kettő óvoda önálló intézmény Paks: Benedek Elek Óvoda és Napsugár Óvoda, kettő önálló intézmény tagintézményeként (Pusztahencse és Németskér), 13 óvoda közös igazgatású közoktatási intézmény vagy ÁMK tagintézményeként (Bikács, Dunaföldvár, Dunaszentgyörgy, Gerjen, Györköny, Kajdacs, Nagydorog, Pálfa és Sárszentlőrinc, Bölcske, Madocsa) működik.

Település	Az óvoda fenntartója	Az intézményfenntartás módja
Bikács	Györköny - Bikács Önkormányzatok Közoktatási Intézményfenntartó Társulása	Intézményfenntartó társulás
Bölcske	Dunaföldvár - Bölcske - Madocsa Közoktatási Intézményfenntartó Társulás	Intézményfenntartó társulás
Dunaföldvár	Dunaföldvár - Bölcske - Madocsa Közoktatási Intézményfenntartó Társulás	Intézményfenntartó társulás
Dunaszentgyörgy	Dunaszentgyörgy	Önálló intézményfenntartás
Gerjen	Fadd - Gerjen Közoktatási Intézményfenntartó Társulás*	Intézményfenntartó társulás
Györköny	Györköny - Bikács Önkormányzatok Közoktatási Intézményfenntartó Társulása	Intézményfenntartó társulás
Kajdacs	Nagydorog - Kajdacs Közoktatási Intézményfenntartó Társulás	Intézményfenntartó társulás
Madocsa	Dunaföldvár - Bölcske - Madocsa Közoktatási Intézményfenntartó Társulás	Intézményfenntartó társulás
Németskér	Paks - Pusztahencse - Németskér Óvoda Intézményfenntartó Társulás	Intézményfenntartó társulás
Nagydorog	Nagydorog - Kajdacs Közoktatási Intézményfenntartó Társulás	Intézményfenntartó társulás
Paks (Napsugár)	Paks - Pusztahencse - Németskér Óvoda	Intézményfenntartó társulás

	Intézményfenntartó Társulás	
Paks (Benedek E.)	Paks	Önálló intézményfenntartás
Pálfa	Simontornyai Közoktatási Intézményfenntartó Társulás*	Intézményfenntartó társulás
Sárszentlőrinc	Simontornyai Közoktatási Intézményfenntartó Társulás*	Intézményfenntartó társulás
Pusztahencse	Paks - Pusztahencse - Németkér Óvoda Intézményfenntartó Társulás	Intézményfenntartó társulás

*: kistérségi határon átnyúló társulás

Intézményi létszámok, férőhelyek

A kistérségben 14 településén összesen 15 óvoda található. Egy óvoda - egy település szerkezet a jellemző a kistérségre, kivétel ez alól Paks, ahol kettő is működik.

Az óvodába járó gyermekek száma megközelítőleg 1.600 fő. Az óvodás korú gyermekek száma a kistérségben kb. 1800, azaz majdnem 90%-uk jár óvodába. A legnagyobb gyermeklétszámmal a két paksi intézmény működik. Dunaföldváron a gyermeklétszám meghaladja a 200-at, Nagydorogon és Bölcskén pedig megközelíti a százat.

Az átlagos csoportlétszámok általában 20 és 25 között mozognak. A legalacsonyabb átlagléttszámok Kajdacson és Bikácson voltak.

A bejárók aránya nagyon alacsony, a 3%-ot sem éri el, és ez is inkább a paksi óvodákra jellemző.

Mivel a kistérség települései közül szinte mindegyiknek az a célja, hogy az óvodás korú gyermekek a saját településükön járjanak óvodába, az alacsonyabb gyermeklétszámmal illetve kihasználtsággal működő óvodák fenntartása jelentős terhet ró a fenntartókra.

Óvodai alkalmazottak

Az óvodákban a vezetői álláshelyek száma 25. A vezetői álláshelyeken túl 120 óvónői álláshelyet biztosítanak.

Képzettség tekintetében a helyzet igen megnyugtató, az átlagosnál jobb. A vezetők közül 12 fő főiskolai végzettséggel, 13 fő főiskolai végzettséggel és szakvizsgával rendelkezik. A beosztott óvodapedagógusok közül 3 fő középfokú végzettséggel, 117 fő főiskolai végzettséggel rendelkezik, közülük 12 főnek van pedagógus szakvizsgája, 9 főnek fejlesztő pedagógusi, 1 főnek gyógypedagógusi, 3 óvónőnek gyógytestnevelői végzettsége van. Megállapítható, hogy az óvónők 24 %-a szakvizsgával, egyéb szakirányú végzettséggel rendelkezik.

Programkínálat

A kistérség óvodái közül a Németkéren, Pakson két óvodában, Bikácson és Györkönyben folyik német nemzetiségi nevelés. Több, mint 100 gyermek vesz részt a hagyományos nemzetiségi nevelésben, amely létszám a kistérség óvodásainak 30%-a, jelentős aránynak minősül.

Gyógytestnevelést a paksi Benedek Elek Óvodában biztosítanak a gyermekek számára. A bölcskei óvodában 90 kisgyermek számára biztosítják a „lépésről

lépésre” programot, ugyanitt jelenik meg specialitásként a sportfoglalkozások, labdajátékok szervezése.

A tizennyolc óvoda nevelési programjában – az adatokat szolgáltató óvodák részletezése szerint – a felsorolt tevékenységek közül a művészeti tevékenységeket alapvetően a néptánc, a bábjáték és a zeneóvoda foglalkozásai jelentik. Néptánc foglalkozásokon 190 kisgyermek vesz részt négy óvodában, ez fontos pozitívumként értékelhető. Nyolc óvodában magas az ún. tevékenység központú foglalkozásokon részvevő gyermekek száma, ez nyilvánvalóan magába foglalja a kézműves, valamint a vizuális fejlesztést biztosító foglalkozásokat. Az óvodák által szolgáltatott adatok szerint bábjáték lehetősége két óvodában biztosított összesen 50 kisgyermek számára, míg a „zeneovi” foglalkozásaira egy helyen kerül sor, 25 kisgyermek részvételével.

A pusztahencsei tagóvodában cigány kisebbségi nevelés folyik, a sárszentlőrinci óvoda fejlesztési elképzelései között szerepel ennek bevezetése.

Épületállomány, infrastrukturális felszereltség

Madocsa (1 db szükség csoportszoba) kivételével minden óvoda és tagóvoda rendelkezik az óvodai csoportok számával megegyező, a jogszabályi előírásoknak megfelelő méretű **csoportszobával** (72 db).

Fejlesztő szobával a bölcskei, a dunaföldvári (4 db), a paksi (2 db), dunaszentgyörgyi (2 db) és a pusztahencsei óvodák, tagóvodák rendelkeznek. A paksi Benedek Elek Óvoda székhelyintézményében és a Kishegyi úti tagóvodában nincs tornaszoba és fejlesztő szoba, valamint a bikácsi Tagóvodában nincs tornaszoba. A dunaszentgyörgyi, a gerjeni, a madoccai és a sárszentlőrinci óvodákban, tagóvodákban ugyan nincs tornaszoba, de a község általános iskolája rendelkezik tornateremmel vagy tornaszobával. A kistérség minden óvodában játszóudvar vagy sportudvar áll rendelkezésre.

A gerjeni óvoda kivételével minden óvoda, tagóvoda rendelkezik melegítőkonyhával. A nagydorogi óvoda és a kajdaci tagóvoda ebédlővel is rendelkezik. A fentiekén túl az óvodák jelentős részében hiányzik a fejlesztő szoba, az orvosi szoba, az elkülönítő és a nevelői szoba.

A kistérség óvodái közül a paksi Napsugár Óvoda Vörösmarty és Munkácsy utcai tagóvodáiban, a Benedek Elek Óvoda Hétszínvirág tagóvodájában, valamint a bölcskei, a pálfai, a sárszentlőrinci óvodákban volt az elmúlt 10 év során jelentősebb bővítés, átalakítás. Valamennyi település óvodájában volt külső vagy belső festés-mázolás.

Bölcske, Dunaszentgyörgy, Kajdacs, Györköny, Madocsa, Nagydorog óvodáiban, a paksi Napsugár Óvoda Eötvös utcai tagóvodájában, a paksi Benedek Elek Óvoda Hétszínvirág tagóvodájában és Sárszentlőrinc óvodáiban fűtőkorszerűsítés, Bölcse Dunaszentgyörgy, Gerjen, Kajdacs óvodáiban, a paksi Benedek Elek Óvoda Hétszínvirág tagóvodájában világítás korszerűsítés volt. Felújították az intézmények padlózatát Bölcse, Dunaszentgyörgy, Gerjen, Nagydorog, Páfa és Sárszentlőrinc, valamint a paksi Benedek Elek Óvoda Hétszínvirág és Kishegyi úti Tagóvodájában. Bikács nem szolgáltatott adatot.

A felnőttek által használt számítógép és nyomtató valamennyi óvodában megtalálható, internet elérhetőséget viszont csak a dunaföldvári, a madoccai,

a németkéri, a györkönyi, a pusztahencsei és a paksi óvodák jeleztek. A gyermekek által használható számítógép a pálfai óvodában van. Fénymásolóval Madocsa, Pusztahencse és Sárszentlőrinc kivételével a kistérség óvodái rendelkeznek.

Videomagnó Madocsa és Nagydorog kivételével minden óvodában van. A nevelőmunkát segítő és a mai kor elvárásainak megfelelő audiovizuális eszközökkel (digitális kamera, digitális fényképezőgép, videokamera, notebook, projektor) az óvodák többsége nem rendelkezik.

4.3.2.2 Általános iskolai feladatellátás

Az iskolai feladatellátás jogi és szervezeti keretei

Az **általános iskolai ellátást** a kistérség önkormányzatai közül Dunaszentgyörgy és Paks a Bezerédj Általános Iskola és Diákotthon, a Deák Ferenc Általános Iskola esetében önállóan, a többi önkormányzat és a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola esetében Paks intézményfenntartó társulások keretében biztosítja.

Pakson működik a kistérség egyetlen egyházi fenntartású iskolája, a Pécsi Egyházmegye által működtetett Balogh Antal Katolikus Általános Iskola és Gimnázium.

Település	Az ellátott oktatási feladat	Az általános iskola fenntartója	Az intézményfenntartás módja
Bölcske (tagintézmény)	1-8. évfolyam	Dunaföldvár - Bölske - Madocsa Közoktatási Intézményfenntartó Társulás	Intézményfenntartó társulás
Dunaföldvár	1-8. évfolyam	Dunaföldvár - Bölske - Madocsa Közoktatási Intézményfenntartó Társulás	Intézményfenntartó társulás
Dunaszentgyörgy	1-8. évfolyam	Dunaszentgyörgy Község Önkormányzata	Önálló intézményfenntartás
Gerjen (tagintézmény)	1-8. évfolyam	Fadd - Gerjen Közoktatási Intézményfenntartó Társulás*	Intézményfenntartó társulás
Györköny	1-8. évfolyam	Györköny - Bikács Önkormányzatok Közoktatási Intézményfenntartó Társulása	Intézményfenntartó társulás
Madocsa (tagintézmény)	1-8. évfolyam	Dunaföldvár - Bölske - Madocsa Közoktatási Intézményfenntartó Társulás	Intézményfenntartó társulás
Nagydorog	1-8. évfolyam	Nagydorog - Kajdacs Közoktatási Intézményfenntartó Társulás	Intézményfenntartó társulás
Kajdacs (tagintézmény)	1-8. évfolyam	Nagydorog - Kajdacs Közoktatási Intézményfenntartó Társulás	
Paks - II. Rákóczi F. Általános Iskola	1-8. évfolyam	Paks - Pusztahencse - Németkér Általános Iskola Intézményfenntartó Társulás	Intézményfenntartó társulás
Németkér (tagintézmény)	1-4. évfolyam	Paks - Pusztahencse - Németkér Általános Iskola Intézményfenntartó Társulás	

Pusztahencse (tagintézmény)	1-4. évfolyam	Paks - Pusztahencse - Németkér Általános Iskola Intézményfenntartó Társulás	
Paks - a többi általános iskola	1-8. évfolyam	Paks Város Önkormányzata	Önálló intézményfenntartás
Pálfa (tagintézmény)	1-8. évfolyam	Simontornyai Közoktatási Intézményfenntartó Társulás*	Intézményfenntartó társulás
Sárszentlőrinc (tagintézmény)	1-4. évfolyam	Simontornyai Közoktatási Intézményfenntartó Társulás*	
Paks - Katolikus Ált. Iskola	1-8. évfolyam	Pécsi Egyházmegye	Nem önkormányzati fenntartású intézmény

*: kistérségi határon átnyúló társulás

A Nagydorog-Bikács Intézményi Társulásban az általános iskolai feladatellátást a nagydorogi Széchenyi Sándor Általános Iskola és Óvodában 1-8. évfolyamon a székhely település valamint Bikács község gyermekei számára biztosítják.

Nagydorog Nagyközség Képviselő-testülete ezzel párhuzamosan közoktatási intézményfenntartó társulást kötött Kajdacs Község Képviselő-testületével, amely szerint az általános iskolai feladatellátást 1-8. évfolyamon a nagydorogi Széchenyi Sándor Általános Iskola és Óvoda kajdaci tagiskolájában biztosítják Kajdacs község gyermekei számára.

A Paks- Pusztahencse-Németkér Általános Iskola Intézményfenntartó Társulás az általános iskolai feladatellátást a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskolában a paksi székhelyen biztosítja 1-8. évfolyamon a székhely település körzetes tanulói, 5-8. évfolyamon a németkéri és a pusztahencsei felső tagozatos tanulók számára. A németkéri és a pusztahencsei alsó tagozatos tanulók számára az általános iskolai feladatellátás 1-4. évfolyamon az általános iskola németkéri, illetve pusztahencsei tagiskoláiban folyik.

Intézményi létszámok

Alsó tagozatos létszámok

A kistérségben sok a kisiskola. Tíz olyan intézmény vagy intézményegység van, ahol csak egy-egy osztályt indítanak évfolyamonként. Ezekben az intézményekben az alsó tagozatos tanulók száma sehol sem éri el a százat, (Németkéren, Pusztahencsén, Sárszentlőrincen, Györkönyben, Gerjenben) pedig még a hatvanat sem éri el. Az alacsony tanulólétszám miatt ezekre az intézményekre jellemző a legalacsonyabb csoportonkénti átlagos tanulólétszám. Összevont osztályok Pusztahencsén, a Bezerédj Általános Iskola és Diákotthon Gyógypedagógiai tagozatán és Beszédes József Általános Iskola Gyógypedagógiai osztályaiban vannak.

Felső tagozatos létszámok

A felső tagozatos korú tanulók száma – hasonlóan az alsósok számához – folyamatosan csökkent. (Az alsós és a felsős tanulólétszámok majdnem azonosak mindhárom tanévben.) A tanulócsoporthoz számában azonban nagyobb arányú a csökkenés, tanévenként kettő-öt tanulócsoporthoz kevesebbet engedélyezett a fenntartó.

A kistérségben nincsen összevont felső tagozatos osztály. A legmagasabb tanulólétszáma és legtöbb tanulócsoporthoz a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskolának van.

Alkalmazottak

A kistérség általános iskoláiban a vezetői álláshelyek száma: 33. A vezetői álláshelyeken túl ~370 pedagógus álláshelyet biztosítanak a fenntartók.

Az általános iskolában egy pedagógusra jutó tanulók számának országos átlaga 9,4 fő. **A kistérségi átlag: 10,9 fő** A magasabb átlaglétszámú általános iskolákban ennél több, 13 gyereknél több jut egy-egy pedagógusra (pl. Nagydorog, Bölcske); kevesebb – 9 fő, vagy annál kevesebb – a németkéri, pusztahencsei és a sárszentlőrinci tagiskolákban.

Képzettség tekintetében a helyzet megfelelő. A vezetők és a beosztott pedagógusok közül 252 fő főiskolai végzettséggel, 119 fő főiskolai végzettséggel és szakvizsgával vagy egyéb speciális képesítéssel, 20 fő egyetemi végzettséggel, 10 fő egyetemi végzettséggel és szakvizsgával rendelkezik. Megállapítható, hogy az általános iskolában a pedagógusok 27 %-a szakvizsgával vagy egyéb szakirányú végzettséggel is rendelkezik.

Az általános iskolákban a nevelő-oktató munkakört segítő álláshelyek száma: 3,5. Az intézményekben összesen 70 ügyviteli-gazdasági és technikai dolgozó áll alkalmazásban.

A speciális képzettséggel rendelkező szakemberek száma az iskolákban: fejlesztő pedagógus: 8 álláshely, gyógypedagógiai végzettsége 21 főnek van a kistérség iskoláiban. A gyógypedagógiai szaktudás koncentráltan Pakson és Dunaföldváron van jelen.

Programkínálat

A kistérség általános iskoláiban Németkéren, Györkönyben és Pakson három iskolában évfolyamonként egy osztályban folyik német nemzetiségi nevelés és oktatás a hagyományos nyelvoktató program szerint.

A kistérségben német és angol nyelvet tanítanak. Németet idegen nyelvként sajátítanak el a tanulók a paksi iskolákban, Pusztahencsén, Pálfán, Sárszentlőrincen, Dunaszentgyörgyön, Nagydorogon, Gerjenben, Dunaföldvárott, Bölcskén és Madocsán heti 3-5 órában.

Angol nyelvet tanítanak a paksi iskolákban, Dunaszentgyörgyön, Nagydorogon, Dunaföldvárott, Kajdacson és Bölcskén heti 3-5 órában. Az angolt választók száma lassan emelkedett az utóbbi 3 évben.

A felzárkóztató és fejlesztő foglalkozásokon átlagosan 4-5 tanuló vesz részt egy-egy foglalkozáson, a tehetséggondozókon pedig ennek több mint a kétszerese. Fejlesztő foglalkozáson az általános iskolás korú tanulók csupán 4, fejlesztőn csupán 2%-uk vesz részt.

Az általános iskolák egyéni arculatát pedagógiai programjaik sajátosságai tükrözik. Tizennégy általános iskola adatai alapján specialitásaik a következők szerint foglalhatók össze:

- Györkönyben az iskola valamennyi diákja német nemzetiségi oktatásban vesz részt. Gazdagabb a kínálat az emelt órás számú tantárgyak/fakultációk oktatásában: hat iskola nyújt olyan lehetőségeket a tanulók számára, amely adott területen mélyebb és szélesebb körű tudást biztosít. A hat iskola mindössze négy települést jelent, a két meghatározóbb település – Paks és Dunaföldvár – mellett mindössze két kisebb településen van lehetőség a tanulók érdeklődése és szükségletei szerint plusz ismeretek elsajátítására.

- A paksi Bezerédi Általános Iskola és Diákotthonban négy területen kínálnak programokat, a német nemzetiségi nyelv emelt szintű oktatása mellett különösen jelentős a testnevelés oktatása, valamint a vizuális ismeretek és a balett oktatása.
- Német nemzetiségi emelt szintű nyelvoktatás még három iskolában folyik, a paksi Deák Ferenc Általános Iskolában, a paksi II. Rákóczi Ferenc Általános Iskolában - itt néhány tanuló emelt szintű testnevelés oktatásban is részesül - és a németkéri Általános Iskolában.
- Dunaföldváron az emelt óraszámú matematikaoktatásra, valamint a német és angol nyelv oktatására helyezik a hangsúlyt, Bölcskén angol fakultációt és vizuális ismereteket biztosítanak nagyobb óraszámban a tanulók számára.
- A programkínálatot gazdagítják azok a tevékenységek, amelyeket csoportos vagy egyéni foglalkozások formájában szerveznek az iskolákban. Különösen jelentős a sport kiemelkedő szerepe, hat település nyolc iskolájában működnek nagy létszámú DSK-k. Fontos és a kistérségben modellértékű szerepe lehet a paksi Deák Ferenc Általános Iskola ökoiskola programjának. Környezetvédelmi tevékenység folyik a nagydorogi Széchenyi Sándor Általános Iskola és Óvodában, valamint Madocsa Általános Iskolájában.
- Sajátos a kistérségben egyedi tevékenységet jelent Nagydorogon a gazdasági ismeretek oktatása, Pálfa Általános Iskolájában az integráló, Németkéren pedig a tehetség gondozó program.

Az iskolaépületek jellemzői, eszközellátottság

Az **általános iskoláknak** otthont adó épületek korukat nézve négy csoportba sorolhatók: 2-300 éves műemlék épületek (Dunaföldvár), a XIX. század utolsó évtizedeiben (Bölcske, Gerjen, Madocsa, Nagydorog), 1960-1980. közötti időszakban (Dunaszentgyörgy, a paksi iskolák, Sárszentlőrinc) és az elmúlt 10 évben épített ingatlanok (Paks, Gyógypedagógiai Tagozat.) Az épületek jelentős részére jellemző, hogy több ütemben épültek, pl. a XIX. század végi épületekhez új épületszárnyat (-akat) építettek (Gerjenben pl. 2002/2003-ban épült új épületszárny 4 tanteremmel és zsibongóval.). Az általános iskolai épületekről összességében elmondható, hogy állaguk változó, de többségük alapos felújításra szorul.

A kistérség általános iskolai osztályainak elhelyezésére 208 tanterem, 3 szükségstanterem, 50 szaktanterem és 40 csoportszoba áll rendelkezésre.

Az iskolák, tagiskolák közül Györkönyben, Kajdacson, Pusztahencsén, Sárszentlőrincen nincs tornaterem, viszont tornaszobával ezek az iskolák is rendelkeznek. Az 1-8. évfolyammal működő iskolák közül Bölcske, Dunaföldvár, Madocsa, Pálfa és a paksi Deák F. Általános Iskola nem rendelkezik közösségi térrel (zsibongóval, aulával).

A kistérség iskolái közül Dunaszentgyörgyön, Gerjenben, a paksi Bezerédj Általános Iskolában és a paksi Deák Ferenc Általános Iskolában volt az elmúlt 10 év során jelentősebb bővítés, átalakítás.

Bölcske, Dunaszentgyörgy, Kajdacs, Nagydorog, Pálfa és Sárszentlőrinc iskoláiban fűtőkorszerűsítés, Dunaszentgyörgy, Gerjen, Kajdacs, Sárszentlőrinc és Paks iskoláiban világításkorszerűsítés volt. Felújították az intézmények padlózatát Gerjen, Györköny és Kajdacs községek kivételével.

Tetőfelújítás volt Bölcskén, Gerjenben, Nagydorogon és Pusztahencsén. Németkéren nyílászárókat cseréltek. Kiépítették az informatikai hálózatot és az internet hozzáférést minden településen.

Dunaföldváron az elmúlt évtizedekben kialakult oktatási infrastruktúra erősen széttagolt létesítményhálózati rendszer kialakulását eredményezte. A legsúlyosabb fenntarthatósági problémák az alapfokú tanintézménynél jelentkeznek, tekintettel arra, hogy Dunaföldvár esetén az általános iskolai oktatást 10 db különálló ingatlan szolgálja ki, amelyeken található épületek napjainkra olyan mértékben avultak el mind funkcionálisan, mind pedig műszakilag, hogy gyakorlatilag lehetlenné vált az épületek egyenkénti felújítása – korszerűsítése

Bölcse és Madocsa települések esetén is elmondhatóak az általános iskolai oktatási létesítmények, ingatlanok tagoltsági problémái. Mindkét településen az általános iskola alsó és felső tagozata külön, egymástól távol fekvő ingatlanon működik.

A kistérség általános iskolái ~400 számítógéppel rendelkeznek. 340 számítógép internet hozzáféréssel is rendelkezik. Az általános iskolák számítógéppel való ellátottsága jelentős eltérést mutat. Az egy számítógépre jutó tanulók száma Pusztahencsén (15 db: 2,9) és Németkéren (12 db: 3,8) a legjobb, Pakson (120 db: 12,5) kevésbé jó. A kistérségi átlag 10,6.

Mindegyik iskola rendelkezik fénymásolóval, nyomtatóval, videomagnóval. Digitális fényképezőgéppel, videokamerával csak a dunaföldvári, a dunaszentgyörgyi, a gerjeni a paksi, a németkéri, pusztahencsi iskolák, tagiskolák rendelkeznek, digitális kamerával csak a dunaföldvári iskola, projektorral Bölcse, Dunaföldvár, Dunaszentgyörgy, Gerjen, Györköny, Kajdacs, Madocsa, Paks iskolái, tagiskolái. Interaktív tábla egyelőre csak a dunaföldvári iskolában van.

4.3.2.3 Középiszkolai feladatellátás jellemzői

Középiszkolai feladatellátás jogi és szervezeti keretei

A **középiszkolai** (szakiskola, szakközépiszkola, gimnázium) **és kollégiumi ellátást** a kistérség önkormányzatai közül a két város, Dunaföldvár és Paks önkormányzatai önálló intézmények működtetésével biztosítják Pakson két nem önkormányzati fenntartású középiskola is működik.

Fenntartó	Intézmény	Az ellátott oktatási feladat	Az intézmény-fenntartás módja
Dunaföldvár - Bölcse - Madocsa Közoktatási Intézményfenntartó Társulás	Beszédes J. Szakiskola	szakiskola és speciális szakiskola: 9-10. évfolyam, 11-12. szakképzési évf.	Intézmény fenntartó társulás
	Magyar László Gimnázium	gimnázium: - hat: 7-12.évfolyamon - négy: 9-12. évfolyamon	

Paks Város Önkormányzata	I. István Szakképző Iskola	- szakiskola: 9-10. évfolyam, 11-12. szakképzési évf. szakközépiskola: 9-13. évfolyam, 13-14. szakképzési évfolyam	Önálló intézményfenntartás
	Vak Bottyán Gimnázium	gimnázium: - hat: 7-12.évfolyamon - négy: 9-12. évfolyamon - öt: 9-13. évfolyamon	Önálló intézményfenntartás
Paks RT Alapítvány	Energetikai Szakközépiskola: ESZI	szakközépiskola: 9-12. évfolyam, 13. szakképzési évfolyam kollégium	Nem önkormányzati fenntartású intézmény
Pécsi Egyházmegye	Balogh Antal Katolikus Általános Iskola és Gimnázium	gimnázium: - nyolc: 5-12.évfolyamon	Nem önkormányzati fenntartású intézmény

A Paksi Atomerőmű Rt. Alapítványa által fenntartott Energetikai Szakközépiskola és Kollégium a városi fenntartású iskolák középiskolásainak is biztosít kollégiumi ellátást.

Létszám adatok

A kistérségben hat középiskola működik: Pakson a Vak Bottyán Gimnázium, az Energetikai Szakközépiskola és Kollégium, az I. István Szakképző Iskola valamint Balogh Antal Katolikus Általános Iskola és Gimnázium; Dunaföldváron Magyar László Gimnázium, és a Beszédes József Óvoda, Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Szakiskola és Speciális Szakiskola. A középiskolások létszáma megközelítőleg állandónak tekinthető.

Alkalmazottak

Az önkormányzati fenntartású **középiszkolákban** a vezetői álláshelyek száma: 9. A vezetői álláshelyeken túl ~90 pedagógus és 8 szakoktató álláshelyet biztosítanak a fenntartók.

Az önkormányzati fenntartású intézményekben vezetők és a beosztott pedagógusok közül 33 fő főiskolai végzettséggel, 10 fő főiskolai végzettséggel és szakvizsgával vagy egyéb speciális képesítéssel, 55 fő egyetemi végzettséggel, 8 fő egyetemi végzettséggel és szakvizsgával rendelkeznek.

A középfokú iskolákban a nevelő-oktató munkakört segítő álláshelyek száma: 1,8. Az intézményekben 23 gazdasági-ügyviteli és technikai dolgozó áll alkalmazásban.

Programkínálat

Kollégiumi ellátást csak az Energetikai Szakközépiskola és Kollégiumban szervezhető meg. Ez az intézmény csak csekély mértékben képes ellátni a másik két paksi középiskola diákjainak a kollégiumi ellátását. Ennek köszönhetően a kistérség középiskolásainak csupán 12 %-a kollégista. A legnagyobb arányú tanulószobai ellátás is az ESZI-ben valósul meg, 7-7 tanulócsoporttal.

Három középiskolában német és angol nyelvet tanulnak a diákok. Az idegen nyelvet tanulók száma mindkét nyelvet együtt számítva ~1.800 volt.

Mind a négy adatot szolgáltató középiskola tart fejlesztő, felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozásokat is, kivétel ez alól az I. István Szakképző Iskola, ahol nincsen fejlesztő foglalkozás. A foglalkozásokon résztvevők aránya sokkal kiegyenlítettebb, de egyben alacsonyabb is, mint az általános iskolás tanulók körében.

A kistérség középiskoláiban a pedagógiai programok specialitásai a következők szerint foglalhatók össze:

- Az iskolákban a mélyebb, alaposabb tantárgyi tudást az emelt óraszámú oktatás, valamint a fakultációk szervezése biztosítja. Legtöbb lehetőséget - szinte valamennyi műveltségterületen - a paksi Vak Bottyán Gimnáziumban nyújtják. Legtöbben a matematika, magyar nyelv és irodalom és a történelem tantárgyakat tanulják magasabb óraszámúban. A kötelező érettségi tárgyak magasabb óraszámú mellett itt lehetőséget biztosítanak az informatika, a természettudományi tárgyak, valamint a filozófiatörténet és a művészettörténet tanulására is.
- A szakképző iskolákban szerényebb a közismereti tárgyak kínálata és a résztvevők száma is az emelt óraszámú/fakultációs foglalkozásokon, itt elsősorban a szakmai alapozás és szakmai képzés jelenti a fő profilt, a specialitást. Ezt figyelembe véve mégis ki kell emelni, hogy az I. István Szakképző Iskolában hangsúlyos az idegen nyelvek és az informatika tanítása.
- A dunaföldvári Magyar László Gimnáziumban a kötelező érettségi tárgyak mellett a természettudományi tárgyakból választhatnak fakultációs foglalkozást a tanulók, mindemellett sajátos lehetőségként az ECDL vizsgákra való felkészítést kínálják a diákoknak, akik ezt nagy számban igénybe is veszik.

Épületek állapota, felszereltség

A **középfokú oktatási intézmények és a kollégiumok** épületei korukat nézve három csoportba sorolhatók: kb. 200 éves műemlék épület (Dunaföldvár - gimnázium), a XX. század (Paks - szakképző), 1960-1980-as évek (Paks - gimnázium, ESZI). Műszaki állapotuk változó, közülük több alapos felújításra szorul.

A kistérség középfokú iskolai osztályainak elhelyezésére 60 tanterem, 6 szükségstanterem, 24 szaktanterem és 13 csoportszoba áll rendelkezésre.

Az iskolák közül az I. István Szakképző Iskolában nincs tornaterem, a Vak Bottyán Gimnáziumban sem rendelkezik megfelelő méretű (10x20 m) tornateremmel. Valamennyi iskolának van sportudvara, egyedül a Magyar L. Gimnázium nem rendelkezik közösségi térrel (zsibongóval, aulával). Az iskolák közül az ESZI főzőkonyhával, a többiek melegítőkonyhával rendelkeznek. A kistérség középfokú iskolái közül az ESZI kivételével valamennyiben volt az elmúlt 10 év során jelentősebb bővítés, átalakítás, mindegyikben volt külső és belső festés-mázolás, a paksi gimnázium kivételével fűtőkorszerűsítés, a dunaföldvári gimnázium kivételével világítás

korszerűsítés. Kiépítették az informatikai hálózatot és az internet hozzáférést minden intézményben.

A kistérség közép fokú iskolái ~500 számítógéppel rendelkeznek. 440 számítógép internet hozzáféréssel is rendelkezik. Az iskolák számítógéppel való ellátottsága jelentős eltérést mutat. Az egy számítógépre jutó tanulók száma az ESZI-ben (2) a legjobb, a Vak Bottyán Gimnáziumban (12) kevésbé jó. A kistérségi átlag 4 tanuló/számítógép.

Mindegyik közép fokú iskola rendelkezik fénymásolóval, nyomtatóval, videomagnóval, projektorral. Digitális fényképezőgéppel, videokamerával, digitális kamerával csak a dunaföldvári gimnázium nem rendelkezik. Interaktív tábla csak a dunaföldvári gimnáziumban nincs.

4.3.3 Célok, feladatok - fejlesztési elképzelések, tervek a kistérségben

Célok

- a szakmai szolgáltatások egy része bázisának, szervezetének megteremtése és működtetése a kistérségben
- a hálózati tanulás megszervezése a közoktatási intézmények között a kompetencia alapú oktatás és egyéb jó gyakorlatok terjesztéséhez
- a kistérségben épüljenek a kistérségi szintű közoktatási (szervezési) rendszerek, és így minden gyermek és tanuló közel azonos szinten, jó színvonalon juthasson a közoktatási szolgáltatásokhoz
- az óvodai nevelés eredményességének, hatékonyságának növelése kistérségi szakmai együttműködéssel
- kistérségi szintű minőségirányítási rendszer kialakítása, az összehasonlíthatóság biztosítása
- a kistérségben (Pakson) működő térségi szakszolgálat továbbfejlesztése
- a térségi pedagógiai szakmai szolgáltatás szervezése vagy intézmény működtetése
- kistérségi pályázatfigyelő rendszer kialakítása
- egymástól való tanulás, egymás munkájának megismerése, segítése (kipróbált, jól működő módszerek átvétele)
- működjön egységes – kistérségi szintű - esélyegyenlőségi program
 - A szektorközi együttműködés rendszerszerűen működjön az esélyegyenlőségi program érdekében
 - A közoktatás azonos szintjén lévő intézmények által kialakított esélyegyenlőségi program folyamatos egyeztetése történjen meg a horizontális eszközök bevonásával
 - A közoktatás különböző szintjein működő intézményeinek együttműködése a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók folyamatos nyomon követése, az átmenetek megkönnyítése érdekében valósuljon meg.

Fejlesztési célú beavatkozások

- bázis iskolára alapozott képzések. Kistérségi helyettesítő rendszer működésével többen vehetnének részt pedagógus-

továbbképzéseken. A kistérségi kompetenciák feltárásával a továbbképzések koordinálhatók, kistérségi továbbképzési program működtethető

- a tanügy-igazgatási feladatok kistérségi megvalósítása lehetőséget teremtene a közös tervezéshez, megvalósításhoz, ellenőrzéshez és értékeléshez egyaránt
- a szakmai fejlesztést célzó együttműködések beindításakor célszerű azon intézmények fejlesztési és a fejlesztési projektek során kialakult hálózati együttműködési, konzorciumi tapasztalataira építeni, amelyek az elmúlt években kiemelkedő (kompetenciafejlesztés és integráció témakörében megvalósuló) innovációról tettek bizonyosságot
- feltétlenül fejlesztendő terület a kistérségi közoktatási menedzsment és PR tevékenység – honlap fejlesztés, információmenedzsment, pályázatfigyelés, forráskoordináció: közös pályázatok elkészítése, ezek szakmai támogatása, jó gyakorlatok megismertetése, adatbank, közösségi szolgáltatások, a kistérség külső szakmai kapcsolatrendszerének fejlesztése, kommunikációs tevékenység, PR stb.
- régióon belüli/kívüli jó gyakorlatok megismerése, az adaptálható jó gyakorlatok átvétele a kistérségi közoktatási együttműködés témakörében, multiplikáció, fejlesztési projektek eredményeinek bemutatása kistérségi központok létrehozásával
- a szakmai szolgáltatások egy részének kistérségi szintű megszervezése és működtetése a következő lehetőségek közül: szaktanácsadás, pedagógiai tájékoztatás, igazgatási és pedagógiai szolgáltatás, pedagógusok képzésének, továbbképzésének és önképzésének segítése, szervezése, tanulmányi és tehetséggondozó versenyek szervezése, összehangolása, tanuló tájékoztató, tanácsadó szolgálat
- szakmai kapcsolatrendszer építése, működtetése (települési, kistérségi, megyei, regionális, országos, nemzetközi), szakmai szervezetben való részvétel
- kistérségen kívüli együttműködések keresése
- bázis iskolákban működő könyvtár, szakkönyvtár
- készüljön el a kistérség tanácsadói terve (cél, feladat, eredmény, ütemezés), továbbképzési programja, humán erőforrás terve
- tanácsadói csoport működtetése a térségben. (a pedagógusok mozgatása nélkül megoldható a képzés)
- vezetők fórumának működtetése, aktuális információk közvetítése a vezetők felé
- távoktatási programok, levelezési rendszer bevezetése a szakmai szolgáltatásba
- levelezési rendszer bevezetése és működtetése
- az informatikai eszközök térségi hálózatának kialakítása
- az óvodaszövetség szervezeti keretein belül az óvodák szakmai segítése, szakmai szolgáltatások megvalósítása
- kistérségi szintű adatbázis létrehozása, kommunikációs és információs rendszer működtetése

- kistérségi szintű egységes mérési, értékelési, minőségirányítási rendszer kialakítása
- a kistérségi minőségbiztosítási rendszert a szakszolgálati ellátásra vonatkozóan is ki kell építeni és működtetni
- szakmai műhelyek, munkaközösségek létrehozása a szakmai fejlesztések biztosítására
- pályázati figyelő rendszer kialakítása kistérségi szinten
- kistérségi szintű humán erőforrás gazdálkodási terv elkészítése, különös tekintettel a speciális szakképzettségek tervezésére (fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, gyógytestnevelő, logopédus) – a humán erőforrás mobilizálása és a helyettesítési rendszer kialakítása érdekében. Szakmai kompetencia-térkép elkészítése a kistérségi a kompetenciák optimális kihasználása, a beiskolázási tervek készítése érdekében
- a kistérség infrastruktúra és- eszközfejlesztési tervének előkészítése és elfogadása
- a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességének növelése érdekében fontos, hogy épüljenek ki és rendszerszerűen működjenek az iskolán kívüli támogató rendszerek. Ismerkedjenek meg a pedagógusok és egyéb segítők az Útravaló programmal, jöjjön létre a kistérségben az ehhez kapcsolódó mentorháló. Szektorközi együttműködéssel jöjjön létre több helyszínen működő Tanoda program.
- fontos, hogy készüljön fel valamennyi, a kistérséghez tartozó iskola az Integrációs Pedagógiai Rendszer kistérségi szintű bevezetésére. Jöjjön létre és intézményesüljön egy iskolák közötti munkaközösség IPR fókusszal az intézményi IPR menedzsment tagjaiból, amelyben az egyházi fenntartású iskola is részt vesz. Alakítsa ki az iskolák közötti munkaközösség a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek intézmények közötti egyenletes elosztását a településen. Az iskolák közötti munkaközösség koordinációjával készüljenek fel az iskolák az IPR működtetésére (továbbképzések, adatbank, óvoda-iskola átmenet, partnerkapcsolatok, OOIH kapcsolat, horizontális fejlesztő eszközök stb.)

Javasolt szakmai fejlesztések

A közoktatás irányítása területén

- Kistérségi szintű humán erőforrás gazdálkodási terv elkészítése, különös tekintettel a speciális szakképzettségek tervezésére (fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus) a humán erőforrás mobilizálása és a helyettesítési rendszer kialakítása érdekében.
- Szakmai kompetencia-térkép elkészítése a kistérségi a kompetenciák optimális kihasználása, a beiskolázási tervek készítése érdekében.
- Kistérségi szintű adatbázis létrehozása, kommunikációs és információs rendszer működtetése. Az oktatás költséghatékonyságának, minőségének, versenyképességének folyamatos biztosítása érdekében kistérségi szintű humán erőforrás, munkaerő-gazdálkodás, helyettesítési rendszer

biztosítása adatbázis létrehozásával, szakmai kompetencia-térkép készítése a kompetenciák optimális kihasználása, a beiskolázási tervek megvalósítása, a pedagógusok továbbképzése érdekében.

- A térség osztály és csoport létszámainak figyelemmel kísérése, a költségvetési törvény előírásainak megfelelő átlaglétszámmal rendelkező csoportok indítása a kistérségben, a költségvetési források kihasználása érdekében.
- Kistérségi önkormányzati minőségirányítási program készítése Közoktatási intézmények feladatellátásának elosztása, intézményműködtetési tervek települési, majd kistérségi elfogadása.
- Döntés a szakszolgálati ellátás és szakmai szolgáltatás, fő szakmai irányok megjelöléséről.
- Társulási megállapodás módosításáról döntés települési és térségi szinten.
- Az intézkedéseknek megfelelő intézmények létrehozásának előkészítése, alapító okiratok módosítása, szervezeti működési szabályzatokra, pedagógiai programokra javaslatok elkészítése, elfogadása. Települési és társulási tanács döntésének meghozatala.
- Intézményvezetői pályázat(ok) előkészítése, lebonyolítása.
- A szakmai feladatok, pedagógiai programok figyelembe vételével a térség humán erőforrás tervének elkészítése, a helyettesítési rendszer kialakítása.
- A térség infrastruktúra és eszközfejlesztési tervének előkészítése és elfogadása.
- A társulás szakmai szolgáltatási igényeinek felmérése, szolgáltatási projekt elkészítése, döntés a szakmai szolgáltatóval történő megállapodás ügyében.
- Kistérségi közoktatási esélyegyenlőségi és intézményi esélyegyenlőségi terv készítése.

Az óvodai nevelés terén

- Kistérségi szintű munkaközösségek (hagyományápoló, környezetvédő, egészségvédő, mozgásfejlesztő), bázisközpontok (Dunaföldvár, Paks) létrehozása, finanszírozása pályázati forrásokból és intézményi költségvetésből biztosítva.
- Óvodai szakmai dokumentumok felülvizsgálata, módosítása a kompetencia alapú nevelés prioritásának biztosításával.
- Az óvoda-iskola átmenet zökkenőmentes biztosítása érdekében fejlesztő programok, közös projektek kidolgozása, a jó gyakorlatok egymásnak történő átadása, az óvodai nevelési gyakorlatok megismerttetése az iskolákkal.
- Az intézményi integráció lehetőségének keretén belül szakmai fejlesztéssel egybekötött („óvoda-iskola”program, óvodai, iskolai tantervek összehangolása, hátrányos helyzetű gyermekek integrációját segítő programok) óvodaépítés, korszerűsítés.

- Az óvodákban a speciális szakképzettséggel rendelkező óvodapedagógusok számának növelése (fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus), a továbbképzési tervek felülvizsgálata.
- Tornaszoba kialakítása (Pusztahencse, Dunaszentgyörgy, Bikács, Gerjen, Sárszentlőrinc, Paks Benedek Elek Óvoda Székhelyintézmény és Kishegyi úti Tagóvoda, Madocsa)
- Fejlesztő szoba kialakítása (Németkér, Dunakömlőd, Pusztahencse, Györköny, Bikács, Gerjen, Nagydorog, Sárszentlőrinc, Pálfa, Madocsa, Kajdacs).
- Az óvodák eszközellátottságának biztosítása a 11/1994. (VI.8.) MKM rendelet 7. sz. melléklete kötelező eszköz és felszerelés alapján. A számítógép és internet hozzáférés biztosítása az óvodákban.
- Kistérségi szinten az egyéni fejlesztés folyamatának és a nyomon követés dokumentációs rendszerének kidolgozása.
- Az óvodák szolgáltatásainak bővítése egyrészt terápiás céllal - magatartási, beilleszkedési problémák kezelése, részfunkció zavarok kezelés, bábterápia, néptánc, mozgásterápia, grafomotoros fejlesztés -, másrészt tehetséggondozás céljából - gyermeki bábjáték, vizuális nevelés, mozgásfejlesztés, zene-ovi.
- A középső és a nagycsoportosok diagnosztikus mérését szolgáló DIFER programcsomag bevezetése

Az iskolai oktatás, nevelés terén

- A programok, tantervek felülvizsgálata, a stratégiai dokumentumok módosítása a kompetencia alapú oktatás bevezetéséhez.
- A kompetenciaalapú oktatást felvállaló iskolák szakmai napokat, továbbképzéseket tartsanak a többi intézmény számára.
- A projektpedagógia bevezetéséhez és működtetésére alkalmas iskolai mikro (osztálytermi) és makro környezet kialakítása.
- Az osztálytermi berendezések fejlesztése a kooperatív technikák folyamatos alkalmazásához.
- Integrált nevelés, befogadó, inkluzív intézményi szemlélet kialakítása minden iskolában
- Valamennyi, a kistérséghez tartozó iskola felkészítése az Integrációs Pedagógiai Rendszer kistérségi szintű bevezetésére.
- Az 5-6. osztályos átmenet szakszerű megvalósítása, a nem szakszerű oktatás keretében az attitűdformálásra és a képességfejlesztésre fókuszálás a tantárgyi ismeretátadás mellett.
- A szabadidős programok széles választékának megteremtése által a hátrányos helyzetű tanulók megsegítése a térségben.
- A mindennapos testedzés, az egészséges életmódra nevelés infrastrukturális lehetőségének megteremtése a térség minden településén.
- Fejlesztő szobák kialakításával, berendezésével a szakszolgálati feladatok lehető legközelebb vitele a szolgáltatást igénybe vevőkhöz.

- Tanuló-követő kódrendszer kidolgozása, ami által a diákok követése az esetleges intézményváltásnál is biztosítottá válik. A kompetenciamérések segítségével lehetővé válik az egyes tanulók képességei, készségei kibontakozásának nyomon követése, és egyéni fejlesztésre is lehetőség nyílik.
- Kistérségi szinten egy pályázatfigyelő (író) szakember megbízása (akár egy pedagógus is felvállalhatná a pályázatfigyelés feladatát), aki a kistérség minden általános iskoláját, óvodáját tájékoztatná az aktuális pályázati lehetőségekről, és amennyiben a kompetenciái erre is kiterjednének, a pályázatírásban is segítene az intézményeknek.
- Korszerű pedagógiai/ művészetpedagógiai elméletek, módszerek alapján a tehetségsegítés programjának fejlesztése.
- Az általános iskolák tanórán kívüli tevékenységének/szabadidős programja kínálatának gazdagítása művészeti csoportok létrehozásával és működtetésével.
- Az alapfokú művészetoktatás minősítő eljárásának befejezését követően a kistérség művészetoktatási koncepciójának kidolgozása, a minél szélesebb körű hozzáférhetőség biztosítása érdekében.
- Kreatív együttműködés kialakítása a középfokú és felsőfokú művészetoktatási intézményekkel a képzés feltételeinek fejlesztése területén.
- Az alapfokú művészetoktatás területén a paksi PRO ARTIS Alapfokú Művészetoktatási Intézmény önálló intézményként való megtartása feltétlenül indokolt.
- A dunaföldvári Beszédes József Általános Iskola Alapfokú Művészetoktatási Intézménye a megfelelő infrastrukturális és tárgyi feltételek megteremtése nyomán tud fejlődni.
- A kistérség egészére nézve fontos a zeneművészeti képzés mellett más művészeti ágak képzésének feltételeit megteremteni, elsősorban a képző-és iparművészeti ág lehetőségeit, feltételeit biztosítani.
- A művészeti nevelés szélesebb körű fejlesztésének biztosítására vagy az egységes iskolai szerveződés jelenthet megoldást, vagy a szerveződő általános iskolai centrumokhoz kapcsolódó alapfokú művészetoktatási intézmények létrehozása.

Javaslatok az intézménystruktúrára

A Paks-Dunaföldvári Kistérség létező demográfiai adatai, előrejelzései, a közoktatásban zajló intézményintegrációs és együttnevelési folyamatok, a DDOP-2007-3.1.2./2F pályázat feltételei, a tudáshoz való egyenlő hozzáférés, biztosítása érdekében a KKFT-t készítő szakértői csoport a következő lehetséges intézmény-fenntartási, iskolaszervezeti alternatívákat javasolta a döntéshozók számára megfontolásra:

A/ Változat: Három mikrotérségi centrum jön létre (Dunaföldvár, Nagydorog, Paks) a jelenleg már működő, vagy a tervezetek szintjén már előkészített társulásokra alapozva

Aa/ **Dunaföldvár** – Bölcske – Madocsa

Ab/ **Paks** – Dunaszentgyörgy – Gerjen – Németkér – Pusztahencse

Ac/ **Nagydorog** – Bikács – Györköny – Kajdacs – Pálfa – Sárszentlőrinc

B/ *Változat: Három mikrotérségi centrum jön létre (Dunaföldvár, Nagydorog, Paks) a jelenleg már működő vagy a tervezetek szintjén már előkészített társulásokra alapozva – Dunaföldvár esetében a középfokú intézmények, Paks esetében a többi általános iskola és a középfokú intézmények integrálásával, egységes középiskola létrehozásával*

Ba/ **Dunaföldvár** – Bölcske - Madocsa

Bb/ **Paks** – Dunaszentgyörgy – Gerjen – Németkér – Pusztahencse

Bc/ **Nagydorog** – Bikács – Györköny – Kajdacs – Pálfa – Sárszentlőrinc mikrotérség Leírása megegyezik az Ac/ változattal.

C/ *Változat: A többcélú kistérségi társulás által fenntartott – a mikrotérségi intézményfenntartó társulási változatoknál leírt – három (esetleg négy - ebből Pakson kettő) többcélú közös igazgatású közoktatási intézmény jön létre Dunaföldvár, Nagydorog, Paks székhellyel.*

Közoktatási társulások a kistérségben (2007-2009.)

Közoktatási Intézményfenntartó Társulás neve	Közösen fenntartott intézmény neve	Intézményfenntartó Társulás intézményei	Társulásban résztvevő települések
Nagydorog - Kajdacs Közoktatási Intézményfenntartó Társulás	Nagydorog - Kajdacs Általános Iskola és Óvoda	nagydorogi Széchényi Sándor Általános Iskola és Óvoda	Nagydorog
		kajdacsi Általános Iskola és Óvoda	Kajdacs
Györköny - Bikács Önkormányzatok Közoktatási Intézményfenntartó Társulása	Györköny - Bikács Általános Iskola és Óvoda	györkönyi Általános Iskola	Györköny
		györkönyi Napsugár Óvoda	
		bikácsi Napköziotthonos Óvoda	Bikács
Paks - Pusztahencse - Németkér Óvoda Intézményfenntartó Társulás	Napsugár Óvoda	paksi Napsugár Óvoda	Paks
			Pusztahencse
			Németkér
Paks - Pusztahencse - Németkér Általános Iskola Intézményfenntartó Társulás	II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola	paksi II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola	Paks
			Pusztahencse
			Németkér
Dunaföldvár - Bölcske - Madocsa Közoktatási Intézményfenntartó Társulás	Dunaföldvár - Bölcske - Madocsa Mikrotérségi	dunaföldvári Bölcsőde	Dunaföldvár
		dunaföldvári Eszterlánc Óvoda	

	Bölcsőde, Óvoda, Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Oktatási Intézmény, Gimnázium és Szakiskola	dunaföldvári Beszédes József Általános Iskola, Gyógypedagógiai Tagozat, Zeneiskola- Alapfokú Művészeti Oktatási Intézmény	
		dunaföldvári Magyar László Gimnázium	
		bölcskei Kegyes József Általános Iskola és Óvoda	Bölcske
		madocsai Kölyökkuckó Óvoda	Madocsa
		Madocsai Általános Iskola	
Fadd - Gerjen Közoktatási Intézményfenntartó Társulás*	Gárdonyi Géza Óvoda és Általános Iskola	faddi Gárdonyi Géza Óvoda és Általános Iskola	Fadd
		gerjени Kenessey Albert Óvoda és Általános Iskola	Gerjen
Simontornyai Közoktatási Intézményfenntartó Társulás*	Vak Bottyán ÁMK	simontornyai Vak Bottyán ÁMK	Simontornya
		pálfai Általános Iskola és Óvoda	Pálfa
		sárszentlőrinci Általános Iskola és Óvoda	Sárszentlőrinc
		nagyszékelyi Általános Iskola és Óvoda	Nagyszékely
		tolnanémedi Általános Iskola és Óvoda	Tolnanémedi

*: kistérségi határokon átnyúló társulás

A 4.3 fejezet a Paksi Többcéltű Kistérségi Társulás kistérségi közoktatás fejlesztési terve c. KKFT felhasználásával készült

4.4 Szekszárd-Tolnai kistérség

A Szekszárd-tolnai kistérség a Tolna megye déli részén fekszik, a megye 5 kistérsége közül a legnagyobb területű: (1028 km²). A kistérség központi szerepet tölt be a megye életében. Ezt a funkciót erősíti Szekszárd, mely kistérségi központ és megyeszékhely is egyben.

4.4.1 A kistérség demográfiai helyzete

A kistérség nemcsak a megye legnagyobb területű kistérsége, hanem a legmagasabb népességszámú is. A népesség számát a csökkenő születési hányad, a magas halandóság és a lakosság vándorlásának hatásai alakítják: kistérségnek 2004-ben még 90 500 lakosa volt, ami 2008-ban már csak 89 000 fő

A 89 000 fő 26 településen él, a lakosság több, mint 60 %-a a három városban, 10 %-a pedig 1000 fő alatti kistelepüléseken. A térség településszerkezete elég változatos: 3 város (*Szekszárd, Tolna, Bátaszék*), 2 nagyközség (*Decs, Fadd*), 9 község (*Báta, Bogyiszló, Kölesd, Ócsény, Sióagárd, Szedres, Tengelic, Várdomb, Zomba*) és 13 kisközség (*Alsónána, Alsónyék, Fácánkert, Felsónána, Harc, Kéty, Kistormás, Medina, Murga, Pörböly, Sárpilis, Szálka*) található területén.

A természetes fogyás tekintetében a térség egyenlege tíz év (1997-2007) vonatkozásában -3600 fő. A népesség jelentősen nőtt azonban Harcon, Sárpilisen és Várdombon.

A fogyó népesség mellett komoly probléma a népesség elöregedése, amely a térség versenyképességének, fenntartható fejlődésének gátja lehet. A kistérség lakosságának 21%-a 60 év feletti. Az elöregedett településeken magas a 60 év feletti lakosság aránya.

Kiemelkedően magas értékkel jellemezhető Murga, ahol a lakosság 27 %-a sorolható ebbe a kategóriába. Emellett Báta (23 %), Pörböly (23 %), Sárpilis (22%), Sióagárd (24%) és

Tengelic (25%) településeken magas a 60 év feletti aránya. Mindhárom város 20 % feletti értékkel jellemezhető.

Nem kedvező a helyzet a 15 év alatti korosztály esetében, arányuk mindössze két településen,

Felsónánán és Várdombon haladja meg a 20 %-ot, ami csökkenés az elmúlt időszakhoz képest. A kistérségben 16.250 gyermek és fiatal korú él. A teljes népesség demográfia jellemzőihez hasonlóan a korosztály 57 %-a városokban él.

4.4.2 Közoktatási feladatellátás a kistérségben

4.4.2.1 Óvodai feladatellátás – bölcsődei kitekintéssel

Óvodai feladatellátás intézményi és szervezeti keretei

A Szekszárd-tolnai kistérségben a **bölcsődés korosztály** ellátását két önkormányzati (Szekszárd Városi Bölcsőde, Bátaszéki bölcsőde), egy társulási (a szekszárdi 2. Sz. Óvoda és Bölcsőde), valamint egy alapítványi („Az Én Ovim” óvoda és bölcsőde) intézmény látja el. A felsorolt intézményeken kívül a kistérségben Szekszárdon a Micimackó Alapítvány és a Kék Madár Alapítvány által működtetett 7, illetve 12 férőhelyes, Decsen 5 férőhelyes, Ócsényben 5 férőhelyes, Sióagárdon a szintén 5 férőhelyes *családi napközi* fogadja a 2 – 3 éves gyermekeket. Ez utóbbi szolgáltatási forma elsősorban azokon a településeken jött létre, ahol a bölcsődés korosztály ellátása nem volt megoldott és ahol ez igényként jelentkezett.

A **bölcsődei** férőhelyek iránti igény nagy, 2009-ig sem „Az Én Ovim”, sem a szekszárdi Városi Bölcsőde nem tudja az összes jelentkező gyermeket fogadni. Az elutasított gyermekek száma az alapítványi bölcsődénél 5 fő, a szekszárdi Városi Bölcsődénél 38 fő (3 bölcsődei csoportnyi). Ez és a szociális szektorban tervezett változtatások mindenképpen felveti a **bölcsődei férőhelyek bővítésének** szükségességét.

A kistérség településein – Murga kivételével – **működik óvoda**. Az összes óvodás száma megközelítőleg 3.000 fő. Az **óvodai feladatellátás** nagyrészt önkormányzati, kisebb részt társulási formában működtetett, ill. egyéb fenntartású intézményekben történik.

Óvodák a Szekszárd-tolnai kistérségben

Az óvoda neve	Fenntartási forma	Települések (gesztor)
Önkormányzati fenntartású óvodák		
1. Várdomb-Alsónána Óvoda és Általános Iskola	önkormányzatok társulása	Alsónána Várdomb
2. Bátaszék-Alsónyék-Pörböly Mikrotérségi Bölcsőde, Óvoda, Ált. Isk, AMI, Gimnázium és Ped. Szakszolgálat	önkormányzatok társulása	Alsónyék Bátaszék Pörböly*
3. Batai ÁMK Óvoda	önkormányzat	Báta
4. Bogyiszló-Fácánkert Társult Általános Iskola és Óvoda	önkormányzatok társulása	Bogyiszló Fácánkert
5. Bíborvég ÁMK Tész-Vesz Óvoda	önkormányzatok társulása	Decs Sárpilis
6. Körzeti Általános Iskola, Óvoda és AMI	önkormányzatok társulása	Felsónána
		Harc
		Zomba
		Kéty
		Tengelic Murga
7. ANOI Kölesd	önkormányzatok társulása	Kistormás Kölesd
8. I. Béla Gimnázium, szedresi Bezerédj Amália Óvodája	önkormányzatok társulása	Szekszárd Szedres
9. Gárdonyi Géza Óvoda és Általános Iskola	önkormányzatok társulása	Fadd Gerjen**
10. ÁMK Napköziotthonos Óvoda	önkormányzat	Ócsény
11. WMOI Óvodai Intézményegysége	önkormányzat	Tolna

12. Garay János Általános Iskola és AMI Sióagárdi Óvodája	önkormányzatok társulása	Szekszárd Sióagárd
13. Gyermeklánc Óvoda	önkormányzat	Szekszárd
14. 1. Számú Óvoda	önkormányzatok társulása	Szekszárd Szálka
15. 2. Számú Óvoda	önkormányzatok társulása	Szekszárd Medina
16. TMÖ Speciális Óvodája	megyei önkormányzat	Szekszárd
Egyéb fenntartású óvodák		
17. PTE-IGYKF, AMI és Gyakorló Óvoda	egyetem	Szekszárd
18. Wunderland Kindergarten a Német Kisebbségi Önkormányzat Óvodája	német kisebbségi önkormányzat	Szekszárd
19. Szent Rita Katolikus Óvoda	egyházi	Szekszárd
20. Szekszárdi Waldorf Óvoda, Általános Iskola és AMI	alapítványi	Szekszárd
21. „Az Ën Ovím” Óvoda és Bölcsőde	alapítványi	Szekszárd

* 2009. július 1-től a pörbolyi óvoda és iskola a bátaszéki volt Kanizsai Dorottya Általános Iskola és Zeneiskola tagintézménye

** Gerjen a Szekszárd-tolnai kistérségen kívül fekvő település

Intézményi létszámok, férőhelyek

Az **óvodák** gyermeklétszáma - az intézmények többségében - 2010-ig jelentősen nem csökken, azaz elegendő a jelenleg is működő csoportok megtartásához/indításához. Az egy óvónőre jutó gyermeklétszám 11 – 14 fő. **Előreláthatólag a jelenlegi óvodai struktúrán nem kell változtatni.** Több intézménynél kisebb mértékű csökkenés prognosztizálható, amely még nem veszélyezteti a jelenlegi csoportszámot.

Ahol egy csoportnyi létszámcsökkenés várható (Báta, Decs), ott a megszűnő csoport helyén lehetőség nyílik bölcsődei csoport, családi napközi kialakítására, bővítésére, ill. az eszköz- és felszerelési jegyzékkel összhangban tornaszoba, vagy épp a hiányzó helyiség pótlásra.

A bátaszéki önkormányzat ROP-os pályázat segítségével szeretne infrastrukturális fejlesztést végrehajtani, amely érinti a bölcsődei ellátást is. Terveik szerint egy csoporttal bővülne a jelenlegi szolgáltatás.

A jelenlegi helyzet és a 2010-ig várható létszám adatok alapján óvodai **férőhelybővítés** Tolnán és Ócsényben vetődhet fel. 2010-ig a közoktatási törvényben az óvodákra meghatározott átlagléttszám alatti csoportlétszám várható Bátán, Fácánkerten, Kistormáson és Szálkán. Mivel ez fenntartói többletfinanszírozást jelenthet, a fenntartó önkormányzatoknak a mindenkori költségvetési törvény feltételeinek ismeretében kell eldönteniük, hogy fent tudják-e/akarják-e tartani óvodáikat, vagy más megoldási formát keresnek ellátási kötelezettségük teljesítésére.

A kisebb települések intézményeinél a létszámcsökkenés oka egyrészt a helyben megszűnő munkalehetőségek, a település „előregedése”, elköltözések, másrészt a nagyobb települések óvodáinak szélesebb programkínálata, mellyel a kistelepülések nem minden esetben tudnak versenyezni.

Óvodai alkalmazottak

Az **óvodákban** 272 **szakképzett óvodapedagógus** dolgozik, közülük 9 középfokú végzettségű. Az óvónők kb. 20 %-a szakvizsgázott. A szakvizsgák, továbbképzések és képzések többnyire a saját profilhoz, pedagógiai program kínálatához igazodnak, segítik annak színvonalas megvalósítását. A szakvizsgázottak között legnagyobb számban fejlesztőpedagógusok, gyógytestnevelők, vezető óvodapedagógusok és közoktatás-vezetők jelennek meg, de találhatóak közöttük környezeti nevelők, népi játék kismesterség oktatók, valamint logopédus. Elsősorban a nagyobb települések óvodáiban vannak szakvizsgázott pedagógusok, hisz a továbbképzésre fordítható normatív támogatás csak itt teszi lehetővé e képzési forma finanszírozását.

Kiemelésre méltó, hogy az óvodák fontosnak tartják munkatársaik informatikai felkészültségét, így a továbbképzések között megtalálhatók az ilyen típusúak is (ECDL vizsgára felkészítő, felhasználói szintű számítógépes ismeretek elsajátítása), mint ahogy a napi kihívásokhoz kapcsolódó képzések (fejlesztőpedagógia, tanulási nehézséggel és beilleszkedési zavarokkal küzdő gyermekek nevelése; romológia stb.) is szép számmal vannak jelen.

Valamennyi fenntartó önkormányzatról megállapítható, hogy bár igyekszik az óvodai működés zavartalan feltételeit biztosítani, a gazdaságos működtetésre való törekvés során nélkülözhetőnek vélt álláshelyeket von el az óvodáktól. Nem egy olyan óvoda van, ahol nincs meg az egy csoportra jutó egy dajka, elvonták a takarítói, karbantartói, udvarosi, néhol a konyhai státuszt, ami közvetlenül a nevelőmunka minőségének rovására megy, hisz a feladat megmaradt, az ellátók köre viszont erősen szűkült. Ebben a kényszerhelyzetben a dajkák

- akiknek a gyermekek gondozásában kellene rész venniük - udvart söpörnek, vagy locsolnak, homokot lapátolnak, havat takarítanak, konyhai munkát végeznek. Tekintve a néhol igen magas csoportlétszámokat, a gyermekcsoportok összetételét, bizony ez negatívan hat a nevelőmunka eredményességére, hatékonyságára.

Programkínálat

Az **óvodákban** széles a kínálat, melynek a sokoldalú nevelésen és fejlesztésen túl nem titkolt célja, hogy az egyre apadó gyermeklétszámot „becsalogassa” az óvodákba.

Leggyakoribb szolgáltatások közé tartoznak a gyermekjátzó-, néptánc-foglalkozás, az úszás és nyelvoktatás, gyógytestnevelés, hitoktatás, de van só-szoba, Ayres terápia és egyre több, a szülőkkel közösen, vagy épp a szülőknek szervezett program. Német nemzetiségi nevelés folyik a több nevelési intézményekben. A kompetencia-alapú óvodai nevelés programcsomag kipróbálói között található a szekszárdi 1. sz. Óvoda, Alsónyék, Bátaszék, Pörboly és Bába óvodája az Integrációs program bevezetője és kipróbálója.

Épületállomány, infrastrukturális felszereltség

Az **óvodák épületeinek állapota** 14 intézménynél jó, 12 intézményben kisebb felújítás szükséges, 10 óvodaépület teljes felújításra vár. Az utóbbiak között található kistelepülési és a megyeszékhelyen működő intézmény is. Kizárólag Harc és Kéty óvodái tekinthetők korszerűnek, jó állapotban lévőnek. Az akadálymentesítés a kistérségben 11 óvodaépület esetén részben

biztosított. Több intézménynél hiányoznak az eszköz- és felszerelésjegyzékben **előírt helyiségek**. Van, ahol nincs tornaszoba, irodahelyiség, nevelői szoba, vagy elkülönítő.

A helyiségek állapotával való elégedettség 40-60 % között mozog. Leginkább a játszóudvarral, ill. a tornaszobával való elégedetlenség magas (60 %), bár az utóbbi mutató magába foglalja, hogy az intézmények egy része – mint azt már jeleztük – még mindig nem rendelkezik tornaszobával. Általánosan rossz állapotúak a **belső helyiségek** (csoportszoba, mosdó, öltöző) Decsen, Faddon, Felsőnánán, Ócsényben, Sióagárdon, Szedresen, a szekszárdi Gyermeklánc, Gyakorló, Wunderland és Waldorf óvodákban, a tolnai Gesztenyés kert óvodában, Pörbölyön és Zombán. Az **óvodák felszereltsége, eszközellátottsága** az intézmények többségénél **megfelelő**. Alsónyéken, Bátaszéken és Pörbölyön olyan óvodai fejlesztést terveznek, amely elősegíti a költséghatékonyságot és ezáltal a takarékoskosságot. Az **udvari játékok EU-s előírásoknak való megfelelése** - az intézmények jelzése alapján - csak három óvodánál („Az Én Ovim”, Kölesd, Várdomb) teljesül, a felülvizsgálatuk a legtöbb intézménynél megtörtént.

4.4.2.2 Általános iskolai feladatellátás a kistérségben

Az iskolai feladatellátás jogi és szervezeti keretei

A szekszárdi kistérség 26 településén élő iskoláskorú gyermekek számára **19 általános iskola** biztosítja az alapfokú ellátást mintegy 6.600 tanuló számára az alábbiak szerint:

Általános iskolák a Szekszárd-tolnai kistérségben

Az iskola neve	Fenntartási forma	Települések (gesztor)	Évfolyamok
Önkormányzati fenntartású általános iskolák			
1. Várdomb-Alsónána Óvoda és Általános Iskola	önkormányzatok társulása	Alsónána	1-4.
		Várdomb	1-8.
2. Bátaszék- Alsónyék-Pörböly Mikro térségi Bölcsőde, Óvoda, Általános Iskola AMI, Gimnázium és Pedagógiai Szakszolgálat	önkormányzatok társulása	Alsónyék	----
		Bátaszék	1-8.
		Pörböly *	1-4.
3. Batai ÁMK Hunyadi János Általános Iskola	önkormányzat	Báta	1-8.
4. Bogyiszló-Fácánkert Társult Általános Iskola és Óvoda	önkormányzatok társulása	Bogyiszló	1-8.
		Fácánkert	----
5. Bíborvég ÁMK Általános Iskola	önkormányzatok társulása	Decs	1-8.
		Sárpilis	1-4.
6. Körzeti Általános Iskola, Óvoda és AMI	önkormányzatok társulása	Felsőnána	1-4.
		Harc	1-4.
		Zomba	1-8.
		Kéty	----
		Tengelic	1-6.
		Murga	----
7. ANOI Kölesd	önkormányzatok társulása	Kistormás	----
		Kölesd	1-8.
8. I. Béla Gimnázium szedresi Bezerédj István Általános Iskolája	önkormányzatok társulása	Szekszárd	----
		Szedres	1-8.

9. Gárdonyi Géza Óvoda és Általános Iskola	önkormányzatok társulása	Fadd	1-8.
		Gerjen **	1-8.
10. ÁMK Általános Iskola	önkormányzatok társulása	Sárpilis	----
		Őcsény	1-8.
11. Baka István Általános Iskola	önkormányzatok társulása	Szálka	----
		Szekszárd	1-8. (gyp. is)
12. Dienes Valéria Általános Iskola Grundschule	önkormányzat	Szekszárd	1-8.
13. Garay János Általános Iskola, AMI, Közoktatási Típusú Sportiskola, Óvoda és Pedagógiai-Szakmai Szolgáltató Intézmény	önkormányzatok társulása	Szekszárd	1-8.
		Sióagárd	1-4.
14. Babits Mihály Általános Iskola	Önkormányzatok társulása	Szekszárd	1-8.
		Medina	
15. Wosinsky Mór Általános Iskola, Óvoda és AMI	önkormányzat	Tolna	1-8.
Egyéb fenntartású általános iskolák			
16. PTE-IGYKF, AMI és Gyakorló Óvoda	egyetem	Szekszárd	1-8.
17. Comenius Általános Iskola	alapítványi	Szekszárd	1-8.
18. Szent József Katolikus Általános Iskola	egyházi	Szekszárd	1-8.
19. Szekszárdi Waldorf Óvoda, Általános Iskola és AMI	alapítványi	Szekszárd	1-8.***
20. Szent Mór Katolikus Általános Iskola	Egyházi	Tolna	1-8.

* 2009. július 1-től a pörbolyi óvoda és iskola a Bátaszék-Alsónyék-Pörboly Mikrotérségi Bölcsőde, Óvoda, Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Gimnázium és Pedagógiai Szakszolgálat tagintézményeivé váltak

** Gerjen a Szekszárd-tolnai kistérségen kívül fekvő település

***Jelenleg csak 1 – 3. osztályal működik.

Hat településen nem működik általános iskola: Alsónyék, Fácánkert, Kéty, Kistormás, Murga, Szálka

Önálló iskolafenntartók: Bata, Szekszárd (egyes intézmények tekintetében), Tolna

Jellemzően minden település igyekszik megtartani az alsó tagozatát, melyek a társulások esetében tagintézményként működnek.

Csak alsó tagozat működik: Alsónánán, Felsónánán, Harcon, Medinán, Pörbolyön, Sárpilisen, Sióagárdon. Az általános szerkezeti formától (1-4., ill. 1-8. osztály) egyedül Tengelic mutat eltérést, ahol 1-6. osztályos tagintézményben tanulnak a gyerekek.

Intézményi létszámok

A kistérség általános iskolai tanulójának létszáma napjainkban mintegy 6.600 fő. Az előző tanévekhez képest ez folyamatos csökkenő tanulólétszámot jelent. Az összes tanulóból megközelítőleg 1-4. évfolyamos 3.100 diák, 5-8. évfolyamos 3.500 tanuló. A városok iskoláiban tanul kb. 4.500 gyermek, a községi iskolákba ennek megfelelően 2.100 gyermek jár.

A tervidőszak elkövetkező (2008-2013) tanéveire a demográfiai (születési) adatok alapján a tanulólétszám csökkenő alakulása prognosztizálható. Az adatok szerint a tervidőszak végéig a 7-14 éves korosztályba tartozó gyermekek száma mintegy 400 fővel csökken. A 2010-es évek elején 6300

körül állandósuló gyermekszám várható, vagyis várhatóan ennyi tanuló fogja igénybe venni az általános iskolák szolgáltatásait.

A jelenleg működő 20 általános iskola esetében előre nem jósolható meg azonban, hogy az egyes iskolákat milyen mértékben érinti a létszámcsökkenés.

Az egyes településeken következő tanévek tanulólétszámának tervezhetőségét az alábbi bizonytalansági tényezők nehezíthetik:

- bár irányadó lehet a jelenleg az óvodákban lévő 3-6 évesek száma, nem biztos, hogy minden helyben lakó szülő a helyi iskolát választja majd, azaz nem biztos, hogy a jelenleg helyi óvodások a helyi iskolába fognak járni.
- nem prognosztizálható a nem önkormányzati fenntartású iskolák térnyerése, a gyakorló iskolai forma jövője, új képzési programok térhódítása, az iskolaszervezet – pályázatokkal is támogatott – átférmálódásának üteme stb.

A feladatellátás jelenlegi szervezeti kereteit alapul véve az már most látszik, hogy hol válhat kritikussá az alsó, ill. felső tagozat fenntartása.

Alsó tagozat az érintett települések felében (Harc, Felsőnána, Pörböly, Alsónána, Várdomb külön-külön alsó tagozattal, Sióagárd, Sárpilis, ill. határeset: Báta), a jelenlegi törvényi szabályozók mellett gazdaságosan nem működtethető, annak fenntartása aránytalan terhet jelent a település számára még akkor is, ha a különböző oktatási programok beemelésével, a program által meghatározott kisebb csoportlétszámok lehetőségének kihasználásával nem kérdőjeleződik meg egyértelműen az alsó tagozat léte.

Felső tagozat az alsó tagozat működésénél kevésbé kritikus helyzetet mutat. Ez adódik abból is, hogy a társulások létrejöttével az 5-8. évfolyamos oktatás az elmúlt években a gesztor települések iskoláiba összpontosult. A tervidőszak alatt a tanulólétszám minden település felső tagozatos iskolájában eléri a Kt.-ben meghatározott maximális osztálylétszám felét, vagyis a társulási kényszert mutató határ felett marad.

Amennyiben azonban az évfolyamonkénti létszám tartósan az átlagléttség alatt van, csak jelentős többletfinanszírozással működtethető a felső tagozat. A nemzetiségi, kisebbségi oktatás okán engedélyezett alacsonyabb csoportlétszám lehetősége csak átmeneti megoldást jelent, hosszabb távon nem biztosítja a költséghatékony működést.

Alkalmazottak

A **pedagóguslétszám** alakulása szoros összefüggést mutat a tanulólétszámmal, illetve a jogszabályi környezettel. Az utóbbi időszakban emelkedett az egy pedagógusra jutó gyermeklétszám (9,0 – 9,6). Ennek magyarázata az, hogy a pedagóguslétszám arányában jobban csökkent, mint a kistérség intézményeibe járó tanulók száma. (A pedagógus/tanuló arány változatlanágához az elmúlt években bekövetkezett tanulólétszámcsökkenés 23-25 fős pedagógus létszámcsökkenést feltételezett volna, a pedagógusok száma azonban ténylegesen 58 fővel csökkent.) Jelenleg mintegy **700 pedagógus** dolgozik az iskolákban.

Jelen időszakban több olyan szempont kerül előtérbe, amely nemcsak az iskolaszervezetre gyakorolt hatást, hanem az ott dolgozók létszámára is.

- Társulási kényszer, ha a 7-8. évfolyam létszáma a maximális létszám felét nem éri el.
- A maximális osztálylétszámok felé való törekvés.
- Kiegészítő normatíva a társulásban résztvevőknek.
- Támogatás a gesztor intézménybe bejáró tanulók után.
- Pályázati lehetőségek azoknak, akik hosszú távon bizonyítják a gazdaságos működést.

A fentiek miatt várható, hogy a következő években a stagnáló tanulói létszám mellett enyhén csökkeni fog a rendszerben dolgozó pedagógusok száma.

A szakvizsgázott pedagógusok száma 7-10 % között mozog. Az elmúlt években az intézmények jelentős számban szakvizsgás képzésekkel pótolták a szakemberhiányukat (pl. fejlesztőpedagógus, gyógy-testnevelő, közoktatás-vezető, másoddiploma). Ennek is köszönhető, hogy csak néhány intézmény jelez szakemberhiányt, ezek általában a kis óraszámú tárgyak (rajz, biológia, ének, fizika), illetve logopédia, gyógytestnevelés. A hiány feloldása érdekében igény mutatkozik ilyen szakemberek (iskolapszichológus, logopédus) közös – mikrotérségi, kistérségi – alkalmazására.

Programkínálat

Az általános iskolai kínálat sokrétű kell, hogy legyen annak érdekében, hogy az iskolahasználók igényeit ki tudja elégíteni

A következő specialitások jelennek meg a kistérség általános iskoláiban:

SPECIALITÁSOK	INTÉZMÉNY/TELEPÜLÉS
Német nemzetiségi oktatás	Bátaszék, Babits, Dienes, Garay, 5. Sz., Katolikus, Gyakorló, Várdomb, Alsónána, Pörböly, Zomba
Német nemzetiségi kétnyelvű oktatás	Dienes
Roma, etnikai program	Bogyiszló, Fadd, Szedres, Decs, Bába
Sportiskola	Garay
Emelt szintű oktatás (informatika, rajz, angol)	Babits, Garay, Bátaszék,
Integrációs képesség kibontakoztató program	Bába, Bátaszék, Bogyiszló, Decs, Fadd, Őcsény, Tengelic, Szedres
SNI tanulók integrált oktatása	Bába, Bátaszék, Bogyiszló, Alsónána, Szedres, Fadd
SNI tanulók gyógypedagógiai oktatása	Bátaszék, Fadd
ÉKP	Várdomb, Alsónána
NYIK	Várdomb, Alsónána
Művészeti oktatás	Bába, Alsónána, Bátaszék, Bogyiszló, Tolna, Gyakorló, Katolikus, Garay és telephelyei: Comenius, Dienes, 5 sz. Ált. Iskola, Fadd
JAM	Bába, Bogyiszló, Decs, Sárpilis, Fadd, Zomba, Szedres
MAG	Dienes, Garay, 5 sz. Ált. Iskola
Német nemzetiségi oktatás	Tolna
SNI tanulók integrált oktatása	Tolna
SNI tanulók gyógypedagógiai oktatása	Tolna

A kínálatok mellett, az iskolák törekszenek a hatékony, eredményes tanulás érdekében különböző módszerek, kompetenciák oktatására, terjesztésére is

(kooperatív technikák, IKT alkalmazása, projektoktatás, tanulás tanítása, szociális kompetenciák, néprajz).

Öt általános iskolában pályázat segítségével bevezették a **kompetencia-alapú oktatást**, (Garay, Dienes, Bogyiszló, Ócsény, Bátaszék). E programcsomagok bevezetésével, alkalmazásával, hatékony tanulás-szervezési eljárások, módszerek jelentek meg az intézményekben, és a pedagógusok módszertani kultúrája is nagymértékben gazdagodott.

Idegen nyelvet, nemzetiségi nyelvet a törvényi kötelezettségen felül is szinte minden iskola biztosít tanulóinak. Az idegen nyelv oktatásának gyenge pontja: a használható, kommunikációra épülő, a kommunikációs készség fejlesztését célzó tartalmak és módszerek alkalmazása. Több iskola külföldi kapcsolatok kialakításával, a meglévők ápolásával teremti meg annak lehetőségét, hogy a tanulók idegen nyelvi környezetben gyakorolhassák a tanult idegen nyelvet.

A Nemzeti Alaptanterv nagy hangsúlyt helyez a **gazdasági ismeretek** oktatására. Hat iskolában jelenleg már oktatják a JAM programot. Ezt a tartalmat a helyi tantervek módosításával, mint kulcskompetencia fejlesztést, minden iskolának be kell építenie a saját tevékenységei közé.

Az iskolaépületek jellemzői, eszközellátottság

Az **általános iskolák** épületei szinte minden településen felújításra szorulnak. A fenntartóknak önerőből jobb esetben is csak az állagmegővésre futja. Két település (2005-ben Bába, 2006-ban Decs) ROP – pályázat segítségével újította fel intézményét. Az általános iskolák főépületei jellemzően 40-50 évesek, de akad 100 éves, mint pl. Baka István Általános Iskola gyógypedagógiai tagozatának épülete. Tolna esetében probléma az épületek széttagoltsága is, amely nemcsak a gazdaságos működés biztosítását, hanem a pedagógiai munka átláthatóságát is nehezíti. Az intézményvezetők megítélése szerint Bába, Decs, Sárpilis, Szedres iskolaépületei, Szekszárdon a Baka István Általános Iskola, valamint a tengelici iskola épülete mondható korszerűnek.

Kettő kivételével minden intézmény rendelkezik tornateremmel, tornaszobával. Bogyiszlón hosszú évek óta nem megoldott ez a kérdés, vele együtt a tornaterem hiányával kapcsolatos összes probléma sem. Zombán jelenleg csak tornaszoba áll rendelkezésre a testnevelés oktatásához, a harci tagintézményében pedig még az sem, pedig a települések iskolájának tanulólétszáma hosszú távon is igényelné a létesítmény megépítését, kialakítását. Ahol a tornatermek, tornacsarnokok megépültek, ott minden település iskolája rendelkezik öltözővel, zuhanyzóval is. Uszodával a kistérségben egyedül a PTE fenntartásában lévő Gyakorló Általános Iskola rendelkezik. Szekszárdon és Bátaszéken tanuszoda működik.

A könyvtári szolgáltatásokhoz a tanulók minden településen hozzájutnak az iskolai vagy a nyilvános, ill. mozgókönyvtári ellátáson keresztül. A könyvtárak felszereltsége azonban az elektronikus könyvtári funkciók szempontjából szerény és hiányos. Az iskolaépületek állagmegővése, korszerűsítése nem a szükséges mérték szerint biztosított.

Az iskolafenntartók nagy része évről évre csak a legszükségesebb, minimális karbantartásokat tudja intézményeiben elvégeztetni, a nagyobb léptékű

felújításhoz, korszerűsítéshez szükséges forrásokkal nem rendelkeznek. A kistérség szinte minden intézményében szükség lenne az épületek felújítására. Jellemzően a következő munkálatok elvégzésére lenne minimálisan szükség:

- nyílászárók cseréje,
- fűtőkorszerűsítés,
- világítási rendszer cseréje.

Az iskolák több mint felénél szükséges festeni, mázolni. Az akadálymentesítés csak a decsi és a bátai iskolában megoldott.

Bátaszéken a már említett nyertes DDOP-3.1.2 pályázat révén az általános iskolában egy régi épület lebontásával és egy új korszerű épület megépítésével modernizálni fogják az iskolát, e mellett a többi épületegyüttes fűtőkorszerűsítése, nyílászárók cseréje és teljes körű akadálymentesítés is szerepel a tervben.

4.4.2.3 Középiszkolai feladatellátás a kistérségben

A szekszárdi kistérségben összesen **9 középiszkola** működik az alábbi keretek között:

Középiszkolák a Szekszárd-tolnai kistérségben

Az iskola neve	Fenntartási forma	Települések (gesztor)	Évfolyamok
Gimnáziumok			
1. Bátaszék- Alsónyék-Pörboly Mikro térségi Bölcsőde, Óvoda, Ált. Iskola AMI, Gimnázium és Pedagógiai Szakszolgálat *	városi önkormányzat	Bátaszék	7-13.
2. Garay János Gimnázium	megyei jogú város önkormányzata	Szekszárd	5-12.
3. Sztárai Mihály Gimnázium	megyei önkormányzati	Tolna	7-13.
Vegyess középiszkolák			
4. I. Béla Gimnázium, Informatikai Szakközépiszkola, Kollégium, Általános Iskola és Óvoda	önkormányzatok társulása	Szekszárd	9-14.
5. Tolna Megyei Önkormányzat Szent László Szakképző Iskolája és Kollégiuma	megyei önkormányzati	Szekszárd	9-15.
		Bonyhád Tamási	
6. FVM Dunántúli Agrár-szakképző Központ, Csapó Dániel Középiszkola, Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium	minisztériumi	Szekszárd - Palánk	9-14.
Szakképző Iskolák			
7. Kolping Katolikus Szakképző Iskola	egyházi	Szekszárd	9-12.
8. Esély Szolgáltató Szakképző Iskola	alapítványi	Szekszárd	11-12.
9. Kodolányi János Középiszkola és Kollégium	alapítványi	Szekszárd	13-14.

* 2009. július 1-től társulásban működik a volt II. Géza Gimnázium

Középiskolák a középiskolai beiskolázás sajátos rendszere miatt hosszú távon nem tudják hitelesen prognosztizálni a várható tanulólétszámot. Erre a demográfiai adatokból sem lehet következtetni az éves ciklusú fenntartói döntések és az iskolaválasztás szabadsága miatt. Napjainkban mintegy **6.500 diákot 450 pedagógus** nevel-oktat az intézményekben.

A kistérségben működő **középiskolák** épületeinek állaga, felszereltsége átlagosnak mondható. A Megyei Jogú Város által fenntartott középiskolák közül átfogó felújítás történt a 2005/2006. tanévben a szekszárdi Garay Gimnáziumban, melynek köszönhetően itt részben biztosított az akadálymentes környezet. A bátaszéki II. Géza Gimnáziumban 2010-re várható a teljes akadálymentesítés. A Garay, az I. Béla és a II. Géza Gimnáziumban a sportudvar, ill. tornaterem kialakítására, felújítására van leginkább szükség.

A kistérség valamennyi középiskoláját tekintve általános kívánalom a nyílászárók cseréje, a festés-mázolás, valamint hiányosak a testnevelés-sport feltételei, továbbá feladat az akadálymentes környezet kialakítása.

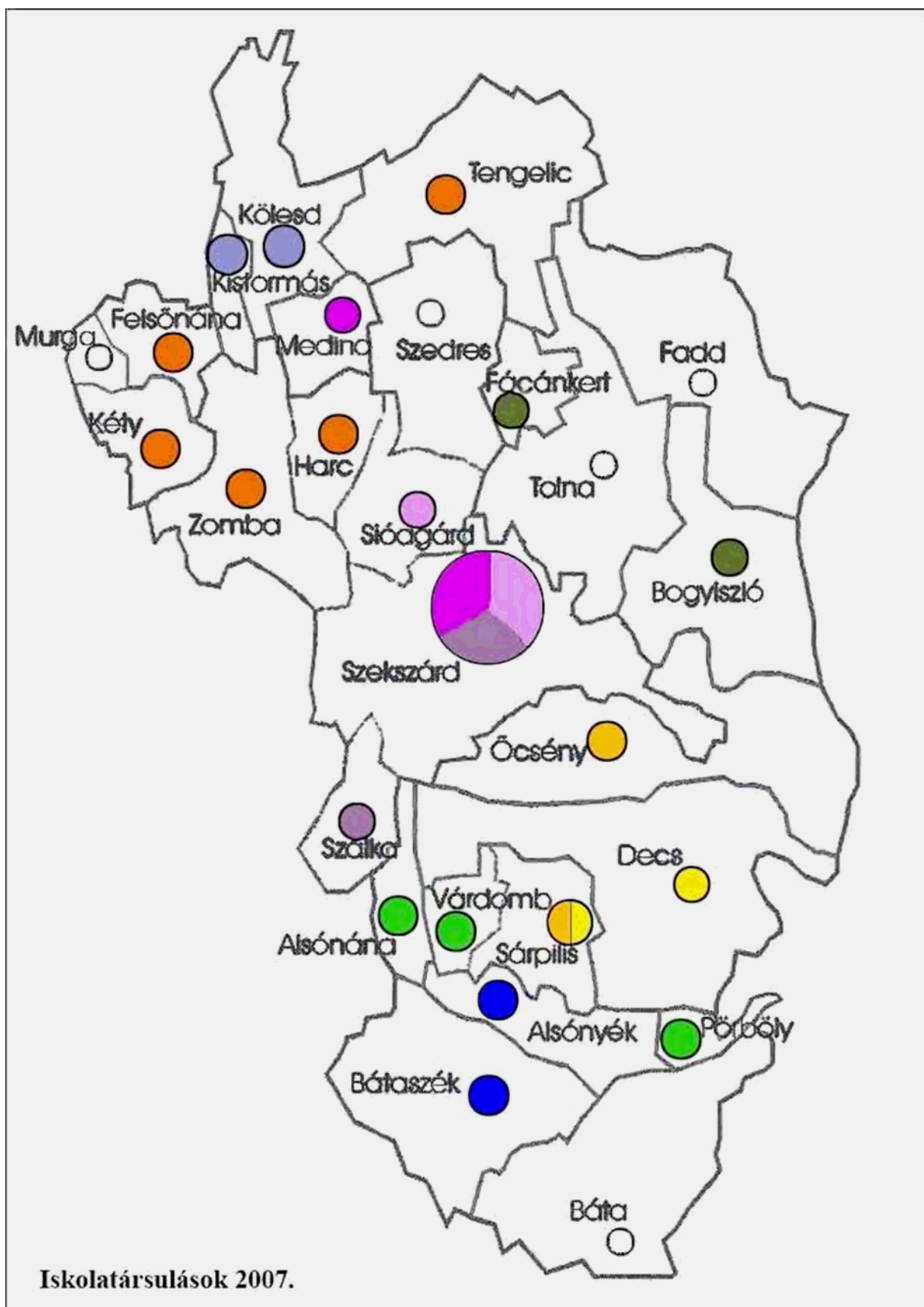
A kistérség középiskolaiban elegendő tanterem áll rendelkezésre a tanulócsoportok elhelyezésére. A szaktantermek száma elfogadható, minőségük a 21. századi iskola követelményszintjének csak részben felel meg. Legnagyobb hiányosságok a természettudományos tárgyak oktatásához szükséges eszközök, felszerelések terén mutatkoznak. A tanuló kísérleti eszközök elavultak.

A kollégiumokban a vizesblokkok állapota, a gyenge energiahatékonyság okoz gondot.

Emellett szükség van az épületek belső állapotának rekonstrukciójára, bútorzat cseréjére.

A közoktatási feladatellátást a szekszárdi kistérségben megvalósító intézményhálózat áttekintése alapján megállapítható:

- A közoktatási feladatellátás biztosításában kiemelkedően jelentős a kistérségi központ, Szekszárd város szerepe.
- Szekszárd város közoktatásában szerepet töltenek be a nem állami, nem önkormányzati fenntartású intézmények.
- A kistérségben a tanulólétszám a városok (Bátaszék, Szekszárd, Tolna) iskoláiban összpontosul. A városokon kívül erőteljesebb mikrotérségi integráló szereppel bír Zomba
- A közoktatás-fejlesztés szempontjából a többcélú kistérségi társulás hatókörébe mindössze három középiskola tartozik. A középfokú iskoláztatás szervezeti kereteinek és tartalmi irányainak formálására több, különböző fenntartónak van ráhatása.
- Az általános iskolai feladatellátás tekintetében a kistérség településeire a társulásos forma a jellemző.
- A kistérségben az általános iskolai alapoktatást kísérő jellemző profil a nemzetiségi, kisebbségi oktatás.

4.4.3 Célok, feladatok - fejlesztési elképzelések, tervek a kistérségben

Stratégiai célok

- Mindenki számára elérhető minőségi szolgáltatások biztosítása, esélyegyenlőség biztosítása a szolgáltatásokhoz való hozzáférésben
- Az együttnevelés, a befogadó oktatási rendszer feltételeinek folyamatos fejlesztése
- A térségi szemlélet és hálózati működés megerősítése
- A közoktatási feladatellátó együttműködések támogatása, a feladatellátás optimumára törekvés
- Fenntartható, folyamatosan és biztonságosan működtethető, fejleszthető, többszintű és többfunkciójú intézményrendszer, hatékony intézménystruktúrák kialakítása
- Az egész életen át tartó tanulást megalapozó programok támogatása; korszerű, gyakorlat közeli pedagógiai módszerek elterjesztése, alkalmazása
- A közoktatás támogató alrendszerének fejlesztése – a közoktatási humánerőforrás fejlesztése a tanügyirányítás, a pedagógus-továbbképzés és foglalkoztatás kistérségi tervezésével
- Szakszolgálati ellátás és szakmai szolgáltatások kistérségi szintű ellátásának megerősítése
- Az oktatási infrastruktúra fejlesztése – méretgazdaságos, korszerű technológiára alapozott, multifunkcionális kistérségi közoktatási infrastruktúra kialakítása
- A fejlesztés illeszkedjen a dél-dunántúli régió közoktatás-fejlesztési stratégiájához

Középtávú közoktatási célok

- Valamennyi óvodáskorú gyermek számára saját lakhelyén vagy 20 percnyi tiszta utazási időn belül biztosítani kívánjuk az óvodai nevelés lehetőségét.
- Az együttnevelést, integrációt előtérbe helyező intézményi működés és programok segítségével javítani kívánjuk a hátrányos helyzetű, a roma, a sajátos nevelési igényű tanulók beilleszkedését és sikeres tanulmányi előrehaladását.
- Kistérségi minőségfejlesztési és mérési, értékelési rendszer kidolgozásával és működtetésével növeljük a közoktatás-irányítás hatékonyságát.
- A pedagógiai munkát, intézményműködtetést segítő, fejlesztéseket generáló együttműködő intézményi háló kialakítása a kistérségben.
- A nevelés-oktatás, intézményműködtetés kistérségi szolgáltatói hátterének megerősítése.

Elvárt eredmények

- A kitűzött célokat akkor tekintjük megvalósultnak, ha
- Arányaiban növekszik a kistérségben lakó - mindenekelőtt roma - óvodába járó gyermekek száma.

- Növekszik az integrált nevelésben-oktatásban résztvevő hátrányos helyzetű, roma, ill. sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók száma.
- Mérhetően javul a tanulmányaikban sikeresen előrehaladó roma és hátrányos helyzetű tanulók száma.
- Összehasonlíthatóvá válnak az intézmények eredményei, a tanulók és pedagógusok teljesítményei, rendszeressé válik az értékelés.
- Intézményközi munkacsoportok, szakmai munkaközösségek, fejlesztő teamek jönnek létre a kistérségben.
- Létrejön és működik a közoktatási feladatellátást segítő kistérségi módszertani központ.

Javasolt intézménystruktúra fejlesztések

Az intézménystruktúra formálásában a fázisozás, ill. fokozatosság elvére és a fenntartók közötti megegyezésre alapozva az alábbi lépéseket kell megtenni a tervidőszak végéig a szekszárdi kistérségben:

A mikrotérségi oktatási központok megerősítése

A közoktatás régiós fejlesztési stratégiájával (Dél-dunántúli Humán SFP, OKÉV Regionális Közoktatási Stratégia) összhangban, a szekszárdi kistérségben a közoktatást négy mikrocentrum településre kell összpontosítani: **Bátaszék, Szekszárd, Tolna, Zomba.**

A kistérség településein működő közoktatási intézmények nagy többsége - a fenntartók által már megkötött vagy a következő tanévekben megkötendő társulási megállapodás keretében - e négy mikrocentrum gesztor intézményeinek tagintézményévé válik. A tagintézmények feladatellátó helyként mindaddig tovább működhetnek az adott településen, amíg a jogszabályok által előírt létszámkeretek adottak. Az integrációk kialakításában három alapvető szempontot célszerű figyelembe venni:

- jelenlegi bejárók lakóhelye
- integrált intézmény elérhetőségi ideje
- a DDRFT által elfogadott tervekben szereplő tanulólétszám

Szekszárd és Zomba esetében már most ténylegesen funkcionáló mikrotérségi szerepről beszélhetünk. Szekszárd az elmúlt években Szálka, Sióagárd, Medina településekkel kötött megállapodást a közoktatási feladatellátásra. A közös fenntartói szándékok esetén Ócsény, valamint Várdomb, Alsónána partnerségével az együttműködés tovább bővíthető. A Zomba- Harc- Felsőnána- Kéty- Tengelic- Murga közoktatási társulás megvalósult, működő rendszer. Kölesd, Kistormás intézményi csatlakozása javasolható, a szakmai együttműködésük mindenképpen megfontolandó a zombai integráció felé. Bátaszék és Tolna mikrotérségi központtá válásához még meg kell állapodni a társulandó településekkel. A tanulólétszám 2013-ig prognosztizált alakulása alapján továbbra is 8 évfolyamos iskola működtetése leginkább Fadd település számára lehet kedvező. Bátaszék földrajzi környezetében a szekszárdi kistérség területén 5-15 km távolságban közúton 10-20 perc alatt megközelíthetően hat község (Báta, Pörboly, Alsónyék, Sárpilis, Decs, Várdomb) található. Közülük Alsónyékkal van megállapodás az alapfokú oktatás bátaszéki székhelyű ellátására. Annak ellenére, hogy egyes közszolgáltatásai tekintetében Várdomb, Bátaszékkal közös feladatellátásban vesz részt, a közoktatási statisztikai adatok szerint

Várdomb település Szekszárd felé orientálódik. Figyelembe véve a fenti településekről Bátaszékre bejárók számát, valamint a tanulólétszám alakulását 2012-ig, a mikrotérségi integráció bővítését Pörböly és Bába partnerségével érdemes megkezdeni. A továbbiakban Sárpilissel és Decs községgel is lehetséges a közoktatás mikrotérségi integrációjának kiteljesítése. A jelenlegi közoktatási együttműködési megállapodásokra alapozottan azonban Ócsény- Decs- Sárpilis községek számára megoldás lehetne a Sárköz mikrocentrum létrehozása is, amely - közös fenntartói szándékok esetén - a közlekedés feltételeit és az intézményekben megvalósuló szakmai programokat (IPR, nemzetiségi, kisebbségi, JAM) tekintve működőképes integráció, ám az iskolák tanulólétszáma nem éri el a DDRFT által az integrációhoz megjelölt 500-as tanulólétszámot. A bátaszéki mikrocentrum kialakításánál elképzelhető továbbá néhány község (Bátaapáti, Mórág, Mőcsény) csatlakozása is a Völgység kistérség pereméről. Bátaszék a szakmai programok tekintetében is hálózati együttműködések centruma lehet (ld. IPR, SNI integráció, német nemzetiségi oktatás), és biztosítani tudja a mikrocentrum települései számára az alapfokú művészetoktatást is.

Tolna város földrajzi környezetében a szekszárdi kistérség területén 10 km-en belül, közúton 10-15 perc alatt megközelíthetően három község található (Fácánkert, Fadd, Bogyiszló). Tekintettel a településekről Tolnára bejáró általános iskolás tanulók számára és létszámuk alakulására 2012-ig a fenti településeken, a mikrotérségi integrációt Tolna- Fácánkert- Bogyiszló- Fadd célszerű létrehozni. A szakmai együttműködés vállalása mindenképpen megfontolandó abban az esetben is, ha az egyes mikrotérségekben megnevezett valamely település iskolájának fenntartója nem csatlakozik a kialakítandó teljes intézményi integrációhoz. A fenti lépések megtételével a kistérség közoktatási hálózata alkalmassá válik összehangolt szakmai fejlesztésekre, és a fejlesztésekhez szükséges források „lehívására” pályázatok útján.

A közoktatási feladatellátás mikrotérségi struktúrájának kialakítása

A mikrotérségi intézményi központok/igazgatóságok szakmai igazgatásával, a mikrotérségi társulás intézményeinek megegyezése szerint biztosítani kell mikrotérségi szinten valamennyi feladatellátási szint és terület (óvodai, általános iskolai, középiskolai, művészetoktatási) szakmai munkájának hozzáértő irányítását, összehangolását. A mikrotérségi központoknak fel kell készülniük közművelődési feladatok ellátására is.

Szekszárd Megyei Jogú Város közoktatási intézményi szerkezetének átforgalmazása

Szekszárd város és a másik három mikrotérségi központ között megállapodást kell kötni a beiskolázási körzetek és elvek tekintetében. A megállapodásnak figyelembe kell vennie a lakossági ingázással összefüggő iskolaválasztási kényszereket, ugyanakkor közmegegyezéssel határt kell szabni a társulási megállapodással nem indokolható, magas bejáró tanulói létszámnak és vele a szegregáció felerősödésének a városkörnyéki települések iskoláiban.

A szekszárdi iskolák férőhely-tanulólétszám mutatószámai azt jelzik, hogy a jelenlegi tanulólétszámok mellett több a férőhely a szükségesnél. Amennyiben a társulási környezet

(ld. Medina, Sióagárd, Szálka településekkel kötött megállapodások), ill. a városban kialakult intézményfenntartói szerkezet (önkormányzati, egyetemi, egyházi és alapítványi iskolák) változatlan marad, a demográfiamutatók alakulása, ill. a mikrotérségi központok fent javasolt elvek szerinti beiskolázási megállapodása következtében a tervidőszak végéig indokolttá válik a város általános iskoláinak mikrocentrumokba való szervezése a gazdaságos működés szem előtt tartásával.

A középiskolai feladatellátás átstrukturálása

A kistérségben óvodai, alapfokú és középfokú közoktatási feladatokat ellátó intézmények között olyan szakmai együttműködések kell továbbvinni, ill. kialakítani a következő néhány évben, amelyek a tervidőszak végéig egységes iskola vagy összetett iskola létrehozását eredményezik. Ilyen intézményi szerkezet kialakítására Bátaszéken, Tolnán van mód, Szekszárd városban pedig pedagógiai programja alapján elsősorban az I. Béla Gimnázium tudott vállalkozni az összetett iskola szerepkörre.

Óvodai feladatellátás településenkénti hozzájárással

A rendelkezésre álló népszénelgi adatok szerint az óvodás korú gyermekek száma a kistérség településein - Murga község kivételével - tartósan eléri az egy csoportra megállapított minimális létszámot. (Kedvezőtlen demográfiai változások esetén a helyi ellátás veszélybe kerülhet Kistormás településen.) Az óvoda – a fenntartói szándék függvényében – egy kivétellel valamennyi településen jelen lévő közoktatási intézmény marad. A társulási megállapodások értelmében a kistéleplülések óvodái jellemzően tagintézményként működnek.

Az alapfokú művészetoktatás átlátható szerkezetének megteremtése

Az alapfokú művészetoktatást a szakemberek, a szükséges eszközök és források koncentrállásával, minőségi környezetet és feltételeket teremtve a mikrocentrumokba szervezett ellátásként kell biztosítani a tanulók számára. Szekszárd városban az alapfokú művészetoktatás különböző feladatellátási helyeken megvalósuló tevékenységei egyetlen egységes rendszerré alakultak a Garay János Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény égisze alatt.

Speciális iskolacentrum létrehozása a középsúlyos értelmi fogyatékos gyermekek számára

Át kell alakítani kistérségben a sajátos nevelési igénylő tanulók elkülönítését lehetővé tevő iskolastruktúrát. A középsúlyos értelmi fogyatékos gyermekek közoktatási feladatellátására a megyei önkormányzattal, mint speciális iskolát és óvodát fenntartóval, a kistérségnek megállapodásra kell jutnia egy speciális iskolacentrum létrehozásáról.

A kistérség intézményfenntartói szerepkörének meghatározása

A többcélú kistérségi társulás munkaszervezete nem rendelkezik olyan működési feltételekkel, amely lehetővé tenné közoktatási intézmény(ek) fenntartásba vételét, ezért a

Társulás intézményfenntartói szerepkörben, a továbbiakban sem vesz részt a közoktatás rendszerének működtetésében. A fentiek szerint megvalósuló intézményi integrációk következtében olyan intézményi működés alakulhat ki a kistérségben, amely távlatosan is képes biztosítani a négy mikrotérség településein élő gyermekek minőségi ellátását, és növeli a pedagógiai munka hatékonyságát. A mikrotérségi feladatellátás megszervezése enyhíti az egyes települési önkormányzatok terheit, a közoktatási feladatellátásban, és

hosszú távon megteremtődik a sikeres oktatáshoz szükséges korszerű felszereltségű, infrastruktúrájú intézményi háttér.

Szakmai fejlesztések

A Szekszárd és Térsége Többcélú Kistérségi Társulás a térség közoktatásának minőségi fejlesztését, a pedagógiai innovációt a területi koordináció erősítésével, a kistérségen belüli együttműködési rendszerek fejlesztésével, szakmai keretrendszerek, tanácsadói háttér biztosításával, adatbázisok kialakításával segíti.

Kistérségi Oktatási Bizottság létrehozása és működtetése, amely elősegíti a Társulási Tanács a kistérségi közoktatási feladatellátás rendszeres áttekintését, a kistérségi közoktatási stratégia megvalósulásának nyomon követését, a beavatkozás szükséges irányainak kialakítását, az információcsere rendszerességét.

Kistérségi minőségirányítási program kidolgozása, amely elősegíti a kistérségi minőségpolitika közös elveinek kialakítását, a kistérségi arculat formálását.

Kistérségi mérési-értékelési rendszer kialakítása, amely biztosítja az intézményi eredményesség vizsgálatát, visszacsatolását és összehasonlíthatóságát, valamint megalapozza a pedagógiai fejlesztések tartalmát és irányát.

Kistérségi oktatási adatbázis kialakítása, amely megalapozza az oktatással kapcsolatos döntéseket, fejlesztéseket, pályázatokat és intézkedéseket.

Pályázati információs rendszer működtetése, amely hozzájárul az intézményi szintű közoktatás fejlesztéséhez szükséges erőforrások megteremtéséhez.

A pedagógiai programok közös tartalmának meghatározása a kistérség szintjén, amelynek alappilléret az mindennapi életben való boldogulást elősegítő alapkompenciák (szövegértés és írás, matematikai logikai készségek, az információszerzés és -feldolgozás készsége, az idegen nyelvi tudás, valamint az információs-kommunikációs technológiák használatának képesség) fejlesztése és a szociális, életviteli kompetenciák fejlesztése adja. A közös tartalmak mikrocentrumonként / intézményeként eltérő, a sajátosságokat figyelembe vevő speciális szakmai programok útján valósulnak meg.

Kistérségi Iskolaszövetség létrehozása, amely közreműködik a pedagógiai szakmai közélet élénkítésében, az egymástól tanulás megvalósításában, a jó gyakorlatok terjesztésében, a pedagógiai módszertani kultúra fejlesztésében, a továbbképzési igények feltárásában, a pedagógiai innovációk előkészítésében, a pedagógiai szolgáltatások iránti igény feltárásában.

A kistérségi utazó pedagógusi rendszer kimunkálása és működtetése, amely biztosítja a humánerőforrás-gazdálkodás gazdaságos rendszerét, a megfelelő szakos ellátást valamennyi intézményben, valamint kiszolgálja a szakszolgálati ellátás iránti igényeket.

A megcélzott szakmai fejlesztések biztosítják az egységes pedagógiai elvek érvényre jutását, ugyanakkor nem gátolják az intézményeket egyedi

programok megvalósításában. Lehetővé válik a humán erőforrás, az eszközök és az infrastruktúra célirányos, összehangolt fejlesztése.

A 4.4 fejezet a Szekszárd-Tolnai Kistérség Közoktatási Fejlesztési Terve c. KKFT felhasználásával készült

4.5 Tamási-Simontornyai kistérség

A kistérség székhelye Tamási, a kistérséghez tartozó települések pedig: Belecska, Diósberény, Dúzs, Értény, Felsőnyék, Fürged, Gyönk (*Gyönk 2009. július 1-jén városi rangot kapott, így a kistérségben már 3 város található.*) Hőgyész, Iregszemcse, Kalaznó, Keszőhidegkút, Kisszékely, Koppányszántó, Magyarkeszi Miszla, Mucsi, Nagykónyi, Nagyszékely, Nagyszokoly, Ozora, Pári, Pincehely, Regöly, Simontornya, Szakadát, Szakály, Szárazd, Tamási, Tolnanémedi, Udvari, Újireg, Varsád. (32 település)

4.5.1 Demográfiai, területi adatok, népsűrűség

A Tamási kistérség területe, lakónépessége és népsűrűsége (2009. január 1.)

Települések	Terület	Lakónépesség*	Népsűrűség fő/km ²
Belecska	14,39	416	28,9
Diósberény	17,75	379	21,3
Dúzs	11,27	285	25,2
Értény	29,95	791	26,4
Felsőnyék	32,02	1141	35,0
Fürged	26,76	757	28,2
Gyönk	38,12	2040	53,5
Hőgyész	37,15	3065	82,5
Iregszemcse	58,33	2811	48,1
Kalaznó	18,35	192	10,4
Keszőhidegkút	10,33	234	22,6

Kisszékely	28,3	377	13,3
Koppányszántó	22,55	384	17,0
Magyarkeszi	38,16	1338	35,0
Miszla	34,72	318	9,1
Mucsi	24,76	506	20,4
Nagykónyi	47,88	1202	25,1
Nagyszékely	36,7	447	12,1
Nagyszokoly	27,99	915	32,7
Ozora	59,57	1809	30,3
Pári	13,06	676	51,7
Pincehely	50,08	2449	48,9
Regöly	62,67	1250	19,9
Simontornya	33,83	4364	129,0
Szakadát	10,7	292	27,2
Szakály	41,01	1435	35,0
Szárazd	7,78	236	30,3
Tamási	111,96	8742	78,0
Tolnanémedi	21,95	1153	52,5
Udvari	27,65	486	17,5
Újireg	10,9	314	28,8
Varsád	21,56	437	20,2
Tamási kistérség összesen:	1 028,2	39 584	34,8

Tamási a leghátrányosabb helyzetű kistérségek közé tartozik, így az uniós beruházások révén megvalósuló munkahelyteremtések a lakosság számát és korosztályi összetételét is befolyásolhatják. A megkezdett beruházások (Tamásiban ebility fürdő és szálloda, geotermikus erőmű és biomassza erőmű, Simontornyán bőrgyár, Varsádon halfeldolgozó) munkaerőt is csábíthatnak más kistérségből, illetve munkaerő megtartó szerepük is lehet.

4.5.2 Mikrotérségek a kistérségben, közoktatási feladatellátás helyzete

Mikrotérség	Település
Tamási	Fürged
	Nagykónyi
	Pári
	Regöly
	Szakály
	Tamási
Simontornyai	Kisszékely
	Nagyszékely
	Ozora
	Pincehely
	Simontornya
	Tolnanémedi
Iregszemcsei	Értény
	Felsőnyék
	Iregszemcse
	Koppányszántó
	Magyarkeszi
	Nagyszokoly
	Újireg
Gyönk- Hőgyészi	Belecska
	Diósberény
	Gyönk
	Keszőhidegkút
	Miszla
	Szakadát
	Szárazd
	Udvari
	Varsád
	Dúzs
	Hőgyész
	Kalaznó
Mucsi	

A mikrotérségek központjaiban koncentrálnak a vállalkozások, valamint az oktatási intézmények, melyek jelentős migrációs hatást fejtenek ki környezetükben.

A 2008. évtől a közoktatási intézmény átszervezési hullám nem igazodott minden esetben a korábban kialakult mikrotérségi központokhoz. 2008 nyarán a simontornyai Vak Bottyán ÁMK-hoz csatlakozott a paksi kistérséghez tartozó Pálfa és Sárszentlőrinc települések óvodája, általános iskolája, valamint 2009 nyarán Pincehely község alapfokú nevelési-oktatási intézményei.

Ozora település már korábban társulási megállapodást kötött Fürged önkormányzatával a fürgedi óvoda és általános iskola alsó tagozatának feladatellátására. Fürgednek viszont megállapodása van Tamásival a felső tagozatos tanulók ellátására.

Az iregszemcsei mikrotérséghez tartozó Magyarkeszi 2008 nyarán óvodájával és általános iskolájával a simontornyai mikrotérséghez tartozó Ozorai Illyés Gyula Társult Általános Iskola és Óvodához csatlakozott.

2009 nyarán a hógyészi mikrotérséghez tartozó települések által fenntartott Hunyadi János Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény Gyönkhöz csatlakozott, és tagintézménnyé vált. (Hegyhát Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény)

Az elkövetkező 4 évben a várható iskolai létszámok a következőképpen alakulnak: a mostani 11-14 éves korosztály száma 1.711, míg a 2-6 éveseké 1447 fő. Ebből is látható, hogy 4 éven belül már 15 %-kal csökken az általános iskolások száma. Ha ugyanezt a középiskolás korúak esetén vizsgáljuk, akkor látható, hogy a jelenlegi 15-18 éves korosztály létszáma 2.018, míg a 11-14 éveseké 1.711. A csökkenés hasonló arányú, mint az általános iskolánál.

A közoktatásban várható létszámcsökkenés csak prognózis, ezt ugyanis az elvándorlás és betelepülés akár jelentősen is befolyásolhatja.

A közoktatási intézmények szerkezet átalakítása lezárult, kisebb ésszerűsítések, mozgások a következő években is várhatók.

4.5.2.1 Bölcsődei és óvodai feladatellátás

A kistérségben egyetlen bölcsőde működik Tamási Város Önkormányzatának fenntartásában a városi óvoda épületegyüttesében. 2008 szeptemberétől már 3 csoportban foglalkoznak a 28 kisgyermekkel. Az engedélyezett férőhelyek száma 30, így valamennyi igényt ki tudnak elégíteni jelenleg és várhatóan a következő években is. Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban 2009-ben és ennek alapján ingyenes étkezésben 1 gyermek, 50 %-os étkezési kedvezményben pedig 5 gyermek részesül.

Óvodai intézményi és szervezeti keretek

Összesítő tábla az óvodai ellátásról (2009. 07. 01.)

A kistérségben működő összes óvodai telephely száma:	27
Ebből önálló fenntartású:	2
Önkormányzat által fenntartott (Miszla)	1
Alapítvány által fenntartott (Tamási Waldorf)	1
Társulásban fenntartott:	27*
Többcélú, közös igazgatású intézmény részeként működik:	20
Csak óvodát fenntartó társulásban működik	7
Az ellátott gyermek létszám	1359
Ebből bejáró:	66
Egy csoportos óvodai telephelyek száma:	11

*: A kistérséghez csatlakozott – Pálfa, Sárszentlőrinc – az 1-1 telephelyen fenntartott óvodájával, velük együtt a működő telephelyek száma 29.

A Tamási kistérségben 7 intézményfenntartó társulás összesen 27 telephelyen tart fent óvodát, míg Miszla önkormányzata önállóan működteti 1 csoporttal saját intézményét. Egyetlen alapítványi óvoda van a kistérségben, mégpedig Tamásiban. A korábban önállóan működő magyarkeszi óvoda 2008-ban, míg a pincehelyi óvoda 2009-ben csatlakozott intézményfenntartó társuláshoz. Pálfa és Sárszentlőrinc községek a paksi kistérséghez tartoznak, de intézmény fenntartásra 2008-ban Simontornyával kötöttek megállapodást. A kistérség 6 településén nincs intézmény, ez az önkormányzatok 18,75 %-a. (Dúzs, Kalaznó, Keszőhidegkút, Kisszékely, Szakadát, Szárazd)

Az intézményi társulások közül 3 kizárólag óvodát tart fent (Értény-Koppányszántó Társult Óvoda, Napraforgó Óvoda - Kindergarten, Szivárvány Óvoda – Regenbogen-Kindergarten), a többiek többcélú intézmények – szakmai tekintetben önálló – intézményegységei.

A többcélú intézményeken belül - közös igazgatású közoktatási intézmény keretében - működik (iskolával összevontan) 4 óvodai intézményegység több telephelyen.

2009. augusztus 1-jei állapot

Intézmény neve	Ellátott települések	Intézmény státusa	Csoportok száma
Értény-Koppányszántó Társult Óvoda	Értény	székhely	2
	Koppányszántó	tagóvoda	1
Tamási és Környéke Oktatási és Nevelési Intézmény Tamási	Tamási	Aranyerdő Tagóvoda	11
	Regöly	tagóvoda	2
	Nagykónyi	tagóvoda	2
	Pári	tagóvoda	1

	Szakály	tagóvoda	2
Szivárvány Óvoda- Regenbogen- Kindergarten Gyönk	Gyönk	székhely	3
	Hőgyész (Dúzs, Kalaznó)	tagintézmény	6
	Mucsi	tagintézmény	1
	Belecska (Keszőhidegkút)	tagintézmény	1
Napraforgó Óvoda- Kindergarten Diósberény	Diósberény (Szakadát, Szárazd)	székhely	1
	Udvari	tagóvoda	1
	Varsád	tagóvoda	1
Illyés Gyula Társult Általános Iskola és Óvoda Ozora	Ozora	tagóvoda	3
	Fürged	tagóvoda	2
	Magyarkeszi	tagóvoda	2
Vak Bottyán Általános Művelődési Központ Simontornya	Simontornya (Kisszékely)	Lurkó- Kuckó Tagóvoda	6
	Nagyszékely	tagóvoda	1
	Tolnanémedi	tagóvoda	2
	Pálfa	tagóvoda	2
	Sárszentlőrinc	tagóvoda	2
	Pincehely	tagóvoda	3
Deák Ferenc Általános Iskola és Óvoda Iregszemcse	Iregszemcse	tagóvoda	5
	Felsőnyék	tagóvoda	2
	Nagyszokoly	tagóvoda	2
	Újireg	tagóvoda	1
Waldorf Alapítványi Óvoda	Tamási	székhely	1
Napközi Otthonos Óvoda	Miszla	székhely	1
Összesen:		29	69

Intézményi létszámok, férőhelyek, kihasználtság mutatók

Összesen 3 bölcsődei és 69 óvodai csoport van. Az egy csoportba járó óvodások száma átlagosan 19,7 fő, ami a kihasználtság mutatókat nézve jelentős különbséget mutat az egyes telephelyek között. Összességében azonban elmondható, hogy a fenntartáshoz szükséges optimális gyereklétszám a térség óvodáinak többségében jelen pillanatban adott.

Az óvodai férőhelyek kihasználtságát az alábbi táblázat mutatja (2008. 10. 01-jén)

Óvodai telephely	Intézmény neve	Gyermekek száma	Férőhely	Kihasználtság
Értény	Értény-Koppányszántó Társult Óvoda	33	33	100
Koppányszántó		14	15	93 %
Tamási	Tamási és Környéke Oktatási és Nevelési Intézmény (TONI)	215	250	86 %
Regöly		25	50	50 %
Szakály		40	50	80 %
Pári		21	25	84 %
Nagykónyi		31	40	77 %
Gyönk	Szivárvány Óvoda – Regenbogen Kindergarten	64	75	85 %
Högyész		131	150	87 %
Belecska		19	25	76 %
Mucsi		20	25	80 %
Diósberény	Napráforgó Óvoda - Kindergarten	20	25	80 %
Varsád		19	25	76 %
Udvari		17	25	68 %
Ozora	Illyés Gyula Társult Általános Iskola és Óvoda	67	75	89 %
Fürged		45	50	90 %
Magyarkeszi		54	50	108 %
Simontornya	Vak Bottyán ÁMK	118	150	79 %

Nagyszékely		14	25	56 %
Tolnanémedi		29	50	58 %
Pálfa		42	60	70 %
Sárszentlőrinc		39	60	65 %
Pincehely		65	120	54 %
Iregszemcse		105	125	84 %
Felsőnyék	Deák Ferenc Általános Iskola és Óvoda	40	50	80 %
Újireg		11	25	44 %
Nagyszokoly		28	50	56 %
Miszla	Napközi otthonos Óvoda	10	25	40 %
Tamási	Waldorf Alapítványi Óvoda	25	25	100 %
Összesen:		1361		

Értényben 2009 szeptemberében átadják a pályázati támogatásból megépített új csoportszobát, így a férőhelyek száma 50 főre növekszik, valamennyi igényt ki tudnak elégíteni, és korszerűbb körülményeket tudnak biztosítani a túlnyomórészt hátrányos helyzetű gyermekeknek.

Humánerőforrás

Bölcsőde

A tamási bölcsődében 2 fő szakmai felsőfokú végzettségű, valamint 5 középfokú végzettségű gondozónő dolgozik, az egy csoportra jutó gyermekek száma 9 fő.

Óvoda

Az intézményekben felsőfokú óvónői végzettséggel végzik a munkájukat a közalkalmazottak, közülük többen szakvizsgával is rendelkeznek. A törvény által előírt – csoportonkénti 2 óvónő – Miszla kivételével mindenhol biztosított. Az óvodákban megoldott a szakszolgálati feladatellátás: logopédia mindenhol, gyógytestnevelés több telephelyen is. A feladatot vagy a többcélú intézmény által alkalmazott gyógypedagógussal, vagy a többcélú kistérségi társulás támogatásával oldják meg.

A speciális végzettségűek között találunk gyógy-testnevelő szakkollégiumot végzett óvónőt, fejlesztőpedagógust, romológust, valamint 10 fő német nemzetiségi óvónőt. Az óvónő munkáját mindenhol dajkák segítik. Az egy óvónőre jutó gyermeklétszám a kistérségben 7-től 19-ig szóródik, átlagosan

11,1. (jellemzően a nagyobb településeken található óvodákban magasabb, itt jobban optimalizálhatók az intézményi alkalmazotti létszámok)

Programkínálat

Bölcsőde

Nyílt napok, családi közös programok, ünnepélyes alkalmak, szülői értekezletek, színesítik a bölcsőde életét. A jövőben szükséges a családokat segítő szolgáltatások körének bővítése, mely lehetővé teszi az ideiglenes gyermekelhelyezést, terápiás foglalkozásokat, szülőknek szóló nevelési tanácsadást, tanfolyamokat.

Óvoda

A kötelező óvodai feladatokon túl az óvodák speciális programokkal, foglalkozásokkal próbálják kínálatukat színesíteni.

Nemzeti, etnikai nevelést kínálnak a 2.1.2. pontban megnevezett intézményekben, telephelyeken.

Gyógytestnevelést a tamási óvodában szakkollégiumot végzett óvónók végzik, Simontornyán pedig gyógy testnevelő végzettségű pedagógus.

A szakszolgálati feladatellátásban a gyermekek heti 1 alkalommal részesülnek, de ennél többre lenne szükség, hogy beszédhibájuk és egészségügyi problémáik minél előbb megszűnjenek. Ennek gátja részben a szükségesnél kevesebb gyógypedagógus létszám, részben az alacsony állami finanszírozás.

Az óvodák programjában helyenként megjelenik a nyelvoktatás (Tamásiban angol nyelv), a zeneiskolákkal együttműködve zenei előkészítő foglalkozások, a művelődési házak szervezésében balett illetve néptánc, valamint 8 telephelyen hittan.

Az óvodák nyitva tartásában a 7 órai, illetve a 7.30 - as nyitás, és a 16.30, illetve a 17.00 órai zárás a jellemző, ettől eltérően alig néhány óvoda működik.

Infrastrukturális és tárgyi feltételrendszer jellemzői

Épületek állapota

Az esztétikai és környezeti nevelés szempontjából fontos kérdés, hogy a kisgyermekek milyen óvodába járnak. A modern óvodával kapcsolatos elvárások, a csoportszobák előírt méretei, valamint az előírásoknak megfelelő mennyiségű és minőségű mellékhelyiség, az udvar nagysága, az ott elhelyezett játékok szabványban előírt megfelelősége alapján kialakított kép nem igazán megnyugtató, ugyanakkor az intézmények pontozása alapján nem is annyira kedvezőtlen. Ennek valószínűleg az-az oka, hogy a szigorú előírások ellenére is az intézmények vezetői úgy látják, hogy a szakmai munka minősége fontosabb tényező, mint az épületek állaga. Magát az épületet mindössze három intézmény találta tökéletesen megfelelőnek, míg nyolcan a megfelelő 4-es osztályzatot adták, ami kisebb felújításokat, vagy egyéb kiegészítéseket jelent. 13 óvodában már nagyobb felújítást, 3 intézményben pedig teljes rekonstrukciót tartanak szükségesnek.

Vak B. Pincehely Tagi.								
Hegyhát Ált. I. Gyöng székely								
Hegyhát Ált I. Hőgyész Tagiskola								
TMÖ Tolnai Lajos Német Nemz. Ás Kéttanny. Gimn. és Koll. Gyöng								
TM-i Önkormányzat Szent László Szakképző Iskolája és Koll. Vályi Péter Szak- képző Iskolai Tagintézménye Tamási								
EGYMI Göllesz Viktor Tagintézmény Iregszemcse							OKJ-s	

* 2009. augusztus 1-jei állapot szerinti intézményi átszervezések után, az új elnevezésekkel szerepelnek az intézmények

Vak Bottyán ÁMK Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Óvoda Tagintézmény -Pincehely.

Hegyhát Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény korábban Általános Iskola és Zeneiskola

Hegyhát Ált I. Hőgyész Tagiskola korábban Hunyadi János Általános Iskola és Alapfokú

Művészetoktatási Intézmény

Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Központ Göllesz Viktor Tagintézménye korábban Tolna

Megyei Önkormányzat Göllesz Viktor Általános Iskola és Speciális Szakiskola, Kollégium

Általános iskolai oktatás

A kistérségben 3 általános iskolában – 1-1- telephelyen - van kizárólag alsó tagozatos képzés, 14 telephelyen 1-8 évfolyamos általános iskolai, egy intézményben speciális gyógypedagógiai, háromban gimnáziumi, kettőben szakiskolai és egyben szakközépiskolai képzés. Az 5 kollégium Tamásiban, a két középiskolában, Simontornyán és Gyöngön található, valamint az EGYMI Göllesz Viktor Tagintézményének is van kollégiuma. A 2008/2009-es tanévtől a simontornyai Vak Bottyán ÁMK kollégiuma – az épület rossz állapota miatt – bizonytalan ideig nem üzemel, bezárt. Pályázati forrást keres az önkormányzat, hogy a kollégiumát felújíthassa. A simontornyai intézmény kimenő rendszerben még szegregáltan is oktat sajátos nevelési igényű tanulókat, de a bejövő osztályokban már integráltan tanítanak. Simontornya Város Önkormányzata 2008 nyarán társulási megállapodást kötött Pálfa és Sárszentlőrinc településekkel - amelyek a paksi kistérséghez tartoznak – óvodai és általános iskolai intézményeik közös fenntartására.

A gyöngi Tolnai Lajos Német Nemzetiségi és Kéttannyelvű Gimnáziumban integráltan – az országos átlaghoz képest magasabb arányban - oktatnak dyslexiás tanulókat is. A 2008/2009-es tanévtől a korábban önálló magyarkeszi Általános Iskola és Óvoda csatlakozott az ozorai intézményfenntartó társuláshoz, így tagintézménnyé vált. A Tamási város fenntartásában működő Vályi Péter Szakképző Iskola a 2008/2009-es tanévtől a székszárdi székhelyű Tolna Megyei Önkormányzat Szent László Szakképző Iskolája és Kollégiuma tagintézménye lett – a TISZK megalakulásával megyei fenntartásúvá vált. A 2009/2010-es tanévtől a korábban önálló hőgyézi Hunyadi János Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény a gyöngi székhelyű általános iskola tagintézménye lett, és az intézmény neve Hegyhát Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézményre változott. A 2009/10-es tanévtől a korábban önálló pincehelyi Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Óvoda

csatlakozott a simontornyai Vak Bottyán ÁMK-hoz, annak tagintézménye lett. A 2009/2010-es tanévtől a kistérségben nem működik helyi önkormányzat által önállóan fenntartott alapfokú nevelési-oktatási intézmény. A kistérségben 5 intézményi társuláson belül összesen 18 telephelyen működik általános iskola, ugyanakkor mindhárom gimnáziumban jelen van az alapfokú képzés is, mert az egyik nyolcosztályos (Tamási), a másik kettő pedig hatosztályos (Simontornya és Gyöngyös). Az 5 társult - és a megyei fenntartású - intézményben az 1-8. évfolyamon összesen 3.255 diák tanul. Kiszékelési önkormányzata 2009. július 1-jétől felmondta a társulási megállapodást a simontornyai iskolafenntartó társulással. A település óvodásai és általános iskolásai ezután is Simontornyára járnak (a település fekvése miatt nincs más alternatíva), az önkormányzatok pedig keresik az együttműködési lehetőséget a kötelező közoktatási feladat ellátására.

Gimnáziumi oktatás

A kistérségben három gimnázium található. A tamási Béri Balogh Ádám Gimnázium és Kollégium intézményegység 2008 óta a T.O.N.I tagintézménye. Párhuzamosan visz egy 9 évfolyamos, nyelvi előkészítővel kiegészített, valamint egy 5 évfolyamos, nyelvi előkészítővel kiegészített képzést.

Gyöngyösön a Tolna Megyei Önkormányzat Tolnai Lajos Német Nemzetiségi és Kéttannyelvű Gimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma 6 évfolyamos és 4 évfolyamos gimnáziumi képzést is biztosít. A nemzetiségi és kéttannyelvű tagozatai országos beiskolázásúak.

Simontornyán a Vak Bottyán Általános Művelődési Központ biztosít középiskolai ellátást, hatosztályos gimnáziumi képzési formában.

Szakiskolai ellátás

Szakiskolai oktatás a térség két intézményében folyik. Az egyik ezek közül a TMÖ Szent László Szakképző Iskolája és Kollégiumának Vályi Péter Szakképző Iskolai Tagintézménye Tamásiban, a másik pedig a Vak Bottyán ÁMK. A tamási tagintézmény 2008-ban csatlakozott a szekszárdi székhelyű TISZK-hez. A simontornyai intézmény pedig a győri székhelyű USUS OPTIMUS Szakképzés-szervezési Kiemelten Közhasznú Nonprofit Kft. – mint TISZK – tagja. Bizonyos szakmacsoportokban OKJ szakképesítést lehet szerezni a Göllesz Viktor Tagintézményben is.

A kistérségben működő oktatási intézmények	8
Gimnázium összesen	3
- Önálló fenntartású	0
- Megyei fenntartású	1
- Többcélú, közös igazgatású intézmény részeként működik	2
Szakközépiskola összesen	1
- Többcélú, közös igazgatású intézmény részeként működik	1
- Magyar fenntartású (TISZK)	1
Szakiskola összesen	2
- Többcélú, közös igazgatású intézmény részeként működik	1
- Magyar fenntartású (TISZK)	1
Társulásban fenntartott általános iskola	6
- Kizárólag általános iskolai társulás (Gyöngyös)	1
- Többcélú, közös igazgatású intézmény részeként működik	4
- Magyar fenntartású (Iregszemcse)	1

Az intézményi társulásban fenntartott iskolák és beiskolázási körzeteik

Intézmény neve	Telephelyek (ellátott települések)	Intézmény státusza	Évfolyamok száma
Tamási és Környéke Oktatási és Nevelési Intézmény (T.O.N.I.)	Tamási (Pári, Fürged)	székhely	8
	Tamási Fő Utcai T. (Pári, Fürged, Regöly)	tagiskola	8
	Regöly	tagiskola	4
	Nagykónyi (Értény, Koppányszántó)	tagiskola	8
	Szakály	tagiskola	8
Illyés Gyula Társult Általános Iskola és Óvoda Ozora	Ozora	székhely	8
	Fürged	tagiskola	4
	Magyarkeszi	tagiskola	8
Vak Bottyán Általános Művelődési Központ Simontornya	Simontornya (Kisszékely)	székhely	8
	Nagyszékely	tagiskola	4
	Tolnanémedi (Nagyszékely)	tagiskola	8
	Pálfa	tagiskola	8
	Sárszentlőrinc	tagiskola	4
	Pincehely	tagiskola	8
Deák Ferenc Általános Iskola és Óvoda Iregszemcse	Iregszemcse (Újireg, Nagyszokoly)	székhely	8
	Felsőnyék	tagiskola	8
Hegyhát Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény Gyönk	Gyönk (Belecska, Diósberény, Keszőhidegkút, Miszla, Szakadát, Szárazd, Udvari, Varsád)	székhely	8
	Högyész (Dúzs, Kalaznó, Mucsi)	tagiskola	8

Létszám adatok

Általános iskolai létszámok (2008. október 1-jei statisztika alapján)

Intézmény/tagintézmény neve	1-4. évfolyam				5-8. évfolyam			
	osztályok száma	tanulók száma	bejárók száma	SNI-sek száma	osztályok száma	tanulók száma	bejárók száma	SNI-sek száma
Tamási és Környéke Oktatási és Nevelési Intézmény (TONI) székhely intézménye Tamási	9	189	41	4	9	226	52	5
TONI Fő Utcai Tagiskolája	8	171	55	5	9	218	104	16
TONI Regölyi Tagiskolája	4	33	2	0				
TONI Szakályi Tagiskolája	4	42	0	2	4	48	0	6
TONI Nagykönyvi Tagiskolája	4	79	44	12	4	71	36	9
Illyés Gyula Társult Általános Iskola és Óvoda székhely intézménye Ozora	4	86	2	12	5	90	1	6
Illyés Gyula TÁI Fürgedi Tagintézménye	1	26	0	3				
Illyés Gyula TÁI Magyarkeszi Tagintézménye	3	53	1	2	4	65	7	1
Vak Bottyán ÁMK székhely intézménye Simontornya	7	137	30	4	6	116	25	4
Vak Bottyán ÁMK Nagyszékelyi Tagintézménye	2	19	0	1				
Vak Bottyán ÁMK Tolnanémedi Tagintézménye	2	34	0	0	4	39	12	1
Vak Bottyán ÁMK Pálfai Tagintézménye	4	72	2	7	4	76	9	2
Vak Bottyán ÁMK Sárszentlőrinci Tagintézménye	2	35	0	2				
Vörösmarty Mihály Általános Iskola Pinchehely	4	81	3	1	4	69	3	1
Deák Ferenc Általános Iskola és Óvoda székhely intézménye Iregszemcse	8	150	71	5	7	133	39	4
Deák Ferenc Általános Iskola Felsőnyéki Tagintézménye	4	45	0	1	4	42	0	1
Hegyhát Általános Iskola Székhely intézménye Gyöng	8	166	108	6	7	146	104	3
Hunyadi János Általános Iskola és AMI.(Hegyhát) Hőgyészi Tagintézménye	8	147	40	8	8	157	45	11
TMÖ Göllesz Viktor Általános Iskolája, Speciális Szakiskolája és Kollégiuma	6*	64	24	(64)	8*	98	48	(98)
Összes tanuló:	86**	1629	423	75	79**	1594	483	70

*: szegregált osztályok **: szegregált osztályok nélkül

A kistérség egészét tekintve a 165 osztályban 3061 tanuló oktatása- nevelése folyik (Göllesz V. Tagiskola nélkül). Az 1-4. évfolyamon a 86 osztályban 1565 gyermek tanul. Az alsó tagozaton az osztályok átlagléttszáma: 18,2 fő, ami a

törvényben meghatározott átlagléttség 86,6 %-a, a maximális létszám 70 %-a. Alsó tagozaton Fürgeden, Magyarakesziben, Nagyszékelyben, Tolnanémedin, Sárszentlőrincen találunk osztály összevonásokat.

Az 5-8. évfolyamon 1496 gyermek tanul. Az osztályok átlagléttszáma a felső tagozaton 19 fő, ami a törvényben meghatározott átlagléttség 82,6 %-a, a maximális létszám 63,3 %-a.

Középiskolai létszámok (2008. október 1-jén)

Intézmény/tagintézmény neve	Tanulók száma						SNI
	5-6. évf.	7-8. évf.	9-13. gimn.	9-13. szak-közép	9-13. szak-iskola	Bejár	
TONI Béri Balogh Ádám Gimn. és Kollégium intézményegysége Tamási	60	55	238			194	1
Vak Bottyán ÁMK gimnáziumi, szakiskolai intézményegysége Simontornya		54	126		90	94	14
TMÖ Szent László SZI Vályi Péter Szakképző Iskolai Tagintézménye Tamási				234	669	656	15
TMÖ Tolnai Lajos Német Nemzetiségi és Kéttannyelvű Gimnázium és Kollégium		70	225			91	75
TMÖ Göllész Viktor Általános Iskolája, Speciális Szakiskolája és Kollégiuma					71	42	71
Összes tanuló	60	179	589	234	830	1 077	176

A Béri Balogh Ádám Gimnázium 12 osztályba 353 diák jár, a nevelőtestület létszáma 36. A gyönki Tolnai Lajos Gimnáziumban, 16 osztályban 225 diák tanul, a nevelőtestület létszáma 37. Simontornyán a többcélú intézményben a nappali tagozatos gimnazisták létszáma 180 fő, a szakiskolásoké 70 fő. A Vályi Péter Szakképző tagiskola létszáma a táblázatból leolvasható.

Humánerőforrás

Intézmény neve	Felsőfokú végzettségű				Munkatársak		Technikai dolgozók	
	Magasabb vezető állású	Vezető állású	Beosztott tanár/tanító	Egyéb	Gazdálkodást segítő	Adminisztrátorok	Oktatást közvetlenül segítők	Más munkakörben foglalkoztatott
TONI székhely Tamási	2	2	37	1	5	1,5	-	6
TONI Fő Utcai Tagiskola	1	2	33	1	-	1	-	4
TONI Regölyi Tagiskola	-	1	5	-	-	-	-	-
TONI Szakályi Tagiskola	-	1	10	-	-	-	-	2
TONI Nagykónyi Tagi.	-	1	13	2	-	-	-	2
Hegyhát Ált. Iskola Gyöng	2	1	24	4	-	1	-	11
Hunyadi János Ált. Isk. (Hegyhát Ált. Isk. Hógyész)	0	1	26	-	5	1	-	11
Illyés Gy. Társult AI Ozora	3	-	18	-	2	1	-	-
Illyés Gy. Magyarkeszi	-	1	8	10	1	1	1	-
Illyés Gy. Fürged	-	-	2	-	-	-	-	-
Deák F. Ál. Iregszemcse	1	1	26	-	3	1	-	6
Deák F. Ál. Felsőnyék	-	1	9	-	-	-	-	3
Vak Bottyán ÁMK Simontornya	3	1	45	8	2	3	1	25
Vak Bottyán Tolnanémedi	-	1	10	-	-	0,5	-	2,5
Vak Bottyán Nagyszékely	-	1	1	-	-	-	-	-
Vak Bottyán Pálfa	-	1	14	-	-	1	-	-
Vak Bottyán Sárszentlőrinc	-	1	7	-	-	-	-	1
Vak Bottyán Pincehely	-	1	11	-	-	1	-	5,5

4.5.3 Célok, feladatok - fejlesztési elképzelések, tervek a kistérségben

A kistérség stratégiai céljai

A kistérség települései igyekeznek fenntartani az alapfokú nevelési-oktatási intézményeiket, egyrészt, mert jogszabályi kötelezettség írja elő, másrészt, mert a település hagyományai és kulturális értékei között az iskola fontos szerepet tölt be.

Jól körvonalazódik, hogy az iskolák mérete és a gyereklétszámok fontos szerepet kapnak majd a térség oktatáspolitikájának átalakításában. Az intézmények finanszírozhatóságának kényszere miatt 2009. év közepére kialakultak az intézményfenntartó társulások. Ezek kialakításában egy-egy esetben nem a racionalitás, hanem az érzelmek motiválták a döntéshozókat. (pl. Magyarkeszi és Fürged Ozorához csatlakozása). Rövidtávon várható, hogy a miszlai önkormányzat az alacsony gyermeklétszám miatt csatlakozni fog intézményfenntartó társuláshoz. A következő években nagy mozgás már nem várható, esetleg társulások közötti „átjárások” lehetségesek.

Az alkalmazkodási folyamat végeredményeként kialakulhat a kistérség optimális méretű, a jelenleginél hatékonyabb közoktatási szolgáltatása. Az átalakulás érinteni fogja a teljes intézményhálózatot, az intézmények közötti együttműködési formákat, a jelenleginél rugalmasabb struktúrák megjelenését segítheti elő (utazó gyógypedagógusokkal ellátott szakszolgálati feladatok, „áttanítással” a szakos ellátottság biztosítása, szakszolgálati feladatok kistérségi szintű megszervezése stb.)

Olyan együttműködéseknek és társulásoknak kell létrejönnie, amelyek képesek biztosítani, hogy a kistérség mind a 32 településén lakók hozzájuthassanak a színvonalas óvodai és általános iskolai ellátáshoz, amely intézményi struktúra az elérhető legmagasabb szintű pedagógiai szolgáltatásokat nyújtja az ott élőknek.

Tekintve, hogy a kistérség településein különösen sok a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek/tanuló, ezért az esélyegyenlőség biztosítása kiemelt jelentőségű az átalakulási folyamatokban.

Alapvető stratégiai célok

- Valamennyi kisgyermek lehetőleg a lakóhelyén jusson hozzá az óvodai nevelés lehetőségéhez egészen az iskolába lépés időpontjáig. Fontos, hogy valamennyi roma származású és halmozottan hátrányos gyermek tudjon élni ezzel a lehetőséggel.
- Az óvodába lépés a lehető legkorábbi időpontban történjen meg a hátrányos helyzetű gyermekeknél.
- Az anyák munkavállalását megkönnyítheti a bölcsőde-óvoda kialakítása azokon a nagyobb településeken, ahol erre igény mutatkozik.
- Az oktatási infrastruktúra jelentős javítására van szükség, a színvonalas oktatás feltételeit valamennyi települési tagiskolában biztosítani kell.
- A szakképzés tekintetében a képzési kínálatot a valós munkaerő-piaci igényekhez kell igazítani, valamint meg kell tartanunk azt a

pozícionkat, amelyet a kistérségben a szakképzésben elértünk. (a TISZK megalakulása során megfelelő súllyal kell megjelenie a kistérség szakképzésének abban a struktúrában, amely összehangolja a regionális szakképzést)

- Speciális programokkal kell megcélozni a roma és hátrányos helyzetű tanulókat annak érdekében, hogy az iskolarendszerben eljussanak a képességeiknek legjobban megfelelő képzettségi szintre. (Útravaló ösztöndíj program, IPR program kiépítése stb.)
- Az egész életen át tartó tanulás feltételeinek legjobban megfelelő kompetencia alapú oktatási programok alkalmazása, elterjesztése. (TÁMOP 3.1.4.)
- Hatékony és színvonalas szak- és szakmai szolgáltató rendszerek kialakítása kistérségi szinten, amelyek szervezetten beépülnek a régiós és országos szolgáltatói hálózatba.

Óvodafejlesztés

Lehetőség szerint a kisgyermek lakóhelyén kell biztosítani az óvodai ellátást. Különösen fontos, hogy a roma és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek esetében a szolgáltatás minél fiatalabb korban elérhető legyen. A bölcsőde-óvoda létrehozása lehetőséget teremt a kistelepüléseknek, hogy az anyák visszatérjenek a munkaerőpiacra, gyermeküket biztonságban tudhassák. A jogszabály adta lehetőséget ki kell használnia a nagyobb településeknek a jövőben.

Alapfokú oktatási intézmények integrációja

A kistérség 5 településén (székhelyén) létrejöttek a mikro-térségi oktatási központok, amelyek társulási megállapodás alapján közösen fenntartott, tagiskolákkal rendelkező, egységes pedagógiai program alapján működő iskolaközpontokká váltak.

12 évfolyamos iskolahálózat kialakítása

A négy mikrotérségből háromban van lehetőség az egységes, 12 évfolyamos iskola működtetésére, miután Tamásiban, Simontornyán és Gyönkön működik középiskola. Ezek a központok megfelelnek a kötelező felvételt biztosító iskolák modelljeinek is. Jelenleg Tamásiban és Simontornyán a középiskolák már egy közös igazgatású közoktatási intézmény részei, de nem egységes, csak összetett iskolák. A Vályi Péter Szakképző Iskolai Tagintézmény és a gyönki Tolnai Lajos Gimnázium megyei fenntartású.

Nemzetiségi és etnikai kisebbségi oktatás

A kistérségben elsősorban a német nemzetiségi nyelvoktatásnak van hagyománya, de miután jelentős a roma tanulók aránya, ezért a roma kisebbség kétnyelvű képzése megoldandó feladat lehet. Nem készült igényfelmérés egyik településen sem, hogy a roma lakosság körében van-e igény a cigány nyelv (beás, lovári) oktatására, vagy elég az etnikai kisebbségi oktatás magyar nyelven.

A bejáró tanulók biztonságos közlekedésének biztosítása

A kistérség településszerkezetéhez igazodó iskolabusz hálózat kialakítása, vagy iskolabusz szolgáltatás vásárlása a cél. Iskolabuszokon felnőtt kísérőről gondoskodni kell. A buszok menetrendjének kialakításakor figyelemmel kell lenni a tanítás kezdő és befejező időpontjára.

Az óvoda és iskolaépületek kialakításával és az infrastrukturális fejlesztésekkel külön fejezet foglalkozik.

Kistérségi foglalkoztatási és helyettesítési rendszer kialakítása

Az oktatási intézmények humánerőforrás-szervezési feladatait intézményi társulások szintjén kell összehangolni. A helyettesítéseket, illetve az alacsony óraszámú, vagy adott tagintézményben hiányzó szaktanárokat utazó pedagógus hálózat kialakításával célszerű megoldani.

A települési és kistérségi közoktatás-irányításban résztvevők képzése, továbbképzése

A közoktatási intézmények társulásainak székhelyén – az önkormányzatok mellett – szükséges oktatással foglalkozó szakember alkalmazása, aki nemcsak az intézmény megsegítésében, de a fenntartói ellenőrzésében is részt vehet. A közoktatás-irányítási szakemberek képzését regionális illetve kistérségi szinten kell koordinálni, biztosítva a mindenkori legmagasabb felkészültséget az adott feladatkör ellátására.

Az intézményrendszer működtetésével, fenntartásával, fejlesztésével és átszervezésével összefüggő elképzelések

Tamási mikro-térség

Fürged A településen óvodai ellátás van 45 gyermekkel, a várható létszám az elkövetkezendő esztendőkből még egy kissé növekszik is. Az általános iskolai felső tagozatosok 1988 óta Tamásiba járnak, az alsó tagozat létszáma 26, ők összevont osztályban, helyben tanulnak. Jelenleg 48 diák jár be a tamási általános iskolába, valamennyien volánbusszal. Az alsó tagozat az ozorai székhelyű Illyés Gyula Társult Általános Iskola és Óvoda tagintézménye. A felső tagozatosok a tamási TONI intézményébe járnak.

Tamási 2008. július 1-jén megalakult a Tamási és Környéke Oktatási és Nevelési Intézmény (TONI), amely óvodai-, általános iskolai, gimnázium és kollégiumi, alapfokú művészetoktatási és pedagógiai szakszolgálati intézményegységeket foglal magába. Az intézményi társulást 9 önkormányzat tartja fent: Tamási, Regöly, Fürged, Pári, Értény, Koppányszántó, Nagykönyi, Szakály, Simontornya. Tamásiban 2 általános iskolai telephely működik. 2009-ben megkezdődött a székhely általános iskola teljes felújítása, bővítése, amely helyet ad valamennyi általános iskolás korú tanulónak, valamint a művészetoktatási intézményegységnek. 2008-ban a korábban városi fenntartásban működött Vályi Péter Szakképző Iskola a szekszárdi székhelyű Szent László TISZK-hez csatlakozott, megyei fenntartásúvá vált. A

településen működik a Waldorf Alapítványi Óvoda 1 csoporttal, 25 fővel. A létszám egyharmada tamási, kétharmada vidéki gyermek.

Értény Az óvoda felújítása és bővítése várhatóan 2009-ben befejeződik. A 2 csoporttal működő óvodában minden igényt ki tudnak elégíteni, így a létszám nőni fog. Az általános iskolások a Nagykónyi tagiskolába járnak.

Koppányszántó A településen tagóvoda működik, egyetlen csoporttal, amely a következő években sem lesz nagyobb létszámú.

Szakály A Szakályi tagóvodára a következő években, a fokozatosan csökkenő gyereklétszám lesz jellemző. Az általános iskolai tagintézmény jelenleg 8 évfolyammal működik (90 fő), de a csökkenés miatt a felső tagozat átszervezését végig kell gondolni.

Pári Páriban egy óvodai csoport működik 21 fővel, csökkenő gyereklétszámra lehet számítani.

Regöly Regölyben az óvoda 25 gyermeket nevel két csoportban. A születésszám az utóbbi 5 évben stagnál, a csoportszám csökkentést az ellátotti létszámhoz kell majd igazítani. Az általános iskolai tagintézmény a 2008/2009-es tanévtől csak alsó tagozattal működik, a felsősök Tamásiba járnak. Az alsó tagozat 4 évfolyamán 33-an tanulnak, az osztályösszevonás lehetőségét veti ez fel.

Nagykónyi A Nagykónyi tagóvoda 2 csoportjába 31 gyerek jár. A tagiskolába 150 diák jár. Az iskolát a 2006/2007-es tanévben korszerűen felújították, berendezése modern, de a HH/HHH-s és SNI-s arány miatt szegregált intézménynek tekinthető. A beiskolázási körzetben (Nagykónyi, Értény, Koppányszántó) magas a roma lakosság aránya, számuk nő.

Iregszemcsei mikro-térség

Felsőnyék A településen tagiskola és tagóvoda is működik. Az óvodába 40 gyerek jár 2 csoportba. A tagiskola 8 évfolyamán 87 diák tanul.

Magyarkeszi A település az iregyszemcsei mikrotérséghez tartozik, de nem ebben a mikrotérségben van az intézmények székhelye. 2008-ban az önkormányzat Ozorával (simontornyai mikrotérség) kötött intézményfenntartó társulást. Az óvoda 2 csoportjába 54 gyerek jár, a létszám csökkent. A tagiskola 8 évfolyamán 118 diák tanul.

Nagyszokoly Nagyszokolyon csak tagóvoda működik 28 fővel, az általános iskolások Iregszemcsére járnak.

Iregszemcse A székhely általános iskolában 283 tanulóval foglalkoznak, az óvoda létszáma 105 fő. Magas a bejárók száma: Nagyszokolyból és Újiregből fogadja a tanulókat. Iregszemcsén található a 2009 nyarán tagintézménnyé vált TMÖ EGYMI Göllesz Viktor tagintézménye, kizárólag sajátos nevelési igényű gyermekeket oktatnak.

Újireg A településen tagóvoda működik, egy csoporttal és 11 gyerekkel. Az iskolások Iregszemcsére járnak iskolabusszal.

Gyönk – Hőgyészi mikro-térség

Belecska A faluban tagóvoda működik egy csoporttal, a gyermekek száma 19 fő. Az intézmény a gyönki székhelyű Szivárvány Óvodához tartozik. Az általános iskolások naponta ingáznak Gyönkre.

Udvari A faluban tagóvoda működik egy csoporttal, a létszám 17 fő. Az intézmény a diósberényi székhelyű Napraforgó Óvoda része.

Gyönk Gyönkön a Szivárvány Óvoda – Regenbogen Kindergarten 64 gyerekkel foglalkozik 3 csoportban. Német nemzetiségi csoportban nevelik a kicsiket. Az általános iskolát 2009. augusztus 1-jétől 13 önkormányzat tartja fent társulásban. A gyönki székhelyre járnak be tanulók a következő településekről: Gyönk, Belecska, Diósberény, Keszőhidegkút, Miszla, Szakadát, Szárazd, Udvari, Varsád. A tanulólétszám 312. A székhely intézmény német nemzetiségi nyelvoktatást folytat. 2009. augusztus 1-jétől bővült a társulás a hőgyészi általános iskolai tagintézménnyel. A TMÖ Tolnai Lajos Gimnáziumába 295 diák jár, az intézmény megyei fenntartású, német nemzetiségi és kéttannyelvű képzést nyújt. A hatosztályos gimnáziumi képzésben speciálisan dyslexiás tanulókkal is foglalkoznak.

Hőgyész A hőgyészi tagóvodába 131 gyermek van 6 csoportban. Az általános iskola 2009-ben vált tagintézménnyé. Ide Kalaznóról, Mucsiból és Dúzsról járnak be diákok. Az intézmény létszáma 304 fő. Német nemzetiségi nyelvoktatást folytatnak.

Diósberény A faluban a Napraforgó Óvoda – Kindergarten székhely intézménye található 20 fővel. Szakadátról és Szárazdról naponta szállítják be a gyerekeket.

Varsád A faluban tagóvoda működik, a gyermekek száma 19.

Miszla Az 1 csoportos óvodáját 10 fővel az önkormányzat önállóan tartja fent. 2009-ben voltak tárgyalások a diósberényi óvodatársuláshoz történő csatlakozásról, de ezek megszakadtak. Rövidesen finanszírozhatatlanná válik az óvoda, így további egyeztetések szükségesek ez ügyben.

Mucsi A faluban tagóvoda működik egy csoporttal, 20 fővel

Dúzson, Kalaznón, Keszőhidegkúton, Szakadáton és Szárazdon nem működik közoktatási intézmény

Simontornyai mikrotérség

Ozora A település Fürged Községgel kötött társulási megállapodást óvodára és a fürgedi alsó tagozatos általános iskolára, valamint Magyarkeszi önkormányzatával az óvodai és általános iskolai feladatra. Az óvodában 3 csoportba 67 gyermek jár. Az általános iskolában 176 tanulókat oktatnak. Az iskola épületét korszerűen felújították.

Tolnanémedi A településen tagóvoda működik 2 csoporttal, 29 fővel. A tagiskola 8 évfolyamán az alsó tagozaton összevont 2 osztályban foglalkoznak a diákokkal. A felső tagozaton nagyon alacsony az évfolyamonkénti létszám. A tagiskolába 73 fő jár összesen. A létszám csökkenés miatt a felső tagozat további működtetését újra kell gondolni.

Simontornya A település a székhelye az intézményi társulásnak. 2008-ban ÁMK-vá alakult. Alapító okirata szerint óvodát, általános iskolát, gimnáziumot, kollégiumot, szakiskolát és sportcsarnokot működtet.

Az intézményt 2009. július 1-jétől Simontornya, Tolnanémedi, Nagyszékely, Pincehely, Sárszentlőrinc és Pálfa községek önkormányzatai tartják fent. Utóbbi két település a paksi kistérséghez tartozik. Kiszékely település 2009-ben felmondta a társulási megállapodást. Az óvodába 118 gyerek jár a 6 csoportba, de ide járnak a Kiszékelyi óvodások is. Az általános iskolai létszám: 253 fő, a középiskolai létszám 216 fő (gimnázium 126, szakiskola 90). A kollégiumot – műszaki állapota miatt – bezárták.

Pincehely A település óvodája és általános iskolája 2009. július 1-jén csatlakozott Simontornyához, ezzel tagintézménnyé váltak. A tagóvoda 3 csoportjába 65 gyermek jár, a tagiskola létszáma 150 fő.

Nagyszékely A tagóvodája 14 fős, a tagiskola alsó tagozatán 2 csoportba összevontan 19 főt tanítanak. A felső tagozatosok Tolnanémedibe járnak.

A 4.5 fejezet a Tamási és Simontornya Kistérségi Közoktatási Intézkedési Terv c. KKFT felhasználásával készült

5. Szakszolgálati feladatellátás

A helyi önkormányzatok feladat ellátási kötelezettségéhez tartozik a közoktatási törvény 86.§. 1. bekezdése szerint azon sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók ellátása, akik a többi gyermekekkel, tanulóval együtt nevelhetők, a megyei önkormányzat ellátási kötelezettségéhez tartozik viszont azon sajátos nevelési igényű tanulók, gyermekek óvodai, iskolai, és kollégiumi ellátása, akik a többi gyermekkel, tanulóval nem foglalkoztathatók együtt (Kt. 87. §. 1. e.). A sajátos nevelési igényt, valamint azt, hogy a gyermek, tanuló a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető-e vagy sem, a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottság állapítja meg, amely a Kt. 87. § 1. bekezdés szerint szintén a megyei önkormányzat feladata. A pedagógiai szakszolgálati feladatok közül a tanulási képességet vizsgáló szakértői bizottság működtetésén kívül a megyei önkormányzat köteles gondoskodni még a gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés gondozás megszervezéséről, valamint a konduktív pedagógiai ellátásról.

A Kt. 34. § további pedagógiai szakszolgálati feladatai közül a továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás, a logopédiai szolgáltatás, a gyógytestnevelés és a nevelési tanácsadás azon feladatok közé tartozik, amelyet vállalt feladatként végezhetnek a helyi önkormányzatok, kistérségi társulások. E feladatokról csak akkor szükséges a megyei önkormányzatnak gondoskodnia, ha az előbbiek nem tudják felvállalni annak működtetését.

A helyi önkormányzatokról szóló 1990 évi LXV. Tv. 41.§. (1) bekezdése, a települési önkormányzatok kistérségi társulásáról szóló 2004. évi CVII. törvény 3. § (2) bekezdés a) pontja, valamint az ezek alapján létrejött kistérségi társulási megállapodások értelmében a többcélú kistérségi társulások részt vesznek a Társulás által vállalt, az 1993. évi LXXIX. törvény 34-35. §-ában szabályozott pedagógiai szakszolgálati feladatok: gyógypedagógia tanácsadás, korai fejlesztés, gondozás, nevelési tanácsadás, logopédiai ellátás, gyógytestnevelés feladatok társulási megvalósításában. A társulási tanácsnak a társulási megállapodásban kellett rögzítenie 2004-ben, hogy a fent felsorolt feladatok közül melyek azok, amelyet a Társulás felvállal (kettő feladat felvállalása kötelező). A társulási megállapodásban később (2005-ben) azt is szükséges volt rögzíteni (2005. évi normatív működési támogatásáról szóló 5/2005.(I.19.) kormányrendeletet, valamint a többcélú kistérségi társulások megalakulásának 2005. évi ösztönzéséről és modellkísérletek támogatásáról szóló 36/2005.(III.1.) kormányrendelet), hogy milyen módon kívánják a feladatot ellátni (intézményműködtetés, közös foglalkoztatás, megállapodás megyei önkormányzattal, szervezés stb.) a kistérségben.

A pedagógiai szakszolgálati feladatok közül a többcélú kistérségi társulásnak tehát kettő feladat ellátásáról szükséges gondoskodnia. Ezt a két feladatot a térség, az igények és az erőforrások alapján maga választja meg, és szervezéssel vagy intézményfenntartással gondoskodik annak ellátásáról. E két feladat felvállalása nem jelent intézményműködtetési kötelezettséget, vállalhatják a kistérségek e feladatok szervezését úgy is, hogy más, erre

alapított szolgáltatóval (akár megyei fenntartású intézménnyel) szerződést kötnek, vagy utazó szakembereket foglalkoztatnak.

Emiatt folyamatosan átalakult a pedagógiai szakszolgálat területi ellátása.

A 4. fejezethez hasonlóan a **szakszolgálati feladatellátást** is kistérségi bontásban mutatjuk be.

Bonyhádi Kistérség

A korábban, 2005-ben elfogadott intézkedési terv szakszolgálati feladatellátás tekintetében a

- gyógypedagógiai tanácsadást, korai fejlesztés és gondozást,
- logopédiai ellátást,
- fejlesztési felkészítést,
- gyógytestnevelést,
- iskolapszichológiai feladatokat (2009-től)

vállalta fel, mint kistérségi feladatot.

Az öt feladat közül kettő a Bonyhád városi intézmények által, három pedig a megyei pedagógiai szakszolgálat által szerződés alapján valósul meg. Bonyhádön a **logopédia és a gyógytestnevelés** ellátott, mértéke és lefedettsége teljes, a többi intézményben az ellátás és a lefedettség változó mértékű.

Ellátott intézmények:

Óvodák - Mucsfa, Izmény, Mórág, Györe, Nagymányok, Váralja, Cikó, Mőcsény, Kisdorog, Lengyel, Bonyhád.

Iskolák - Mórág, Bátaapáti, Bonyhád, Nagymányok, Györe, Cikó, Mőcsény. Tevel szakszolgálati mikroközpont, ellátja Lengyel, Závod, Aparhant gyermekeit. Kakasd a feladatait önállóan látja el. Mórág Bátaapátiban látja el a feladatokat. A *települések számát* tekintve a lefedettség óvodák esetében 75%-os, iskoláknál 64%-os. A szakemberek városi intézményi alkalmazottak. A finanszírozás vegyes, döntően városi, de jelen van a kistérségi forrás is.

A **nevelési tanácsadás** megyei feladatellátásban valósul meg az alábbiak szerint:

- 2006-ban igénybe vevők száma (diagnosztikán 1-5 alkalmas megjelenés): 187 fő, óvodás, iskolás együttesen,
- több mint 5 alkalommal megjelenők, terápián résztvevők száma: 64 fő óvodás, iskolás,
- pszichoterápiás gondozás a megyei Nevelési Tanácsadó ellátásában 26 gyerek esetében történt;
- a megyei feladatellátású korai fejlesztésben 16 gyerek részesült.

A városi **Gyermekjóléti Szolgálat** pszichológusa által ellátott önkéntes gondozási esetek száma 20, szülők által küldött tanulóké 18, az intézmények 20 tanuló esetén kértek vizsgálatot, a jelzőrendszer által 88, a hatóság felkérésére 7 fő jelent meg a vizsgálatokon.

Dombóvári Kistérség

A dombóvári kistérségben a **pedagógiai szakszolgáltatásokat** döntő részben a kistérségi társulás szervezi és finanszírozza. A szakszolgálati

feladatok tényleges ellátását két megyei önkormányzati intézmény, két dombóvári önkormányzati intézmény és a kistérségi társulás intézménye végzi. Ezek közül a két dombóvári fenntartású intézmény tevékenységét a város finanszírozza, a többit a kistérségi társulás.

A **gyógytestnevelést** a szakszolgálat a kistérség valamennyi önálló intézménnyel rendelkező településén (Dombóváron, Döbröközön, Gyulajon, Kaposszekcsón, Kocsolán, Kurdon, Szakcsón), valamint a tagintézmény Attalában és Dalmandon biztosítja az általános iskolai tanulóknak. Három tanév feladatellátásából megállapíthatjuk, hogy míg Dombóváron a tanulók 10%-a veszi igénybe a szolgáltatást, addig a városkörnyéki települések tanulóinak 20 %-a.

A **logopédiai ellátást** az óvodák és az általános iskolák körében egyaránt vizsgálhatjuk. Az alábbi településeken helyben biztosított a logopédiai ellátás az óvodások részére, és ahol iskola is van, ott az iskolásoknak is: Attala, Csikóstóttós, Dalmand, Dombóvár, Döbrököz, Gyulaj, Kapospula, Kaposszekcsó, Kocsola, Kurd. A szakcsi gyermekek ellátása Kocsolán történik, mivel Szakcsón nincsenek meg a szükséges tárgyi feltételek. A 2007/2008-as tanévre sikerült a személyi feltételeket úgy biztosítani, hogy a teljes lefedettség mellett ma már kisebb gyermekcsoportokkal kell foglalkozniuk a logopédusoknak. Ez már nagyban segíti a minőségi munkavégzést. Az általános iskolákban a jelen tanévre sikerült biztosítani valamennyi rászoruló tanuló logopédiai ellátását.

A **nevelési tanácsadó** működése az óvodákban és az iskolákban egyaránt a dombóvári gyermekek ellátásának túlsúlyát mutatja. Míg az óvodákban a nagycsoportosok és a középső csoportosok szűrése, az általános iskolákban az első osztályosok csoportos szűrése minden dombóvári gyermek számára biztosított, addig a városkörnyéki gyermekek ellátása esetleges. A terápiás fejlesztés már közel azonos arányban valósul meg a dombóvári és a városkörnyéki tanulók körében.

A **korai gondozást** a Reménység Napközi Otthon telephelyén (Dombóváron) látják el a szakemberek. A fejlesztő felkészítés is ugyanott történik egy csoportban.

Paksi Kistérség

A paksi kistérség a többcélú kistérség megalakulásával a pedagógiai szakszolgálat és pedagógiai szakmai szolgáltatás feladatai közül a következőket vállalta fel:

• <i>Nevelési tanácsadás</i>	A kistérség valamennyi közoktatási intézménye számára biztosított szolgáltatás
• <i>Gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás</i>	
• <i>Tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs tevékenység</i>	
• <i>Utazó szakemberhálózat működtetése logopédiai, korai fejlesztési területen</i>	
• <i>Logopédiai ellátás</i>	
• <i>Fejlesztő felkészítés</i>	
• <i>Továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás</i>	

• <i>Konduktív pedagógiai ellátás</i>	
• <i>Gyógytestnevelés</i>	
• <i>Pedagógiai szakmai szolgáltatás: szaktanácsadás; pedagógiai tájékoztatás, igazgatási, pedagógiai szolgáltatás; pedagógusok képzésének és önképzésének segítése, szervezése; tanuló tájékoztató, tanácsadó szolgálat.</i>	

A társulási megállapodás alapján a Paksi Többcélú Kistérségi Társulás a feladatot a **Paks Térségi Pedagógiai Szolgáltató Központ** intézménnyel kötött megállapodásban látja el.

A **Paks Térségi Pedagógiai Szolgáltató Központ** alaptevékenysége keretében végezhető feladatai:

Pedagógiai szakszolgálat

Nevelési tanácsadás, gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás, fejlesztő felkészítés, tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs tevékenység, logopédiai ellátás, továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás; konduktív pedagógiai ellátás, gyógytestnevelés

Pedagógiai szakmai szolgáltatás

Szaktanácsadás; pedagógiai tájékoztatás; igazgatási, pedagógiai szolgáltatás; pedagógusok képzésének, továbbképzésének és önképzésének segítése, szervezése; tanuló tájékoztató, tanácsadó szolgálat.

A **Paks Térségi Pedagógiai Szolgáltató Központ** a feladatait a térségben a következőképpen valósítja meg:

- A csoportos szűrővizsgálatokat a helyszínen végzi.
- Tanácsadást nyújt adott intézményben a pedagógusoknak, szükség esetén a szülőknek a gyermek, tanuló egyéni fejlesztéséhez.
- Továbbképzéseket szervez az érintett intézmények pedagógusainak a gyermekek, tanulók hatékony fejlesztése érdekében.
- Utazó pedagógusok közreműködésével elvégzi a rehabilitációs fejlesztéseket az intézményekben, valamint a korai fejlesztésben és fejlesztő felkészítésben részt vevő gyermekek (azon gyermekek fejlesztése, aki fogyatékossága miatt intézményes nevelést nem tudja igénybe venni) fejlesztését.

A szakszolgálati fejlesztések személyi és tárgyi feltételei elsősorban a bázis intézményben adottak, ezért a differenciál-diagnózist adó munka (szakvélemények, szakértői vélemények elkészítését megelőző vizsgálatok), a súlyosabb esetek terápiás ellátása, valamint a pszichoterápiás munka itt történik.

Szekszárdi Kistérség

A szakszolgálati feladatellátásban a kistérség intézményeinek első számú partnere a Szekszárd Megyei Jogú Város fenntartásában működő **Nevelési**

Tanácsadó, amely tevékenységével folyamatosan jelen van a kistérség csaknem valamennyi intézményében. A szakszolgálati ellátás helyben való biztosításáért saját pedagógusai szakirányú képzésének támogatásával, saját szakemberek alkalmazásával az iskolák maguk is sokat tettek az elmúlt években. Főként a nagy tanulólétszámú városi iskolákban jelentek meg saját foglalkoztatású fejlesztőpedagógusok, logopédusok, gyógytestnevelő képesítésű testnevelők. Jelenleg 9 iskola alkalmaz fejlesztőpedagógust, 6 iskola logopédust, és 5 iskola gyógytestnevelőt. A felsorolt feladat-ellátási formákkal a szakszolgálati feladatellátás összességében az érintett tanulók majdnem 100 %-a számára egyenletesen biztosított. Az ellátásban a legnagyobb igény a logopédiai szakellátás iránt mutatkozik, ez a tanulóknak közel 10 %-át érinti. Ellátási hiányt két kistérségi település (Fácánkert és Medina), részbeni ellátási hiányt pedig Decs iskolája jelzett. A probléma összesen 30-40 tanulót érint a kistérségben. A szakszolgálati ellátás iránti igények tekintetében a második helyen a gyógytestnevelés áll, ez az ellátás a tanulók 6,8 %-át érinti. Ellátási hiányt négy település (Fácánkert, Kölesd, Medina és Szedres) jelzett, a hiány mindösszesen néhány (10 fő körüli) tanulót érint. A nevelési tanácsadás a kistérségben megnyugtatóan biztosított minden intézményben; a feladat megoldatlanságát csupán két, kis tanulólétszámú alapítványi iskola jelezte.

A 2007-ben bekövetkező jogszabályi módosítások új alapokra helyezték a sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók ellátását. 2007. december 31-ig a szakértői és rehabilitációs bizottságok megvizsgálták minden olyan gyermeket, akinek a sajátos nevelési igényét a pszichés fejlődési zavar miatt állapították meg. Az eljárás során dőlt el, hogy a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének zavara

- organikus okra visszavezethető, ill.
- vissza nem vezethető

Az organikus ok miatt bekövetkezett sajátos nevelési igény megállapítása után a tanuló rehabilitációs foglalkozásokra jogosult a gyógypedagógiai nevelés keretében. A nem organikus ok miatt bekövetkezett sajátos nevelési igény megállapítása után a tanuló fejlesztő foglalkozásokra jogosult a nevelési tanácsadó irányítása alatt. Ez azt jelenti, hogy a fejlesztés helyben folyik, de a nevelési tanácsadó felügyeli a fejlesztés folyamatát, segítséget ad, ellenőriz. Valószínűsíthető, hogy a sajátos nevelési igényű tanulók többsége a "nem organikus ok" kategóriába kerül. Célszerű tehát továbbra is fenntartani a Szekszárd várossal kötött megállapodást a nevelési tanácsadó működéséről. Az **egységes pedagógiai szakszolgálatként** működő intézmény az alábbi feladatokat látja el jelenleg a kistérségben:

- nevelési tanácsadás
- logopédiai fejlesztés

A Nevelési Tanácsadótól jelentős szakmai segítséget kapnak a kistérség intézményei nemcsak a feladatellátásban, hanem a sajátos nevelésű tanulók integrációját felvállaló intézmények fejlesztő munkát végző pedagógusainak folyamatos szakmai képzésében, tanácsokkal való ellátásában is. A tanulási képességek vizsgálatát, a konduktív pedagógiai ellátást, a pályaválasztási tanácsadás alapjait a megyei szinten működő tanulási képességet vizsgáló szakértői bizottság, valamint a pedagógia szakszolgálat közreműködésével biztosítják.

Tamási Kistérség

Logopédiai ellátás

A Tamási és Környéke Oktatási és Nevelési Intézményben egységes pedagógiai szakszolgálat működik 5 főállású gyógypedagógussal és 3 gyógytestnevelővel. A simontornyai Vak Bottyán ÁMK-ban 1 logopédus-gyógypedagógus és 2 gyógytestnevelő tanár végzi a szakszolgálati feladatokat. A Tamási-Simontornyai Többcélú Kistérségi Társulás és a tamási TONI között logopédia és gyógytestnevelés feladatellátás tárgyában született magállapodás, ennek keretében – megbízási szerződéssel - 8 fő végzi a kistérségben a logopédiai és gyógytestnevelés foglalkozásokat az egyes ellátatlan tagintézményekben. A szakszolgálati ellátást mindenki a saját közoktatási intézményében kapja meg az utazó gyógypedagógusok, gyógytestnevelők révén.

Nevelési tanácsadó

A kistérségben Tamásiban működik a megyei önkormányzat fenntartásában nevelési tanácsadó. 2009. július 1-jétől az intézmény szervezeti átalakuláson ment keresztül. Létrejött az Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény (EGYMI), amely a Nevelési Tanácsadó Tagintézménye (Tamási) mellett az iregszemcsei Göllesz Viktor Tagintézménnyel bővül. A nevelési tanácsadó tevékenységi köre: pszichológiai diagnosztizálás, pszichológiai tanácsadás, pszichológiai terápia, pedagógiai diagnosztizálás, pedagógiai korrekció, pedagógiai fejlesztés, családgondozás, mentálhigiénés tevékenység, önképzés és továbbképzés.

A Tamási-Simontornyai Többcélú Kistérségi Társulás pályázatot nyújtott be iskolapszichológus alkalmazására 2009/2010-es tanévtől a kistérségben. Az iskolapszichológus foglalkoztatására a kistérségi társulás a megyei önkormányzattal kötött megállapodást, így a feladatot a Nevelési Tanácsadó Tagintézményben alkalmazott pszichológus látja el.

Fő feladatok prioritás szerint:

- A beilleszkedési, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő gyermekek preventív szűrése.
- Fejlettségi vizsgálattal a differenciált beiskolázás segítése.
- A tanulási képességeket előrejelző pszichikus funkciók csoportos szűrése.
- A magatartási és beilleszkedési nehézségben szenvedő gyermekek problémáinak feltárása.
- A személyiséget súlyosan érintő zavarok pszichológiai vizsgálata.
- A részképesség-gyenge gyerekek preventív és korrekciós terápiája.
- A személyiség és magatartás problémás gyerekek pszichológiai, pedagógiai terápiája.
- A problémás gyerekek szüleinek pszichológiai, pedagógiai tanácsadás, családterápia.
- Óvodapedagógusok, pedagógusok tevékenységének módszertani, szakmai segítése az átlagtól eltérő személyiségfejlődésű gyerekek egyénre szóló nevelésében, oktatásában.

A nevelési tanácsadás szerepe és jelentősége a kistérségi közoktatási feladatellátásban az elmúlt években jelentősen nőtt. A közoktatásról szóló törvénymódosító rendelkezéseinek hatályba lépése óta a szakszolgálat szerepét és jelentőségét megnövelte az a tény, hogy a szakértői javaslatoknak költségvetési kihatásai vannak (pl.: kiegészítő normatív költségvetési hozzájárulások igénylése stb.).

A munkát úgy kell megszervezni, hogy a szolgáltatás lefedje valamennyi kistérségi település óvodáját, iskoláját. A többszörösére nőtt feladatokat azonban nem követte a személyi feltételek bővítése. Jelen pillanatban az esetszám növelése csak a minőségi munka súlyos rovására történhetne.

Jelenleg a kistérség szinte valamennyi településén végez szűréseket a Nevelési Tanácsadó. Előzetes egyeztetés alapján helyszíni vizsgálatokat is biztosít. Tevékenységük kiterjed a pszichológiai – pedagógiai gondozásra is.

6. Pedagógiai szakmai szolgáltatás

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 36. § szerint

(1) A közoktatási intézmények és fenntartóik, valamint a pedagógusok munkáját, továbbá a tanulói érdekvédelemmel összefüggő tevékenységet pedagógiai-szakmai szolgáltatások segítik.

(2) Pedagógiai-szakmai szolgáltatás

a) a pedagógiai értékelés, melynek feladata mérni és értékelni a nevelési-oktatási intézményben végzett nevelő- és oktatómunka eredményességét, és segíteni a helyi, a térségi és az országos közoktatási feladatellátás szervezését;

b) a szaktanácsadás, amelynek feladata az oktatási, pedagógiai módszerek megismertetése és terjesztése;

c) a pedagógiai tájékoztatás, amelynek feladata a szakmai információk, adatok és tanügyi dokumentumok (tantervek, tankönyvek, segédletek stb.) gyűjtése, őrzése, feldolgozása és használatba adása, tájékoztatás nyújtása;

d) az igazgatási, pedagógiai szolgáltatás, melynek feladata programok, tantervek készítése, iskolaszervezeti tanácsadás, közgazdasági, jogi stb. információk közvetítése, tantervek, tankönyvek, taneszközök megismertetése, felhasználásuk segítése, az óvodai nevelési program, az iskolai és kollégiumi pedagógiai program készítésében való közreműködés;

e) a pedagógusok képzésének, továbbképzésének és önképzésének segítése, szervezése;

f) a tanulmányi és tehetséggondozó versenyek szervezése, összehangolása;

g) a tanuló tájékoztató, tanácsadó szolgálat, amelynek feladata a tanulók, a tanulóközösségek, a diákönkormányzatok segítése, a jogaik érvényesítéséhez szükséges ismeretek nyújtásával, tanügy-igazgatási, közgazdasági, jogi stb. információk közvetítésével.

A Tolna Megyei Önkormányzat Általános Művelődési Központja Pedagógiai Intézete (TMPI) a 2006/2007. tanév végéig a Kt. 36. § szerint látta el a pedagógiai szakmai szolgáltatás feladatait az egész megye területén.

A következő területeken biztosított a Tolna Megyei Pedagógiai Intézet ingyenes szolgáltatásokat:

- Tanévelőkészítő-tanácskozások
- Őszi-tavaszi pedagógiai szakmai napok, hetek rendezvényei
- EU-s pályázatok írása során segítségnyújtás, előminősítés
- Konzultáció, tanácsadás tanügy-igazgatási kérdésekben
- Álláskereső szolgáltatás (pedagógus munkaerő közvetítés)
- Tanulmányi, egyéb versenyek szervezése
- Kistérségi szakmai napok szervezése, közzététele
- Honlap működtetés (különböző szakmai anyagok letöltési lehetősége)
- Tájékoztatások, Hírlevelek megjelentetése
- Szakértők közvetítése
- Szakmai továbbképzések szervezése

A szolgáltatást a Tolna Megyei Önkormányzat a 2007/2008. tanévtől kezdődően az **Okker Pedagógiai Szolgáltató Intézettel** – jelenleg VIÉTA Kutató, Fejlesztő és Szolgáltató Nonprofit Kft. - kötött megállapodás keretében biztosítja.

A pedagógia szakmai szolgáltatás ellátása a törvény szerint nem feladata a többcélú kistérségi társulásoknak, működtetéséhez nagyon minimális forrás áll rendelkezésre az intézményeknek, önkormányzatoknak, viszont a közoktatási törvény változásai számtalan olyan feladatot adnak a közoktatásban résztvevők számára, amely szükségessé teszi a pedagógiai szakmai szolgáltatás igénybe vételét, megszervezését.

Bonyhádi Kistérség

A szakmai és az oktatást kiegészítő szolgáltatások a kistérségben többféle szolgáltató közreműködésével vannak jelen. A Széchenyi és a Vörösmarty iskola alapító okiratában rögzítetten szerepel a feladat. A VTKT és a Völgység Iskolaszövetség közreműködik a szakmai szolgáltatások szervezésében, ellátásában.

A közoktatásban jelenlévő sokszínűség az igények és a szolgáltatások terén, a jelenlévő hiány némely tekintetben, de az iskolahasználók, a fenntartók elvárásai mind azt a követelményt támasztják a kistérség elé, hogy egy átgondolt, hatékony szakmai szolgáltató rendszert működtessen.

A szakmai szolgáltatások területén erős a hajlandóság az együttműködésre, és van igény a kistérségi koordinációra, szolgáltatásszervezésre.

A szakmai szolgáltatás kistérségi társulásban történő koordinálása, ellátása az összesítés alapján egyéb, ugyancsak fontos és megvalósíthatónak ítélt feladatok ellátásának igényét kívánatosnak tartják.

Dombóvári Kistérség

A kistérség intézményeinek szakmai megújulása, közös minőségcélok kialakítása és elfogadása azt is magával hozza, hogy az erre való felkészülés tervszerű és koordinált legyen. Ezzel a szakmai szolgáltatások igénybevétele hatékonyra és költségtakarékossá válhat.

A szakmai megújulás részeként célszerű megalakítani a kistérségi szakmai munkaközösségeket. Ez kiemelten fontos azoknak a szakoknak az esetében, amelyekben intézményenként csak egy-egy pedagógus dolgozik.

A dombóvári általános iskolák mindegyike igénybe veszi a szakmai szolgáltatásokat, a városkörnyéki települések intézményeinek kétharmada nem él a lehetőséggel.

Az igénybevett szolgáltatások tartalmi elemei sokrétűek. Megtalálhatók köztük tantárgyi módszertani kérdések, nevelési témák, szaktanácsadói, szakértői segítség igénybevétele részfeladatok megoldásához.

A szolgáltatók között egyaránt szerepelnek az önkormányzati, egyházi, illetve vállalkozói szolgáltató intézetek, egyetemi oktatók, egyéni szakértők.

Paksi Kistérség

Az elmúlt három évben szinte mindegyik közoktatási intézmény tervezte, és igénybe vette valamely szakmai szolgáltató tevékenységét a pedagógiai munkája szervezéséhez, megvalósításához.

Az *általános iskolák* elsősorban a pedagógusok továbbképzéséhez, a pedagógiai tájékoztatáshoz, igazgatási feladatok ellátásához kértek pedagógiai előadói, szakértői segítséget, kevesebben a versenyszervezést, a tanuló tájékoztatást végezték a szolgáltató együttműködésével, alig volt viszont mérés-értékelés területén szolgáltatási igény és a tanácsadási tevékenység sem működött az érdeklődés, és/vagy finanszírozási okok miatt.

A *középiszkolák* szinte minden területen igényelték szolgáltatást, viszont az *óvodák*, a *művészeti iskolák* csak versenyszervezéshez, mérés-értékeléshez. Az óvodák pedig szinte csak továbbképzést, és pedagógiai tájékoztatást tudtak terveik szerint valamely szervezettel megvalósítani.

Összességében megállapítható, hogy a pedagógiai szakmai szolgáltatásra van igény a kistérségben, de sem tervezés, sem magvalósítás szintjén nem jellemző a mérés-értékeléshez, a pedagógiai tanácsadáshoz a szakemberek igénybe vétele. A pedagógiai szakmai szolgáltatást a **Paks Térségi Pedagógiai Szolgáltató Központ** alapító okirata is tartalmazza. A szükségletek a pedagógiai tájékoztatás területén jelentkeznek elsősorban.

Szekszárdi Kistérség

Az intézmények erőssége, - mely kistérségi szinten is hasznosítható, - a sok jó pedagógiai gyakorlat, melyet szakmai szolgáltatás keretében átadhatnának egymásnak.

A kistérség iskolái között jobb szakmai együttműködésnek kell kialakulnia annak érdekében, hogy megvalósulhasson a horizontális tanulás. A szakmai kapcsolatok, a szakmai együttműködés azt szolgálja, hogy a kistérség iskoláiban mind magasabb szintű minőségi munka folyjon. Az intézmények évek óta igénybe veszik számos pedagógiai szolgáltató szervezet szolgáltatásait.

A szekszárdi Garay János Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény alapító okiratába beépítésre került a szakmai szolgáltatás a következő területeken

- Szaktanácsadás (oktatási, pedagógiai módszerek megismertetése, terjesztése)

- Pedagógiai tájékoztatás (szakmai információk továbbadása)
- Pedagógusok képzésének, továbbképzésének segítése, szervezése
- Tanulmányi és tehetségpótló versenyek szervezése, összehangolása

A szakmai szolgáltatást az intézmény elsősorban a TÁMOP 3.2.2. keretében, mint nyertes pályázó végzi a „KONTAKTUS” Dél-Dunántúli Regionális Közoktatási Hálózat Koordinációs Központjaként, projektirodát működtetve.

Tamási Kistérség

A pedagógiai szakmai szolgáltatások többségét a megyében az előbb említett Viéta Nonprofit Kft. látja el.

A kistérségben található fenntartók és intézményeik megyén kívüli szakmai szolgáltatóktól is vásárolhatnak - és vásárolnak is - szolgáltatásokat. A Tamási-Simontornyai Többcélú Kistérségi Társulás is felvállalt alapító okiratában ilyen jellegű feladatokat. Ez elsősorban pedagógiai tájékoztatás, pedagógus továbbképzések, tanulmányi versenyek szervezése.

7. Alapfokú művészeti nevelés-oktatás

Az alapfokú művészetoktatási intézményben művészeti nevelés és oktatás folyik. Az alapfokú művészeti oktatás megalapozza a művészi kifejező készségeket, ill. előkészít, felkészít a szakirányú továbbtanulásra. Cél, hogy a művészetek iránt érdeklődő tanulók lehetőséget kapjanak arra, hogy képességeiket fejlesszék az adott művészeti ágban. Az idejáros tanulók saját iskolájukban is sokszor szerepelnek, az ünnepélyeiket teszik szebbé, hangulatosabbá. Az alapfokú művészetoktatás feladatát minden nehézség ellenére azért kell vállalni, mert semmivel nem pótolható személyiségformáló szereppel bír.

A művészeti nevelés kiemelkedően fontos az alapkészségek fejlesztésében, a tanulási motiváció felkeltésében, a személyiség formálásában és az esélyegyenlőség megteremtésében. Az alapfokú művészetoktatás a magyar közoktatásban a kötelező iskolai nevelés, oktatás keretében meglévő művészeti nevelést egészíti ki, vagy helyettesíti. Ebben az intézményben a tanulók nem a tankötelezettségüket teljesítik, ezért beiratkozásuk - az oktatás igénybevétele - önkéntes. A művészeti nevelés terén a tehetségről való gondoskodásnak alapvetően az alapfokú művészetoktatást végző intézményekben kell megvalósulnia.

2007. szeptember 1-jétől a hozzájárulás 100%-át veheti igénybe a fenntartó, ha a 3/2002 (II. 15.) OM rendeletben meghatározottak szerint az alapfokú művészetoktatási intézmény legalább az előminősítési eljárásban megfelelt 2007. július 31-ig. 2008. január 1-jétől csak abban az esetben jár a normatív hozzájárulás 100%-a, ha a „Minősített alapfokú művészetoktatási intézmény”, vagy a „Kiválóra minősített alapfokú művészetoktatási intézmény” címet megszerezte 2007. december 31-ig.”

A zenei művészeti ág továbbra is a legtöbb tanulót vonzza, mára azonban az alapfokú művészetoktatás többi művészeti ágának növekedési tendenciája megelőzi a zeneművészeti ágban képzést nyújtó intézményekét.

Bonyhádi Kistérség

Bonyhád városa maga működtet és tart fenn önálló alapfokú művészetoktatási iskolát, a Bartók Béla Alapfokú Művészetoktatási Intézményt, melyben főleg hangszeres zeneoktatás, szolfézs- és színjáték oktatása folyik. Az iskolába felvehető maximális tanulólétszám 450 fő. A 2007/2008-as tanévben ~200 diák tanul az intézményben. Mindannyian a zeneművészeti ág növendékei. Az iskola pedagógusai tanítanak még a bonyhádi Arany János Általános Iskolában is, itt színjátékoktatásban, szolfézsoktatásban ~60 tanuló részesül. A Vörösmarty Általános Iskolában az alapfokú képzőművészeti oktatást a nem önkormányzati fenntartású Táltos Művészetoktatási Iskola működteti.

Az intézményben 17 pedagógust alkalmaznak, közülük 10 főt teljes állásban, 7 főt részmunkaidőben. A pedagógusokon kívül 3 fő egyéb munkakörben dolgozik. Az iskola épülete átfogó felújításra, bővítésre szorul, fűtőkorszerűsítésre, villamoshálózat és tetőfelújításra lenne szükség. Taneszközökkel való ellátottságuk kisebb felújítást igényel, számítógép és a művészeti oktatás eszközeinek beszerzése indokolt.

A tiszta profilú művészeti iskola mellett az általános iskolák közül hét (a bonyhádi Arany J., Széchenyi I., Vörösmarty M., a kakasdi, az aparhanti, a nagymányoki és a teveli) is felvállalta az alapfokú művészetoktatást, mivel a kistérségben nagy igény mutatkozik a művészeti képzés iránt. Az iskolákban ~90 fő képző- és iparművészeti, ~200 fő zeneművészeti, ~300 fő táncművészeti és ~15 fő színművészet-bábművészeti ágban tanult a 2007/2008-as tanévben. A zeneművészeti ágban a szolfézsoktatás a legnépszerűbb, de sokan tanulnak zenélni is különböző hangszereken (hegedű, fuvola, zongora, fafűvós és rézfűvós). A táncművészeti ágban a legtöbben néptáncot tanulnak. A képző és iparművészeti ágban grafika tanszak a legnépszerűbb. A kistérségben az alapfokú művészetoktatásban az általános iskolás korosztály mintegy 40%-a vesz részt.

Dombóvári Kistérség

Dombóváron 50 éves múlttal rendelkezik az **ének-zene tagozat**, amely a Belvárosi Általános Iskolában működik. Országosan az elsők között – 1958-ban alakult meg az első ének-zene tagozatú osztály.

A kistérségben az **alapfokú művészetoktatás és zeneművészeti képzés** központja Dombóvár. Először a hangszeres képzés indult el, majd kibővült táncművészeti tagozattal, később pedig a színjátszás tanszakkal. Jelenleg az Apáczai Oktatási Központ Alapfokú Művészetoktatási Intézményegysége, de kihelyezett oktatás folyik a József Attila Iskolában is, valamint Döbröközön, és a kistérség teljes területéről vannak diákjai. Az iskola zeneművészeti ágai: szolfézs, zongora, hegedű, furulya, fuvola, klarinét, kürt, trombita, dob, kamarazene. Az elmúlt években átlag 300 növendék tanult ezeken a szakokon.

Létjogosultságát mi sem bizonyítja jobban, mint hogy az iskola növendékei az iskolai, városi rendezvények rendszeres szereplői, és a térség zenei találkozóinak résztvevői. Nemcsak egyéni, szólista formában foglalkoznak hangszeres zenével, van az iskolának egy fúvószenekara és két kamaraegyüttese is.

A **táncművészeti képzés** társastánc kategóriában folyik három csoportban (kezdő, középfeladó, haladó. Beiskolázási „körzete” Dombóvár város és a teljes kistérség. **Néptáncoktatás** sok iskola programkinálatában megtalálható, tanórai és tanórán kívüli keretben egyaránt: Belvárosi Iskola, József Attila Iskola, Attala, Csikóstóttós, Kurd, Szakcs és Döbrököz. A kistérség többi helységére nem jellemző az aktív zeneművészeti oktatás, de több településen van néptáncsoport (Attala, Csikóstóttós, Kocsola, Kurd, Szakcs), amely elsősorban a falu hagyományaira épít, megőrizve népi sajátosságait.

Paksi Kistérség

A kistérségben meghatározóan két alapfokú művészetoktatási intézmény működik. **Paksi** székhellyel a **PRO ARTIS Alapfokú Művészetoktatási Intézmény** nevű, önkormányzati fenntartású művészeti iskola, amely több további településen: Bölcskén, Madocsán és Nagydorogon lát el feladatokat, a helyi önkormányzatokkal együttműködve. Németkéren és Tengelicen az elmúlt években egy, illetve két zenei tanszak működött, jelenleg nem folyik képzés, felfüggesztették az oktatást. A paksi székhelyen és a három telephelyen általában ~600 növendék tanul.

A paksi PRO ARTIS Alapfokú Művészetoktatási Intézmény nagy múltú, komoly hagyományokkal rendelkező iskola, stabil beiskolázási mutatókkal, színvonalasan, eredményesen dolgozik. Az 1974 óta működő iskolában kezdetben a zeneművészeti ághoz tartozó tanszakokon tanultak a növendékek, jelenleg Pakson táncművészeti, szín- és bábművészeti, valamint képző- és iparművészeti ág is működik, a telephelyeken csak zenét oktatnak. A paksi székhelyen rendkívül változatos a zenei tanszakok kínálata, szinte valamennyi klasszikus zenei tanszakra tanulnak növendékek, mellette népzenei oktatnak, valamint az elmúlt évben még jelentős tanulólétszámmal jazz tanszak is működött, amelyet jelenleg átmenetileg felfüggesztettek. A balett tanszak évek óta szinte állandó létszámmal dolgozik, a színjáték tanszakon a 2007/2008. tanévben kisebb mértékű létszámcsökkenés tapasztalható. Négy tanszak működik Nagydorogon és Bölcskén, míg Madocsán mindössze az egy zongora tanszakra van igény és lehetőség az alapfokú zenei tanulmányokra. A legnagyobb létszámmal működő tanszak szinte valamennyi településen a zongora, de jelentős a hegedű és harmonika tanszakokon tanulók száma is. A képzéshez rendelkezésre álló tárgyi és személyi feltételek rendkívül jók, ez a biztonságos háttér jelenti a színvonalas, eredményes képzésnek a garanciáját. Megfelelő számú tanteremmel, balett-teremmel rendelkeznek, jelentős fejlesztést eredményezett 2006-ban a paksi székhelyen a színházterem létesítése.

Dunaföldváron a *Harmónia Alapfokú Művészetoktatási Intézmény önálló tagintézményként a Dunaföldvár-Bölcske-Madocsa Mikrotérségi Oktatási Nevelési Intézményen belül zeneművészeti szín- és bábművészeti, táncművészeti ágban folytat alapfokú zeneművészeti képzést, megközelítőleg*

~100 fő tanulólétszámmal. Az intézményegység (tagozat) 1985 óta működő, alapfokú művészeti oktatást nyújtó „zeneiskola”, jelenleg hat tanszakon oktatja a növendékeket, amelyek közül a zongora és hegedű tanszak működik a legnagyobb létszámmal. A képzés tárgyi feltételei elégségesek, a személyi feltételek megfelelőek.

A képző-iparművészeti ág tanszakai egyik intézményben, egyik településen sem jelennek meg az oktatott tanszakok között. Ugyanakkor Gerjenben képzőművészeti oktatásban vesz részt 20 tanuló, kézműves foglalkozáson 25 fő és ugyanitt néptáncot oktatnak 20 tanulónak. Németkéren, Pusztahencsén és Nagydorogon szolgáltatásként a szegedi Táltos Tehetséggondozó Iskola szervezésében táncművészeti és képzőművészeti oktatásban vehetnek részt a tanulók.

Szekszárdi Kistérség

Szekszárdon a Liszt Ferenc Zeneiskolában több mint ötven éve működik alapfokú művészeti képzés a megye legrégebbi, legrégibb művészetoktatási intézményeként.

Kezdetben a zeneiskola keretein belül zeneművészeti, majd 1993-tól táncművészeti ágban is.

2008. augusztus 1-jétől intézményi összevonások történtek a megyeszékhelyen. Ennek következtében a kistérség legnagyobb alapfokú művészetoktatási intézménye, a Garay János Általános Iskola és Alapfokú művészetoktatási Intézmény jött létre, amely továbbra is a megyeszékhelyen működik. Az intézményben mind a négy művészeti ág jelen van: a zene, a tánc, a képzőművészet és a színjátás.

A zeneművészeti ág a Liszt Ferenc Zeneiskola épületében működik tagintézményként. Ebben a képzésben klasszikus-, jazz- és népzene is tanulhatnak a gyermekek szinte minden hangszeren.

A táncművészeti ág három tanszakkal működik: néptánc, társastánc, és moderntánc.

A képzőművészeti ágon a festészet, grafika, szobrászat és fotó-video műhelyek közül választhatnak a gyerekek. A képzőművészeti képzés nagy sikerrel működik a székhelyen, Sióagárdon, a Comenius és a Dienes Valéria Általános Iskolában is, mint telephelyeken. A színjátás a székhelyen és - az iskolák közötti együttműködés keretében - egy telephelyen, a Baka István Általános Iskolában működik sikeresen.

A művészeti iskola tárgyi és személyi feltételei rendkívül jók, mely eredményeként számos művészeti versenyen kiváló eredményeket ért e minden művészeti ágban. Taneszközökkel való ellátottságuk, számítógépek és a művészeti oktatás eszközeinek beszerzése pályázati források maximális kihasználásával történik, amely lehetővé teszi a korszerű, magas színvonalú művészeti oktatást. Megfelelő számú tanteremmel, balett-teremmel, táncteremmel rendelkeznek.

A szekszárdi székhelyen és a telephelyeken az éves tanulólétszám 900 fő körül mozog.

A művészetoktatási intézmény megyei beiskolázású, számos tanuló érkezik a környező településekről. Lényeges létszámbeli csökkenés ezáltal az elmúlt éveken sem érezte hatását az iskolában.

Mellette hét általános iskola vállalja az oktatást saját keretein belül, a következő tanszakokkal:

- képző- és iparművészet (Bogyiszló, Várdomb)
- zeneművészet (Bátaszék, Bogyiszló, Tolna)
- táncművészet (Bogyiszló, Fadd, Zomba)
- színművészet-bábművészet (Bogyiszló, Várdomb, Fadd)

Tamási Kistérség

A kistérségben két iskolában működik alapfokú művészetoktatás: Tamásiban a TONI Lajtha László művészetoktatási intézményegységében, valamint a Hegyhát Általános Iskola két telephelyén (Gyönkön, Hőgyészen). A korábbi Lajtha László Zeneiskola 2008. július 1. óta a TONI intézményegysége, ettől az időponttól telephelyként hozzá tartozik a korábbi simontornyai zeneiskola is. 2009. július 1-jétől – a TONI alapító okirata módosításra került – és a zeneiskola mellett egyéb művészeti tagozatokat is felvállal. Szín- és drámajáték tagozaton – az előzetes jelentkezések alapján 2009 szeptemberétől 40-50 fő, képzőművészet tagozaton (kézműves, tűzzománc, grafika, festészet, fotó-videó) 220 fő létszám várható.

A kistérségben egy alapítványi fenntartású a szegedi székhelyű „Táltos” Alapfokú Művészetoktatási Intézmény van jelen. A 2008/2009-es tanévben a „Táltos” iskola keretein belül Tamásiban, a TONI tagintézményeiben 211 fővel színjáték, festészet, kézműves, grafika tanszakok, míg Pincehelyen 85 fővel festészet, kézműves, modern kortárstánc, Gyönkön 47 fővel festészet és kézműves, Ozorán 63 fővel kézműves, néptánc, festészet, Fürgeden 20 fővel kézműves tanszakok működtek. A 2009/2010-es tanévtől a TONI tagintézményeiben megszűnik a „Táltos” iskola jelenléte. Az egyes tagozatait átveszi a TONI-n belül működő alapfokú művészetoktatási intézményegység, és vállalja, hogy szakmailag magasabb színvonalon, ellenőrzötten folyik majd a képzés. Pincehelyen, Gyönkön, Ozorán és Fürgeden változatlan tanszakokkal és létszámmal működik tovább a „Táltos” iskola.

8. Középiskolai kollégiumi ellátás

A kollégium feladata megteremteni a feltételeket azoknak, akiknek a tanuláshoz, a szabad iskolaválasztáshoz való joguk érvényesítéséhez a lakóhelyükön nincs lehetőségük, illetve akiknek a tanuláshoz megfelelő feltételeket a szülő nem tudja biztosítani.

A kollégiumok a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjában foglaltaknak megfelelően készítették el pedagógiai programjukat.

Bonyhádi Kistérség

A kollégiumi ellátáshoz való hozzáférés a város két intézményében biztosított: a Perczel Mór Közgazdasági Szakközépiskola, Gimnázium és Kollégiumban és a Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégiumban. Mivel mind a két kollégium tagintézményként működik, így a fenntartójuk megegyezik az iskolák fenntartójával.

A kollégiumok fenntartói

Intézmény	Fenntartó
Szent László TISZK Perczel Mór Szakközépiskolai Tagintézmény	Tolna Megyei Önkormányzat
Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium	Magyarországi Evangélikus Egyház

A Perczel Mór Szakközépiskola kollégiuma 80%-os, a Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium kollégiuma közel 100%-os férőhely kihasználtsággal működik. A kollégista tanulók száma kistérségi szinten a folyamatosan csökkent. A Perczel kollégiumában a tanulói létszám változását a pedagógusok számának változása is követte. A Petőfi kollégiuma az elmúlt 4 évben változatlan (12 fős) pedagóguslétszámmal működik.

A Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium kollégiumának erősségei, specialitásai: szakköri kínálat, korrepetálás, rendezvények, színházlátogatások, tanulói minősítési rendszer, hitélet gyakorlásának lehetőségei. A kollégium az iskolával együtt részt vesz az Útravaló és az Arany János Tehetséggondozó Programokban. A Petőfi kollégiumának épülete és felszereltsége jó, a Perczelé viszont felújítást igényel.

Dombóvári Kistérség

Mindhárom középiskolának (Apáczai Szakközépiskola, Illyés Gimnázium, 516. sz. ISZI) van kollégiuma. A gimnáziumi kollégium emelkedő létszáma (kb. 80%-os kihasználtság) a szolgáltatás és programok színvonalának emelkedésével magyarázható. A diákotthon háromszintes épület. A kollégiumban van informatika-terem és internet-hozzáférés. A tanulók mindennapos testedzése is biztosított (edzőterem és az udvaron sportpályák). Az Apáczai Középiskolában a kollégiumba felvehetőek száma 160-ról 120-ra csökkent, mivel az épület egy része csőtörés következtében megsüllyedt. A kollégium különben is komoly felújításra szorul, már nem felel meg a mai kor követelményeinek.

A tanulólétszámhoz viszonyítva a kollégisták száma az 516-os Ipari Szakképző Iskolában a legalacsonyabb. A kollégium állapota miatt a tanulók inkább a megerőltetőbb bejárást választják. A kollégium felújítása itt sem halogatható tovább.

Paksi Kistérség

Kollégiumi ellátást csak az Energetikai Szakközépiskola és Kollégiumban (ESZI) szervezhető meg. Ez az intézmény csak csekély mértékben képes ellátni a másik két paksi középiskola (Vak B. Gimnázium, I. István Szakképző Iskola) diákjainak a kollégiumi ellátását. Ennek köszönhetően a kistérség középiskolásainak csupán 12 %-a kollégista.

Szekszárdi Kistérség

A kistérségben egy önálló kollégium Szekszárd Város fenntartásában (I. Béla Gimnázium, volt Rózsa Kollégium), egy FVM fenntartásban (Csapó DASZK-Palánk), kettő pedig megyei fenntartásban (Szent László TISZK) működik. A

kollégium alapfeladata az iskolai tanulmányokhoz szükséges feltételek biztosítása. A „Rózsa Kollégium” részt vesz a Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Kollégiumi Programjában az I. Béla Gimnáziummal közösen, mely program keretében a hátrányos helyzetű tanulókat készítik fel az érettségit adó középiskolai tanulmányokra.

Tamási Kistérség

A kistérségben diákotthoni ellátást a Tolna Megyei Önkormányzat fenntartásában működő EGYMI Göllesz Viktor Tagintézménye biztosít. Az intézményben szegregált oktatás keretében látják el a többségében tanulásban akadályozott gyermekeket.

Kollégiumi ellátást Tamásiban a TONI Béri-Balogh Ádám Gimnázium és Kollégium, a Szent László TISZK Vályi Péter Szakképző Iskolai Tagintézménye, Gyönkön a Tolnai Lajos Német Nemzetiségi, Kéttannyelvű Gimnázium és Kollégium biztosít. Mindegyik iskola a saját diákjainak ellátására tartja fenn a kollégiumot.

A tamási szakképző tagiskolát és a gyönki gimnáziumot a Tolna Megyei Önkormányzat tartja fenn. A 2008/2009-es tanévtől a simontornyai Vak Bottyán ÁMK kollégiuma – az épület rossz állapota miatt – bizonytalan ideig nem működik. Az önkormányzat pályázati forrást keres a felújításhoz.

9. Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátás

A sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása a többi tanulóval együtt (integráltan) vagy a többi tanulótól külön (szegregáltan) történhet. A települési önkormányzatok által fenntartott „többségi” iskolák pedagógusai közül már többen kaptak gyógypedagógusi képesítést, így vállalkoznak a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátására a csökkenő gyermeklétszám miatt bekövetkező munkahely-féltés okán - de munkájukhoz segítséget igényelnek. Szükségesnek tűnik tehát szervezeten megsegíteni a szegregált iskolák gyógypedagógusainak bevonásával az integráltan történő sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását. A szegregált formában történő ellátással foglalkozó intézmények és gyógypedagógusaik egyre többször igyekeznek felvállalni az integráltan nevelt-oktatott gyermekek ellátásának gyógypedagógiai részét, hogy szakmai segítséget kapjon a tanuló és a vele foglalkozó pedagógus is.

Emellett egyre inkább előtérbe kerül az enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulók esetében – elsősorban a sajtó által generálva – az integráció erőltetése. Ezt a szülők kedvezően fogadják, hiszen így olyan, - legtöbbször hamis - képet kapnak a tanuló állapotáról, amely a fogyatékos mértékét elbagatellizálja, lehetővé teszi a tanuló integrálását. Ez azonban nem minden esetben szolgálja a gyermekek érdekeit.

Az integráció mellett továbbra is helye van a szegregált nevelésnek, amely védő – óvó - fejlesztő környezetet biztosít a tanulónak a közoktatásban addig, amíg eljut a társadalmi beilleszkedésig, az önálló életvitel megvalósításáig, vagy intézményi ellátás megoldásáig.

A többi gyermekkel, tanulóval együtt nem foglalkoztatható, illetőleg oktatható testi, érzékszervi, értelmi, beszéd- vagy más fogyatékos gyermekek,

tanulók óvodai, iskolai, továbbá kollégiumi ellátásáról a szegreált iskolák gondoskodnak. Tolna megyében 3 ilyen található a megyei önkormányzat fenntartásában. A Móra Ferenc Általános Iskola Dombóváron működik, a Zomba-paradicsompusztai Berkes János Általános Iskola és az iregszemcsei Göllesz Viktor Általános Iskola 2009. július 1-jétől a Tolna Megyei Önkormányzat Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményének tagintézményeiként látják el feladatukat. Ezek az intézmények a három-hat éves korú gyermekek óvodai ellátásától az általános iskolai oktatáson át a speciális szakiskolai szakképzésig látják el a sajátos nevelési igényű gyermekek-tanulók nevelését oktatását, valamint saját kistérségük területén bekapcsolódnak a pedagógiai szakszolgálatok (fejlesztő felkészítés, gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás) ellátásába. Emellett diákotthoni ellátást is nyújtanak az adott jogszabályi keretek között. A szakképzés terén az utóbbi években beindultak a speciális szakiskolák szakképzései, amelyek a sajátos nevelési igényű tanulók számára nyújtanak szakmához jutási lehetőséget. Ezek a képzési formák figyelembe veszik a sajátos nevelési igény jellegét, mértékét, ennek megfelelően a szakképzés szakmai programját, időtartamát a sajátos nevelési igényű tanulók szakmatanulási lehetőségeihez igazítják. Sajnálatos azonban, hogy a speciális szakiskolákban szerezhető szakmák választéka nagyon szűkös, nagymértékű bővítésre szorul.

Bonyhádi Kistérség

A gyógypedagógusok száma 15, ők a Bonyhádi Oktatási Nevelési Intézményben dolgoznak a szegregált SNI csoportokban. Több intézményben viszont nem rendelkeznek elegendő gyógypedagógussal, holott már az integrált keretek között oktatottakhoz is ajánlott.

A szakszolgálati feladatokat eredményesen segítő egyéb speciális képzettséggel rendelkezők száma, aránya is kevés. Sok intézmény jelez logopédiai ellátást helyben, de nem jelez logopédust, ez azt jelenti, hogy a feladatot a feladatellátásért felelős intézmény biztosítja.

Dombóvári Kistérség

A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottság által kiszűrt **SNI gyermekek** jelentős része (2/3) a városi illetve a kistelepülési iskolákban is integrált oktatásban részesül, amelyet a törvény által előírt óraszámokban fejlesztőpedagógusok, logopédusok, mozgásterapeuták, illetve művészet-terapeuták végeznek iskolai keretekben. Az SNI tanulók fennmaradó (1/3) része a városban működő Móra Iskolában tanul, mely megyei fenntartású intézmény, ahol az enyhe fokban értelmi fogyatékos és középsúlyos fogyatékosok nevelése történik. Ebből következően a városban jelen van a szegregált oktatás. A kistelepülési iskolák közül Gyulajon az enyhén értelmi fogyatékosok együtt tanulnak társaikkal, (ez a tanulólétszám 15%-a), míg kisebb arány jellemzi Szakcsot, Kaposszekcsőt és Kurdot. A 2009/2010-es tanévben fejlesztő iskola kezdte meg működését a Reménység Napközi Otthon keretén belül.

Paksi Kistérség

Paks Bezerédj Általános Iskola és Diákotthon Gyógypedagógiai tagozat, Dunaföldvár

Szekszárdi Kistérség

Speciális Óvoda, Szivárvány, Berkes J. Zomba- Paradicsompuszta, Fadd

Tamási Kistérség

A kistérségben egyetlen gyógypedagógiai intézmény működik Iregszemcsén. A megyei önkormányzat 2009. nyarán hozta létre jogelődeiből az Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményt, melynek egyik tagintézményeként működik a Göllész Viktor Általános Iskola és Speciális Szakiskola. Az általános iskola 8 évfolyamán 162 sajátos nevelési igényű diák tanul, a szakiskolai képzésben 71 fő vett részt a 2008/2009-es tanévben. A gyógypedagógiai tanácsadás, a fejlesztő felkészítés, a logopédiai ellátás, a gyógytestnevelés a kistérség sok intézménye számára már elérhető. A többcélú kistérségi társulás – a megfelelő szakemberrel nem rendelkező intézményekben – utazó gyógypedagógussal láttatja el a feladatot. (lásd szakszolgálatok) Egyre több az integráltan oktató sajátos nevelési igényű tanuló, akiket kizárólag gyógypedagógus végzettséggel rendelkező pedagógus láthat el. A tanulási, magatartási és beilleszkedési gondokkal küszködő gyermekek/tanulók oktatását-nevelését felkészült tanítók, tanárok végzik. Egyre magasabb a pedagógus szakvizsgát és különböző akkreditált tanfolyamokat végzett pedagógusok száma, akik kezelni tudják ezeket a fiatalokat.

10. Tolna megyében közoktatási megállapodással, illetve egyoldalú nyilatkozattal működő nem állami, és nem helyi önkormányzat által fenntartott intézmények.

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX tv. (továbbiakban: Kt.) 88. § (2) szerint a nem helyi önkormányzat, nem állami szerv által fenntartott közoktatási intézményt a fejlesztési terv elkészítésénél és módosításánál figyelembe kell venni, ha közoktatási megállapodás keretében közreműködik a helyi önkormányzati kötelező feladat ellátásában, illetve ha a fenntartó erre irányuló nyilatkozatát a települési önkormányzathoz eljuttatta, vagy az oktatásért felelős miniszterrel közoktatási megállapodást kötött. Közoktatási megállapodás, illetve nyilatkozat hiányában a nem helyi önkormányzat, nem állami szerv által fenntartott közoktatási intézményt a fejlesztési tervben nem lehet feltüntetni, ennek okán nem számolunk a megyében található összes, egyébként működési engedéllyel rendelkező nem állami és nem helyi önkormányzat által működtetett intézménnyel.

2009-ben a megyében 7 közoktatási intézmény működik egyházi fenntartásban. Az egyházaknak a közoktatásban való szerepvállalásának egyik meghatározó oka, hogy a Kt. 81. § (11) és a egyházak hitéleti és közcélú

tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. tv 6. § (1)-(2) bekezdései az egyházi fenntartók számára kiegészítő normatívát biztosítanak. Erre a fenntartó akkor jogosult, ha az oktatásért felelős miniszterrel közoktatási megállapodást kötött, illetve un. egyoldalú nyilatkozatot tett.

A kiegészítő normatíva igénylésének további törvényi feltétele, hogy a fenntartó és intézménye szerepeljen a megyei közoktatási fejlesztési tervben.

A nem önkormányzati fenntartók térnyerését elősegítő másik fontos ok, a helyi önkormányzatok szerepvállalásának csökkenése, az állami finanszírozás feltételeinek romlása.

Intézmény neve és székhelye	Fenntartó neve és székhelye	Közoktatási megállapodás, illetve egyoldalú nyilatkozat kelte
Comenius Általános Iskola 7100 Szekszárd, Kálvin tér 19-21	Keresztény Nevelésért Alapítvány 7100 Szekszárd, Tompa u. 6.	Megállapodás kelte: 2006. szeptember 1.
"Az én ovim" Óvoda és Bölcsőde 7100 Szekszárd, Mérey u. 9	"Az én ovim" Alapítvány 7100 Szekszárd, Fürt u.6.	Megállapodás kelte: 2006. szeptember 1.
Szent József Katolikus Általános Iskola Katholische Grundschule és Szent Rita Katolikus Óvoda 7100 Szekszárd, Garay tér 9.	Magyar Katolikus Egyház Pécsi Egyházmegye 7624 Pécs, Szent István tér 23	Megállapodás kelte: 2006. június 15. Egyoldalú nyilatkozat: 2007. december 22.
Szekszárdi Waldorf Óvoda Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény 7100 Szekszárd, Gróf Pál u. 23.	Négy Évszak Waldorf - Pedagógiai Alapítvány 7100 Szekszárd, Gróf Pál u. 23.	Megállapodás kelte: 2006. június 15.
Kolping Katolikus Szakképző Iskola 7100 Szekszárd, Pázmány tér 4.	Kolping oktatási és Szociális Intézményfenntartó Szervezet (KOSZISZ) 1035 Budapest, Vihar u. 8.	Megállapodás kelte: 2006. Szeptember 1.
Szent Mór Katolikus Általános Iskola 7030 Tolna, Kossuth L. u. 10	Magyar Katolikus Egyház Pécsi Egyházmegye 7624 Pécs, Szent István tér 23	Megállapodás kelte: 2007. december 21.
Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium 7150 Bonyhád, Kossuth L. u. 4.	Magyarországi Evangélikus Egyház 1085. Budapest, Üllői u. 24.	Megállapodás kelte: 1992. július 24.
Szent Orsolya Rendi Gárdonyi Géza Katolikus Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény	Római Unióhoz Tartozó Szent Orsolya Rend Magyar Tartománya	Egyoldalú nyilatkozat: 2004. augusztus 1.

7200 Dombóvár, Kölcsey u. 1-3.	9022 Győr, Bástya u. 22.	Megállapodás kelte: 2007. december 19.
Margaréta Református Óvoda	Dombóvári Református Egyházközség	Egyoldalú nyilatkozat: 2003. június 16.
7200 Dombóvár, Bezerédj u. 2/a	7200 Dombóvár, Vörösmarty u. 20.	Megállapodás kelte: 2007. december 19.
Balogh Antal Katolikus Általános Iskola és Gimnázium	Magyar Katolikus Egyház Pécsi Egyházmegye	Egyoldalú nyilatkozat: 2008. március 12.
7030 Paks, Templom tér 6.	7624 Pécs, Szent István tér 23	
Energetikai Szakközépiskola és Kollégium	ESZI Intézményfenntartó és Működtető Alapítvány	Megállapodás kelte: 2009. szeptember 18.
7030 Paks, Dózsa Gy.u. 95.	7030 Paks, Dózsa Gy.u.95.	
„Esély” Szolgáltató Szakképző Iskola	Alapítvány a Hátrányos Helyzetű Fiatalok Szakképesítéshez Jutásának Támogatásáért	Megállapodás kelte: 2009. szeptember 18.
7100 Szekszárd, Tartsay V. u. 10	7144. Decs, Szövetkezet u. 16.	
Waldorf Alapítványi Óvoda	Tamási Waldorf - Pedagógiai Alapítvány	Megállapodás kelte: 2007.12.28.
7090 Tamási, Deák F. u. 7.	7090 Tamási, Dózsa Gy. U. 41.	

11. A megyei önkormányzat közoktatási feladatellátásának helyzete

11.1 Szerkezeti változások a megyei fenntartású közoktatási intézményekben

A lenti táblázat a 2007-óta lezajlott szerkezeti változásokat szemlélteti.

2007-2009 időszakban lezajlott szerkezeti változások

2007.	2009.
1. Speciális Óvoda <i>(Szekszárd)</i>	1. Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény (EGYMI) <ul style="list-style-type: none"> • Speciális Óvoda <i>(Szekszárd)</i> • Göllesz Viktor Általános Iskola <i>(Iregszemcse)</i> • Berkes János Általános Iskola <i>(Zomba-Paradicsompuszta)</i> • Pedagógiai Szakszolgálat
2. Göllesz Viktor Gyógypedagógiai Intézmény <i>(Iregszemcse)</i>	
3. Berkes János Gyógypedagógiai Intézmény <i>(Zomba-Paradicsompuszta)</i>	

4. Pedagógiai Szakszolgálat (Szekszárd)	(Szekszárd)
5. Bezerédj Pál Általános Iskola (Szekszárd)	2. Szent László Szakképző Iskola és Kollégium (TISZK)* <ul style="list-style-type: none"> • Bezerédj Pál Általános Iskola (Szekszárd) • Ady Endre Középiskola, Szakiskola és Kollégium (Szekszárd) • Hunyadi Mátyás Középiskola (Szekszárd) • Dr. Kelemen Endre Szakközépiskola és Kollégium (Szekszárd)
6. Ady Endre Középiskola, Szakiskola és Kollégium (Szekszárd)	
7. Hunyadi Mátyás Középiskola (Szekszárd)	
8. Dr. Kelemen Endre Szakközépiskola és Kollégium (Szekszárd)	
9. Móra Ferenc Általános Iskola (Dombóvár)	3. Móra Ferenc Általános Iskola (Dombóvár)
10. Sztárai Mihály Gimnázium (Tolna)	4. Sztárai Mihály Gimnázium (Tolna)
11. Tolnai Lajos Német Nemzetiségi és Kéttannyelvű Gimnázium és Kollégium (Gyönk)	5. Tolnai Lajos Német Nemzetiségi és Kéttannyelvű Gimnázium és Kollégium (Gyönk)
12. ÁMK Pedagógiai Intézet (Szekszárd)	---

*: a Szt. László Szakképző Iskola 2008. július 1-jétől a felsoroltakon kívül további négy intézményegységgel működik

Az elmúlt három évben a megyei fenntartású közoktatási intézményekben lezajlott szerkezeti változásokat az integráció jellemezte. A korábbi 12, jogilag önálló intézmény 2009-re ötre módosult.

A Speciális Óvoda, a Göllesz Viktor Gyógypedagógiai Intézmény, a Berkes János Gyógypedagógiai Intézmény, továbbá a Pedagógiai Szakszolgálat az **Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény** részeivé váltak.

A középiskolai integrációs folyamatban a korábbi Ady Endre Középiskola, a Hunyadi Mátyás Középiskola, a Dr. Kelemen Endre Szakközépiskola és a Bezerédj Pál Általános Iskola a **Szent László Szakképző Iskola és Kollégium** székhely, illetve tagintézményei lettek.

A két gimnázium - **Sztárai Mihály Gimnázium, Tolnai Lajos Német Nemzetiségi és Kéttannyelvű Gimnázium** - a fejlesztési terv felülvizsgálatának időszakában változatlanul önálló.

A dombóvári **Móra Ferenc Általános Iskola** fenntartásáról, működtetéséről a megye és Dombóvár város előrehaladott tárgyalásokat folytat.

A pedagógiai szakmai szolgáltatást, mint kötelező feladatot a megye 2007 óta nem a **Pedagógiai Intézet** működtetésével, hanem „vásárolt szolgáltatásként” biztosítja a megye területén.

A jelenlegi fejlesztési ciklusban tervezik a Gyönk-Hőgyészi mikrotérségben egy közoktatási integrált iskolaközpont létrehozását 13 település önkormányzatának részvételével. A létrejövő integrált intézmény magába foglalja majd a középiskolát is, mely a Tolnai Lajos Gimnázium fenntartói jogának átadásával jár. Az erről szóló döntést a Tolna Megyei Önkormányzat várhatóan 2010. március végéig hozza meg.

11.2 A megyei önkormányzat szerepvállalása a kisiskolák

„megmentésében” (Tolna Megyei Kisiskolák Alapítvány létrehozása a Közgyűlés elnökének kezdeményezésére– 2009.)

Az Alapítvány tevékenysége, célja

Az Alapítvány célja: a Tolna megye óvodái és iskolái fenntartásának támogatása.

Az állami költségvetésből juttatott, törvényben meghatározott átlagos osztálylétszámot meg nem haladó kistélepülési, illetve községi iskolák csak csökkentett normatívához juthatnak. Az így kapott normatív támogatás mára sok helyen egyre nehezebb helyzetbe hozza az anyagi gondokkal küzdő kisiskolákat, mely sok esetben az iskola megszüntetésének veszélyével fenyeget.

A megszüntetett iskolákból a tanulók állandó utazásra kényszerülnek lakóhelyük és a körzeti iskolaközpontok között, melynek eredményeként nem működnek sem szülő-, illetve lakóhelyükhöz, sem pedig ahhoz a településhez, ahová iskolába járnak, ami hosszútávon nehezen kezelhető magatartási problémákat is okozhat, illetve a települési iskola hiánya miatt a gyermeket nevelő szülők elköltözéséhez vezethet.

Az Alapítók (*Felsőnyék, Pálfa, Kajdacs, Felsőnána, Györköny, Kaposszekcső, Alsónána, Nagydorog, Gyulaj, Cikó, Mórág, Attala, Pincehely, Némekér, Nagymányok, Bölcské, Pusztahencse, Regöly, Várdomb, Szakcs, Medina, Nagyszékely községek polgármesterei és dr. Puskás Imre a Megyei Közgyűlés elnöke*) az Alapítványt a Tolna megyei óvodák és iskolák fenntartásának a kisközösségi magatartási minták és értékrendek megőrzésének, az önmagukért és a településükért tenni akaró és tenni képes közösségek megtartásának céljából hozták létre.

Az Alapítvány által végzendő közhasznú tevékenység:

- nevelés és oktatás, készségfejlesztés, ismeretszerzés,
- gyermek- és ifjúságvédelem, gyermek- és ifjúsági érdekképviselet,
- hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése.

Az Alapítvány a fentiek elérése érdekében különösen a következő feladatokat látja el:

- rendezvény- konferenciaszervezés,
- szakmai találkozók szervezése,
- pályázatok kiírása támogatások elnyerésére,

- pénzbeli és nem pénzbeli támogatások nyújtása,
- információterjesztés, on-line tájékoztatás.

11.3 Az iskolai rendszerű szakképzés integrációjának megyei koordinációja

Az elmúlt évtizedben bekövetkezett társadalmi változást a szakképzés változása követte. A kilencvenes évektől a gazdálkodó szervezetek egyre kisebb szerepet vállaltak a gyakorlati képzésben. A szakiskolások gyakorlati képzésében minden hatodik gazdálkodó szervezet vett részt, ez az arány a nagyobb vállalatok esetében magasabb (30-40%), a kisvállalkozások esetében pedig nagyon alacsony (10 % körül). Ez az arány napjainkra további erős csökkenést mutat. Magyarországon az 1970-es évek végétől az 5-29 éves népességhez tartozók létszáma folyamatosan csökken. A demográfiai előrejelzések alapján az 5-14 éves korosztály aránya 2012-re tovább fog csökkeni. A nagyarányú demográfiai csökkenés hosszútávon is befolyásolja az oktatási rendszert, hatással van a személyi (tanárok) és az intézményi (iskolák, osztálytermek száma) erőforrások elosztására is.

A demográfiai és oktatáspolitikai tendenciák következtében a szakiskolai és középfokú szakképzettséget nyújtó szakképzésre jelentkezők száma lecsökkent, egyre többen tanulnak tovább a felsőoktatásban, ennek következtében, egyre kevesebben vállalnak fizikai munkát. A szakiskolai és szakközépiskolai képzés egyre kevésbé tudta követni a munkaerőpiac elvárásait és igényeit, így hiányszakmák éppúgy kialakultak, mint a több szakmában jelentkező túlképzés. A bonyolult irányítási és döntési rendszer nehezen kontrollálható, a döntéshozók kevés megbízható információval rendelkeznek a tényleges lehetőségekről és igényekről. Továbbá megnehezítik a változtatásokat az érdekellentétek is, hiszen a csökkenő gyermeklétszám mellett az intézményeknek nem érdeke még túlképzés árán sem elutasítani a jelentkezőket, a szülők és tanulók pedig a pályaválasztáskor éppúgy nem jutnak megbízható információkhoz a választott szakképesítés munkaerőpiaci kilátásait illetően, ahogyan a szakképzés többi szereplője sem.

Mindezen problémák megoldására a Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése **45/2008. (VI. 6.)** határozatával a Szent László Egységes Középiskola és további négy (Bezerédj I. Szakközépiskola – *Szekszárd*, Jókai M. Szakképző Iskola, Perczel M. Szakközépiskola – *Bonyhád*, Vályi P. Szakképző Iskola – *Tamás*) középiskola átvételével, azok jogutódjaként **2008. július 1-jei** hatállyal megalapította a Szent László Szakképző Iskolát és Kollégiumot, mint **Térségi Integrált Szakképző Központot (TISZK)**

Az integráció időzítésében jelentős fordulatot jelentett a Társadalmi Megújulás Operatív Program „**A szak- és felnőttképzés struktúrájának átalakítása**” konstrukció keretében a „**TISZK rendszer továbbfejlesztése**” című (TÁMOP-2.2.3/07/2) pályázati felhívás. A szak- és felnőttképzés fejlesztésének átfogó célja a szakképzésre fordított állami források koncentrált felhasználásának ösztönzése, a forrásokkal hatékonyabban gazdálkodó, diverzifikált képzési struktúrával rendelkező, költséghatékonyan

működő, a munkaerő-piaci keresletre rugalmasan reagálni képes szakképző intézményrendszer kialakítása, amely tényleges választási lehetőséget kínál a tanulók számára.

Kiemelt cél, hogy a képzés szerkezete rugalmasan igazodjon a gazdaság igényeihez, illetve javuljon a képzés minősége és tartalma. A pályázati kiírás keretében támogatásra kerülő pályázatok kétfordulós eljárás keretében kerültek támogatásra.

Tolna Megye Önkormányzatának Közgyűlése 140/2007. (XII.21.) kg. határozatában elfogadta a pályázat benyújtását, amely pályázati feltételeknek megfelelően jogszabályi változások, az intézményi és fenntartói érdekek figyelembevételével került kialakításra.

2008. január hónapban a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség meghirdette a Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program „A szakképzés és felnőttképzés infrastruktúrájának átalakítása” konstrukció keretében a **„TISZK rendszerhez kapcsolódó infrastrukturális fejlesztések”**(**TIOP-3.1.1/08/1**) című pályázatot, amely az előbbi (TÁMOP-2.2.3/07) pályázattal együtt hívatottak szolgálni a szakképzés megújulását.

A projekt általános célja a szakképzésfejlesztés révén a Dél-dunántúli régióban Tolna megye gazdasági potenciáljának növekedése, a versenyképesség javulása, a foglalkoztatottság növekedése és ezzel a térség munkaerő-megtartó képességének fokozódása, a munkanélküliség csökkenése. Megvalósításával hatékonyabbá válik a források felhasználása, lehetőség nyílik a képzési struktúra átalakítására, valamint a képzések minőségének és tartalmának javítására. Az így megalakult intézményhálózat tényleges választási lehetőséget kínál a tanulók számára; felkészíti őket az egész életen át tartó tanulásra és a munkaerőpiacon való eredményes részvételre. A pályázat szerint egy „holland modell” szerinti szakképző iskola jött létre három póluson (Szekszárd, Bonyhád, Tamási).

A két sikeres pályázat keretében közel 1,3 milliárd forint forrásbevonásra kerül sor a következő években.

Előttünk álló fejlesztési területek, irányok

A következő időszakban igen jelentős tartalmi – szerkezeti változások elé nézünk mind az iskolarendszerű szakképzés, mind a felnőttképzés területén. A fejlesztések középpontjában – az Országos Képzési Jegyzék folyamatos (OKJ) korszerűsítése mellett – a térségi integrált szakképző központok működése és működtetése áll.

A megyei önkormányzat koordináló szerepét a szakképzés-fejlesztési koncepció - a terület szereplőinek konszenzusán alapuló - felülvizsgálatával szükséges erősíteni.

A szakképző intézmény részéről folyamatos és tudatos fejlesztő munka szükséges, amelynek ki kell terjednie a tárgyi, dologi ellátottság és a humánerőforrás javítására és a képzési kínálat módosítására.

A Térségi Integrált Szakképző Központ létrehozása Tolna megye sikeres pályázata révén a kialakuló korszerű feltételrendszerével, a csúcstechnológia alkalmazásával nem csak a szakmai képzés minőségi színvonalának emelkedését, hanem a munkaerő-piaci igényekhez történő dinamikusabb

alkalmazkodást s egyidejűleg a képzés költséghatékonyságának javulását eredményezheti az egyes iskolák esetében. Az érintett iskolák közvetlenebb együttműködése, a TISZK működésének tapasztalatai modell értékűvé válhatnak a hálózat későbbi továbbfejlesztése szempontjából a megye többi szakképző intézménye számára. A tankötelezettség meghosszabbodásával és a képzési kínálat bővülésével tovább nő az iskola-, illetve pályaválasztási tanácsadás szervezett és teljes körű megvalósításának jelentősége. Ennek hatékonysága az egyéni képességvizsgálat rendszerének kialakításával, az eredmények visszacsatolásával javítható. Ezen a téren szervezettebbé kell tenni a felsőfokú továbbtanulásra nem jelentkező, gimnáziumban végzett tanulók körében történő tájékoztató, tanácsadó tevékenységet is. Ebben szerepet vállalhat a TISZK is. Előtérbe kell kerülnie a tanulók motiváltságának és tanulási képességeik fejlesztésének, továbbá a munkaerőpiac által megkívánt és elismert kompetenciák megalapozásának és erősítésének.

Meg kell vizsgálni, hogyan lehet piacképesse tenni a sajátos nevelési igényű tanulók szakmaválasztási lehetőségét. Az előkészítő évfolyamok elvégzése után biztosítani kell a folytatást a szakképzési évfolyamokon.

12. A regionális és kistérségi stratégiai célok megvalósítását szolgáló középtávú fejlesztési célok rendszere

Hatékonyan szervezett, eredményes neveléshez-oktatáshoz való hozzáférés biztosítása valamennyi tanuló számára, különös tekintettel a kistélepek, gyermekeire, tanulóira:

- óvodafejlesztés, alapfokú oktatási intézmények integrációjának támogatása, középiskolai kollégiumok szakmai fejlesztése, 12 évfolyamos egységes iskola hálózat kialakítása a kistérségi, illetve mikrotérségi központokban,
- a nemzeti és etnikai kisebbségi oktatás feltételrendszerének fejlesztése különös tekintettel a német, és a roma kisebbség vonatkozásában,
- a tartósan kórházi kezelésre szoruló tanulók fejlesztése érdekében a régióban egészségügyi intézmények keretében működő nevelési-oktatási intézmények létrehozásának támogatása,
- a többi tanulóval együtt nem nevelhető, képzési kötelezettségű gyermekek nevelését, oktatását ellátó intézmények fejlesztése,
- a bejáró tanulók biztonságos közlekedésének biztosítása érdekében összehangolt iskolabusz hálózat kialakítása és működtetése.

Az oktatási infrastruktúra fejlesztése a régió egészében, különös tekintettel a mikrotérségi központokra:

- óvodaépületek építése, felújítása fejlesztése, iskolaépületek építése felújítása, fejlesztése, a mikro-térségi központokban multifunkcionális, közoktatási, közművelődési, szociális és egészségügyi feladatok ellátására is alkalmas intézmények kialakítása,

- a 21. századi iskola eszközszükségletének, ezen belül a korszerű infokommunikációs eszközök biztosítása.

A régió közoktatási humánerőforrásának fejlesztése a közoktatás-irányítás és a pedagógiai feladatokat ellátók területén egyaránt:

- kistérségi foglalkoztatási és helyettesítési rendszer kialakítása, a települési és kistérségi közoktatás irányításában résztvevők képzése és továbbképzése, középtávú regionális pedagógusképzési és továbbképzési terv kialakítása és megvalósítása a gyermek- és a tanulólétszám csökkenése miatt feleslegessé váló pedagógusok felnőttképzésbe vagy szociális ellátásba való bevonása, a szülők és az intézmények társadalmi környezete tájékozódását és tájékoztatását segítő rendszer fejlesztése.

Az egész életen át tartó tanulást megalapozó és lehetővé tevő intézményi programok elterjesztésének támogatása, az ezt támogató intézményi programok, innovációk fejlesztése:

- a kompetencia alapú oktatási programcsomagok felhasználásának regionális szintű kiterjesztése az alap és a középfokú intézmények körében egyaránt, hatékony tanulásszervezési eljárások és módszerek minél szélesebb körű elterjesztése a régió nevelési-oktatási intézményei körében,
- az idegen nyelv-tanítás feltételeinek javítása, a közismereti oktatás fejlesztése a szakközépiskolákban és szakiskolákban, a környezettudatos szemlélet kialakítása és fejlesztése a régió nevelési-oktatási intézményeiben, a tehetségsegítés programjának kidolgozása és megvalósítása.

Az együttnevelés, a befogadó oktatási rendszer feltételeinek megteremtése és folyamatos fejlesztése:

- az együttnevelést megvalósító iskolafejlesztési program kialakítása és elterjesztése, a szegregált településeken lévő roma többségű, tanulókból álló alapfokú intézmények nevelési, pedagógiai programjának fejlesztése.

A régió speciális munkaerő-piaci jellemzőinek megfelelő szakképzési rendszer kialakítása a rendelkezésre álló intézményi kapacitások felhasználásával:

- megyei szakképzési stratégia kialakítása a régiós (RFKB) fejlesztéssel összhangban.

Célok megvalósítását támogató eszközrendszer

Óvodaépületek építése, felújítása fejlesztése, iskolaépületek építése felújítása, fejlesztése, a mikro-térségi központokban multifunkcionális, közoktatási, közművelődési, szociális és egészségügyi feladatok ellátására is alkalmas intézmények kialakítását szolgáló *DDOP-2007-3.1.2./2F Integrált kis- és mikrotérségi oktatási hálózatok és központjaik fejlesztése* című pályázat eredményei:

Előzmények: A pályázati kiírás háttere: A közoktatási feladatellátás intézményintegráción alapuló infrastrukturális fejlesztése, célirányos támogatása a közoktatási reformfolyamatoknak és a 21. század iskolája zászlóshajó programnak megfelelően a minőségi oktatás megteremtéséhez szükséges feltételek biztosítása érdekében.

Pályázat tárgya: Alapvető cél: mikrotérségi alapon, racionálisan és hatékonyan szervezett, mindenki számára hozzáférhető, esélyegyenlőséget biztosító, szakmai tartalmában a kulcskompetenciák fejlesztésére alapozott, integrált intézményi hálózat kiépítése, az azonos minőségű szolgáltatás nyújtása és a gazdaságos működtetés érdekében. Kiemelt cél a hosszú távú működésre alkalmas közoktatási intézmények korszerűsítése, a helyi adottságok talaján létrejött, különböző jellegű helyi együttműködések révén a területi különbségek minimálisra csökkentése, valamint a régió belüli társadalmi kohézió, az egyenlő esélyek és a korszerű iskola megteremtése a régió hosszú távú versenyképessége érdekében.

Igényelhető támogatás összege

- 20-1000 millió Ft (Meglévő többcélú intézmények és többcélú intézmények kialakítását célzó pályázatok esetében)
- 20-1200 millió Ft (Kollégiumi fejlesztés megvalósítása esetén 20-1200 millió Ft, de a kollégiumi projektem maximális támogatási összege nem haladhatja meg a 200 MFt-ot)

Kistérség/Pályázó	Projekt címe	Megvalósítás helyszínei (db)	Elnyert támogatás (Ft)
Szekszárdi Bátaszék Város Önkormányzata	Bátaszéki integrált mikrotérségi közoktatási hálózat és központjának kialakítása	Bátaszék (4) Báta (2) Bátaapáti (1) Alsónyék (1) Pörboly (1)	996 769 599
Dombóvári Dombóvár Város Önkormányzata	"Együtt, egymással, gyermekeinkért, a jövőért" Új K.O.R.- Új Kapos menti Oktatási Rendszer	Dombóvár (3) Csikóstóttós (1) Kapossekcső (1) Döbrököz (1)	1 196 832 786
Paksi Dunaföldvár Város Önkormányzata	Integrált mikrotérségi oktatási központ és hálózat fejlesztése	Dunaföldvár (2) Madocsa (2) Bölcske (1)	999 926 280

	Dunaföldvár- Bölcske-Madocsa településeken		
Tamási Tamási Város Önkormányzata	Integrált mikrotérségi oktatási központ kialakítása Tamási városában	Tamási (2)	1 198 765 163
Szekszárdi Zomba Körzeti Intézményi Társulás	Zomba Mikrotérségi Oktatási Hálózat fejlesztése	Zomba (1) Kölesd (1) Tengelic (1) Harc (1)	588 576 455
Tamási Iregszemcse Község Önkormányzata*	Mikrotérségi oktatási központ kialakítása Iregszemcsén	Iregszemcse (2) Magyarkeszi (2)	807 654 850

*: szakmailag megfelelt, de forráshiány miatt nem nyert támogatást

**A Tolna Megyei Közgyűlés
85/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozatának mellékletei**

Közoktatási megállapodás

amely létrejött egyfelől a **Tolna Megyei Önkormányzat** (székhelye: 7100 Szekszárd, Szent I. tér 11-13.) képviselője **dr. Puskás Imre a Közgyűlés elnöke**, másfelől az **ESZI Intézményfenntartó és Működtető Alapítvány**, (székhelye: 7030 Paks, Dózsa Gy. u. 95.) képviselője **Horváth Miklós kuratóriumi elnök** mint az **Energetikai Szakközépiskola és Kollégium** (székhely: 7030 Paks, Dózsa Gy. 95.) fenntartója között a következő feltételekkel:

1. Szerződő felek megállapodnak abban, hogy a fenti nevelési-oktatási intézményt az ESZI Intézményfenntartó és Működtető Alapítvány fenntartja, és ezzel Tolna megye területén szakközépiskolai oktatást, szakképzést, kollégiumi ellátást, valamint felnőttoktatást lát el. Az intézménybe felvehető legmagasabb tanulói létszám: 760 fő, a kollégiumba felvehető maximális tanulólétszám 200 fő.
2. A fenti intézmény működési engedélyét 2130-2/2008. számon, módosítását 2130-4/2008. számon a Tolna Megyei Önkormányzat Főjegyzője adta ki.
3. A fenntartó kötelezettséget vállal arra, hogy a képzést a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény szerint a Tolna megyei közoktatás-fejlesztési tervhez illeszkedő, elfogadott és fenntartó által jóváhagyott pedagógiai program alapján látja el.
4. Fenntartó kötelezettséget vállal arra, hogy jelen megállapodás alapján a nevelési-oktatási intézményt látogató tanulók ingyenesen vehetik igénybe a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 114. §-ában meghatározott szolgáltatásokat.
5. Felek jelen megállapodást 2009. szeptember 1-jétől 2014. augusztus 31-ig kötik.
6. Felek megállapodnak abban, hogy jelen megállapodás lejárta előtti évben megkezdik annak egyeztetését, hogy jelen megállapodást milyen feltételek mellett hosszabbítják meg.
7. A Felek megállapodnak abban, hogy a megállapodást közös megegyezéssel megszüntethetik. A megszüntetés azonban nem érintheti azoknak a tanulóknak a helyzetét, akiket a megállapodásban foglaltak alapján az intézménybe felvettek.
8. A megállapodásban nem szabályozott kérdésekre a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvényt valamint a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvében foglaltakat kell alkalmazni. A Felek megegyeznek abban, hogy vitás ügyeik rendezése céljából a bírósági út megindítása előtt kötelező egyeztetést tartanak.
9. Jelen megállapodást a Felek elolvasást követően jóváhagyólag aláírásukkal láttak el.

Szekszárd, 2009. szeptember 1.

Horváth Miklós
kuratóriumi elnök

dr. Puskás Imre
a Közgyűlés elnöke

Záradék

A megállapodást a Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése .../2009. (IX. 18.) közgyűlési határozatával jóváhagyta.

Szekszárd, 2009. szeptember 18.

dr. Bartos Georgina
megyei főjegyző

Közoktatási megállapodás

amely létrejött egyfelől a **Tolna Megyei Önkormányzat** (székhelye: 7100 Szekszárd, Szent I. tér 11-13.) képviselője **dr. Puskás Imre a Közgyűlés elnöke**, másfelől az **Alapítvány a Hátrányos Helyzetű Fiatalok Szakképesítéséhez Jutásának Támogatásáért**, (székhelye: 7144 Decs, Szövetkezet u. 16.) képviselője **Lőczy József kuratóriumi elnök** mint az **"Esély" Szolgáltató, Szakképző Iskola** (székhely: 7100 Szekszárd, Tartsay V. u. 10.) fenntartója között a következő feltételekkel:

1. Szerződő felek megállapodnak abban, hogy a fenti nevelési-oktatási intézményt az Alapítvány a Hátrányos Helyzetű Fiatalok Szakképesítéséhez Jutásának Támogatásáért fenntartja, és ezzel Tolna megye területén iskolarendszerű szakképzést és felnőttoktatást lát el. Az intézménybe felvehető legmagasabb tanulói létszám: 300 fő.
2. A fenti intézmény működési engedélyét 717/1998. számon a Tolna Megyei Önkormányzat Főjegyzője adta ki.
3. A fenntartó kötelezettséget vállal arra, hogy a képzést a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény szerint a Tolna megyei közoktatás-fejlesztési tervhez illeszkedő, elfogadott és fenntartó által jóváhagyott pedagógiai program alapján látja el.
4. Fenntartó kötelezettséget vállal arra, hogy jelen megállapodás alapján a nevelési-oktatási intézményt látogató tanulók ingyenesen vehetik igénybe a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 114. §-ában meghatározott szolgáltatásokat.
5. Felek jelen megállapodást 2009. szeptember 1-jétől 2014. augusztus 31-ig kötik.
6. Felek megállapodnak abban, hogy jelen megállapodás lejártá előtti évben megkezdik annak egyeztetését, hogy jelen megállapodást milyen feltételek mellett hosszabbítják meg.
7. A Felek megállapodnak abban, hogy a megállapodást közös megegyezéssel megszüntethetik. A megszüntetés azonban nem érintheti azoknak a tanulóknak a helyzetét, akiket a megállapodásban foglaltak alapján az intézménybe felvettek.
8. A megállapodásban nem szabályozott kérdésekre a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvényt valamint a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvében foglaltakat kell alkalmazni. A Felek megegyeznek abban, hogy vitás ügyeik rendezése céljából a bírósági út megindítása előtt kötelező egyeztetést tartanak.
9. Jelen megállapodást a Felek elolvasást követően jóváhagyólag aláírásukkal láttak el.

Szekszárd, 2009. szeptember 1.

Lőczy József
kuratóriumi elnök

dr. Puskás Imre
a Közgyűlés elnöke

Záradék

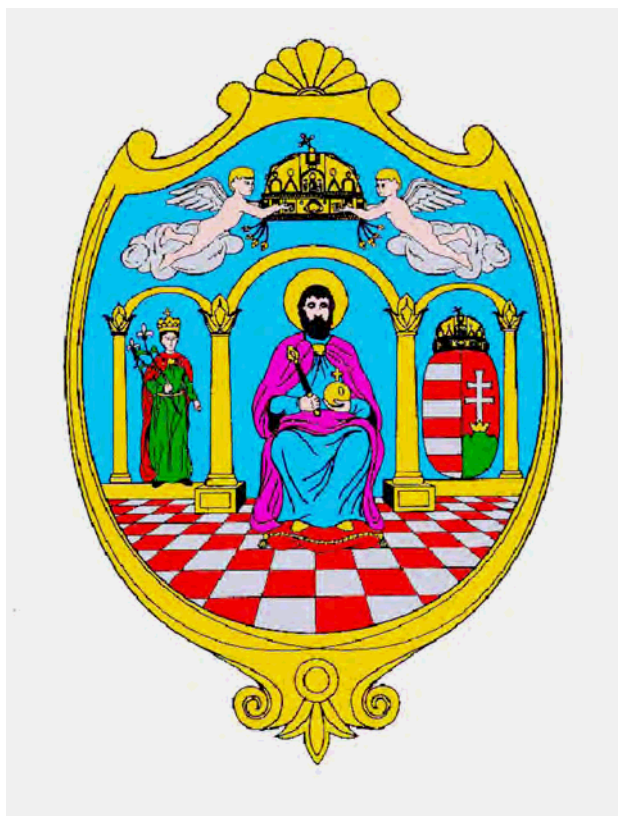
A megállapodást a Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése .../2009. (IX. 18.) közgyűlési határozatával jóváhagyta.

Szekszárd, 2009. szeptember 18.

dr. Bartos Georgina
megyei főjegyző

A Tolna Megyei Közgyűlés
86/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozatának melléklete

TOLNA MEGYE IFJÚSÁGI STRATÉGIÁJA 2009 – 2018

Készült Tolna Megye Önkormányzatának megbízásából
2009. május

TARTALOMJEGYZÉK

I. TOLNA MEGYEI IFJÚSÁGI STRATÉGIA	3
I.1. BEVEZETŐ	3
I.2. VÍZIÓ	4
I.3. ALAPELVEK	4
I.4. ÁTFOGÓ CÉL	5
I.5. HORIZONTÁLIS CÉL	5
I.6. SPECIFIKUS CÉLOK	6
I.6.1. A fiatalok sikeres társadalmi integrációjához szükséges környezet fejlesztése	6
I.6.1.1. Gyermekvállalás, család	6
I.6.1.2. Önálló egzisztencia	7
I.6.1.3. Esélyegyenlőség, szolidaritás	8
I.6.2. A fiatalok és közösségeik érvényesülésének elősegítése	9
I.6.2.1. A tanulás és környezete	9
I.6.2.2. Kulturális értékteremtés, kultúraközvetítés	10
I.6.2.3. Tudatosság és társadalmi integráció	11
I.6.3. Az ifjúsági szakma és az ifjúsági civil szervezetek munkájának támogatása	12
I.6.3.1. Tolna megye civil társadalma	12
I.6.3.2. Erőforrások és feltételek	13
II. HELYZETELEMZÉS	14
II.1. MEGYEI HELYZETKÉP	14
II.2. A FIATALOK ÉLETHELYZETE	15
II.2.1. Demográfia, család	15
II.2.2. Oktatás, képzés, társadalmi mobilitás	18
II.2.3. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci helyzet	23
II.2.4. Fogyasztás, gazdasági helyzet, kultúra, média, infokommunikáció	29
II.2.5. Egészség (egészségi állapot, életminőség, egészségtudatosság)	33
II.2.6. Közösség, részvétel, közélet	35
II.2.7. Összegzés	41
II.3. AZ IFJÚSÁGI KÖZFELADATOK ÉS ELLÁTÁSUK HELYZETE	44
II.3.1. Jogszabályi környezet	44
II.3.2. Megyei és helyi szintű ifjúsági feladatellátás, intézményrendszer	45
II.4. A TOLNA MEGYEI CIVIL IFJÚSÁGI SZERVEZETEK	50
II.5. SWOT ANALÍZIS	52
II.6. CÉLFA	53
IRODALOMJEGYZÉK	54
MELLÉKLETEK	55

I. TOLNA MEGYEI IFJÚSÁGI STRATÉGIA

I.1. BEVEZETŐ

Előregedő társadalmunkban a népességszám folyamatos apadása mellett különösen a gyermek-, és ifjúsági korosztály aránya csökken drasztikusan. A fiatalok egyre hosszabb időt töltenek el az oktatási rendszerben, egyre később kerülnek gazdaságilag aktív státuszba, egyre később alapítanak családot, egyre kitolódik a gyermekvállalás időpontja, a tervezetthez képest is kevesebb gyermek kap esélyt a megszületésre.

A bizonytalan gazdasági viszonyok, a munkanélküliség mértékének növekedése, a különösen a pályakezdő fiatalokat sújtó foglalkoztatási nehézségek mind-mind hozzájárulnak ahhoz, hogy a felnövekvő generációk egyre visszahúzódóbbak lesznek, romló gazdasági- és szocio-kulturális helyzetük egyre kiábrándultabbá teszi őket, egyre nagyobb arányban hagyják el otthonukat, hogy más, jellemzően nagyobb városokban keressék boldogulásukat.

„Hazánkban is szükség van arra, hogy az ifjúságot egy folyamatos, innovatív, korszerű tudással rendelkező erőforrásnak tekintsük, amely képes a társadalom megújítására, az aktív szerepvállalásra. Mint önálló, döntésképes egyénekre kell tekintenünk az ifjúsági korosztályok tagjaira, a jövő alakítóira, lehetőséget ajánlva képességeik kibontakoztatásához.”³

Nem csupán az államnak, de a megyei, illetve helyi szintű döntéshozóknak is felelősségük van abban, hogy a térségükben élők társadalmi beilleszkedése sikeres legyen, valamint, hogy az Alkotmányban rögzített jogaival élni tudjanak. A fiatalok esetében mindez speciális intézkedéseket és fokozott figyelmet követel. Egy kiegyensúlyozott társadalom alapfeltétele, hogy a felnövekvő generációk megismerjék, és interiorizálják a társadalmi normákat, továbbá, hogy képessé váljanak átörökíteni azokat a jövő nemzedéke számára. A felnőtté válás egységes egészként értelmezhető folyamat, ezért elengedhetetlen, hogy az ifjúságról szóló stratégia szektorokon és ágazatokon átívelő megközelítést alkalmazzon.

Ez a megközelítés a gyakorlatban azt jelenti, hogy a fiatalok élethelyzetének feltárásán és elemzésén túl vizsgálja annak társadalmi kontextusát is, továbbá összegzi az ágazati szakpolitikák ifjúsággal kapcsolatos, megyei szintű teendőit, valamint a demokráciatanulás és szocializáció – mint kifejezetten ifjúságpolitikai elemek – lehetséges megoldásait.

Jelen nézőpont fejlesztő típusú, így a megoldási javaslatok az ifjúságra, mint lehetséges erőforrásra tekintenek, így nem az ellátási formák állnak a középpontjában, hanem a lehetséges egyéni és közösségi fejlesztések.

A dokumentum átfogó, horizontális és specifikus célokat, valamint az ezekhez kapcsolódó alcélokat határoz meg. Az alcélok megvalósulásának módját, sorrendjét, felelőseinek meghatározását a stratégiához kapcsolódó, Tolna Megye Közgyűlésének mindenkori rövid távú cselekvési tervei kell, hogy tartalmazzák. A stratégia célokat fogalmaz meg, de a célokhoz vezető út kijelölését meghagyja Tolna megye felelős döntéshozói számára.

Jelen stratégia struktúrájában, valamint célmeghatározásában igazodik a jelenleg a Kormány jóváhagyását váró, azonban az ifjúsági szakma támogatását bíró Nemzeti Ifjúsági Stratégiához, mely 2009-2024 közötti időszakban kívánja meghatározni a mindenkori állami feladatokat az ifjúságügy területén.

³ Nemzeti Ifjúsági Stratégia 2009-2024, Bevezető – jelenleg Kormány-egyeztetés alatt

A Tolna Megyei Ifjúsági Stratégia 10 éves időintervallumban fogalmazza meg a 15-29 éves korosztályokkal kapcsolatos társadalmi célokat és feladatokat.

I.2. VÍZIÓ

A stratégiában megfogalmazott célok hozzájárulnak ahhoz, hogy a Tolna megyében élő fiatalok a demokratikus értékeket ismerve, és azokat tiszteletben tartva, állampolgári jogaikkal és kötelességeikkel élve, zökkenőmentesen illeszkedjenek be a felnőtt társadalomba, hozzájárulva annak fejlődéséhez innovatív és folyton megújulni képes erőforrásként. A tudás, az ismeretszerzés fontosságát felismerve, a tudásalapú társadalom elvárásainak megfelelni készen hozzák meg a jövőjüket illető döntéseket, fejlesszék a versenyképes tudás megszerzéséhez szükséges képességeiket, szociális, egészségügyi, területi helyzetüktől vagy etnikai hovatartozásuktól függetlenül. Nyitott és befogadó attitűddel harcoljanak a diszkrimináció, a xenofóbia, a kirekesztés ellen, erősítve ezzel európai, nemzeti, illetve helyi identitásukat. A megyében élő fiatalok a környezetük, az egészségük, a kulturális és a természeti értékek iránt elkötelezett, a modern technológiák használatában gyakorlott, értékteremtő és értékközvetítő szereplőként járuljanak hozzá a megye, illetve hazánk fejlődéséhez, egy élhetőbb, kiegyensúlyozottabb, toleránsabb társadalom kialakításához. Tolna megye váljon egy lehetőségekben gazdag, vonzó térséggé számukra, mely alkalmas helyszínt biztosít a családalapításhoz és a gyermekvállaláshoz.

I.3. ALAPELVEK

A stratégia az alábbi alapelveket fogalmazza meg a hamarosan elfogadásra kerülő Nemzeti Ifjúsági Stratégiában megfogalmazott alapvetések szerint:

Részvétel és beágyazódás: A fiatalok közösségei és szervezetei kohéziós erőként jelennek meg mind a helyi társadalmak, mind pedig tágabb környezetünk számára. A felnőtt társadalom partnerségi viszonyrendszerében fontos alakítói lehetnek, kell, hogy legyenek a róluk szóló döntések alakításában.

Szolidaritás és felelősség: Minden ember számára kihívást jelent a másokért való felelősségvállalás, a rászorulóknak segítése, hiszen e nélkül nem megvalósítható a társadalom kiegyensúlyozott fejlődése.

Érvényesülés és értékteremtés: A felnövekvő generációk új értékek alkotói, illetve képviselői, mely elismerése és befogadása a társadalom folyamatos megújulásához elengedhetetlen.

Önállóság és fejlesztés: A személyes fejlődés, a fejlesztés feltételeinek megteremtése, az egyéni életutak segítése nélkül a fiatal nem lesz képes a másokért való felelősségvállalásra, az aktív részvételre, a felnőtt társadalomba való integrálódásra.

I.4. ÁTFOGÓ CÉL

A megye fiataljaiban rejlő erőforrások kiaknázása, valamint a felnőtt társadalom nyitottá és befogadóvá tétele az ifjúsági korosztály integrációja érdekében.

Jelen stratégia célkitűzése, hogy a megyében élő fiatalokban rejlő egyéni és társas potenciált a térség fenntartható fejlődése érdekében kamatoztassa, a térség megtartó-képességét növelje, élhető és lehetőségekben (oktatás, foglalkoztatás, szabadidő,

érdekérvényesítés, stb.) gazdag környezetet alakítson ki a korosztály számára. Ennek érdekében támogató és ösztönző rendszereket működtet.

I.5. HORIZONTÁLIS CÉL

Esélyegyenlőség elősegítése

Valamennyi intézkedés és tevékenység kialakítása és végrehajtása során különös gondot kell fordítani az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására.

A magyarság és az európaiság megélése

Bár jelen stratégia megyei szintű tervezési dokumentum, a fiatalok egészséges személyiségfejlődésének szerves részét kell, hogy képezzék a magyarságtudattal, az európai identitás megerősítésével kapcsolatos célkitűzések. Amennyiben egy fiatal nem kötődik nemzetéhez, nem tudja elhelyezni önmagát és hazáját egy európai dimenzióban, nehezen várható el tőle, hogy legyen valós kötődése lakóhelye, szűkebb környezete irányába. A nemzeti identitás megélése, illetve más kultúrák megismerése és elfogadása nélkül nő az esélye a szélsőséges, társadalom-romboló magatartásformák kialakulásának, az intolerancia erősödésének.

Élhető környezet megteremtése

Az élhető környezet megteremtése alapfeltétele a fenntartható fejlődés biztosításának, melyet úgy kell kialakítani, hogy a jelen szükségleteinek kielégítése ne veszélyeztesse a jövő generációk szükségleteinek kielégítését, illetve gondoskodjon a környezet eltartó-képességének megtartásáról, a társadalmi jólét folyamatos növelése mellett.

I.6. SPECIFIKUS CÉLOK

I.6.1. A fiatalok sikeres társadalmi integrációjához szükséges környezet fejlesztése

I.6.1.1. Gyermekvállalás, család – A gyermekvállaláshoz és a gyermekek felneveléséhez szükséges társadalmi, gazdasági és mentális feltételek erősítése, a családi környezet kialakításának és biztonságának segítése

Tolna megye lakónépessége 20 év leforgása alatt közel 30 000 fővel csökkent. Míg a gyermek- és ifjúsági korosztály körében jelentős csökkenés tapasztalható, addig az idősebb korosztályok megyén belüli aránya folyamatosan nő.

A 15-29 év közöttiek mindössze 13,7%-a él jelenleg házasságban, 3,3%-uk már túl van egy váláson, és csupán a fiatalok 16%-ának született már gyermeke.

Az országos átlaghoz képest azonban szignifikánsan magasabb a gyermeket tervező Tolna megyei fiatalok aránya (79,1% az országos 68,1%-hoz képest). Többen vannak továbbá közöttük olyanok is, akik 2 gyermeket szeretnének (67,9%, míg az országos átlag 54,5%).

A gyermekvállalási szándék tehát erősen jelen van a Tolna megyei fiatalok jövőtervében, ami azt jelzi, hogy fontosnak érzik a családalapítást.

A családalapítás, valamint a gyermekvállalás számos tényező függvénye: meghatározza a gazdasági helyzetet, a lakáskörülmények, a fiatal gazdasági státusza (elhúzódozó oktatás), értékrendje, továbbá karriertervei. Hazánkban komoly kihívást jelent a családi szerepek és a karrier összeegyeztetése, különösen a nők esetében.

A gyermekvállalási szándék fokozása érdekében olyan környezetet kell teremteni, amelyben a családalapítás és a karriercélok összeegyeztethetővé válhatnak. Különösen a kistelepüléseken élők számára kell biztosítani a kora gyermekkori intervenció lehetőségét.

Fontos továbbá, hogy a szegregáció megakadályozása és a kora gyermekkori fejlődés elősegítése érdekében biztosítani szükséges a gyermekek megfelelő színvonalú napközbeni, illetve óvodai ellátásához a jelenleginél szélesebb körű hozzáférést.

A cél elérését segítő alcélok és feladatok:

Gyermekvállalás

- ✓ A gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények férőhelyeinek a valós szükségletekhez történő igazítása (bölcsőde, óvoda, alternatív napközbeni ellátások)

Család és karrier összeegyeztetése

- ✓ Gyermekvállalás melletti munkalehetőségek támogatása Tolna megye munkáltatói körében: atipikus, illetve részmunkaidős foglalkoztatási formák ösztönzése;
- ✓ A gyermekgondozás miatt otthon maradó szülők segítése a munkaerő-piaci pozíciójukat erősítő képzésekben való részvételre

Családsegítés

- ✓ Családsegítő szolgáltatások biztosítása, továbbfejlesztése, a családsegítő szakemberek felkészítése speciális ifjúságsegítési feladatokra

Esélyteremtés

- ✓ A hátrányos helyzetű csoportok helyzetének javítása, szegregáltságuk, kirekesztettségük enyhítése;
- ✓ A fogyatékkal élő gyermekek és családjuk helyzetének javítása, speciális szükségleteik jobb kielégítése;
- ✓ A hátrányos helyzetű települések hátrányainak csökkentése;
- ✓ Az információk eredményesebb eljuttatása, különösen azokhoz, akik szegénységük, szociális helyzetük miatt hátrányt szenvednek e téren.

1.6.1.2. Önálló egzisztencia – A fiatalok otthonteremtésének, valamint munkavállalásának elősegítése

A Tolna megyei fiatalok az országos átlagnál is pesszimistábbak elhelyezkedési lehetőségeiket illetően. Úgy gondolják, hogy jelenlegi vagy leendő végzettségük nem kedvez munkavállalási esélyeiknek. További komoly gondot jelent, hogy a Tolna megyei fiatalok az átlagnál nagyobb arányban kényszerülnek alkalmi munkavállalásra, sokszor nem bejelentett módon. Ez a jelenség tovább mélyíti kiszolgáltatottságukat. Szintén nagyobb arányban találunk közöttük olyanokat, akiknek még soha nem volt munkahelye, illetve volt már regisztrált vagy nem regisztrált munkanélküli.

Ezek a bizonytalan foglalkoztatási viszonyok meghatározzák az önálló egzisztencia kialakítására irányuló törekvéseiket is. A Tolna megyei fiatalok 67%-a még szülei házában él. Ennek ellenére 89,6%-uk elégedett jelenlegi lakáskörülményeivel. A megyére jellemző a többgenerációs családmodell, így az itt élő fiatalok nagy része nem tekinti a saját lakás vagy ház meglétét az önállósodás fő feltételének, sokkal inkább gondolják úgy, hogy a biztos munkahely, a jó kereset a legszükségesebb személyes életterveik megvalósításához.

Lehetőséget kell tehát teremteni arra, hogy a fiatalok megfelelő segítséget kapjanak pályaválasztásukhoz, álláskeresésükhöz, önálló életterveik megvalósításához.

A cél elérését segítő alcélok és feladatok:

Otthonteremtés

- ✓ Ösztönözni kell a fiatalok önállósodását állami otthonteremtő programokban való részvétel útján (pl. „fészeklakások”)
- ✓ Erősíteni kell a fiatalok helyi identitását annak érdekében, hogy az önálló családot alapító fiatal felnőttek gyermekvállalásukkal hozzájáruljanak a népességszám növeléséhez, a települések korátlagának csökkentéséhez

Tudatos életpálya-tervezés

- ✓ Szoros együttműködés kialakítása a megyei munkaügyi központtal, valamint a fiatalok pályaeorientációját segítő szervezetekkel a fiatalok keresletorientált, kompetenciáiknak és ambícióiknak leginkább megfelelő pályaválasztás elősegítése érdekében

Munkatapasztalat-szerzés, munkavállalás

- ✓ Ösztönözni kell a fiatalokat a munkatapasztalat és a munkavállalási kompetenciák megszerzésére még a munkaerőpiacra történő kilépésüket megelőzően;
- ✓ Az önkéntesség népszerűsítésével lehetőséget kell teremteni a fiatalok számára a munkatapasztalat megszerzésére;
- ✓ Meg kell könnyíteni, támogatni, illetve ösztönözni kell a fiatalok által indított vállalkozások működtetését, fenntartását;
- ✓ Segíteni kell a fiatal pályakezdők külföldi tapasztalatszerzését, ösztönözni kell hazatérésüket, és megszerzett tudásuk kamatoztatását Tolna megyében
- ✓ A közösségi közlekedés fejlesztésével könnyíteni kell a napi ingázó fiatalok munkába járását

Ifjúsági munkanélküliség megelőzése, csökkentése

- ✓ A Tolna Megyei Önkormányzat fenntartása alatt álló oktatási intézmények képzési kínálatát a munkaerő-piaci kereslethez kell igazítani;
- ✓ Ösztönözni kell a fiatalokat a hiányszakmák választására, az esetleges át- és továbbképzésekben való részvétellel;
- ✓ A foglalkoztatási és munkaerő-piaci információk közvetítésében szükséges azon ifjúsággal foglalkozó intézmények, illetve szervezetek bevonása, melyek a pályakezdő fiatalok elhelyezkedését segítik

1.6.1.3. Esélyegyenlőség, szolidaritás – a kirekesztés, a kirekesztettség, a marginalizáció csökkentése, a társadalmi mobilitás lehetőségeinek bővítése

A Tolna megyében élő fiatalok több mint 20 százaléka számolt be arról, hogy rendszeresen előfordul, hogy hó végére elfogy a család jövedelme. Mindez azt jelenti, hogy a fiatalok 1/5-e nehéz anyagi körülmények között, szegénységben él. Annak érdekében, hogy a szegénységet a családok ne örökössék át generációról generációra, az élet valamennyi területén szükséges e társadalmi csoportok felzárkóztatása, esélyeik, lehetőségeik növelése.

Fontos feladatot jelent tehát a különböző okokból hátrányos helyzetű (fogyatékkal élők, elzárt kistelepülésen élők, kisebbséghez tartozók, stb.) fiatalok és családjuk számára speciális szolgáltatásokat nyújtó programok és szolgáltatások bevezetése. Ugyanakkor a többségi társadalom, a fiatalok egészének érzékenyítése, a tolerancia, a diszkrimináció-ellenesség kimunkálása szintén szükséges ahhoz, hogy társadalmunk befogadó és békés életteret nyújtson mindenki számára.

A cél elérését segítő alcélok és feladatok:

Tudástökhöz való egyenlő esélyű hozzáférés

- ✓ Vissza kell szorítani az oktatási intézményekben jelen lévő szegregációt erősítő szelekciós mechanizmusokat;
- ✓ Ösztönözni kell az oktatási rendszer területi különbségeit mérséklő, az érintetteket „helyben megtartó” komplex programok indítását a hátrányos helyzetű kistérségekben;
- ✓ Támogatni kell az iskola nélküli, hátrányos helyzetű településeken közösségi ifjúsági szolgáltatások, azon belül az iskolai sikerességet támogató programok létrejöttét

Gyermekszegénység csökkentése

- ✓ A jelenlegihez képest csökkenteni kell a gyermekek és családjuk szegénységének mértékét, ezzel egyidejűleg segíteni kell a gyermekek továbbtanulás terén mutatkozó egyenlőtlen esélyeinek leküzdését;
- ✓ Enyhíteni kell a gyermeki kirekesztés, szegregáció és mélyszegénység szélsőséges formáit, csökkenteni kell az életesélyeket romboló devianciák előfordulását a meglévő intézményrendszer megerősítésével

Toleráns, befogadó attitűd terjesztése

- ✓ Fejleszteni kell a kisebbségekkel, marginalizálódott társadalmi csoportokkal kapcsolatos pozitív attitűdöt a fiatalok körében;
- ✓ Gondoskodni kell a fogyatékossgal élő fiatalok és családtagjaik mentálhigiénés támogatásáról;
- ✓ Támogatni kell a toleranciára, diszkrimináció-ellenességre nevelő képzési programok

adaptációját, fejlesztését;

Közösségi cselekvés ösztönzése

- ✓ Támogatni és ösztönözni kell az ifjúsági közösségi tevékenységeket és önkéntes projekteket;
- ✓ Segíteni és támogatni kell a területen tevékenykedő civil szervezetek munkáját;

I.6.2. A fiatalok és közösségeik érvényesülésének elősegítése

I.6.2.1. A tanulás és környezete – A versenyképes tudás biztosítása és az önálló élethez szükséges kompetenciák fejlesztése

A Tolna megyei fiatalok számára komoly nehézséget jelent, hogy a környezetükben elérhető oktatási intézmények szak-kínálata nem igazodik kellőképpen a munkaerő-piaci kereslethez.

A gyakorlati képzések nagy hányada nem készíti fel a fiatalokat az önálló munkavégzésre, a szakmai ismeretek magas szintű elsajátítására.

Az oktatási intézmények nem helyeznek kellő hangsúlyt az egyéni és társas kompetenciák fejlesztésére, a demokratikus állampolgári attitűd elsajátítására, a közösségi részvétel fejlesztésére.

Fenti problémák kiküszöbölése túlmutat a megyei önkormányzat felelősségi körén, azonban számos, az intézményfenntartói státuszból eredő jogosítvány lehetőséget teremt a meglévő hiányosságok helyi szintű kezelésére.

A cél elérését segítő alcélok és feladatok:

Oktatás minőségi fejlesztése

- ✓ A Tolna Megyei Önkormányzat fenntartásában álló közoktatási intézményekben ösztönözni és támogatni kell a többféle pedagógiai program közötti választás lehetőségének megteremtését;
- ✓ Az oktatási intézményekben hangsúlyosan kell, hogy megjelenjenek az info-kommunikációs és idegen nyelvi oktatási elemek, valamint az élethosszig tartó tanulás megalapozására, a versenyképes tudás elsajátítására irányuló kompetenciák fejlesztése;
- ✓ Szükséges a szakképző intézmények fejlesztése, a szakmai kínálat piaci igényekhez történő igazítása, valamint a gyakorlati képzés színvonalának növelése

Az iskolák nevelési funkcióinak bővítése

- ✓ Szükséges az iskolák szocializációs és értékteremtő szerepének megerősítése;
- ✓ Ösztönözni kell, hogy az iskolák nevelési programjában jelenjen meg a társas és érzelmi kompetenciák fejlesztése;
- ✓ Ösztönözni kell diákklubok, közösségi terek létrehozását, valamint kulturális és közösségteremtő programok megvalósulását;
- ✓ Bővíteni kell a diákok sportolási lehetőségeit

Egyéni, speciális képzési szükségletek kielégítése

- ✓ Szükséges a tehetséges, ám hátrányos helyzetben lévő fiatalok becsatornázása a meglévő tehetséggondozó programokba;
- ✓ Támogatni kell az önálló tanulás képességének fejlesztését formális és nem-formális képzési kereteken között;

Részvétel és bevonás minőségének fejlesztése az oktatási intézményekben

- ✓ Meg kell erősíteni az iskolai diákönkormányzatokat, alkalmassá kell tenni őket a hatékonyabb érdekképviseletre és a demokrácia-gyakorlási feladatok ellátására;
- ✓ Ösztönözni kell az iskola és a szülők közötti kapcsolat fejlesztésére irányuló kezdeményezéseket

I.6.2.2. Kulturális értékteremtés, kultúraközvetítés – A kulturális fogyasztás és részvétel színvonalának javítása, a területi különbségek csökkentése, az interkulturális közegben való helytállás, együttműködés elősegítése

A megyében élő fiatalok kultúrafogyasztási szokásait nagyban meghatározza a lakókörnyezetükben elérhető szolgáltatások köre. A megye falvas településszerkezete szűkíti az ott élők lehetőségeit, hiszen elérhető közelségben nem, vagy csak alig érhetőek el az ún. magaskultúra körébe tartozó programok, intézmények (pl. opera, hangversenyterem).

A művelődési házak szűkös anyagi kereteik miatt nem képesek pótolni az ezen létesítmények nyújtotta kulturálódási lehetőségeket. A fiataloknak tehát be kell érniük a helyben nyújtott szűkösebb programkínálattal, illetve az esetenkénti, nagyobb anyagi és időráfordítást igénylő alkalmakkal.

A megyében élő fiatalok úgy gondolják, hogy kevés szervezet kínál számukra megfelelő programot szabadidejük hasznos és kulturált eltöltésére.

Az interkulturalizmus hazánk Európai Unió csatlakozása óta különös jelentőséggel bír. A sokszínűség, az eltérő kulturális hátterek megismerése fontos része a tapasztalati tanulásnak, mely eléréséhez kiváló eszközt jelent a nemzetközi kapcsolatépítés, a csereprogramokon, illetve az Európai Önkéntes Szolgálatban való aktív részvétel.

A cél elérését segítő alcélok és feladatok:

Kulturális értékekhez való hozzáférés elősegítése

- ✓ A megyében megmutatkozó területi különbségek csökkentése érdekében támogatni kell az ifjúságot célzó közösségi és kulturális programok megvalósítását;
- ✓ Szükséges a megyében működő, és a fiataloknak kulturális programokat kínáló szervezetek hálózatos működésének kialakítása, a programkínálat összehangolása;
- ✓ Ösztönözni kell olyan szórakozási lehetőségeket, melyek káros szerektől mentes, biztonságos környezetben valósulnak meg

Kultúraközvetítő intézményrendszer és a korosztály közötti kapcsolat fejlesztése

- ✓ A hátrányos helyzetű településeken minél jobban integrálni kell a közösségi internet hozzáférési helyeket az ifjúsági szolgáltató intézményekhez, kulturális létesítményekhez, közösségi terekhez;
- ✓ A Tolna megyében működő, kultúrával, illetve kultúraközvetítéssel foglalkozó intézményeket alkalmassá kell tenni és ösztönözni kell az ifjúsággal kapcsolatos speciális feladatok ellátására;
- ✓ A megyén belül biztosítani kell olyan terület(ek)et, amely teret biztosít az ifjúsági korosztály tagjai által létrehozott kulturális tartalmak bemutatására

Interkulturális tapasztalatszerzés ösztönzése

- ✓ Ösztönözni kell a Tolna megyei fiatalok nemzetközi mobilitását, nyelvtanulási, munkatapasztalat-szerzési, kulturális tapasztalatszerzési célú egyéni és közösségi aktivitásukat;
- ✓ Fejleszteni kell a települések és intézmények nemzetközi kapcsolatrendszerét, valamint ösztönözni kell az ifjúsági profilú csereprogramok megvalósítását;
- ✓ Elő kell segíteni a Tolna megyei fiatalok minél nagyobb arányú részvételét az Európai Önkéntes Szolgálatban;
- ✓ Támogatni kell az interkulturális ismereteket és kompetenciákat fejlesztő nem-formális képzési programokat;
- ✓ Elő kell segíteni a hátrányos helyzetű, leszakadó térségekben élő fiatalok nemzetközi tapasztalatszerzését;
- ✓ Ösztönözni kell a megye intézményei és szervezetei körében a külföldi önkéntesek fogadását;
- ✓ Fejleszteni kell Tolna megyében az ifjúsági turizmus lehetőségeit

1.6.2.3. Tudatosság és társadalmi integráció – A fiatalok társadalmi és egyéni felelősségének, tudatosságának fejlesztése, integrációjuk segítése, közösségeik fejlesztése

A Tolna megyei fiatalok az országos átlagnál többen gondolják úgy, hogy a helyi döntéshozókat érdekelheti véleményük. Nyilvános rendezvényeken is nagyobb arányban vesznek részt. Úgy tűnik tehát, hogy szívesen vennének részt közösségi programokban, szívesen elmondanák véleményüket és lennének részesei az életüket meghatározó döntések meghozatalának. Ezt a potenciált mindenképpen érdemes kiaknázni.

Szervezeti tagságuk alacsony, jellemzően sport-, vagy diákszervezetekhez köthető. Kevesebb, mint 40%-uk végez rendszeres testmozgást, és ennél alig magasabb azok

aránya, akik elégedettek edzettségi szintjükkel. Egészségi állapotuk, közérzetük megítélése azonban valamivel pozitívabb, mint az országos átlag.

Szabadidejük nagy részét otthonukban, tévénézéssel töltik, mivel elmondásuk szerint kevés hely, illetve program van, ahová mehetnének.

A cél elérését segítő alcélok és feladatok:

Egyéni felelősség és tudatosság fejlesztése

- ✓ Támogatni kell azokat a programokat, melyek a fiatalok öngondoskodásra képes, aktív állampolgárrá válásához járulnak hozzá;
- ✓ Támogatni kell azokat a programokat, melyek során fejlődik a fiatalok egészségtudatossága

Egészségmegőrzés, egészséges életmódra nevelés

- ✓ Ösztönözni és támogatni kell az egészségtudatossággal, környezettudatossággal foglalkozó civil szervezetek munkáját;
- ✓ Népszerűsíteni kell a mozgás-gazdag életmódot, valamint a sportot, mint szabadidős aktivitást, támogatni kell az oktatási intézmények sport-infrastruktúrájának megnyitását az ifjúsági szabadidős sporttevékenységek céljaira;
- ✓ Fejleszteni kell a szabadidősport kultúráját és annak tárgyi feltételeit;
- ✓ Támogatni kell az egészséges életmóddal kapcsolatos közösségi akciók megvalósulását

Közösségi és önkéntes tevékenységek lehetőségeinek bővítése

- ✓ Támogatni kell a helyi ifjúsági közösségek önálló kezdeményezéseit;
- ✓ Támogatni kell a korosztályi igényeknek megfelelő közösségi helyszínek, többfunkciós terek kialakítását és fejlesztését;
- ✓ Ki kell alakítani a közösségi aktivitást fejlesztő-támogató szakmai hálózatot

Aktív állampolgárság, részvétel igényeinek és lehetőségeinek fejlesztése

- ✓ Ösztönözni kell az ifjúság közéletben való részvételét helyi és megyei szinten;
- ✓ Támogatni kell a fiatalok pozitív énképének kialakításában közreműködő nem-formális közösségeket, szervezeteket;
- ✓ Létre kell hozni a megyei ifjúsági érdekképviseleti párbeszédrendszert;
- ✓ Be kell vonni a fiatalokat az őket érintő megyei szintű döntések előkészítésébe

I.6.3. Az ifjúsági szakma és az ifjúsági civil szervezetek munkájának támogatása

I.6.3.1. Tolna megye civil társadalma – Az ifjúságnak szolgáltatást nyújtó szervezetek feladatellátásban való részvételéhez szükséges feltételek megteremtése, az ifjúsági szervezetek és a korosztály tagjai tapasztalatainak becsatornázása

Az ifjúsági célú feladatok ellátásának egyik lehetséges formája, amikor az önkormányzat egy civil szervezettel köt feladat-ellátási megállapodást. Tolna Megye Önkormányzata esetében a Tolna Megyei Gyermekek és Ifjúsági Közalapítvány által látja el az önkormányzati törvényben foglalt teendőket. A Közalapítvány a kötelező feladatokon túl számos egyéb szolgáltatást is biztosít a megye fiataljai számára.

Tolna megye településeinek jelentős hányadában, mivel a települési önkormányzatok számára az önkormányzati törvény nem határoz meg kötelező ifjúsági célú feladatellátást, a források szűkössége nem teszi lehetővé ilyen típusú szolgáltatások biztosítását. Gyakran a civil szervezetek társadalmi tevékenységük részeként, önként vállalják fel a fiatalokkal való foglalkozást. Mindez azt jelenti, hogy a civil szervezetek sok esetben hiánypótló szerepet töltenek be az ifjúság munkában, ezért kiemelkedően fontos a velük való együttműködés, a partnerségi viszony kialakítása.

Viszonylag kis számban találunk kifejezetten ifjúsági szervezeteket, mivel a fiatalok jellemzően lazább közösségekbe szerveződnek, és csupán néhány százalékuk vállalja a formális szervezetté válással kapcsolatos többletfeladatokat.

Inkább csak a nagyobb lélekszámú településekre jellemző, hogy működnek gyermek- és ifjúsági önkormányzatok, így viszonylag kevés helyen nyílik a fiataloknak alkalma arra, hogy beleszóljanak az őket érintő, települési szintű döntések meghozatalába.

A cél elérését segítő alcélok és feladatok:

Ifjúságnak szolgáltatást nyújtó szervezetek lehetőségeinek bővítése

- ✓ A szolgáltatások kialakításánál figyelembe kell venni a feladatot ellátó szakemberek szakképzettségét, a szükséges kompetenciák és gyakorlat meglétét;
- ✓ Meg kell határozni a feladatellátásban résztvevők (megyei önkormányzat, önkormányzati intézmények, kiszervezett feladatellátók) kompetenciahatárait, a feladatellátás feltételeit, mechanizmusait

Ifjúsági civil szervezetek megyei és helyi döntéshozatalban való részvételének fejlesztése

- ✓ Ösztönözni kell az ifjúsági szervezeteket, közösségeket arra, hogy kialakítsák megyei képviselői rendszerüket;
- ✓ A megyei szintű ifjúsági érdekképviselői fórum számára biztosítani kell a működés feltételeit, rögzíteni kell a döntés-előkészítésben vállalt feladataikat;
- ✓ Ösztönözni kell a helyi önkormányzatokat abban, hogy hozzanak létre ifjúsági ügyekkel foglalkozó önálló szervezeti egységet, vagy feladatkört, és folytassanak párbeszédet a korosztállyal;
- ✓ Ösztönözni kell a helyi önkormányzatok egyenrangú partnereként működő ifjúsági tanácsok vagy települési gyermek és ifjúsági önkormányzatok megalakulását;
- ✓ Ösztönözni kell a szakma, az ágazatok, az intézmények, az önkormányzati szervek, a civil szervezetek, valamint az egyházi szervezetek javuló együttműködését

Az aktív részvételhez szükséges ismeretek és attitűdök fejlesztése

- ✓ Az oktatási rendszerben a diákönkormányzatok és hallgatói önkormányzatok, települési szinten a gyermek- és ifjúsági érdekképviselői formák ösztönzésével, térségi szinten pedig kistérségi és megyei fórumok támogatásával kell biztosítani a demokráciatanulás és részvétel lehetőségeit;
- ✓ Fejleszteni kell az ifjúsági információs és tanácsadó szolgáltatásokat;

1.6.3.2. Erőforrások és feltételek – Az ifjúság kezdeményezéseit és az ifjúsági szakma törekvéseit támogató forráselosztási és szakmai támogatási rendszer kialakítása és működtetése

Tolna Megye Önkormányzata az alábbi megyei szintű ifjúságpolitikai feladatok ellátásával járulhat hozzá a fiatalok lehetőségeinek bővítéséhez, társadalmi integrációjuk elősegítéséhez:

A cél elérését segítő alcélok és feladatok:

Ifjúsági célú erőforrások rendszerezése

- ✓ Tolna Megye Önkormányzata főállású ifjúsági referenst alkalmaz;
- ✓ A Tolna Megyei Közgyűlésen belül Ifjúsági és Sport Bizottság működik;
- ✓ Az Ifjúsági és Sportbizottság az ifjúsági és sportügyekre elkülönített alapot pályázati úton, az ifjúsági referens javaslatát figyelembe véve osztja szét a megyei szükségletekhez igazított felhívások közzététele alapján;
- ✓ A megyei ifjúsági célú feladatellátásra szerződött Tolna Megyei Gyermekek és Ifjúsági Közalapítvány ellátja a megállapodásban rögzített feladatokat;
- ✓ A megyei ifjúságpolitikai tevékenységek összehangolása érdekében el kell mélyíteni az együttműködést a megyei ifjúsági referens, Szekszárd megyei jogú város ifjúsági referense, a Tolna Megyei Gyermekek és Ifjúsági Közalapítvány vezetője, valamint a Szociális és Munkaügyi Minisztérium pályázatán kiválasztott megyei ifjúsági-szakmai módszertani központ, a Polip Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda között;
- ✓ A hatékony feladatellátás érdekében ki kell alakítani a hálózati együttműködést a megye más településeiben működő ifjúsági referensekkel;
- ✓ Fel kell térképezni a megyében működő ifjúságnak szolgáltatást nyújtó szervezeteket, valamint az ifjúsági civil szervezeteket és közösségeiket a szorosabb és eredményesebb együttműködés érdekében;
- ✓ Tovább kell mélyíteni az együttműködést a Foglalkoztatási és Szociális Hivatal – Mobilitás Országos Ifjúsági Szolgálat Dél-dunántúli Regionális Ifjúsági Szolgáltató Irodájával annak érdekében, hogy a megyében zajló szakmafejlesztési folyamatok megfelelő háttértámogatással rendelkezzenek;
- ✓ Ki kell alakítani a visszacsatoló rendszert a Dél-dunántúli Regionális Ifjúsági Tanács felé, a pályázati felhívásoknak a megye szükségleteihez leginkább igazodó tartalom kialakítása érdekében;

- ✓ Ösztönözni kell az Integrált Községi Szolgáltató Terek címbirtokosait az ifjúsági területen végzett tevékenységeik körének szélesítésére, segíteni kell őket a megfelelő színvonalú feladatellátáshoz szükséges ismeretek és képességek megszerzésében;
- ✓ Ösztönözni kell a magánszféra és a piac ifjúsági célú társadalmi felelősségvállalását

Ifjúsági szervezetek, közösségek forrásfelvevő képességének fejlesztése

- ✓ Ösztönözni kell az ifjúsági szervezeteket projektmenedzselési és pályázatírási kompetenciáik fejlesztésére a mások által meghirdetett képzési ajánlatok, fejlesztési lehetőségekről szóló információk gyűjtésével és továbbításával;
- ✓ Ösztönözni kell a települési önkormányzatokat ifjúsági célú alapok elkülönítésére, a fiatalok kezdeményezéseinek támogatására;

II. HELYZETELEMZÉS

II.1. MEGYEI HELYZETKÉP

Tolna megye a dél-dunántúli régióban található. Északról Fejér megye, keletről a Duna, délről Baranya megye, nyugatról Somogy megye határolják. Megyeszékhelye Szekszárd.

A Dunántúl délkeleti területének 3704 km²-ét kitöltő Tolna megye 238 431⁴ lakosával hazánk legkisebb megyéi közé tartozik. A megye centrális részét a Tolnai-dombság (Völgység, Hegyhát, Szekszárdi-dombság) adja, amely a Dél-Mezőfölddel, Sárközzel, a Kapos-Koppány menti dombvidékkel kiegészülve egy természetes szépségekben gazdag táj képét mutatja.

A dualizmus időszakában épült ki a megye vasúthálózata. A simontornyai bőruzem után a megyében konzerv-, cipő-, textil- és zománcüzem kezdte meg működését. Tolna megye azonban később sem lett ipari centrum. A megyében található az ország egyetlen atomerőműve.

A természeti adottságokat kihasználva, a megyében élők szorgalmának és szaktudásának eredményeként a mezőgazdaság területén - a XX. század óta - országosan az élvonalban található Tolna megye.

1905-ben szerzett városi rangot a megyeszékhely Szekszárd, majd az utolsó negyedszázadban emelkedett a városok közé Bátaszék, Bonyhád, Dombóvár, Dunaföldvár, Paks, Simontornya, Tamási és Tolna. Rajtuk kívül a megyének további 100 településén működik önkormányzat.

Tolna sokszínű környezetének legdíszesebb ékeit a különböző tájegységek sajátos kultúrái, a Kapos, Koppány mente, Sárköz népművészete jelenti. Ezt kiegészítve teszi teljessé a megye arculatát a századok óta itt élő németek, szlávok és a II. világháború után telepített székelyek, felvidékiek gazdag néphagyománya.

A megyehatárok egy erősen falusias térséget fognak közre, amelyben nincs egyetlen nagyváros sem. A 36 ezer lakosú Szekszárd az ország legkisebb megyeszékhelye. A megyében a városlakók aránya jóval alacsonyabb az országos átlagnál.

Kistérségek és városok a megyében:

KISTÉRSÉG	KISTÉRSÉGI TELEPÜLÉSEK SZÁMA	VÁROS	LAKÓNÉPESSÉG ⁵ (fő)
Szekszárdi	26	Szekszárd	35 165
		Tolna	11 766
		Bátaszék	6 735
Dombóvári	16	Dombóvár	20 035
Bonyhádi	21	Bonyhád	14 408
Paksi	14	Paks	19 888
		Dunaföldvár	8 959
Tamási	31	Tamási	8 548
		Simontornya	4 208

⁴ KSH: A demográfiai folyamatok regionális különbségei, 1980-2007., 39.p.

⁵ A Dél-Dunántúli Regionális Közigazgatási Hivatal 2008. december 31-i statisztikái alapján

II.2. A FIATALOK ÉLETHELYZETE

II.2.1. Demográfia, család

Tolna megye lakónépessége 1980 és 2008 között közel 28 ezer fővel csökkent. (1980-ban a lakosok száma 266 273 fő volt, míg 2008-ra ez a szám 238 431-re apadt.⁶)

Az alábbi táblázat korcsoportok szerinti bontásban foglalja össze a változásokat:

1980 (fő)								
-14	15-29	30-49	50-59	60-69	70-79	80-89	90-	Összesen
58 048	58 134	68 883	31 161	22 760	18 208	4 801	278	266 273
2008 (fő)								
-14	15-29	30-49	50-59	60-69	70-79	80-89	90-	Összesen
34 644	46 798	65 638	37 918	25 640	18 805	8 212	776	238 431

A két év adatait összehasonlítva egyértelműen látszik, hogy az általános népességcsökkenés nem minden korosztályt érintett azonosan: drasztikus visszaesés figyelhető meg a gyermek-, és fiatalok létszámában, míg az idősebb generációk körében emelkedést tapasztalunk. Mindez azt jelenti, hogy nem csupán apad a megye lélekszáma, hanem – az országos, valamint az európai trendekhez hasonló módon – egyre inkább előregedik.

Míg 1980-ban a 15-29 év közöttiek aránya a megye teljes népességéhez viszonyítva 21,8% volt, 2008-ban ez az arány már csupán 19,6%.

A továbbiakban elsősorban az Ifjúság2008 nagymintás, országos szintű reprezentatív kutatás Tolna megyei adatai, 4 fókuszcsoportos beszélgetés, valamint az ifjúságügy területén jártas szakértőkkel folytatott interjúk képezik jelen helyzetelemzés alapját.

A 4 fókuszcsoport egyikét 15-18 év közötti középiskolások alkották, akiknek nagy része kistelepülésen él és nem érettségi adó képzésben részesülnek. A csoportban sok nehéz sorsú fiatal volt: anyagilag nehéz helyzetben lévő, munkanélküli, vagy fizikai munkát végző szülők, félárva, intézetben nevelkedettek.

A 3 másik csoport mindegyike 20-25 évesekből állt, mindenhol felsőfokú képzettséggel rendelkező dolgozók, illetve felsőfokú végzettséget adó intézménybe járók voltak vegyesen. A három csoportban elhangzott vélemények nem tértek el lényegesen egymástól ezért őket az elemzésnél együtt kezeljük, és „idősebb csoportként” fogunk utalni rájuk.

A fókuszcsoportokon elhangzott vélemények, tapasztalatok valamennyi alfejezet záró részeként, az Ifjúság2008 kutatási adatait kiegészítve kerülnek bemutatásra.

Az Ifjúság 2008 kutatás adatbázisában 212 Tolna megyei fiatal adatai, véleményei kerültek rögzítésre.⁷

⁶ KSH: A demográfiai folyamatok regionális különbségei, 1980-2007., 39.p.

⁷ Minden statisztikai adatfelvétel rendelkezik adatfelvételi hibával, a mérések természetüknél fogva pontatlanok. Ez a hiba annak köszönhető, hogy a véletlen mintavétel során nem sikerül pontosan eltalálni a valóságban megfigyelhető arányokat. A mintavételi hiba a mintanagyság függvénye: minél nagyobb egy véletlenszerűen vett minta, annál kisebb az adatfelvételi hiba. A Tolna megyei adatokhoz tartozó mintavételi hiba mértéke $\pm 7,2$ százalékpont. A helyzetelemzés során elsősorban azokra az eredményekre fókuszáltunk, ahol a Tolna megyére vonatkozó válaszok eloszlása 7

A mintába került 15-29 év közötti fiatalok 82,5%-a hajadon, illetve nőtlen, 13,7%-uk házas, 3,3%-uk elvált, továbbá 0,5% jelezte, hogy ifjú kora ellenére özvegyen maradt. Ezek az arányok megfelelnek az országos, illetve a regionális átlagnak.

Kiemelkedően magas tehát azon fiatalok száma, akik nem alapítottak még családot. Azok a fiatalok, akik már megházasodtak, átlagosan 23,7 éves korukban kötelezték el magukat.

A fiatalok 77,7%-ának nem született még gyermeke. Érdekes adat, hogy az országos, illetve a regionális adatokhoz képest a Tolna megyei fiatalok zárkóztak el leginkább e válasz megadásától. Míg országosan 2% volt azok aránya, akik nem nyilatkoztak ebben a kérdésben, addig a Tolna megyei fiatalok 5,9%-a tért ki a válaszadás alól.

11,9%-uk jelezte, hogy 1 gyermeke van, 3,5%-uk, hogy 2, és mindössze 1% számolt be arról, hogy 3 gyermeke született. Az első gyermek születésére átlagosan 21,91 éves korban került sor.

A gyermekvállalással kapcsolatos jövőtervek tekintetében szignifikáns eltérés van az országos adatokhoz képest: a Tolna megyei fiatalok 79,1%-a tervez gyermekáldást, míg ugyanez az arány országos szinten 68,1%, a fővárosi fiatalok esetében pedig csupán 57,1%. A megkérdezettek 13,9%-a gondolja úgy, hogy nem szeretne a jövőben gyermeket.

Az országos átlaghoz képest szintén pozitívabb képet kapunk a 2 gyermeket tervező fiatalok aránya esetében: a felmérésben résztvevők 67,9%-a gondolja úgy, hogy 2 gyermek megszületését tartja ideálisnak, reálisnak (az országos átlag 54,5%).

A fiatalok értékrendjét nagyban meghatározza elsősorban az a közeg, amelyben felnőnek. A család, a családi értékek sok esetben befolyásolják többek között a fiatal családalapítással kapcsolatos elképzeléseit, személyes életterveit, kötődését lakókörnyezetéhez, hiszen egy jól működő családban a szülők mintául szolgálnak a felnövekvő generáció számára. A Tolna megyei fiatalok 61,8%-a számára megfelel eszményeinek szülei élete, és mindössze 8%-uk utasítja el egyértelműen azt.

Fókuszcsoporthoz tapasztalatai

A jövőbeli tervek leírásánál a fiatalokat arra kértük, hogy egy koordinátarendszerben (melyben a X tengelyen az életévek voltak, az Y tengelyen pedig mindent egybevetve az élet minősége, -5 és +5 közötti skálán, ahol a -5 az öngyilkosságig lehangolót, a +5 pedig az rendkívül boldog állapotot jelentette) rajzolják be az elképzelt jövőbeli életvonalukat.

Minden csoportban, a pozitív tartományban 0 és 3 között kezdődnek a görbék, tehát valamennyi tényezőtől függetlenül mindenki a jelenlegi életszakaszát mérsékelten pozitívnak tekinti. Több teljesen egyedi görbe van, de a görbék hasonlósága alapján kirajzolódik két nagy csoport. A középiskolások többségénél a görbék, innentől ha kisebb nagyobb hullámzásokkal is, de alapvetően lefele tartanak. Úgy gondolják, hogy az életkor növekedésével, mindig rosszabb és rosszabb lesz. Ez nem csak egy homályos érzet, hanem úgy vélik, hogy az élet egy olyan küzdelem, ahol ők nem sok sikerélményre számíthatnak.

Az „idősebb” csoportoknál jellemzően a görbe a következő 5-10 évben meredeken emelkedik, majd egy magas szinten marad 45-50 éves korig, amikor valamelyest csökkenni kezd, és 60 éves kor után vagy megint elindul felfelé vagy tovább csökken. Míg a középiskolások csoportok egy teljes előérzet alapján rajzolták meg a görbéket, addig a felnőtt csoportoknál a görbe fő vonalát végig a családhoz kötődő életélmények befolyásolják. A

százalékponttal eltért az országos arányoktól, azaz szignifikáns különbségek mutathatók ki. Ezek a különbségek jelentik Tolna megye sajátosságait.

karrierrel kapcsolatos életesemények csak másodsorban befolyásolják a görbe alakulását, amit részben az okoz, hogy a munkahellyel való tervezés manapság kiszámíthatatlan.

A munkahely szerepe általában mint a családalapítás gyermekvállalás előfeltétele jelenik meg. A családalapítás és a gyerekvállalás minden csoportban abszolút pozitív dologként jelenik meg. Ez az, amitől az „idősebb” csoportokban a következő években meredeken emelkedni fog a görbe. A középiskolás csoportokban is emelkedik a görbe, csak az emelkedést ott elhomályosítják az egyéb várható kudarcok az életben.

Ez különösen annak a fényében érdekes, hogy az Ifjúság 2008 Kutatás fókuszcsoportos adatfelvételei ennél a pontnál sokkal heterogénabb képet mutatnak. Nagyon sok helyen a gyerekvállalás lefelé viszi a görbét, mivel kevesebb pénz jut egy főre. E mellett az is figyelemreméltó, hogy míg az Ifjúság2008 fókuszcsoportjai legtöbbszörben a tipikus pozitív élethelyzetek a kortárs csoportokhoz kötöttek, addig a tolnai fókuszok mindegyikében megjelenik a család is. A családdal való együttlét alapvetően pozitív. Ezek alapján valószínűnek tűnik, hogy a családalapítás a tolnai fiatalok körében nagyon kiemelt, fontos érték.

A középiskolás csoport és az „idősebb” csoportok között az alábbi eltérést tapasztaltuk: az „idősebb” csoportokban hadakoztak az ellen, hogy a gyerek befektetés lenne. Véleményük szerint a gyermek jobba teszi az életet, de nem befektetés. A középiskolások azonban úgy gondolják, hogy a gyermekáldás hosszú távú befektetés, hiszen idős korra lesz, aki gondoskodik rólok.

A gyermekvállalás időpontját legtöbbször 30 éves koruk környékére tették. Valójában korábban szeretnének gyermekáldást, és ha lenne anyagi bázisuk korábban is vállalnának, de úgy látják, hogy anyagi okból csak ekkor tudnak gyereket vállalni.

II.2.2. Oktatás, képzés, társadalmi mobilitás

A fiatalok lehetőségeit nagyban meghatározza, hogy a szűkebb környezetükben milyen szolgáltatások érhetőek el. A szolgáltatási paletta részét képezik az oktatási intézmények is, hiszen általános tendencia, hogy manapság egyre több fiatal kényszerül akár napi, akár heti ingázásra lakóhelye és iskolája között. Különösen jellemző ez a kistelepülésen élő fiatalokra, akik esetében már az sem biztos, hogy a településen alapfokú oktatási intézmény tartanak fenn.

Az alábbi táblázatokban számba vesszük a jelenleg a megyében elérhető közoktatási intézményeket, valamint a tanulói létszám alakulását⁸:

	2002	2006
Óvodák száma (db)	152	145
Óvodai férőhelyek száma (fő)	9 987	9 555
Általános iskolák száma (db)	114	103
Osztályok száma (db)	1 189	1 044
Tanulók száma (fő)	22 971	19 551

Már az alapfokú oktatási-nevelési intézmények esetében is csökkenés tapasztalható, ami a gyermekkorúak egyre apadó számával magyarázható.

⁸ KSH: A közoktatás főbb adatai a Dél-Dunántúl kistérségeiben, 2002-2006.

Gimnázium				
Kistérség	Iskolák száma (db)		Tanulók száma (fő)	
	2002	2006	2002	2006
Bonyhádi	2	3	559	643
Dombóvári	1	1	522	586
Paksi	3	3	913	957
Szekszárdi	9	9	1 671	1 695
Tamási	3	5	783	790
Összesen:	18	21	4 448	4 671
Szakközépiskola				
Kistérség	2002		2006	
	2002	2006	2002	2006
Bonyhádi	3	3	732	732
Dombóvári	4	5	1 200	1 034
Paksi	2	2	494	664
Szekszárdi	9	10	2 858	2 737
Tamási	2	2	195	216
Összesen:	20	22	5 479	5 383
Szakiskola és speciális szakiskola				
Kistérség	2002		2006	
	2002	2006	2002	2006
Bonyhádi	3	3	417	403
Dombóvári	1	3	531	684
Paksi	3	3	506	459
Szekszárdi	8	8	1 852	2 019
Tamási	3	3	665	766
Összesen:	18	20	3 971	4 331

Valamennyi középiskola-típus esetében elmondható, hogy a megyében 2002 óta új intézmények nyitották meg kapuikat. Az iskolák befogadóképessége azonban jelentősen nem változott: kis visszaesés tapasztalható a szakközépiskolák esetében, míg a gimnáziumok, valamint a szakiskolák kapacitása emelkedett.

Az alábbi táblázat a KSH 2008. évi adatait tartalmazza a Tolna megyei fiatalok közoktatásban, valamint felsőoktatásban való részvételük tekintetében:

Iskola típusa	Tolna megyei fiatalok száma	
	2006.	2008.
Óvoda	8 207	7 608
Általános Iskola	19 551	18 205
Szakiskola	4 331	4 764
Gimnázium	4 671	5 001
Szakközépiskola	5 383	6 324
Felsőoktatási intézmény (nappali tagozat)	5 481	4 988
Összesen:	47 624	46 890

A három táblázat adatait összevetve látható, hogy az óvodai férőhelyek száma már 2006-ban magasabb volt, mint az azt igénybe vevők aránya. Az általános iskolák teljes kihasználtsággal működtek 2006-ban, azonban 2 év leforgása alatt több mint 1 000 fővel csökkent az általános iskolás korúak aránya. A középiskolások száma mindhárom iskola-típus esetében nőtt, legjelentősebb mértékben a szakközépiskolákban.

Úgy tűnik tehát, hogy míg a középiskolás korosztály számossága az elmúlt 2 évben nőtt, addig a fiatalabb generációk aránya csökkent. Mindez azt jelenti, hogy a jövőben a csökkenő születésszám miatt tovább fog apadni a gyermekkorú népesség társadalmon belüli

aránya, az oktatási intézmények számára pedig egyre nagyobb gondot fog jelenteni a csökkenő tanulói létszám, az intézmények kihasználatlansága, ami esetenként a bezárásig vezethet. Ez a veszély különösen a kistelepüléseken működő általános iskolákat érinti.

Az Ifjúság2008 Kutatásban résztvevő Tolna megyei, 15-29 év közötti fiatalok meglévő legmagasabb iskolai végzettségét a következő táblázat tartalmazza:

Iskola típusa	Megoszlás (%)	
	Országos átlag	Tolna megye
Nem mondja meg	0,1	0
Kevesebb, mint 8 osztály	2,2	5,2
8 osztály	32,4	35,8
Szaktanácsképző, szakiskola	16,7	23,6
Szakközépiskola, technikum	16,3	16
Gimnázium	14,7	8,5
Érettségi utáni szakképzés	4,9	2,4
Felsőfokú szakképzés	2,4	1,4
Főiskola	7,5	4,7
Egyetem	2,6	2,4
Doktori iskola	0,1	0
Összesen	100	100

A Tolna megyei fiatalok között az országos átlaghoz képest magasabb a szaktanácsképzés végzettségűek aránya, és alacsonyabb a gimnáziumi érettségit, valamint főiskolai diplomát szerzettek száma.

Az alábbi táblázat azon fiatalok megoszlását mutatja, akik jelenleg is tanulói/hallgatói jogviszonyban állnak:

Iskola típusa	Megoszlás (%)	
	Országos átlag	Tolna megye
Általános iskola	2,1	3,7
Szaktanácsképző, szakiskola	11,8	16,7
Szakközépiskola, technikum	26,2	26,9
Gimnázium	22,7	23,1
Felsőfokú szakképzés	3,7	3,7
Főiskola	17,5	13
Egyetem	10,1	4,6
Posztgraduális képzés	1	0
Doktori iskola	0,3	0
Egyéb, nem iskolarendszerű	4,6	7,4
Összesen	100	100

A jelenleg is tanulmányokat folytató Tolna megyei fiatalok esetében is megfigyelhető a szaktanácsképzés országos átlaghoz viszonyított magasabb aránya, valamint a felsőoktatásban résztvevő hallgatók alacsonyabb megoszlása.

Szintén szignifikáns eltérés tapasztalható a Tolna megyei fiatalok gazdasági főtevékenysége, valamint a dolgozói-tanulói státusz esetében:

Gazdasági státusz	Megoszlás (%)	
	Országos átlag	Tolna megye
Aktív	38,7	31,5
Tanul	45	53,9
Inaktív	9,4	5,6
Munkanélküli	6,9	9
Összesen	100	100

Az országos átlaghoz képest többen vannak tanulói (53,9%), és kevesebben aktív (31,5%) státuszban. A munkanélküliek aránya magasabb, azonban kevesebb az inaktív fiatal.

A következő táblázat is a fenti tapasztalatokat erősíti meg annyi kiegészítéssel, hogy a 15-29 éves korosztály közel 8%-áról mondható el, hogy munka mellett tanul (jellemzően felsőoktatási intézményben, felsőfokú szakképzésben, illetve egyéb, nem iskolarendszerű továbbképzésben).

Tanulói-dolgozói státusz	Megoszlás (%)	
	Országos átlag	Tolna megye
Tanul	47,5	55,6
Dolgozik	44,8	36,8
Tanul és dolgozik	7,7	7,6
Összesen	100	100

A korábbiakban már jeleztük, hogy a megye kistéleplés szerkezete komoly kihívások elé állítja a fiatalokat, hiszen már egészen korán meg kell ismerkedniük az ingázók világával. Arra a kérdésre, hogy az oktatási intézménye más településen van-e, mint a lakóhelye, a válaszok megoszlása az alábbiak szerint alakult:

Az oktatási intézmény más településen van-e?	Megoszlás (%)	
	Országos átlag	Tolna megye
Igen	58,7	73,1
Nem	41,2	26,9
Összesen	100	100

A Tolna megyei fiatalok közel háromnegyede nem a lakóhelyén veszi igénybe az oktatási intézmény szolgáltatásait, hanem ingázásra kényszerül. Ha ezt az adatot összevetjük a jelenleg is tanulók megoszlásával, jól látható, hogy már a középiskolás korú fiatalokat is erőteljesen érinti ez a jelenség.

Arra a kérdésre, hogy milyen rendszerességgel ingáznak, a fiatalok a következő választ adták:

Milyen gyakorisággal ingáznak?	Megoszlás (%)	
	Országos átlag	Tolna megye
Naponta	63,2	54,9
Ennél ritkábban	36,8	45,1
Összesen	100	100

A megoszlásokból az derül ki, hogy azok a Tolna megyei fiatalok, akik ingázásra kényszerülnek, nagyobb arányban képviseltetik magukat bentlakásos, kollégiumi intézményekben.

A tanulással, továbbtanulással kapcsolatos jövőterveket vizsgálva úgy tűnik, hogy a Tolna megyei fiatalok az országos átlagnál többen tervezik, hogy folytatni fogják iskolai pályájukat:

Továbbtanulási tervek	Megoszlás (%)	
	Országos átlag	Tolna megye
Nem tudja	5,3	4,2
Igen	50,6	58
Nem	26,9	24,5
Még nem gondolkozott rajta	17,2	13,2
Összesen	100	100

Ez az eredmény azt sugallja, hogy a Tolna megyei fiatalok pozitívan tekintenek a jövőbe tanulási terveiket illetően, fontosnak tartják a magas(abb) szintű tudás megszerzését. A következő alfejezetben megvizsgáljuk, hogy ez a pozitív hozzáállás milyen hatással van a munkaerő-piaci helyzetre, a fiatalok lehetőségeire és vágyaira.

Fókuszcsoporthoz tapasztalatai

A középiskolás csoportban az iskolai tanórát tipikus negatív élethelyzetnek írták le a fiatalok. Az is kiderült, hogy ezt a negatív megítélést az iskolai szorongás váltja ki. Nem csak az, hogy bármikor feleltethetnek, hanem az is, hogy a felelések eredménye kiszámíthatatlan.

Ez a kiszámíthatatlanság, és az az érzés, hogy nincs értelme tanulni abból is adódik, hogy általános vélemény szerint a tanárok többsége kivételez a diákokkal. Ez a kivételezés az alapján történik, hogy kinek mik a szülei. Akiknek a szülei nem „megfelelőek”, azok a fiatalok hátrányban vannak.

A másik csoportban a felsőfokú oktatási intézmény alapvetően pozitív képeket hív elő: egyetemi kávézóban való üldögélést, egy egészen más város képét. Itt is előkerült a stressz, de korántsem olyan mindent elborító módon, mint a középiskolásoknál. A kritikák inkább a rendszer egészére, az eltömegesedésre vonatkoztak.

II.2.3. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci helyzet

Az adatfelvétel során a fiataloknak értékelniük kellett, hogy bizonyos kompetenciák, illetve egyéb kapcsolati tőkék milyen mértékben szükségesek ahhoz, hogy az ember jó állást tudjon találni magának. A Tolna megyei fiatalok válaszai nem tértek el az országos átlagtól, ami arra enged következtetni, hogy bárhol is él hazánkban egy fiatal, nagyjából ugyanúgy vélekedik az érvényesüléshez szükséges feltételekről:

Mennyire szükséges, hogy az ember jó állást tudjon találni:	Nagyon szükséges (%)	Inkább szükséges (%)	Inkább fölösleges (%)	Teljesen fölösleges (%)
Nyelvtudás	50,9	47,5	0	1,6
Jó kapcsolatok	62,3	36,1	1,6	0
Protekció	57,4	37,7	4,9	0
Jó családi háttér	45	43,3	10	1,7
Szaktudás, hozzáértés	85,2	13,1	0	1,6
Jó iskolai papírok	65,6	32,8	1,6	0
Szakmai gyakorlat	70,5	26,2	3,3	0
Állandó tanulás, képzések	41	50,8	8,2	0

A fenti táblázatból jól látható, hogy a fiatalok leginkább a szaktudást, a hozzáértést (85,2%), valamint a szakmai gyakorlat meglétét (70,5%) tartják a legfontosabbnak. Legkevesbé a folyamatos tanulásnak, képzésnek, illetve a jó családi háttérnek tulajdonítanak jelentőséget. Szomorú, hogy a fiatalok több mint a fele úgy gondolja, hogy protekció, illetve jó kapcsolatok nélkül nem igazán lehet ma boldogulni a munkaerő-piacon.

Arra a kérdésre, hogy vajon lesz-e valaha olyan munkahelyük, ami megközelíti az ideális elképzeléseiket, a válaszok körében szintén nem születtek szignifikáns eltérések az országos átlaghoz viszonyítottnak:

A Tolna megyei fiatalok 20%-a még nem tudott erre a válaszra felelni, míg 63,3%-uk meglehetősen bizakodó. Mindössze 1,7% jelezte, hogy jelenlegi munkahelye számára tökéletesen ideális. A szkeptikusok aránya 15%. Ők úgy gondolják, soha nem fognak olyan munkahelyen dolgozni, amely ideális lenne számukra.

Egyértelmű eltérés mutatkozott a kérdés kapcsán, hogy melyek a munkahely kiválasztásának szempontjai közül a legfontosabbak:

Munkahely kiválasztásának legfőbb szempontjai	Megoszlás (%)	
	Országos átlag	Tolna megye
Jó fizetés	52,4	63,9
Önálló munkavégzés	2,9	1,6
Jó időbeosztás	2	1,6
Érdekes munka	8,5	4,9
Jó munkakörülmények	4,6	3,3
Kevés stressz	2,9	4,9
Szakmai fejlődési lehetőségek	3,3	3,3
Előrejutási lehetőségek	2,4	0
Társadalmilag hasznos munka	0,7	0
Biztos munkahely	18,3	13,1
Lakóhelyhez közel lévő munkahely	2,1	3,3
Összesen	100	100

Bár az országos átlag is a jó fizetés irányába tolódik el (52,4%), de a Tolna megyei fiatalok esetében úgy tűnik, hogy kiemelkedően fontos a megfelelő kereset (63,9%). Érdekes módon a biztos munkahely kevésbé fontos a megyei fiatalok számára.

A meglévő munkatapasztalatok feltárása során szignifikáns eltérés mutatkozott az országos adatokhoz képest: a Tolna megyei fiatalok 15,8%-a számolt be arról, hogy még soha nem volt 3 hónapnál hosszabb munkaviszonya, míg az országos átlag 8%.

A munkavállalás tartóssága tekintetében is eltérések mutatkoztak: a Tolna megyei fiatalok az országos átlaghoz képest nagyobb arányban jelennek meg alkalmi munkavállalóként a munkaerő-piacon (országos átlag: 8,3%, Tolna megyei arány: 19,2%).

A vállalkozó fiatalok fele társas vállalkozás tagja vagy tulajdonosa, másik fele pedig önálló vállalkozó, míg az országos adatok szerint a fiataloknak mindössze 36,3%-a érdekelt társas vállalkozásokban.

A munkavállalással kapcsolatban további érdekes adat, hogy míg a teljes alapsokaság körében 19,9% azok aránya, akik a fizetésüket teljes egészében „zsebbe” kapják, addig a Tolna megyei fiatalok 27,2%-a esetében ez a gyakorlat. Mindez azt jelenti, hogy a Tolna megyei fiatalok nagyobb arányban ki vannak téve a bizonytalan, alkalmi munkák mellett a be nem jelentett foglalkoztatásnak.

A munkavállaló fiatalok munkaidejére vonatkozó kérdések kapcsán ugyancsak eltérések mutatkoztak az országos átlagtól: míg átlagosan a fiatalok 87,5%-a teljes munkaidőben foglalkoztatott, addig ez az arány a Tolna megyeiek esetében 76,1%.

Az ingázás nem csak a tanulókat érinti, hanem a dolgozó fiatalokat is. Az alábbi táblázat a fiatalok megoszlását mutatja a lakóhely és a munkahely tekintetében:

Továbbtanulási tervek	Megoszlás (%)	
	Országos átlag	Tolna megye
Magyarországon belül más településen	41,3	50,9
Külföldön	3	4,4
Lakóhelyen belül	55,7	44,7
Összesen	100	100

A táblázatból jól látható, hogy a Tolna megyei fiatalok több mint fele nem a lakóhelyén talál munkát magának, hanem másik településen.

Az ingázás rendszerességére vonatkozóan az alábbi válaszok születtek:

Ingázás gyakorisága	Megoszlás (%)	
	Országos átlag	Tolna megye
Naponta	81,8	75
Hetente	8,6	20
Kéthetente	3,3	0
Havonta vagy ritkábban	6,3	5
Összesen	100	100

Valamivel alacsonyabb tehát azon fiatal Tolna megyei munkavállalók aránya, akik naponta ingáznak, és az országos adatokhoz viszonyítva lényegesen magasabb azok száma, akik heti ingázók. Ők nagy valószínűséggel albérletben, vagy egyéb ideiglenes módon laknak munkahelyük közelében.

Arra a kérdésre, hogy tartanak-e attól, hogy elvesztik munkahelyüket, az országos adatokhoz hasonló válaszokat adtak a fiatalok: 37,8%-uk tart tőle, 57,8%-uk viszont úgy

gondolja, hogy nincs mitől félnie. Az mindenesetre elgondolkoztató, hogy a fiatalok több mint 1/3-a reális veszélyként éli meg munkahelye esetleges elvesztését.

A munkavállalás különösen nagy kihívás a fiatalok számára, hiszen a munkáltatók jellemzően gyakorlattal rendelkező dolgozókat keresnek. A fiatalok körében egyre inkább nőnek a munkanélküliségi mutatók.

Az alábbi táblázat azt foglalja össze, hogy az adatfelvételben résztvevő fiatalok körében milyen arányban jelentkezett ez a probléma:

Munkanélküliség	Megoszlás (%)	
	Országos átlag	Tolna megye
Volt regisztrált munkanélküli	27,9	28,6
Volt nem regisztrált munkanélküli	6,4	3,6
Volt mindkettő	2,8	14,3
Nem volt még munkanélküli	62,9	53,6
Összesen	100	100

A Tolna megyei fiatalok körében az átlaghoz képest lényegesen magasabb azok aránya, akik voltak már mind regisztrált, mind pedig nem regisztrált munkanélküliek, és csupán alig több mint felük jelezte, hogy még soha nem kellett a munkanélküliséggel szembenéznie.

A jelenleg is munkanélküli fiatalok 71,4%-a regisztrált a munkaügyi kirendeltségen, míg az országos adatok szerint ez az arány 64,3%.

Azok a fiatalok, akik nem regisztráltak, ennek okaként az alábbi válaszokat adták:

Nem regisztrált munkanélküliek - okok	Megoszlás (%)	
	Országos átlag	Tolna megye
Nem tudja	6,9	0
Fölösleges kötelezettségekkel jár	16,7	0
Úgysem tudnak segíteni	26,6	37,5
Nem tudtam, hogy kell/lehet	1,7	0
Már úgyis lejárt a járadék	21,2	25
Remélem, hogy hamar találok munkát	27,1	37,5
Összesen	100	100

Két érdekes különbség rajzolódik ki az országos adatokhoz képest: az egyik, hogy a Tolna megyei fiatalok kevesebb bizalommal vannak a munkaügyi központok iránt, a másik pedig, hogy bizakodóbbak a tekintetben, hogy hamarosan találnak munkát.

Az Ifjúság2008 Kutatás arra is rákérdezett, hogy mik a fiatalok tapasztalatai arról, hogy a meglévő, vagy éppen a megszerzés alatt álló végzettségükkel milyen esélyük van az elhelyezkedésre lakóhelyükön vagy annak környékén.

Elhelyezkedési esélyek a környéken	Megoszlás (%)	
	Országos átlag	Tolna megye
Nem tudja	3,5	1,4
Nagyon kedvezőek	0,7	0
Kedvezőek	6,6	5,7
Közepesek	25,6	17,5
Kedvezőtlenek	31,7	28
Nagyon kedvezőtlenek	31,9	47,4
Összesen	100	100

A táblázat adatait vizsgálva jól látható, hogy a Tolna megyei fiatalok közel fele úgy gondolja, hogy szinte semmi esélye a végzettségének megfelelő munkát találnia lakóhelye vonzáskörzetében.

A felmérésben résztvevő Tolna megyei fiatalok 18,9%-a jelenleg is álláskereső. Egyharmaduk nem tudja, mennyi idő alatt fog munkát találni, másik harmaduk pedig úgy véli, hogy 1-3 hónap alatt talál magának állást. Míg országosan a fiatalok 65,8%-a vállalna el más településen munkát, addig ez az arány a Tolna megyei fiatalok esetében 74,1%. Csakúgy, mint a többi megyében élők, a Tolna megyei fiataloknak is több mint 40%-a akár el is költözne, ha távolabbi településen alkalmaznák. 26,9%-uk akár külföldön is vállalna munkát.

Fókuszcsoporthoz tapasztalatai:

A középiskolás csoportban az egyéni felelősségnek a szakma megszerzését tekintették, de a munkahelyteremtést, hogy el lehessen az adott szakmában helyezkedni, azt alapvetően állami feladatnak gondolják. A többi csoportban elsősorban nem az államtól várják a munkahelyek biztosítását, de itt sem az egyéni teljesítmény áll az első helyen, hanem a szerencse és a kapcsolatok. A kapcsolati tőke hiányossága az, ami a 20-25 éves csoportok szerint a belföldi mobilitást is akadályozza.

A külföldi munkavállalás minden csoportban felmerült, de a középiskolás csoportban egész másképp, mint az „idősebb” csoportokban. Utóbbiak körében jellemzően a családalapítás feltételeinek megteremtéseként merült fel a külföldi munkavállalás. A nyelvtanulás, tapasztalatszerzés és pénzgyűjtés a fő cél, melynek birtokában itthon előnyösebb helyzetből vághatnak neki a munkavállalásnak, családalapításnak, saját vállalkozásnak. A külföldi munkavállalás számukra időben és élethelyzetben is korlátozott, határozott céllal történik, és hazatéréssel végződik. A középiskolás csoportokban viszont nincs ilyen módon megszabva a célja a külföldi munkavállalásnak, sokkal későbbi élethelyzetben történik, és nem a külföldi vonzerő, hanem az egyéni kudarcok motiválják őket. Tehát valami olyasmi érzés van mögötte, hogy ha helyben nem tudnak boldogulni, akkor majd elmennek oda, ahol tudnak, azért mert élni akarják az életüket. Az „idősebbek” csoportjainak némelyikében viszont felmerült az a vélemény, hogy a külföldön töltött idő nem is képezi részét az igazi életnek.

„Külfölddel úgy gondolom, hogy csak húzom az időmet. Mindenképpen itthon képzelem el a jövőmet. Azzal, hogy kint dolgozok két, három, négy évet, biztos, hogy egy csomó dogot megtanulok. Az idő nem veszik el, meg az energia. Én mégis úgy érzem, hogy az itthoni, a valódi életem az stagnál, és csak úszkállok, vagy repülgetek valahol.” „Az élet azért az otthonról, meg a családról szól. Nincs más.”

Erősen meghatározza tehát a fiatalok jövőterveit kötődésük szülőföldjükhöz, hazájukhoz, családjukhoz, barátaikhoz.

Valamennyi, a fókuszcsoporthoz részt vett fiatal elmondta, hogy fontos számukra a magyar identitás. Főleg általánosságokban írták le érzéseiket: szép nyelvünk van, mi adtuk a legtöbb tudást, viszont az is kihangsúlyozták, hogy nem tudunk összefogni, irigyek vagyunk,

és sokat panaszkodunk. A magyar identitás szimbólumai és a személyes élet dolgai valami otthonosságérzetet keltve keverednek össze a beszélgetések során.

Érdekes módon Tolna megyéhez ilyen kimondott otthonosságérzés nem kötődik. Tolna megyét nem tudták a koordinátarendszerben külön berajzolni. Mindenhol Magyarország ívét követte, valamivel az alatt. Tolna nevének említése spontán képzeteket nem hív elő. A kérdésre is csak általánosságokkal feleltek:

„Persze, vannak hagyományaink, meg itt van a Sárköz. Tehát ezek megkülönböztetik egymástól a megyéket. De mi emberek nem különbözünk.”

„Duna, sok a zöld terület, jellemzően megőrizte a sváb hagyományokat.”

„Tolnaiak jellegzetessége a beszéd, hogy nagyon nyílt „e”-vel beszélnek.”

E mellett inkább negatív megítélések jöttek elő, elsősorban a munkalehetőség hiánya.

„Kicsit leszakadt, hátország, hátmegye, Dunántúl Szabolcs megyéje”

Ezek ellenére valami mélyebb szinten van kötődés a megyéhez:

„Mindenkinek ott érzi magát jól, ahol van.”

„Mondjuk, ha én elmennék New York-ba nem biztos, hogy olyan jól érezném magam, mint most. Itt van a családom, itt vannak a barátaim. Szerintem egy helyhez a társaság meg az emberek is hozzá tartoznak. (...) Az mindenképpen jó, hogy itt vannak, de úgy konkrétan nem tudnám megmondani, hogy miért jó Tolna megyeinek lenni.”

Szekszárd azonban előhív spontán képzeteket, melyek a következők: dombok, kilátó, sétáló utca, bor, béke, nyugalom, család.

„Amikor külföldön voltam, azt vártam mindig, hogy lássam a szekszárdi dombokat.”

„Nekem is a dombok, hogy itt vannak a dombjaim, ahhoz úgy kötődik az ember.”

Szekszárd ezenkívül az otthonos kisvárost jelenti.

„Úgy gondolom, hogy a szekszárdiak szeretik a várost és kötődnek hozzá, mert mindenki ismer mindenkiket, meg a hentes odaköszön a postásnak. Szóval, hogy (...) nem hagyja, hogy az ember elveszettnek érezze magát.”

Akik Szekszárdról elmentek tanulni, azokat általában egy másik város megismerése vonzotta, illetve az, hogy azt a bizonyos szakot Szekszárdon nem is tanítják. De mindenki számára Szekszárd az egyetemi évek alatt is megmarad egy külön életérzésnek.

„Hétközben jobb volt Pécsen, de hétvégén szívesebben jöttem volna haza. Igaz, hogy nincs akkora éjszakai élet, de itt vannak a barátok, akiket már ezer éve ismerek. És akkor csak fölmenni a szőlőbe vagy valami.”

„Elmegyek Pécsre, azt se tudják, hogy ott tanulok. Ott nem is járok bulizni. Minden reggel van órák akkor fölkelek, tanulok egész nap. De ha hazajövök, akkor tanulni se tudok. Hazajövök. Nyugalom van, béke van. Barátok, család, satöbbi, minden itt van és itt nekem jó, és itt jól érzem magam. Ha vissza megyek Pécsre akkor ott meg bőven lehet idegeskedni.”

Volt, aki kifejezetten törekedett arra, hogy egyetemi éve alatt ne alakítson ki olyan kapcsolatokat, amelyek megnehezítik a visszatérését Szekszárdra.

„Pécsen én nem is gondolkodtam azon, hogy ott maradok dolgozni, mert az az egyetemi éveké volt. Le akartam választani, hogy Pécs az maradjon meg egy ilyen buborékba, egy ilyen nagyon boldog emlékeknek, és nem akartam ezt munkával bepiszkolni.”

Persze, ha máshol jó állást kapnának Szekszárdon pedig nem, akkor többen elköltöznének. Akik Szekszárdon jártak főiskolára ők elsősorban anyagi okok miatt döntöttek így.

„Én nem tudok kifizetni egy albérletet, meg az iskolát és azért döntöttem úgy, hogy itthon maradok, és innen csinálom.”

„Én nem akartam kimozdulni. Most albérlet vagy kollégium, idegenkedtem tőle.”

A kistelepülésen élők számára pozitívum, hogy ott a család, csend van, nagyobb az összetartás, és nagyobb a közbiztonság, „mert az emberek vigyáznak egymás dolgaira,” azonban negatív a lehetőségek hiánya illetve a pletyka.

A kis párszáz fős településeken lakók számára a nyugalmat és a szabadságot is jelenti a saját településük, míg az 1000 fő körüli településeken élők inkább csak az elzártságot, a korlátozást és a lehetőségek hiányát látják.

II.2.4. Fogyasztás, gazdasági helyzet, kultúra, média, infokommunikáció

Egy ember lehetőségeit nagymértékben meghatározza anyagi helyzete, a fogyasztási javakhoz való hozzáférés mértéke, valamint a kulturális, illetve társadalmi és kapcsolati tőkével való ellátottság.

Azok a fiatalok, akik megfelelő anyagi körülmények között élnek, több lehetőséggel rendelkeznek az élet számos területén, mint szerényebb körülmények között élő társaik. A család, a szülők gazdasági helyzete kihatással van a fiatal életére is. Különösen igaz ez a tanulóakra, akinek nincs lehetőségük személyes szükségleteik kielégítésére a szülők támogatása nélkül.

Az anyagi javak mellett kiemelkedően fontos szerepe van az információkkal való ellátottságnak, azaz a tájékozottság mértékének, hiszen sok dolog nem a pénzen múlik, hanem azon, hogy a fiatal ismeri-e lehetőségeit, és tud-e élni azokkal. Az Internet térhódításával nagymértékben javult a kistelepülésen élő fiatalok tájékozottsága. A kulturális szolgáltatások elérése azonban még mindig nehézkes, hiszen például a legtöbb múzeum vagy színház a nagyvárosokban működik, a távolság, a közösségi közlekedés nem mindig kielégítő volta pedig gátolhatja a kistelepülésen élő fiatalok részvételét.

Az Ifjúság2008 Kutatás adatai az alábbi tanulságokkal szolgálnak:

Az értékesebb szórakoztatási cikkek családon belüli birtoklásának aránya megegyezik az országos átlaggal. A háztartások 84,8%-a rendelkezik DVD lejátszóval, 60,9%-uk CD lejátszóval, 47,8%-uk HIFI berendezéssel, 26,1%-uk házimozzi-rendszerrel.

Számítógépet a Tolna megyei fiatalok 83,1%-a használ, 74,5%-uknak az otthonában is rendelkezésre áll személyi számítógép, 66,8%-uk esetében Internet eléréssel. A fiatalok 67,5%-a rendszeresen használja az Internetet, és mindössze 16%-uk számolt be arról, hogy szinte soha.

Saját mobiltelefonnal a Tolna megyei fiatalok 89,3%-a rendelkezik.

Az alábbi táblázat azt mutatja meg, hogy átlagosan hány könyv, zenei CD, illetve DVD található a háztartásokban:

A háztartásban található	Darabszám	
	Országos átlag	Tolna megye
Könyv	261,93	278,83
Zenei CD	102,25	134,96
DVD	70,1	74,08

Úgy tűnik tehát, hogy átlagosan valamivel több könyv, CD, illetve DVD található a Tolna megyei fiatalok háztartásában, mint országosan.

A szabadidő tekintetében hétköznapokon körülbelül azonos adatokat találunk mind országos (3,59 óra), mind pedig megyei (3,66 óra) szinten. A hétvégi szabadidő esetében viszont valamivel jobb helyzetben vannak a Tolna megyei fiatalok (10,74 óra, míg az országos átlag 8,8 óra).

Következő táblázatunk azt mutatja be, hogy a fiatalok milyen arányban vesznek igénybe szabadidős, illetve kulturális szolgáltatásokat:

Milyen gyakran jár... (%)	Hetente többször	Hetente	Havonta többször	Havonta	Három-havonta	Félévente	Évente többször	Évente	Ritkábban	Szinte soha
Színházba	0	0	0,5	1,4	1,4	4,7	1,4	9,5	17,1	64
Moziba művész-filmre	0	0	0	0	0,5	0,5	1,9	1,9	10,4	84,4
Moziba	0	0,5	0,5	9	1,9	6,6	3,8	10,9	19	47,9
Könyvtárba	2,4	2,8	2,8	8,1	1,4	5,2	5,7	7,1	14,7	49,8
Hangversenyre	0	0	0	1,4	0,9	2,8	1,9	1,9	6,6	84,4
Könyvesboltba	0,5	1,4	5,2	10,4	6,2	6,6	6,2	6,2	11,4	46
Kiállításra múzeumba	0	0	1,4	3,3	0,5	8,5	6,2	10,9	10,9	58,3
DVD kölcsönzőbe	0	0,5	1,4	6,2	1,4	2,8	3,3	3,8	8,1	72,5
Operába	0,5	0	0	0	0,5	0	0	1,9	0,9	96,2
Kávéházba, presszóba	3,8	13,7	10,4	11,4	3,8	6,2	3,8	4,3	10,4	32,2
Sörözőbe, kocsmába	1,9	2,4	3,8	14,2	7,1	10	4,7	7,1	16,6	31,8

Jól látható, hogy az ún. magas-kultúra színtereinek, mint például az opera, a hangversenyek, a művész-mozik látogatottsága meglehetősen alacsony, a kötetlenebb szórakozási lehetőséget nyújtó szolgáltatások igénybevétele azonban annál magasabb (kávézó, kocsmá). Ez azonban nem feltétlenül azt jelenti, hogy a fiatalok kevésbé nyitottak a kulturális élmények iránt, sokkal inkább azt igazolja, hogy az ifjak elsősorban a helyben elérhető szolgáltatásokat veszik igénybe. Egy kistelepülésen értelemszerűen nincs arra lehetőségük a fiataloknak, hogy átsétáljanak a színházba, azonban ha szabadidejüket nem a családjuk körében szeretnék tölteni, akkor gyakran nem marad más lehetőségük, mint beülni a helyi presszóba vagy sörözőbe.

A Tolna megyei fiatalok 82,1%-a számolt be arról, hogy van olyan baráti társaságuk, akikkel gyakran töltik együtt szabadidejüket. Ehhez azonban szükségük van egy helyre, ahol együtt lehetnek.

Érdekes adat, hogy a Tolna megyei fiatalok 51,7%-a vett részt az elmúlt három évben fesztiválon, míg az országos átlag mindössze 38,5%.

Az otthon töltött szabadidős szokásokat vizsgálva az derült ki, hogy a Tolna megyei fiatalok több időt töltenek tévé nézéssel (hétköznap: 123,13 perc, hétvégén: 202,02 perc), mint az országos átlag (hétköznap: 105,42 perc, hétvégén: 174,39 perc).

Egy háztartás gazdasági helyzetét az is befolyásolja, hogy hány főből áll, mennyi az eltartottak száma, illetve, hogy hány kereső van a családban.

Átlagosan a Tolna megyei háztartások lélekszáma 3,82, ami hasonló az országos átlaghoz. A családok 64,7%-ában nincsen 14 év alatti, 26,1%-uk esetében pedig 1 kiskorú van. A fiatalok 9%-a számolt be arról, hogy jelenleg nincs kereső a családban, 31,1%-uk esetében 1, 39,2%-uknál pedig 2 gazdaságilag aktív családtag található. A háztartások 12,7%-ában 3, 7,5% esetében pedig 4 kereső is található.

A Tolna megyei fiatalok 14,8%-a egyke, 46,9%-uknak 1, 19,6%-nak 2, 18,7%-uknak pedig 3, vagy annál több testvére van.

A munkaerő-piaci esélyeket nagyban meghatározza az iskolázottság. Általában az iskolai végzettség határozza meg az egyén foglalkozási pályáját. A Tolna megyei fiatalok édesanyja foglalkozása esetében szignifikáns eltérés mutatkozott az országos átlaghoz képest:

Édesanya/nevelőanya jelenlegi/utolsó foglalkozása	Megoszlás (%)	
	Országos átlag	Tolna megye
Mezőgazdasági fizikai munkás	3,1	5,4
Segédmunkás (nem mezőgazdasági)	7,7	5,4
Betanított munkás (nem mezőgazdasági)	18,3	30,3
Szaktmunkás (nem mezőgazdasági)	29,5	27
Közvetlen termelésirányító	1,6	0
Egyéb (diplomához nem kötött) szellemi	22,1	13,5
Beosztott diplomás	11,1	9,7
Felsővezető	1	1,6
Középvezető	1,5	0,5
Alsóvezető	0,9	1,1
Összesen	100	100

Lényegesen magasabb a Tolna megyei fiatalok körében a betanított munkás édesanyák aránya, mint az országos átlag.

Az édesanya foglalkozását vizsgálva nem tapasztalható szignifikáns eltérés, összességében azonban megállapítható, hogy az apák közel fele szaktmunkás végzettségű.

Az anyagi helyzettel kapcsolatos kérdések során a Tolna megyei fiatalok arról számoltak be, hogy a háztartások 21%-ában rendszeresen előfordul, hogy hó végére elfogy a család pénze, 35,1% esetében azonban nem merülnek fel anyagi gondok szinte soha.

Az országos 45,8%-hoz képest a Tolna megyei háztartások 53,6%-ában nem tudnak félretenni pénzt. Mindez azt jelenti, hogy a családok több mint fele nem tud tartalékot képezni arra az esetre, ha váratlan kiadás keletkezik, vagy ha valamely családtagnak megszűnik a munkája. Mindez komoly létbizonytalanságot jelenthet a háztartások mindennapjaiban.

Az adatfelvétel során a fiataloknak meg kellett határozniuk háztartásuk anyagi helyzetét, mely kérdés kapcsán az alábbi válaszok születtek:

Összességében hogy érzi, Önök anyagilag...	Megoszlás (%)	
	Országos átlag	Tolna megye
Nem tudja	0,9	0,9
Gondok nélkül élnek	6,2	4,7
Beosztással jól kijönnek	43,4	30,2
Éppen, hogy kijönnek jövedelmükből	35,1	51,4
Hónapról hónapra anyagi gondjaik vannak	11,8	10,4
Nélkülözések közt élnek	2,6	2,4
Összesen	100	100

A Tolna megyei fiatalok körében tehát kevesebben vannak azok, akik úgy gondolják, hogy beosztással jól kijönnek, és többen azok, akik éppen, hogy kijönnek jövedelmükből, mint az országos átlag.

Ennek ellenére az országos átlaghoz képest pozitívabb hozzáállást tapasztalunk a jövő tekintetében: az átlagos 26,3%-hoz képest a Tolna megyei fiatalok 35,1%-a gondolja úgy, hogy az elkövetkezendő 10 esztendőben javulni fog családjuk anyagi helyzete.

Mivel Tolna megye elsősorban a mezőgazdasági tevékenységben jeleskedik, nem meglepő, hogy a Tolna megyei háztartásokban nagyobb arányban találunk termőföldeket (24,1%), mint hazánkban átlagosan (16,6%).

A meglévő termőföldeket közel fele arányban maga a fiatal és/vagy családja műveli, ami viszont alacsonyabb, mint az országos átlag (62,5%).

Az önálló egzisztencia megteremtéséhez, a családalapításhoz szükség van megfelelő lakóhelyre. E tekintetben nem mutatkozott jelentős eltérés a válaszok megoszlásában: a Tolna megyei fiatalok 67%-a szüleinél lakik, 9,9% a saját lakásában, 7,1% saját házában, 3,3% élettársánál, házastársánál, 0,9% azok szüleinél, 6,1% kollégiumban, és mindössze 1,6%-uk él albérletben többedmagával.

A Tolna megyei fiatalok 89,6%-a elégedett jelenlegi lakáskörülményeivel, ami magasabb az országos átlagnál (81,8%).

Azoknak a fiataloknak, akik szüleiknél élnek az 59,1%-a nem szeretne elköltözni önálló lakásba, ami szintén magasabb, mint az átlag 51,6%.

A lakóhelyükhöz való kötődés erősségét mutatja, hogy a fiatalok közel fele (46,2%) nem költözne el véglegesen más településre.

Fókuszcsoportok tapasztalatai

A középiskolás csoportban a szabadidő elsődleges ismérve, hogy semmi köze nincs az iskolához. Ha van, akkor már nem beszélhetünk szabadidőről. (Felmerül a kérdés, hogy az iskolának van-e egyáltalán esélye arra, hogy tanórákon kívül sikerrel tudjon programokat, helyszíneket nyújtani ezeknek a fiataloknak.)

A szabadidő a családdal való együttléttel, közös főzéssel, tévézéssel, biciklizéssel, motorozással, sétálással telik és persze a barátokkal való találkozással. Ez vagy magánháznál házibulikon történik, vagy pedig egy-két közterületen, melyek közül a legjellemzőbbek:

- A kocsma, különösen ha szerveznek diszkót hétvégénként. De a legkisebb településeken a kocsma sem, „mert nyolckor bezár”;
- Ha van rendezett parkja a településnek, akkor ott szoktak találkozni fiatalok, de ezt nem tudják teljesen saját térként megélni;
- E mellett közösségi térként élük meg a foci pályát.

Látszik, hogy ezek a fiatalok szomjazzák azt, hogy legyen egy saját közösségi terük, amibe „nem szólnak bele a felnőttek”, amit ők rendeznek be, ahol azt csinálnak, amit akarnak. Az egyik faluban az egyik résztvevő többedmagával próbálkozott is azzal, hogy egy nem lakott parasztházat adjon nekik az önkormányzat ilyen céllal. A kísérlet sikertelen volt. Az „idősebb” csoportokban inkább megtalálják a saját közösségi helyeiket. Ez vagy a szekszárdi fiatalok körében az „Inkognitó”, vagy a „Zug”, de legtöbbször számára valamelyik szekszárdi borozó a törzshely. Itt szoktak találkozni. De leginkább egy olyan közösségi ifjúsági helyet hiányoltak, ahol valamilyen céllal lehet összejönni, lehet valamiért tenni.

II.2.5. Egészség (egészségi állapot, életminőség, egészségtudatosság)

Manapság egyre gyakrabban hallunk arról, hogy számos, korábban inkább a felnőttekre jellemző pszichés és szomatikus betegség már egész fiatal korban megjelennek. Sok fiatal depresszióval küzd, sok az elhízott, szív- és érrendszeri problémával küzdő ifjú.

A felmérésben résztvevő fiatalok 94,3%-a arról számolt be, hogy nem szenved tartós betegségben, nem akadályozza fizikai probléma a mindennapokban. Ennek ellenére a Tolna

megyei fiatalok csupán 38,7%-a végez rendszeres testmozgást. Ez az arány megegyezik az országos átlaggal. 15%-uk sportol versenyszerűen.

A Tolna megyei ifjak 45% meg van elégedve edzettségi szintjével, 35,7%-uk részben elégedett, míg 19% úgy érzi, hogy nem megfelelő a fizikai állóképessége.

Szignifikáns eltérés mutatkozott ugyanakkor a külsejükkel való elégedettség tekintetében:

Menyire elégedett külsejével?	Megoszlás (%)	
	Országos átlag	Tolna megye
Teljesen elégedett	16,9	6,8
Inkább elégedett	34,9	38,6
Is-is	37,4	38,6
Inkább elégedetlen	9	15,9
Teljesen elégedetlen	1,8	0
Összesen	100	100

Úgy tűnik tehát, hogy a Tolna megyei fiatalok az országos átlaghoz képest kevésbé elégedettek külsejükkel.

Az elégedetlenségük azonban nem hat ki olyan nagy mértékben a közérzetükre, egészségi állapotuk megítélésére:

Menyire elégedett egészségével, közérzetével?	Megoszlás (%)	
	Országos átlag	Tolna megye
Teljesen elégedett	34,7	29,5
Inkább elégedett	39,5	45,5
Is-is	19,6	22,7
Inkább elégedetlen	4,2	2,3
Teljesen elégedetlen	2	0
Összesen	100	100

Mindössze 2,3%-uk az, aki inkább elégedetlen, a többiek sokkal pozitívabb válaszokat adtak.

Az egészséges életmód, az egészségtudatos életvitel szerves részét képezi a káros szerektől való tartózkodás is. Az alábbiakban a fiatalok drogokhoz, valamint alkoholhoz fűződő viszonyát vizsgáljuk:

Előfordult már életében, hogy használta már...?	Megoszlás (%)	
	IGEN	NEM
Altató, nyugtató nem gyógyászati célból	3,9	96,1
Marihuána, hasis	8,3	91,7
LSD, gomba, más hallucinogének	1,5	98,5
Amfetamin, metamfetamin	2,5	97,5
Kokain	1	99
Máktea	0	100
Morfium, heroin	0	100
Szerves oldószer	0,5	98,5

A kapott eredmények nagyjából megfelelnek az országos átlagnak. Úgy tűnik, hogy a marihuána a „legközkedveltebb” a fiatalok körében, illetve azok a gyógyszerek, amelyek alkohollal bevéve a drogokhoz hasonló hatást váltanak ki az emberi szervezetben.

Az alkohol fogyasztás kapcsán a Tolna megyei fiatalok 52,9%-a jelentette ki, hogy az elmúlt egy évben nem fogyasztott alkoholt, 16,7%-uk, hogy egyszer előfordult vele, hogy ittas volt, 23,5%-uk néhányszor, míg 4,9%-uk saját bevallásuk szerint rendszeresen kerülnek ittas állapotba. Ezek az értékek is közelítenek az országos átlaghoz.

II.2.6. Közösség, részvétel, közélet

Annak ellenére, hogy hazánkban több mint 70 000 bejegyzett civil szervezet működik, nem állítható, hogy a magyar népesség jelentős hányada tagja lenne ezeknek a szerveződéseknek. Bár nagyon sokan nagy elhivatottsággal vesznek részt a – többségében önkéntes alapon végzett – közösségi tevékenységekben, mégis alacsony a tagsággal rendelkezők aránya. Ugyanez igaz a fiatalokra is, amin talán nem csodálkozhatunk, hiszen a felnőtt társadalom sem jár élen példamutatásban.

A részvétel, a közélet fogalmak gyakran összemósódnak a politikával, a politizálással, ezért sok fiatalból már önmagában is ellenérzést váltanak ki. Nem csak a fiatalok apolitikusak és kiábrándultak hazánkban, hanem a felnőttek is.

A közösség, a közösséghez tartozás fontos eleme a szocializációnak, ezen túl pedig hatalmas értékteremtő és értékközvetítő erővel is bírhat. A fiatalok többsége úgy gondolja, hogy nincs számukra megfelelő kínálat a szabadidő hasznos eltöltéséhez, vagy a kedvtelések, hobbik, stb. kiéléséhez.

A baráti társaságok jellemzően egy földrajzi térben, valamilyen azonos ismertetőjegy mentén szerveződnek. Esetenként sokkal több lehetőség rejlik ezekben a lazább, informális csoportokban, mint azt bárki is gondolná, hiszen ha van egy jól körülhatárolható közös érdeklődési kör, idővel a baráti társaságból civil szervezet alakulhat, nyitottabbá válhat a környezete számára, fejlődhet, forrásokat szerezhet, specifikálódhat. Erre azonban csak ritkán van példa.

A következőkben számba vesszük, hogy milyen szervezeti kötődéssel rendelkeznek a Tolna megyei fiatalok, mennyire érdeklik őket a politikai, közéleti folyamatok, illetve, hogy mennyire érzik úgy, hogy van keresnivalójuk a „nagyok” világában. Vizsgáljuk továbbá azt is, hogy mit gondolnak a jelenleg elérhető ifjúsági szolgáltatásokról.

Az alábbi táblázatban, amely a meglévő tagsági viszonyokat foglalja össze, jól látható, hogy a fiatalok milyen kis mértékben kapcsolódnak akár formálisan, akár kötetlenebb módon szervezetekhez:

Kapcsolódik-e Ön valamilyen módon... (%)	Formális tagság	Részt vesz a munkában	Néha elmegy a rendezvényekre	Nem kapcsolódik
Diákszervezet	2,4	4,3	3,3	90
Szabadidős szervezet, csoport	0,9	4,2	2,8	92
Kulturális, hagyományőrző, művészeti szervezet, csoport	0,9	3,3	1,9	93,8
Sportklub vagy egyesület	3,3	6,6	5,2	84,9
Környezetvédelmi, természetvédelmi, állatvédő szerv.	0	0,5	1,4	98,1
Lelki, szociális problémákkal	0	1,9	0	98,1

foglalkozó szervezet				
Jótékonyági szervezet	0,5	1,4	0,5	97,6
Egyházi szervezet, vallási közösség	1,4	2,8	0,5	95,3
Emberi jogi mozgalom/ szervezet	0	0	0,9	99,1
Békemozgalom	0	0	0,5	99,5
Szakszervezet	0,5	0	0,9	98,6
Szakmai egyesület	0,9	0	0,9	98,1
Más érdekvédelmi szervezet	0	0,9	0,9	98,1
Politikai ifjúsági szervezet	0	0,5	0,5	99,1
Más ifjúsági szervezet	1,4	0,9	0,9	96,7
Párt	0	0	0	100
Polgári kör	0	0	0,5	99,5
Polgárőrség	0,5	0,5	0	99,1
Határon túli szervezet	0	1,4	0	98,6
Egyéb	1	0,5	0	98,5

A fiatalok 15,1%-a áll kapcsolatban sportszervezettel, valamint 10%-uk vesz részt diákszervezetek munkájában, vagy legalább programjaikon.

A politikától való elzárkózásukat mutatja, hogy nem volt a mintában egyetlen fiatal sem, aki bármely politikai párt tagja lenne, és a pártokhoz kötött ifjúsági szervezetekhez is csupán 1%-uk kötődik.

A társadalmi részvétel egyik lehetséges formája az önkéntes tevékenység. A Tolna megyei fiatalok 80,7%-a soha nem volt önkéntes, 3,8%-uk rendszeresen, 12,7%-uk alkalmanként, 2,4% pedig korábban vett részt önkéntes munkában.

Némileg eltérő volt a Tolna megyei fiatalok véleménye a tekintetben, hogy a helyi döntéshozókat (polgármestert, képviselőket) vajon mennyire érdekli a fiatalok véleménye:

A helyi döntéshozókat mennyire érdekli a fiatalok véleménye?	Megoszlás (%)	
	Országos átlag	Tolna megye
Nem tudja	9,8	4,7
Nagyon érdekli	1	0,5
Érdekli	22,4	34,1
Inkább nem érdekli	36,4	34,6
Egyáltalán nem érdekli	30,4	26,1
Összesen	100	100

A válaszokból úgy tűnik, hogy valamivel többen gondolják úgy az országos átlaghoz képest, hogy a helyi döntéshozókat érdekli a fiatalok véleménye. Ez biztató jel, ami akár motivációt is jelenthet a fiatalok számára az aktívabb közéleti szerepvállalásra.

Az országos szintű politikusokkal szemben azonban szkeptikusabbak, csakúgy, mint általában a fiatalok:

Az országos szintű döntéshozókat mennyire érdekli a fiatalok véleménye?	Megoszlás (%)	
	Országos átlag	Tolna megye
Nem tudja	7,9	3,8
Nagyon érdekli	0,6	0
Érdekli	19,3	22,7
Inkább nem érdekli	39,8	39,8
Egyáltalán nem érdekli	32,3	33,6
Összesen	100	100

Ehhez kapcsolódóan mindösszesen 17,1%-uk gondolja úgy, hogy van lehetőségük a fiataloknak beleszólni az országos közügyekbe. 48,8%-uk szerint nem igazán van erre lehetőségük, 32,7%-uk pedig egyáltalán nem lát rá esélyt.

A helyi közügyekbe való beleszólás tekintetében a Tolna megyei fiatalok az átlaghoz képest kevésbé látják teljesen reménytelennek a helyzetet, de a válaszmegoszlás ez esetben is a negatív pólus felé tolódik el (21,8% szerint van lehetőségük, 48,3%-uk gondolja úgy, hogy nem igazán van rá módjuk, 24,2% pedig egyértelműen szkeptikus).

Bár a fiatalok többsége úgy gondolja, hogy nincs lehetősége a közügyek alakítására, mégis közel fele-fele arányban vannak azok, akik rendszeresen tájékozódnak a közügyekről és azok, akik nem.

Annak ellenére, hogy a fiatalok többsége nem szívesen folyik bele a napi politikai folyamatokba, határozott véleményük van az élet számos területével kapcsolatban:

Véleménye szerint településén mik a fiatalok legégetőbb problémái?	Megoszlás (%)	
	Országos átlag	Tolna megye
Nem tudja	0,8	0,5
Alkohol terjedése	8,9	10,6
Baráti társaság hiánya	1,6	2,9
Bűnözés	5,4	6,7
Céltalanság	10,4	13
Család válsága, hiánya	1,8	3,4
Drogok, kábítószeres elterjedése	5	8,2
Egészségtelen, mozgásszegény életmód	1,5	0,5
Erkölcsei romlás	2,8	1,4
Fiatalok rossz helyzete	4,7	0
Iskolai problémák, tanulási nehézségek	2,1	2,4
Kilátástalan, bizonytalan jövő	8,2	4,8
Korrupció	1,3	4,3
Környezet rossz állapota	1	0,5
Közlekedési nehézségek	1,6	2,4
Közösség hiánya	1,8	1
Kulturálatlanság, tudatlanság	1,8	1,9
Lakásproblémák	3,8	1
Létebizonytalanság	4,4	1,9
Megfelelő iskola hiánya/elérhetetlensége	0,9	0,5
Munkanélküliség, elhelyezkedési nehézségek	18,8	22,6
Önálló egzisztencia, család megteremtése	1,4	0,5
Pénztlenség, szegénység, elszegényedés	4,4	2,9
Rossz családi körülmények	1	0
Szórakozási, ismerkedési lehetőségek hiánya	4,5	6,3
Szülőktől való függés	0,4	0
Összesen	100	100

Az adatokból egyértelműen kiderül, hogy a fiatalok leginkább a munkanélküliséget, az elhelyezkedési nehézségeket érzik a legfőbb problémának. Ezt követi a céltalanság, illetve az alkohol terjedése.

Nagyjából ugyanezeket a válaszokat adták Magyarország egészére vonatkozóan is.

A társadalmi, illetve az egyéni közérzetet nagymértékben befolyásolja, hogy mennyire sikerül kielégíteni a szükségleteket, hogy milyen az a szűkebb, illetve tágabb közeg, amelyben éljük mindennapjainkat.

A Tolna megyei fiatalok elégedettségét foglalja össze az alábbi táblázat:

Mennyire elégedett Ön... (%)	Teljesen elégedett	Inkább elégedett	Is-is	Inkább elégedetlen	Teljesen elégedetlen
Partnerkapcsolatával	52,1	20,8	22,4	2,1	2,6
Baráti kapcsolataival	60,5	24,3	11,4	2,9	1
Munkavállalási lehetőségeivel	10,8	11,8	22	25,8	29,6
Életszínvonalával	14,3	28,1	32,4	12,4	12,9
Anyagi helyzetével	9	23,7	33,2	19	15,2
Tanulási lehetőségeivel	23,1	29,8	31,3	8,7	7,2
Azzal az ismeretmennyiséggel, amit eddig megszerzett	15,2	35,1	38,4	9	2,4
Személyes élettervei megvalósításának esélyeivel	11,5	21,1	39,7	21,1	6,7
Jövőbeli kilátásaival	8,4	21,7	33	25,6	11,3
Azzal, ahogyan most él	10	30	40	15,2	4,8

A kapott eredmények meglehetősen tanulságosak: a fiatalok leginkább személyes kapcsolataikkal elégedettek, legkevésbé pedig munkavállalási lehetőségeikkel, illetve jövőbeli kilátásaikkal.

A közösségi részvétel feltétele, hogy legyen egy hely, amely a fiatalok különböző szabadidős, érdekérvényesítő, információszerző vagy egyéb elfoglaltságaiknak teret ad.

Szignifikáns eltérés mutatkozott arra a kérdésre vonatkozóan, hogy ismernek-e a lakóhelyük közelében olyan intézményeket/szervezeteket, amelyek a fiatalok számára nyújtanak szolgáltatásokat (információnyújtás, tanácsadás, programok, stb.).

Lakóhelyhez közeli ifjúsági szolgáltatások?	Megoszlás (%)	
	Országos átlag	Tolna megye
Nem tudja	16,6	11,2
Igen	55,5	48,5
Nem	27,9	40,3
Összesen	100	100

A fiatalok közel fele arról számolt be, hogy nem érhető el a közelben kifejezetten ifjúsági szolgáltatás, 11,2%-uk pedig nem tud róla, hogy lenne ilyen típusú szervezet vagy intézmény a környékükön.

Az egyéb intézményi ellátottságot az alábbi táblázatban foglaltuk össze:

Van-e az Ön településén...?	Megoszlás (%)	
	Van	Nincs
Művelődési ház, ifjúsági ház	95,3	4,7
Ifjúsági információs és tanácsadó iroda	31,8	68,2
Teleház, E-Magyarország pont	51,5	48,5
Klubhelyiség, találkozó hely a fiataloknak	42,2	57,8
Pályaválasztási, munkahely keresési tanácsadás	38	62
Könyvtár	97,2	2,8
Ifjúsági önkormányzat	24,5	75,5
Települési diákönkormányzat	17,3	82,7
Sportpálya, sportolásra alkalmas hely	99,1	0,9
Egyházhoz kapcsolódó ifjúsági csoport	44	56
Hagyományőrző egyesület, néptáncsoport	82,4	17,6
Környezetvédelmi, településszépítési egyesület	36,4	63,6
Drog, szenvedélybeteg tanácsadás	30,4	69,6
Egészséggel kapcsolatos tanácsadás	53,4	46,6
Amatőr kulturális egyesület	51,2	48,8
Összesen	100	100

Szinte mindenhol van művelődési ház, könyvtár, valamint sportolásra alkalmas hely. Lényegesen kevesebb helyen van intézményesített ifjúsági érdekképviselői szervezet, illetve különböző szaktanácsadások. Ifjúsági információs és tanácsadó irodák értelemszerűen kevesebb helyen vannak, hiszen ez a szolgáltatás inkább a nagyobb településekhez köthető, Tolna megyére viszont a kistelepülésszerű szerkezet jellemző.

Egy szolgáltatás megléte önmagában még nem jelent garanciát arra, hogy ténylegesen eléri a fiatalokat, illetve, hogy bizonyosan a felmerülő igényekhez igazítottan működik:

Mennyire van/ volna rá szükség... (%)	Egyáltalán nem	Inkább nem	Inkább igen	Nagy szükség van rá
Művelődési ház, ifjúsági ház	0,9	3,8	24,1	71,2
Ifjúsági információs és tanácsadó iroda	2	8,9	33,5	55,7
Teleház, E-Magyarország pont	8,1	10,9	25,1	55,9
Klubhelyiség, találkozó hely a fiataloknak	1,4	6,7	30,8	61,1
Pályaválasztási, munkahely keresési tanácsadás	1,9	2,4	23,2	72,5
Könyvtár	0	1,4	19	79,5
Ifjúsági önkormányzat	7,4	22,7	31,5	38,4
Települési diákönkormányzat	9,7	26,6	27,1	36,7
Sportpálya, sportolásra alkalmas hely	0	0	17,2	82,8
Egyházhoz kapcsolódó ifjúsági csoport	6,8	24,9	30,2	38
Hagyományőrző egyesület, néptáncsoport	0,5	12,5	32,7	54,3
Környezetvédelmi, településszépítési egyesület	1,5	11,8	27,5	59,3
Drog, szenvedélybeteg tanácsadás	0,5	3,8	18	77,7
Egészséggel kapcsolatos tanácsadás	0,5	4,3	23,7	71,6
Amatőr kulturális egyesület	2	14,1	42,4	41,5

A táblázat adatait elemezve egyértelműen megállapítható, hogy a fiatalok jelentős hányada úgy érzi, hogy nagy szükség van/lenne különböző tanácsadásokra, a kultúra különböző színtereire, sportolásra alkalmas terekre, illetve olyan közösségi terekre, klubhelyiségekre, ahol barátaikkal találkozhatnak. Nem meglepő, mégis meghökkentő adat, hogy a fiatalok harmada úgy véli, nincs szükség települési szintű ifjúsági érdekegyeztető szervezetre. Ez valószínűleg visszavezethető arra, hogy a fiatalok nem igazán hisznek abban, hogy a döntéshozókat ténylegesen érdekelné az ifjúság véleménye.

A Tolna megyei fiatalok az országos átlaghoz képest nagyobb arányban vesznek részt helyi szervezetek nyilvános programjain: 11,1%-uk rendszeresen, 42,3% néha, 38% pedig soha.

Bár a mintába került fiatalok 31,8%-a jelezte, hogy működik a közelében ifjúsági információs és tanácsadó iroda, csupán 18,9%-uk fordult már meg benne. 32,5%-uk teljesen elégedett volt, 60%-uk inkább elégedett, és csupán 5% jelezte, hogy inkább elégedetlen volt az ott nyújtott szolgáltatásokkal. Sajnálatos, hogy a pozitív visszajelzések ellenére csak ilyen kis arányban fordultak meg ez ideig ifjúsági információs és tanácsadó irodákban.

Fókuszcsoportok tapasztalatai:

A korábban már említett koordinátarendszerbe a fiataloknak be kellett rajzolniuk Magyarország görbéjének az alakulását is. A középiskolás csoport és az „idősebb” csoportok közötti különbség, hogy míg az „idősebbek” körében volt olyan, aki azt mondta, hogy Magyarország görbéjének alakulása és a személyes görbe alakulása összefügg, addig a középiskolás csoportok között nem volt ilyen. Ott a két görbe bevallottan teljesen függetlenül mozog egymástól.

Arról hogy hogyan alakulnak a dolgok Magyarországon, a fiatalok szerint elsősorban a kormány tehet, másodsorban a képviselők és a politikusok. Általános érzet, hogy a fiatalok azzal tudnak beleszólni a dolgokba, hogy elmennek szavazni.

Folyamatosan felmerül az igény a fiatalokban, hogy alsó szinteken össze kellene fogni egy-egy ügy érdekében, de ezzel együtt megjelenik a szkepszis is, hogy úgysem fog sikerülni.

Így, összefogás híján, a fiatalok úgy gondolják, hogy úgy vehetnek részt a dolgokban, úgy tehetik jobbá a dolgokat, ha az egyéni életüket helyesen élik, akkor is, ha más nem úgy teszi.

II.2.7. Összegzés

Az alábbiakban azokat a kutatás során kirajzolódó szignifikáns eltéréseket vesszük számba, melyek a Tolna megyei fiatalok sajátosságait, specifikumait rajzolják ki, és amelyek kiindulási alapját képezhetik a megyei szintű ifjúsági stratégiának.

Jövőbeni tervek:

A Tolna megyei fiatalok az országos átlaghoz képest

- ✓ nagyobb mértékben terveznek (további) gyermekáldást;
- ✓ tervezik két gyermek világrahozatalát;
- ✓ többen vannak azok, akik szerint az elkövetkezendő 10 évben javulni fog anyagi helyzetük.

Társadalmi részvétel:

A Tolna megyei fiatalok az országos átlaghoz képest

- ✓ többen gondolják úgy, hogy a helyi politikusokat érdekli a fiatalok véleménye;
- ✓ többen vesznek részt nyilvános rendezvényeken;
- ✓ többen vannak azok, akik jobban bíznak a Köztársasági Elnökben és az Országgyűlésben, de kisebb mértékben bíznak a rendőrségben és az ügyészségben.

Politika:

A Tolna megyei fiatalok az országos átlaghoz képest

- ✓ többen utasítják el az EU csatlakozást;
- ✓ kevésbé érdekli őket a politika;
- ✓ kevesebben gondolják úgy, hogy van lehetőségük beleszólni a közügyekbe.

Oktatás:

A Tolna megyei fiatalok között az országos átlaghoz képest

- ✓ többen vannak tanulói státuszban;
- ✓ többen járnak szakközépiskolába;
- ✓ többen vannak olyanok, akiknek nem a lakóhelyükön van az iskolájuk, azaz ingázók;
- ✓ többen járnak költségtérítéses képzésre;
- ✓ többen szeretnének továbbtanulni;
- ✓ többen vannak olyanok, akik később fejezik be tanulmányaikat;
- ✓ kevesebben vesznek részt négyosztályos képzésben;
- ✓ kevesebben vannak közöttük érettségizettek és diplomások;
- ✓ kevesebben vesznek igénybe diákhitelt;
- ✓ kevesebben vannak azok, akiknek az édesanyja diplomás.

Ifjúsági szolgáltatások:

A Tolna megyei fiatalok az országos átlaghoz képest

- ✓ többen tudják, hogy van-e a lakóhelyükön ifjúsági referens;
- ✓ többen keveslik a fiatalok számára elérhető szolgáltatásokat, melyek helyben elérhetőek;
- ✓ kevesebben gondolják, hogy vannak olyan civil vagy egyházi szervezetek, amelyek fiatalok számára szerveznek programokat, vagy nyújtanak segítséget;
- ✓ kisebb mértékben elégedettek a meglévő ifjúsági információs és tanácsadó irodák szolgáltatásaival.

Munkavállalás:

A Tolna megyei fiatalok az országos átlaghoz képest

- ✓ nagyobb arányban jelölték a „jó fizetést” a munkahely kiválasztásának legfontosabb szempontjaként;
- ✓ többen vannak olyanok, akiknek még nem volt munkahelye;
- ✓ többen vannak közöttük olyanok, akik alkalmi munkából élnek;
- ✓ többen vannak, akik a fizetésük egy részét vagy egészét „zsebbe” kapják;
- ✓ többen ingáznak munkahelyük és lakóhelyük között;
- ✓ kevesebben vannak, akiket teljes munkaidőben foglalkoztatnak.

Munkanélküliség:

A Tolna megyei fiatalok az országos átlaghoz képest

- ✓ pesszimistábbak a munkaügyi hivatalokkal szemben;
- ✓ többen gondolják úgy, hogy a végzettségükkel nagyon kedvezőtlenek az elhelyezkedési esélyeik;
- ✓ többen vannak közöttük olyanok, akik voltak már munkanélküliek;
- ✓ többen vannak közöttük regisztrált munkanélküliek;
- ✓ többen vannak azok, akik más településen is elfogadnának munkalehetőséget.

Szórakozás:

A Tolna megyei fiatalok az országos átlaghoz képest

- ✓ többen voltak fesztiválokra az elmúlt 3 évben;
- ✓ több könyvük, CD-jük és DVD-jük van;
- ✓ több szabadidejük van;
- ✓ többet tévénéznek.

Lakáskörülmények:

A Tolna megyei fiatalok között az országos átlaghoz képest

- ✓ többen vannak azok, akik elégedettek lakáskörülményeikkel;
- ✓ többen vannak, akik nem akarnak elköltözni szüleiktől;
- ✓ többen vannak, akik nagyobb ingatlanban laknak;
- ✓ többen vannak, akik nagyobb háztartásokban élnek.

Jövedelem:

A Tolna megyei fiatalok körében az országos átlaghoz képest

- ✓ kevesebben vannak, akik a megélhetésen túl is félre tudnak tenni;
- ✓ kevesebben vannak köztük azok, akiknek az országos átlag feletti a havi nettó jövedelme;
- ✓ többen vannak azok, akiknek kisebb mértékben okoz gondot hiteleik törlesztése;
- ✓ kevesebben vannak, akik kijönnek a jövedelmükből;
- ✓ kevesebben vannak, akik voltak már külföldön, illetve üdülni,
- ✓ többen vannak azok, akiknek van termőföldjük.

KÖVETKEZTETÉSEK:**Múlt – jelen – jövő: kifakult álmok?**

A Tolna megyei fiatalok terveznek családot és bíznak a jövőben. A múltban viszont csalódtak, és érdektelenek a politika iránt.

Szívesen veszek részt nyilvános rendezvényeken, és bíznak az elvi vezetésben, de a végrehajtó szervekkel (rendőrség, ügyészség) szemben szkeptikusak.

Iskolarendszer

Többen járnak szakközépiskolába, és több közöttük az ingázó. Terveik közt hangsúlyosan jelenik meg a továbbtanulási szándék, azonban mivel sokan szakközépiskolából mennek tovább, később is fejezik be tanulmányaikat.

A munkanélküliség nyomása alatt

Mivel rendkívül nagy a munkanélküliség fenyegetettsége, a munkavállalás átcsúszik a szürke, illetve a fekete gazdaságba. Kevesebben vannak a teljes munkaidőben foglalkoztatottak, a részmunkaidős fizetésekből, valamint az alkalmi munkákból azonban bizonytalan a megélhetés. A fiatalok karrierstratégiáit a fizetés mértéke dominálja. A biztos munkahely reményében komolyabb ingázásra, sőt akár költözésre is hajlandóak lennének.

Szabadidő

Sok időt töltenek otthonukban tévézéssel, zenehallgatással, Internetezéssel, mivel keveslik a fiataloknak szóló programokat, a szabadidő eltöltésére alkalmas közösségi tereket.

II.3. AZ IFJÚSÁGI KÖZFELADATOK ÉS ELLÁTÁSUK HELYZETE**II.3.1. Jogszabályi környezet**

Jelenleg hatályos, az ifjúsággal kapcsolatos egyes közfeladatok ellátásáról szóló törvénnyel hazánk nem rendelkezik. Kormányzati szinten az ifjúságügy a szociális és munkaügyi miniszter hatáskörébe tartozik.

Az önkormányzati szintű ifjúságpolitika jelenlegi legmagasabb szintű jogforrása az Alkotmány, amely többek között az alábbiakat mondja ki: „A Magyar Köztársaság különös gondot fordít az ifjúság létbiztonságára, oktatására és nevelésére, védelmezi az ifjúság

érdekeit.” Ezt a rendelkezést állami célkitűzésként értelmezhetjük, de mindez önmagában alanyi jogot nem tartalmaz konkrét állami szolgáltatások kialakítására.

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 70. § (1) a) pontja szerint „a megyei önkormányzat kötelező feladatként gondoskodik (...) a gyermek- és ifjúsági jogok érvényesítésével kapcsolatos feladatokról.”

Ezen felül a törvény az önkéntes feladatvállalás körébe sorolja mindazon feladatok ellátását, amelyek kívül esnek a kötelezően ellátandó közfeladatok körén, azonban a lakosság körében releváns igényként megjelennek. Ez esetben az önkormányzat anyagi lehetőségeihez mérten további szolgáltatások kialakításáról és működtetéséről határozhat.

Mivel az ifjúságügy nem csak vertikális, hanem horizontális szakpolitikaként is megjelenik, elengedhetetlen, hogy az önkormányzat az ifjúságpolitikával kapcsolatos feladatvállalása során az egyes ágazati törvényekben szereplő, és az ifjúsági korosztályt érintő kötelezettségeinek is eleget tegyen.

Hazánk Uniós csatlakozása is új szempontokat hozott a települési ifjúságpolitikák alakításába. Az Európai Unió ifjúságpolitikája nem közösségi politika, a tagállamok belügyébe tartozik, de a nemzeti szintű intézmény- és szolgáltatásrendszer kialakításához, a fiatalok bevonásához közös irányelvek és célrendszer meghatározásával járul hozzá. Mint minden Uniós politika esetében, így az ifjúságpolitikánál is érvényesíteni kell a szubszidiaritás elvét. Az Európai Unió kiemelten támogatja az ifjúsági kezdeményezéseket, a fiatalok önszerveződését. Célkitűzései között szerepel a fiatalok aktív állampolgári szerepének előmozdítása, az ifjúsági munkát és az ifjúsági területen tevékenykedő civil szervezeteket támogató rendszerek fejlesztése, az ifjúsági területen megvalósuló európai együttműködések előmozdítása, a fiatalok szolidaritásának fejlesztése. Az Európai Bizottság Fehér könyve tartalmazza a tagállamokra vonatkozó irányelveket és ajánlásokat.

Több ENSZ egyezmény, mint például a Gyermek Jogairól Szóló Egyezmény, az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya, a Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya, valamint az Oktatásban Alkalmazott Megkülönböztetés Elleni Küzdelemről Szóló Egyezmény is meghatároznak olyan elveket és jogokat, melyek érvényesüléséhez az önkormányzatok támogató közegére is szükség van.

II.3.2. Megyei és helyi szintű ifjúsági feladatellátás, intézményrendszer

Jelen alfejezet keretein belül megvizsgáljuk a megyei önkormányzat, valamint a helyi önkormányzatok ifjúsági célú feladatvállalásait.

A helyzetelemzés elkészítéséhez 4 interjú lebonyolítására került sor, melynek alanyai a Tolna megyei ifjúsági referens, Szekszárd megyei jogú város ifjúsági referense, valamint Művelődési és Sport Osztályának vezetője, továbbá a Polip Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda vezetője voltak.

Ezt kiegészítendő, és annak érdekében, hogy a helyi önkormányzatokról is pontos képet kaphassunk, egy önköltős kérdőív segítségével valamennyi önkormányzatot megszólítottuk, és arra kértük őket, hogy vázolják ifjúsági célú feladatvállalásaikat, a településükön elérhető szolgáltatásokat, valamint a fiatalok érdekérvényesítésének színtereit.

Ifjúságügy a megyében

Tolna Megyei Önkormányzat:

Tolna Megye Önkormányzatában jelenleg egy frissen kinevezett kolléga látja el az ifjúsági referensi teendőket.

A Tolna Megyei Közgyűlés keretein belül működik Ifjúsági és Sportbizottság, amely a költségvetésben meghatározott keret mértékéig pályázat formájában nyújt(hat) támogatást az ifjúsággal foglalkozó szervezetek számára.

A megyei önkormányzat, valamint a **Tolna Megyei Gyermekek- és Ifjúsági Közalapítvány** közötti feladatátadási megállapodás alapján a Közalapítvány látja el az önkormányzati törvényben meghatározott kötelezően ellátandó feladatokat az alábbiak szerint⁹:

- ✓ „Az ifjúságpolitikai tevékenységet folytató intézmények és szervezetek hálózatának informatikai kiszolgálása, az ifjúságpolitikai ellátás információs igénylő fiatalok tájékoztatása;
- ✓ Az ifjúság szabadidős tevékenysége (táborozás, üdülés, nemzetközi csere, ifjúsági találkozók, stb.) terén kínálgó lehetőségek koordinálása, kiajánlása;
- ✓ Területi ifjúsági rendezvények előkészítése, bonyolításában való közreműködés;
- ✓ Az ifjúság körében jelentkező társadalmi problémák kezelésében való koordinatív közreműködés;
- ✓ A kormány ifjúságpolitikai tevékenységének területi segítése;
- ✓ A gyermek- és ifjúsági intézmények és szervezetek részére jogi, munkaügyi, pénzügyi, üzemeltetési stb. tanácsadás, programtervek koordinálása, reklámpropaganda tevékenység összehangolása;
- ✓ A megye nemzetközi ifjúsági kapcsolatainak segítése.”

Mindehhez természetesen az önkormányzat biztosítja a költségfedezetet is, az éves költségvetésben meghatározottak szerint.

Fentiekon túlmenően a Közalapítvány számos egyéb szolgáltatást is biztosít a megyében élő fiatalok számára:

- ✓ „Támogatja és szervezi a gyermekek iskolán kívüli nevelését, képzését;
- ✓ Közreműködik a gyermekek és fiatalok testi-lelki egészségének megőrzésében;
- ✓ Együttműködik más hasonló célú alapítványokkal, egyesületekkel, intézményekkel, külföldi ifjúsági szervezetekkel;
- ✓ Segítségnyújt a hátrányos helyzetben lévő gyermekekkel és fiatalokkal foglalkozó szervezeteknek;
- ✓ Támogatja azokat a kezdeményezéseket, amelyek a másokkal való együttműködést, a megkülönböztetés és az erőszak elutasítását szorgalmazzák;
- ✓ Fadd-Dombori Ifjúsági Táborában táboroztat, valamint tartalmas sport- és szabadidős tevékenységet szervez;
- ✓ Ifjúsági információs és tanácsadó szolgáltatást nyújt különösen a pályaválasztás, egészséges életvezetés kialakítása, tehetséges hátrányos helyzetű fiatalok felkarolása, valamint jogi kérdések terén (KÖSZI - Közösségi Szolgáltató és Ifjúsági Ház).”¹⁰

⁹ Megállapodás kötelező önkormányzati eladat átadásáról-átvételéről:

http://www.tmgyc.hu/kotelezo_atadas.pdf

¹⁰ <http://www.tmgyc.hu/gyc.html>

Polip Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda:

Az iroda 1998-ban kezdte meg működését Szekszárdon. Az idei évig szolgáltatásait elsősorban a városi fiatalok számára biztosították, azonban a tavalyi évben a Szociális és Munkaügyi Minisztérium megyei ifjúsági szakmai-módszertani központ (ISZMK) pályázatának keretein belül elnyerték a Tolna megyei módszertani központi címet. Mindez azt jelenti, hogy a város határait átlépve megyei szinten látják el feladataikat a jövőben, elsősorban a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Integrált Községi Szolgáltató Terek felállítását célzó pályázati programon címbirtokosságot szerzett intézmények/szervezetek fejlesztésével. A megyei szintű feladat-ellátási kötelezettség keretein belül ez év tavaszán elkészült egy megyei szintű ifjúságügyi SWOT analízis 5 kistérség bevonásával.

A Polip ifjúsági információs napokat szervezett, melyre meghívást kaptak a megyében működő civil szervezetek, illetve IKSZT címbirtokosok, azonban a kezdeményezés a meghívottak érdektelensége miatt meghiúsult. Tervezik továbbá egy Tolna Megyei Ifjúsági Kerekasztal létrehozását.

Integrált Községi Szolgáltató Terek (IKSZT):

Tolna megyében 54 település nyújtotta be pályázatát, melyből 51 vált címbirtokossá. Pályázatot az 5 000 fő alatti települések nyújthattak be. Az IKSZT-k megnyitásához szükséges infrastrukturális beruházásokra az idei évben fog sor kerülni. A pályázat elnyerésének feltétele volt, hogy a tervezett szolgáltatások között jelenjen meg alapszintű ifjúsági információs szolgáltatás, valamint a tereket úgy kell kialakítani, hogy alkalmasak legyenek többek között az ifjúsági közösségek fejlesztésére, programjaik befogadására.

Ezen szolgáltatások kialakításához, a leendő kolléga szakmai felkészítéséhez nyújtanak segítő támogatást a megyei ifjúsági módszertani központok, jelen esetben a Polip Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda.

Ifjúságügy a megyeközpontban**Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata:**

2008 novemberében nevezték ki a jelenlegi ifjúsági referenst, aki fő feladatának az ifjúsági szervezetekkel való kapcsolattartást, működésük támogatását tekinti, valamint azt, hogy a szervezeti szinten felmerülő igényeket és szükségleteket a városi politikai vezetés felé közvetítse.

A városi költségvetésben megjelenik elkülönített Ifjúsági Alap, melyet pályázati keretek között osztanak szét, elsősorban ifjúsági rendezvények támogatására. A keret szétosztásáról a Sport, Ifjúsági és Civil Szervezetek Bizottsága dönt az ifjúsági referens javaslata alapján.

Ez év elején fogadta el a képviselő-testület Szekszárd második, 2009-2013 közötti időszakra vonatkozó Ifjúsági Koncepcióját, melyet egy ifjúságkutatás előzött meg. A koncepció fő célkitűzése, hogy megerősítsék a fiatalok helyi kötődését, növeljék a település megtartó erejét annak érdekében, hogy a fiatalok számára vonzó lehetőséget jelentsen a családalapítás és a munkavállalás szempontjából. A korábbiakban nagy sikernek örvendő „Fecskeház” programjuk folytatásaként az új koncepcióban vállalták egy 61 lakásos épületegyüttes felépítését, melyet kedvező áron vásárolhatnak majd meg a fiatalok. Emellett az ipari park fejlesztésével kívánják a fiatalok munkalehetőségeit bővíteni, továbbá egy bérudvarházat szeretnének ifjúsági közösségi térré alakítani.

2002 óta működik a Szekszárdi Ifjúsági Fórum, melyben az ifjúsági szervezetek képviselői mellett megjelennek a helyi döntéshozók, valamint az ún. támogatói oldal is, amelyet a fiatalokkal foglalkozó szakemberek alkotják. A Fórum általában évente egy-két alkalommal ülésezik és szükség szerint véleményezi azokat a tervezett önkormányzati döntéseket, amelyek a fiatalokat is érintik.

Ez a fórum a civil szervezetek szerint nem alkalmas azonban az egymás közötti kapcsolattartásra.

Működik továbbá a városban Kábítószerügyi Egyeztető Fórum, illetve elkészült a város Drogmegelőzési Stratégiája is.

Együttműködés

A szakértői interjúk során egyértelműen kiderült, hogy a legfőbb problémát az együttműködés hiánya jelenti az ifjúságügy területén. Sem a megyei, sem a városi ifjúsági referens, sem pedig a Polip vezetője között nincsen napi kapcsolat. Nem jellemző továbbá a civil szervezetekkel történő együttműködés sem. Sok esetben nem is tudnak a szervezetek létezéséről vagy azok tevékenységeiről, programjairól.

A legfőbb információforrás, valamint kapocs közöttük a Foglalkoztatási és Szociális Hivatal – MOBILITÁS Országos Ifjúsági Szolgálat Dél-dunántúli Regionális Ifjúsági Szolgáltató Irodája (DDRISZI), mellyel valamennyi szereplő szoros munkakapcsolatot ápol.

A megyében zajló ifjúsági ifjúságsszakmai folyamatokról, szereplőkről és eseményekről is szinte kizárólag a DDRISZI vezetőjétől értesülnek. Szintén az Irodának köszönhető, hogy elindult a tamási és a dombóvári kistérségekben egy ifjúsági párbeszéd-modell, melynek célja a fiatalok aktív részvételének serkentése, ifjúsági közösségek fejlesztése, a szervezetek segítése az önállóvá válásban, valamint a fenntartható működésben.

Ifjúságügy helyi szinten

A Tolna megyei önkormányzatokat arra kértük, hogy egy rövid kérdőív kitöltésével mutassák be az ifjúsági célú feladatvállalásukat, illetve a településen a fiatalok számára elérhető szolgáltatásokat az alábbi szempontok szerint (a zárójelben a felmérésben résztvevő önkormányzatok válaszáinak elemszáma található):

- 1) *Ifjúságügyi tervezést segítő elemek megléte:*
 - a. Ifjúságkutatás (2)
 - b. Ifjúságpolitikai koncepció/stratégia (4)
 - c. Ifjúságpolitikai cselekvési terv (3)
- 2) *Ifjúságügyi szerepkörök, források megléte:*
 - a. Ifjúsági bizottság (4)
 - b. Ifjúsági tanácsnok/ifjúsági ügyekért felelős képviselő (1)
 - c. Ifjúsági referens főállásban (3)
 - d. Ifjúsági referens csatolt munkakörben (3)
 - e. Önkormányzati ifjúsági célú alap (3)
- 3) *Ifjúsági érdekvégyesítés/közösségi részvétel színtereinek megléte:*
 - a. Települési Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzat (2)
 - b. Helyi Ifjúsági Tanács (2)
 - c. Települési diákönkormányzat (6)
 - d. Ifjúsági civil szervezetek (7)
 - e. Ifjúságnak szolgáltatást nyújtó szervezetek (4)
 - f. Nem-formális ifjúsági közösségek (5)
 - g. Ifjúsági érdekképviseleti fórumok (4)
 - h. Hallgatói önkormányzatok (1)
 - i. Ifjúsági média (3)
 - j. Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (3)
- 4) *Ifjúsági közösségi terek megléte:*
 - a. Ifjúsági Ház (0)
 - b. Ifjúsági klub (6)
 - c. Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda (2)

- d. Ifjúsági Információs Pont (4)
- e. Teleház (13)
- f. Művelődési Ház (25)
- g. Integrált Községi Szolgáltató Tér címbirtokos (7)
- h. Szabadtéri közösségi tér (11)

Tolna megye 109 települése közül 30 küldte vissza kitöltött kérdőívét (27,5%). A bonyhádi kistérség településeinek 38%-a, a paksi 36%-a, a szekszárdinak 27%-a, a tamási kistérség 23, valamint a dombóvári kistérség önkormányzatainak 19%-a vett részt a felmérésben.

Kiemelkedően pozitív képet mutat a megyeszékhely, Szekszárd ifjúsági célú feladatvállalása, illetve a fiatalok számára elérhető szolgáltatások széles palettája.

A kistérségi központokat vizsgálva azt tapasztaljuk, hogy Dombóváron, Tamásiban és részben Pakson is megjelenik az önkormányzaton belül valamilyen formában az ifjúságügy, illetve a fiatalok számára is biztosítanak lehetőséget érdekeik képviselőjére. Bonyhád nem vett részt a felmérésben, így számunkra nem ismert feladatvállalásuk.

Dicséretes Sióagárd, egy 1 291 fős település tudatos ifjúsági célú tevékenysége: kutatásra alapozott ifjúsági cselekvési tervvel rendelkeznek, valamint van ifjúsági referensük is.

Általánosságban elmondható, hogy szinte valamennyi településen van művelődési ház, ami sok esetben az egyetlen közösségi színtér. Teleház is közel a válaszadó települések felében működik, ami a fiatalok információszerzését segítheti. Azt is meg kell azonban jegyeznünk, hogy sem a művelődési ház, sem pedig a teleház nem nevezhető kifejezetten ifjúsági közösségi térnek, hiszen egyik sem tekinti kizárólagos célcsoportjának az ifjúságot (szolgáltatásaikat a település valamennyi lakója elérheti).

A települések harmadában megtalálható valamilyen ifjúsági érdekképviselői rendszer (települési diákönkormányzat, gyermek- és ifjúsági önkormányzat vagy ifjúsági tanács).

Kifejezetten ifjúsági szervezet létezéséről 7 önkormányzat tud, míg ifjúságnak szolgáltatást nyújtó civil szervezetről 4. Nem-formális ifjúsági közösségek meglétét 5 település jelezte. Mindez nem azt jelenti, hogy ténylegesen ennyi szervezet működik, illetve közösség tevékenykedik a válaszadó településeken, hiszen sajnálatos módon gyakori tapasztalat, hogy az önkormányzatoknak nincsen élő kapcsolata a civil szektorral. Minél nagyobb egy település lélekszáma, annál gyakrabban fordul elő, hogy nem tud az önkormányzat egy civil szervezet működéséről.

A részletes adatokat kistérségi bontásban az **1 – 11. sz. mellékletek** tartalmazzák.

II.4. A TOLNA MEGYEI CIVIL IFJÚSÁGI SZERVEZETEK

Az ifjúsági munka másik alappillére az önkormányzati szintű ifjúságügyi feladatvállalás mellett a civil szektor tevékenysége.

Hazánkban 70 000 feletti a bejegyzett civil szervezetek száma. Az ifjúsági nonprofit szektorra vonatkozó adatok feltárása azonban már nem ilyen egyszerű feladat, tekintve, hogy a nemzetközi nonprofit szervezeti osztályozás (IC-NPO) főcsoportjai az ifjúsági szervezeteket nem jelöli, azok csak az alcsoportokban jelennek meg. A szakemberek

becslései alapján a civil szervezeteknek körülbelül 15%-a az elsősorban vagy kizárólag gyermek- és ifjúsági célú szervezet.

Az ifjúsági szervezetek tekintetében meg kell különböztetnünk azokat a szervezeteket, amelyek az ifjúságnak nyújtanak szolgáltatásokat, illetve azokat, amelyek hagyományos értelemben vett ifjúsági szervezetek. Előbbiek jellemzője, hogy a vezetőség tagjai felnőttekből állnak, és tevékenységi körük az, amely a fiatalokra irányul, míg az ifjúsági szervezetek vezetőségének tagjai is jellemzően a fiatalok soraiból kerülnek ki, és erőteljesen jellemzi ezeket a közösségeket az önszerveződés, az azonos érdeklődési kör mentén történő alakulás, a kortárszerepek dominanciája.

A ténylegesen ifjúsági szervezetek számosságukat tekintve messze elmaradnak az ifjúságnak szolgáltatást nyújtó szervezetektől.

Az Ifjúság2008 Kutatás, illetve a azt megelőző ifjúságkutatások eredményeit tekintve jól látható, hogy a fiatalok erőteljesen elzárkóznak a közösségi, társadalmi szerepvállalás elől, nem gyakorolják aktív állampolgári szerepeiket, nem igazán tudnak élni a demokratikus jogállamiság nyújtotta lehetőségekkel. Kevesen vannak tehát azok az ifjak, akik elkötelezettek kortársaik és önmaguk iránt, és úgy érzik, hogy sorsukat saját kezükbe véve ők maguk is képesek lehetnek megváltoztatni környezetüket, szélesíteni lehetőségeiket, felhívni a felnőtt társadalom figyelmét a korosztályos szükségletekre.

A KSH 2008. december 31-i statisztikája alapján 79 062 bejegyzett nonprofit szervezet működött hazánkban. Ez az adat 2003-ban 53 022, 2005-ben pedig 73 386 volt. Úgy tűnik tehát, hogy bár még mindig folyamatosan emelkedik a bejegyzett civil szervezetek száma, a növekedés üteme lelassult. A Tolna megyei bejegyzett civil szervezetek száma 2 093.

A civil szervezetek 40%-a alapítványi formában működik, melyeknek körülbelül 60%-a három tevékenységi területhez, az oktatáshoz (32%), a szociális ellátáshoz (15%) és kultúrához (14%) köthető. A társadalmi szervezetek közül 25% szabadidős és 19% sportegyesületi tevékenységet folytat.

Mint ahogyan azt korábban már jeleztük, nehéz azonban megállapítani, hogy a civil szervezetek közül hány működik ifjúsági vagy ifjúságot segítő szervezetként, hiszen meglehetősen magas azok aránya, akik nem kiemelten az ifjúság érdekében jöttek létre, de tevékenységeik között hangsúlyos szerepet kap ez a korosztály is.

Az ifjúsági célú forrásfelvételt tekintve 2000 óta körülbelül 180 Tolna megyei szervezet nyújtott be pályázatot a Dél-Dunántúli Regionális Ifjúsági Tanács által kiírt felhívásokra. Valószínűsíthető, hogy ez a 180 szervezet képezi a bázisát a megyében zajló civil ifjúsági munkának.

2000 és 2008 között a Tolna megyei ifjúsági célú szervezetek 89 287 799 Ft támogatásban részesültek. A központi keretből, melyet a Gyermek- és Ifjúsági Alapprogram Tanácsa ír ki, 2000 és 2007 között 240 186 746 Ft jutott a megye ifjúságügyi fejlesztésére.

Az Európai Bizottság Fiatalok Lendületben Programjára 2002 és 2008 között benyújtott pályázatok megyére jutó támogatása pedig 78 524 750 Ft volt.

Ezek az adatok azért bírnak nagy jelentőséggel, mert az ifjúsági célú feladatok ellátásához, valamint a programok, események megrendezéséhez szinte kizárólag pályázati úton elnyerhető források állnak rendelkezésre.

II.5. SWOT ANALÍZIS**ERŐSSÉGEK**

- ✓ Élő hagyományok, helyi értékek
- ✓ Természeti értékek
- ✓ FSZH – MOBILITÁS DDRISZI koordinátori, fejlesztő, projektgeneráló szerepköre
- ✓ Lelkes civil szervezetek
- ✓ A fiatalok családcentrikusak
- ✓ Sok fiatal szeretne továbbtanulni
- ✓ A fiatalok aktivizálhatók
- ✓ Több településen van ifjúsági referens
- ✓ Több településen van ifjúsági koncepció

GYENGESÉGEK

- ✓ Információhiány
- ✓ Szervezetlenség
- ✓ Összefogás hiánya
- ✓ Érdektelenség
- ✓ Közösségi/szervezési ismeretek hiánya
- ✓ A fiatalok igényei nem artikulálódnak
- ✓ Együtműködések hiánya
- ✓ A családalapító fiatalok „bezárkózása”
- ✓ A felnőttek által „vezéreltség”
- ✓ Kevés a fiatalok által szervezett program
- ✓ Az ifjúsági közösségek alacsony száma
- ✓ Sok a zsáktelepülés
- ✓ Rossz a belső közlekedési infrastruktúra
- ✓ Megszűnő, körzetesített általános iskolák
- ✓ Elvágódás nagyobb városokba
- ✓ Munkatapasztalat hiánya
- ✓ Közösségi terek hiánya
- ✓ Nincs érdemi párbeszéd a fiatalok és a döntéshozók között
- ✓ Kevés a bölcsőde, óvoda
- ✓ Kevés a forrás, pályázatfüggő minden

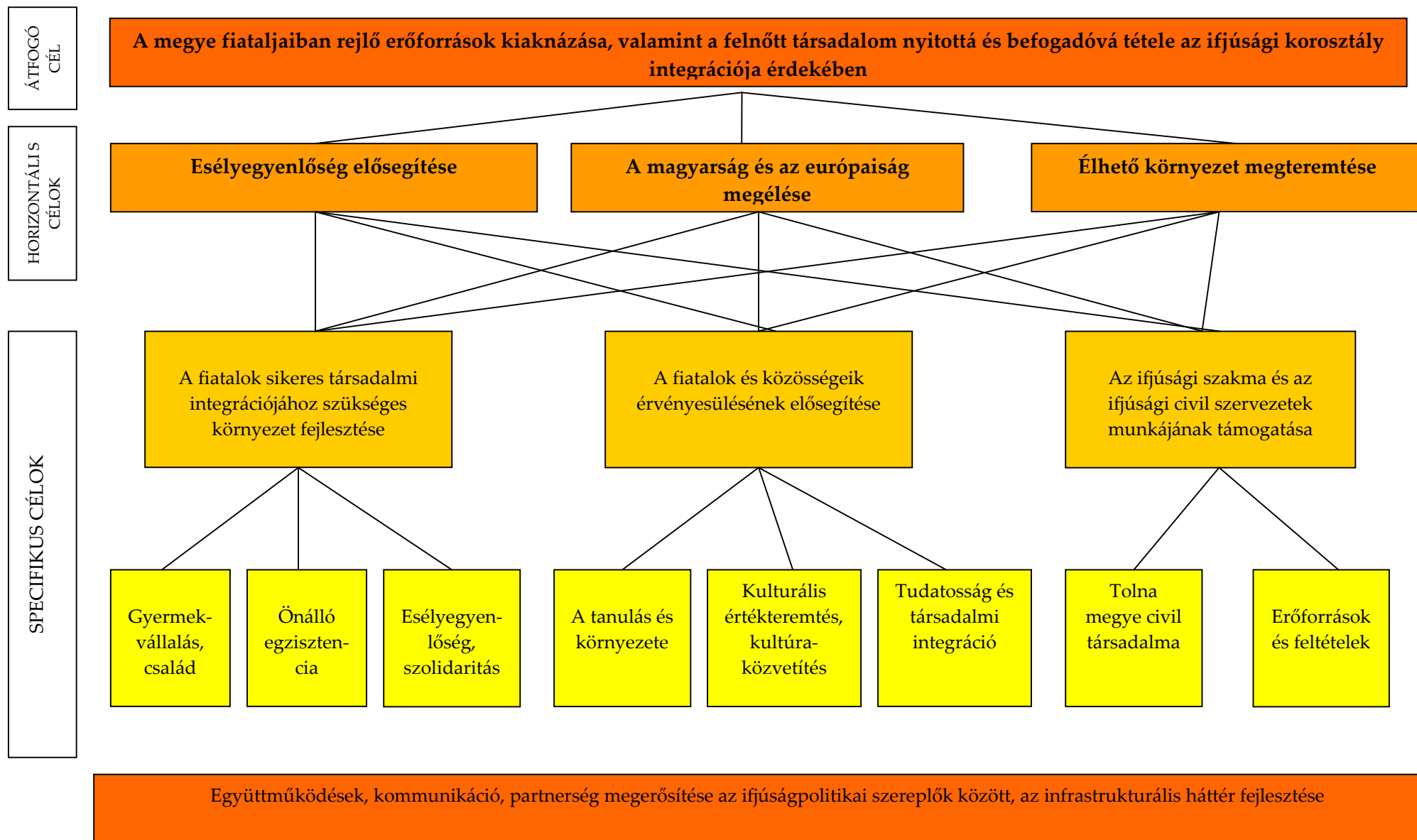
LEHETŐSÉGEK

- ✓ Megfelelő színvonalú általános- és középiskolák
- ✓ Iskolai diákönkormányzatok megléte
- ✓ A települési ifjúsági önkormányzatok megléte több településen
- ✓ Ifjúsági Információs és Tanácsadó Irodák megléte
- ✓ Integrált Közösségi Szolgáltató Terek
- ✓ Falusi turizmus
- ✓ A megyei ifjúsági szakmai-módszertani központ megléte
- ✓ Nemzetközi tapasztalatszerzés (FLP)
- ✓ Területi Integrált Szakképző Központok megléte
- ✓ Pályaorientáció – hiányszakmák
- ✓ A fiatalok többsége rendszeres Internethasználó

VESZÉLYEK

- ✓ A fiatalok elvándorlása
- ✓ Kisebbségi falvak elnéptelenedése, elöregedése
- ✓ Az életminőség és a kilátások romlása
- ✓ A fiatalokkal szembeni megítélés romlása
- ✓ A munkanélküliség emelkedése
- ✓ Sok a fiatalok között az alkalmi munkavállaló
- ✓ Sok a fiatalok között a „feketén” foglalkoztatott
- ✓ Pesszimizmus
- ✓ Sok fiatal szerez elavult szakképzettséget

II.6. CÉLSTRUKTÚRA

FELHASZNÁLT IRODALOM

Dél-dunántúli Regionális Közigazgatási Hivatal: Tolna megye népességstatisztikai adatai
<http://www.ddrkh.hu/modules.php?name=Downloads&op=getit&lid=457>

Ifjúság2008 Kutatás - Tolna megyei adatok

Központi Statisztikai Hivatal: A demográfiai folyamatok regionális különbségei, 1980-2007, Budapest, 2008; www.ksh.hu

Központi Statisztikai Hivatal Pécsi Igazgatósága: A közoktatás főbb adatai a Dél-Dunántúl kistérségeiben, 2002-2006, Pécs, 2007; www.ksh.hu

Makkos Viktória – Patai Péter – Kátai Gábor – Horváth László: Dél-dunántúli Regionális Ifjúsági Helyzetelemzés, 2005., Belvedere Meridionale, 2005

TÁRKI: Jelentés (A TÁRKI Önkormányzati Adatbank 2003 őszi adatfelvétele), Budapest, 2004 január; www.tarki.hu

Tolna megyei adatfelvétel: 4 db szakértői interjú

Tolna megyei adatfelvétel: 4 db fókuszcsoporthoz tartozó adatfelvétel

Tolna megyei adatfelvétel: önkormányzati önkéntes kérdőívek az ifjúsági célú feladatvállalásról

MELLÉKLETEK

1.sz. melléklet

Bonyhádi kistérség I.		Bonyhád	Nagymanyok	Aparhant	Bátaapáti	Bonyhádvasad	Cikó	Grábóc	Györe	Izmény	Kakasd
Ifjúsági tervezést segítő elemek	Ifjúságkutatás										
	Ifjúságpolitikai koncepció/stratégia										
	Ifjúságpolitikai cselekvési terv										
Önkormányzaton belüli ifjúságpolitikai elemek	Ifjúsági bizottság										
	Ifjúsági tanácsnok/ifjúsági ügyekért felelős képviselő										
	Ifjúsági referens főállásban										
	Ifjúsági referens csatolt munkakörben										
	Önkormányzati ifjúsági alap										
Ifjúsági érdekvérvényesítés intézményei	Települési/kerületi GYIÖK										
	Helyi Ifjúsági Tanács										
	Települési diákönkormányzat		X								
	Ifjúsági civil szervezetek										X
	Ifjúságnak szolgáltatást nyújtó szervezetek										
	Nem-formális ifjúsági közösségek										
	Ifjúsági érdekképviseleti fórumok										
	Ifjúsági média										
	Kábítószerügyi Egyeztető Fórum										
	Hallgatói önkormányzatok										
Ifjúsági közösségi terek	Ifjúsági ház										
	Ifjúsági klub										X
	Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda										
	Ifjúsági Információs Pont		X								
	Teleház		X								
	Művelődési Ház		X			X					X
	IKSZT címbirtokos										X
	Szabadtéri közösségi tér										
Települési adatok	Település lakónépessége (fő)	14 408	2 419	1 094	412	460	957	176	642	515	1 714
	15-29 évesek száma (fő)	2 762	424	193	91	82	178	37	122	104	339

2.sz. melléklet

Bonyhádi kistérség II.		Kisdorog	Kismányok	Kisvejte	Lengyel	Mórág	Mócsény	Mucsfa	Nagyvejte	Tevel	Váralja	Závod
Ifjúsági tervezést segítő elemek	Ifjúságkutatás											
	Ifjúságpolitikai koncepció/stratégia											
	Ifjúságpolitikai cselekvési terv											
Önkormányzat belüli ifjúságpolitikai elemek	Ifjúsági bizottság											
	Ifjúsági tanácsnok/ifjúsági ügyekért felelős képviselő											
	Ifjúsági referens főállásban											
	Ifjúsági referens csatolt munkakörben											
	Önkormányzati ifjúsági alap											
Ifjúsági érdekérvényesítés intézményei	Települési/kerületi GYIÖK											
	Helyi Ifjúsági Tanács											
	Települési diákönkormányzat											
	Ifjúsági civil szervezetek											
	Ifjúságnak szolgáltatást nyújtó szervezetek											
	Nem-formális ifjúsági közösségek											
	Ifjúsági érdekképviseleti fórumok											
	Ifjúsági média											
	Kábítószerügyi Egyeztető Fórum											
	Hallgatói önkormányzatok											
Ifjúsági közösségi terek	Ifjúsági ház											
	Ifjúsági klub						X					
	Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda											
	Ifjúsági Információs Pont											
	Teleház						X	X			X	
	Művelődési Ház							X	X			
	IKSZT címbirtokos						X					
	Szabadtéri közösségi tér						X					
Települési adatok	Település lakónépessége (fő)	795	372	433	556	783	367	392	177	1 469	932	309
	15-29 évesek száma (fő)	145	59	85	105	147	74	80	28	287	175	49

3.sz. melléklet

Dombóvári kistérség I.		Dombóvár	Attala	Csibrák	Csikóstóttós	Dalmand	Dóbrótköz	Gyulaj	Jágónak
Ifjúsági terv tervezést segítő elemek	Ifjúságkutatás								
	Ifjúságpolitikai koncepció/stratégia	X							
	Ifjúságpolitikai cselekvési terv								
Önkormányzat belüli ifjúságpolitikai elemek	Ifjúsági bizottság								
	Ifjúsági tanácsnok/ifjúsági ügyekért felelős képviselő								
	Ifjúsági referens főállásban								
	Ifjúsági referens csatolt munkakörben	X							
	Önkormányzati ifjúsági alap	X							
Ifjúsági érdekvérvényesítés intézményei	Települési/kerületi GYIÖK	X							
	Helyi Ifjúsági Tanács								
	Települési diákönkormányzat								
	Ifjúsági civil szervezetek	X							
	Ifjúságnak szolgáltatást nyújtó szervezetek								
	Nem-formális ifjúsági közösségek	X							
	Ifjúsági érdekképviseleti fórumok								
	Ifjúsági média								
	Kábítószerügyi Egyeztető Fórum	X							
Hallgatói önkormányzatok									
Ifjúsági közösségi terek	Ifjúsági ház								
	Ifjúsági klub								
	Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda								
	Ifjúsági Információs Pont								
	Teleház								
	Művelődési Ház	X							
	IKSZT címbirtokos								
	Szabadtéri közösségi tér	X							
Települési adatok	Település lakónépessége (fő)	20 035	867	339	871	1 351	2 035	944	270
	15-29 évesek száma (fő)	3 684	159	68	150	202	372	202	54

4.sz. melléklet

Dombóvári kistérség II.		Kapospula	Kaposzsekcső	Kocsola	Kurd	Lápafő	Nak	Szakcs	Várong
Ifjúsági terv tervezést segítő elemek	Ifjúságkutatás								
	Ifjúságpolitikai koncepció/stratégia								
	Ifjúságpolitikai cselekvési terv								
Önkormányzat belüli ifjúságpolitikai elemek	Ifjúsági bizottság								
	Ifjúsági tanácsnok/ifjúsági ügyekért felelős képviselő								
	Ifjúsági referens főállásban								
	Ifjúsági referens csatolt munkakörben								
	Önkormányzati ifjúsági alap								
Ifjúsági érdekvérvényesítés intézményei	Települési/kerületi GYIÖK								
	Helyi Ifjúsági Tanács								
	Települési diákönkormányzat								
	Ifjúsági civil szervezetek								
	Ifjúságnak szolgáltatást nyújtó szervezetek								
	Nem-formális ifjúsági közösségek						X		
	Ifjúsági érdekképviseleti fórumok								
	Ifjúsági média								
	Kábítószerügyi Egyeztető Fórum								
	Hallgatói önkormányzatok								
Ifjúsági közösségi terek	Ifjúsági ház								
	Ifjúsági klub						X		
	Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda								
	Ifjúsági Információs Pont								
	Teleház								
	Művelődési Ház	X					X		
	IKSZT címbirtokos	X					X		
	Szabadtéri közösségi tér	X							
Települési adatok	Település lakónépessége (fő)	920	1 517	1 293	1 240	180	590	923	172
	15-29 évesek száma (fő)	163	272	222	244	31	111	157	34

5.sz. melléklet

Paksi kistérség I.		Dunaföldvár	Paks	Nagydorog	Bikács	Bölcske	Dunaszentgyörgy	Gerjen
Ifjúsági terv tervezést segítő elemek	Ifjúságkutatás							
	Ifjúságpolitikai koncepció/stratégia							X
	Ifjúságpolitikai cselekvési terv						X	
Önkormányzat belüli ifjúságpolitikai elemek	Ifjúsági bizottság		X					
	Ifjúsági tanácsnok/ifjúsági ügyekért felelős képviselő						X	
	Ifjúsági referens főállásban							
	Ifjúsági referens csatolt munkakörben							
	Önkormányzati ifjúsági alap							
Ifjúsági érdekvérvényesítés intézményei	Települési/kerületi GYIÖK							
	Helyi Ifjúsági Tanács							
	Települési diákönkormányzat		X					X
	Ifjúsági civil szervezetek							X
	Ifjúságnak szolgáltatást nyújtó szervezetek							
	Nem-formális ifjúsági közösségek						X	
	Ifjúsági érdekképviseleti fórumok							
	Ifjúsági média							X
	Kábítószerügyi Egyeztető Fórum		X					
Hallgatói önkormányzatok								
Ifjúsági közösségi terek	Ifjúsági ház							
	Ifjúsági klub						X	X
	Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda		X					
	Ifjúsági Információs Pont							
	Teleház						X	
	Művelődési Ház		X				X	X
	IKSZT címbirtokos							
	Szabadtéri közösségi tér		X					X
Települési adatok	Település lakónépessége (fő)	8 959	19 888	2 757	448	2 843	2 565	1 272
	15-29 évesek száma (fő)	1 653	4 151	587	97	528	550	266

6.sz. melléklet

		Györköny	Kajdacs	Madocsa	Németkér	Pálfá	Pusztahencse	Sárszentlőrinc
Ifjúsági terv tervezést segítő elemek	Ifjúságkutatás							
	Ifjúságpolitikai koncepció/stratégia							
	Ifjúságpolitikai cselekvési terv							
Önkormányzat belüli ifjúságpolitikai elemek	Ifjúsági bizottság							
	Ifjúsági tanácsnok/ifjúsági ügyekért felelős képviselő							
	Ifjúsági referens főállásban							
	Ifjúsági referens csatolt munkakörben							
	Önkormányzati ifjúsági alap							
Ifjúsági érdekvérvényesítés intézményei	Települési/kerületi GYIÖK							
	Helyi Ifjúsági Tanács							
	Települési diákönkormányzat							
	Ifjúsági civil szervezetek							
	Ifjúságnak szolgáltatást nyújtó szervezetek							
	Nem-formális ifjúsági közösségek							
	Ifjúsági érdekképviseleti fórumok							
	Ifjúsági média							
	Kábítószerügyi Egyeztető Fórum							
	Hallgatói önkormányzatok							
Ifjúsági közösségi terek	Ifjúsági ház							
	Ifjúsági klub							
	Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda							
	Ifjúsági Információs Pont							
	Teleház						X	X
	Művelődési Ház							X
	IKSZT címbirtokos						X	
	Szabadtéri közösségi tér							
Települési adatok	Település lakónépessége (fő)	993	1 289	1 947	1 742	1 564	1 040	1 006
	15-29 évesek száma (fő)	184	247	388	357	252	235	197

7.sz. melléklet

Szekszárdi kistérség I.		Szekszárd	Bátaszék	Tolna	Decs	Fadd	Alsónána	Alsónyék	Báta	Bogyiszló	Fácánkert	Felsónána	Harc	Kéty	Kistormás	Kölesd
Ifjúsági terv tervezést segítő elemek	Ifjúságkutatás	X														
	Ifjúságpolitikai koncepció/stratégia	X														
	Ifjúságpolitikai cselekvési terv															
Önkormányzat belüli ifjúságpolitikai elemek	Ifjúsági bizottság	X	X	X												
	Ifjúsági tanácsnok/ifjúsági ügyekért felelős képviselő															
	Ifjúsági referens főállásban	X														
	Ifjúsági referens csatolt munkakörben			X												
	Önkormányzati ifjúsági alap	X		X												
Ifjúsági érdekvérvényesítés intézményei	Települési/kerületi GYIÖK			X												
	Helyi Ifjúsági Tanács		X													
	Települési diákönkormányzat	X		X												
	Ifjúsági civil szervezetek	X	X													
	Ifjúságnak szolgáltatást nyújtó szervezetek	X		X												
	Nem-formális ifjúsági közösségek	X														
	Ifjúsági érdekképviseleti fórumok	X		X												
	Ifjúsági média	X														
	Kábítószerügyi Egyeztető Fórum	X														
	Hallgatói önkormányzatok	X														
Ifjúsági közösségi terek	Ifjúsági ház															
	Ifjúsági klub	X														
	Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda	X														
	Ifjúsági Információs Pont	X														
	Teleház		X									X				
	Művelődési Ház	X	X	X								X				
	IKSZT címbirtokos															
	Szabadtéri közösségi tér	X										X				
Települési adatok	Település lakónépessége (fő)	35 165	6 735	11 766	4 150	4 470	726	794	1 792	2 257	704	639	917	725	351	1 542
	15-29 évesek száma (fő)	6 761	1 321	2 242	822	936	127	151	286	440	156	123	219	162	67	320

8.sz. melléklet

Szekszárdi kistérség II.		Medina	Murga	Ócsény	Pörboly	Sárpiilis	Sioagárd	Szálka	Szedres	Tengelic	Várdomb	Zomba
Ifjúsági terv tervezést segítő elemek	Ifjúságkutató						X					
	Ifjúságpolitikai koncepció/stratégia											
	Ifjúságpolitikai cselekvési terv						X					
Önkormányzat belüli ifjúságpolitikai elemek	Ifjúsági bizottság											
	Ifjúsági tanácsnok/ifjúsági ügyekért felelős képviselő											
	Ifjúsági referens főállásban						X					
	Ifjúsági referens csatolt munkakörben											
	Önkormányzati ifjúsági alap											
Ifjúsági érdekvérvényesítés intézményei	Települési/kerületi GYIÖK											
	Helyi Ifjúsági Tanács											
	Települési diákönkormányzat											
	Ifjúsági civil szervezetek							X				
	Ifjúságnak szolgáltatást nyújtó szervezetek											
	Nem-formális ifjúsági közösségek						X					
	Ifjúsági érdekképviseleti fórumok											
	Ifjúsági média											
	Kábítószerügyi Egyeztető Fórum											
	Hallgatói önkormányzatok											
Ifjúsági közösségi terek	Ifjúsági ház											
	Ifjúsági klub											
	Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda											
	Ifjúsági Információs Pont						X					
	Teleház						X					
	Művelődési Ház				X		X					
	IKSZT címbirtokos						X					
	Szabadtéri közösségi tér				X							
Települési adatok	Település lakónépessége (fő)	812	82	2 519	564	664	1 291	587	2 339	2 401	1 260	2 212
	15-29 évesek száma (fő)	179	15	511	78	154	225	105	490	393	261	415

9.sz. melléklet

Tamási kistérség I.		Simontornya	Tamási	Gyöng	Hőgyész	Pincehely	Belecska	Diósberény	Dúzs	Értény	Felsőnyék	Fürged	Iregszemce
Ifjúsági tervvezést segítő elemek	Ifjúságkutatás												
	Ifjúságpolitikai koncepció/stratégia		X										
	Ifjúságpolitikai cselekvési terv		X										
Önkormányzat belüli ifjúságpolitikai elemek	Ifjúsági bizottság												
	Ifjúsági tanácsnok/ifjúsági ügyekért felelős képviselő												
	Ifjúsági referens főállásban		X										
	Ifjúsági referens csatolt munkakörben												X
	Önkormányzati ifjúsági alap												
Ifjúsági érdekvérvényesítés intézményei	Települési/kerületi GYIÖK												
	Helyi Ifjúsági Tanács		X										
	Települési diákönkormányzat												X
	Ifjúsági civil szervezetek		X										
	Ifjúságnak szolgáltatást nyújtó szervezetek												
	Nem-formális ifjúsági közösségek												X
	Ifjúsági érdekképviseleti fórumok		X										X
	Ifjúsági média		X										
	Kábítószerügyi Egyeztető Fórum												
	Hallgatói önkormányzatok												
Ifjúsági közösségi terek	Ifjúsági ház												
	Ifjúsági klub												
	Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda												
	Ifjúsági Információs Pont												
	Teleház												X
	Művelődési Ház		X	X									X
	IKSZT címbirtokos												X
	Szabadtéri közösségi tér		X	X									
Települési adatok	Település lakónépessége (fő)	4 208	8 548	1 985	3 001	2 349	415	365	277	756	1 097	746	2 759
	15-29 évesek száma (fő)	801	1 556	347	546	384	57	51	46	173	231	158	548

10.sz. melléklet

Tamási kistérség II.		Kalaznó	Keszőhidegkút	Kisszékely	Koppányszántó	Magyarkeszi	Miszla	Mucsi	Nagykónyi	Nagyszékely	Nagyszokoly
Ifjúsági terv tervezést segítő elemek	Ifjúságkutatás										
	Ifjúságpolitikai koncepció/stratégia										
	Ifjúságpolitikai cselekvési terv										
Önkormányzat belüli ifjúságpolitikai elemek	Ifjúsági bizottság										
	Ifjúsági tanácsnok/ifjúsági ügyekért felelős képviselő										
	Ifjúsági referens főállásban										
	Ifjúsági referens csatolt munkakörben										
	Önkormányzati ifjúsági alap										
Ifjúsági érdekvérvényesítés intézményei	Települési/kerületi GYIÖK										
	Helyi Ifjúsági Tanács										
	Települési diákönkormányzat										
	Ifjúsági civil szervezetek										
	Ifjúságnak szolgáltatást nyújtó szervezetek										
	Nem-formális ifjúsági közösségek										
	Ifjúsági érdekképviselői fórumok										
	Ifjúsági média										
	Kábítószerügyi Egyeztető Fórum										
	Hallgatói önkormányzatok										
Ifjúsági közösségi terek	Ifjúsági ház										
	Ifjúsági klub										
	Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda										
	Ifjúsági Információs Pont										
	Teleház			X							
	Művelődési Ház			X							
	IKSZT címbirtokos			X							
	Szabadtéri közösségi tér										
Települési adatok	Település lakónépessége (fő)	190	224	354	375	1 256	302	465	1 133	411	892
	15-29 évesek száma (fő)	22	46	44	59	250	38	77	202	60	177

11.sz. melléklet

Tamási kistérség III.		Ozora	Pári	Regöly	Szakadát	Szakály	Szárász	Tolnanémedi	Udvari	Újireg	Varsád
Ifjúsági terv tervezést segítő elemek	Ifjúságkutatás										
	Ifjúságpolitikai koncepció/stratégia										
	Ifjúságpolitikai cselekvési terv										
Önkormányzat belüli ifjúságpolitikai elemek	Ifjúsági bizottság										
	Ifjúsági tanácsnok/ifjúsági ügyekért felelős képviselő										
	Ifjúsági referens főállásban										
	Ifjúsági referens csatolt munkakörben										
	Önkormányzati ifjúsági alap										
Ifjúsági érdekvérvényesítés intézményei	Települési/kerületi GYIÖK										
	Helyi Ifjúsági Tanács										
	Települési diákönkormányzat										
	Ifjúsági civil szervezetek										
	Ifjúságnak szolgáltatást nyújtó szervezetek			X							
	Nem-formális ifjúsági közösségek										
	Ifjúsági érdekképviseleti fórumok										
	Ifjúsági média										
	Kábítószerügyi Egyeztető Fórum										
	Hallgatói önkormányzatok										
Ifjúsági közösségi terek	Ifjúsági ház										
	Ifjúsági klub										
	Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda										
	Ifjúsági Információs Pont										X
	Teleház			X							X
	Művelődési Ház			X					X		X
	IKSZT címbirtokos										
	Szabadtéri közösségi tér								X		
Települési adatok	Település lakónépessége (fő)	1 742	645	1 185	287	1 370	225	1 103	459	300	406
	15-29 évesek száma (fő)	325	137	199	31	240	34	207	76	52	85

12.sz. melléklet

A stratégia összegzett véleményezése

A stratégia elkészítése után az anyag társadalmi vitára lett bocsájtva, melyben a megyében tevékenykedő ifjúsági- és civil szervezetek vettek részt. A véleményezés célja az volt, hogy az ifjúsággal kapcsolatba hozható szervezetek megismerhessék az anyagot, illetve, hogy elmondhassák véleményüket, ötleteiket a célok megvalósíthatóságával kapcsolatban.

A beérkezett vélemények szerint a stratégia szándékai fejlesztési típusúak, az ifjúságkutatás a fiatalok mindennapi életére épül, az őket érintő, meghatározó és befolyásoló tényezőket tárja fel.

Javaslatok:

- a döntéshozók vegyék figyelembe a fiatalok véleményét a helyi döntések meghozatalakor;
- annak ösztönzése, hogy a fiatalok aktívan kapcsolódjanak be a közéletbe;
- a településeken legyenek olyan közösségi terek, klubok, ahol a fiatalok kulturált környezetben szórakozhatnak – itt várnak segítséget az önkormányzatoktól.
- az ifjúsági terek alkalmasak lennének a közösségért végzett munka ösztönzésére és az önszerveződésre.
- a hivatalok eredményként kezeljék azt is, hogy milyen a fiatalokkal való együttműködésük és hogy a korosztály kérései hogyan valósultak meg.
- fontos lenne ifjúsággal foglalkozó szakemberek alkalmazása a vidéki településeken is;
- A programok szervezésekor javasolt, hogy a települések közötti buszközlekedés is megoldható legyen;
- támogatni kell a fiatalok önszerveződő tevékenységeit, hogy szabadidejüket hasznosan töltsék el, ezáltal kevesebben lézengjenek, ami főleg tanítási szünetekben probléma;
- a szakképző intézmények összehangolt munkája a munkaerő piacnak megfelelő képzéssel várja a fiatalokat;
- a hátrányos helyzetben lévő településeken élők sikerességének támogatása;

Általánosságban a beérkezett vélemények alapján:

- a stratégia tartalmazza azokat a feladatokat, melyek a megyében élő fiatalok érdekeit szolgálja;
- fontos kiemelni, hogy a fiatalok reprodukálják a társadalmat, értéknek tartják a családot és a gyermekvállalást;
- a fiatalokkal való foglalkozás hosszú távú befektetés;
- pontosabb célokat megyei szinten nehéz lenne meghatározni, mert a fő célokon belül minden településnek magának kellene megalkotni azokat a célokat, melyekkel a településen élő fiatalok helyzetét próbálja a helyi önkormányzat megkönnyíteni.
- általánosságban megfigyelhető, hogy a stratégia elkészülte mindenki szerint időszerű, és hasznos dolog, de a benne felvázolt célok az Önkormányzatok anyagi segítsége nélkül nem elérhetőek

A véleményezésben részt vevő szervezetek:

- Alsónána Község Önkormányzata
- Ozorai Fiatalok Szervezete Egyesület
- Fadd Nagyközség Önkormányzata
- Sárpilis Község Önkormányzata
- „Segíts rajtam!” Hátrányos Helyzetűekért Alapítvány
- Bátaszék Város Polgármesteri Hivatal
- Attala Község Önkormányzata

- Községi Ház, Kaposszekcső
- Polip Ifjúsági Egyesület
- Fácánkert Község Önkormányzata
- Mobilitás Dél-dunántúli Regionális Ifjúsági Szolgáltató Iroda
- Völgységi Többcélú Kistérségi Társulás
- Tamási Város Önkormányzata
- Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata
- Dombóvári Kistérség képviselői

13.sz. melléklet

Az ifjúsági stratégiát megalapozó kutatás módszertana

A stratégiát megalapozandó kvantitatív és kvalitatív kutatásokat végeztünk.

A kvantitatív rész az ifjúság 2000, ifjúság 2004 és ifjúság 2008 kutatásaink másodelemzéseiből, illetve az önkormányzatoknak elektronikusán elküldött ifjúsági erőforrástérkép elemzéséből állt.

Az Ifjúság2000, Ifjúság2004 és Ifjúság2008 kutatások mindegyike a 15-29 éves fiatalok 8000 fős országos reprezentatív mintáin készültek. Ez a mintanagyság lehetővé teszi, hogy még megyei szinten is értékelhető állításokat fogalmazzunk meg az ifjúságról.

Az Ifjúság2000, Ifjúság2004 és Ifjúság2008 másodelemzése során a Tolna megyei ifjúság helyzetét írtuk le a következő dimenziókban:

- iskola
- munkavállalás
- jövedelem
- lakókörülmények
- szabadidő, szórakozás
- társadalmi részvétel
- politikához való viszony
- jövőbeli tervek.

Az elemzés során a leíráson túl külön hangsúlyt fektettünk arra, hogy a Tolna megyei fiatalok egyedi sajátosságait feltárjuk a dél-dunántúli, illetve a teljes magyarországi ifjúsághoz képest.

A megalapozó kutatás második fázisában ifjúsági erőforrástérképet készítettünk. Az erőforrástérkép készítése során a tolnai megyei önkormányzatoknak küldtünk ki kérdőíveket, amelyek a döntéshozók oldaláról kirajolták a megye fiataljainak helyben nyújtott szolgáltatások körét.

Az alapozó kutatás harmadik fázisában az eddigi kvantitatív szakaszokat kiegészítettük egy kvalitatív elemmel, amely során interjúkat és fókuszcsoportokat készítettünk. A kutatási fázisban elkészült négy szakértői interjú alanyai:

- Asztalos Adriennel, Szekszárd ifjúsági referensével;
- Majnai Gáborral, Szekszárd Megyei Jogú Város Művelődési és Sport Osztályának vezetőjével, volt ifjúsági referenssel;
- Somoskői Györgyel, a Tolna Megyei Ifjúsági Szakmai Módszertani és Szolgáltató Kp. vezetőjével;
- Sándor Tamással, a Tolna Megyei Gyermek és Ifjúsági Közalapítvány vezetőjével.

A fiatalokkal készült négy fókuszcsoportos beszélgetés fő témái az alábbiak voltak:

- munkavállalás,
- iskola
- szabadidő-eltöltés
- társadalmi részvétel
- élettervek
- identitás

A kutatás harmadik fázisának célja volt a Tolna megyei intézményi infrastruktúra feltérképezése, valamint annak megvizsgálása, hogy a makro-elemzés adatai mögött milyen folyamatok, milyen véleménystruktúrák húzódnak meg.

A kutatások és másodelemzések alapján állítottuk össze az ifjúsági stratégiát, ahol is elsődleges szempont az volt, hogy a megyei stratégia, és a Nemzeti Ifjúsági Stratégia céljai amennyire lehetséges, kompatibilisek legyenek.

Az alapozó kutatás vezetői:

Pillók Péter, kutató, Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet Gyermekek és Ifjúságkutatási Főosztály

Szabó Ákos, kutató, Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet Gyermekek és Ifjúságkutatási Főosztály, kutató, a szakértői interjúk és fókuszcsoportok moderátora

Közreműködő munkatársak:

Máder Miklós Péter, külsős kutató, – Ifjúság2000, Ifjúság2004 és Ifjúság2008 másodelemzése

A Tolna megyei helyi kutatások szervezésében munkákat **Sándor Tamás** segítette.

Az ifjúsági stratégiát készítette:

Veres Judit Inez, külsős kutató, a Foglalkoztatási és Szociális Hivatal – Mobilitás Országos Ifjúsági Szolgálat Közép-magyarországi Regionális Ifjúsági Szolgáltató Irodájának vezetője – erőforrástérkép, ifjúsági stratégia.

A Tolna Megyei Önkormányzat 2009. évi összesített közbeszerzési terve

Sorszám	A közbeszerzés								Fedezetül szolgáló pénzeszköz	Bírálobizottság tagjai
	Tárgya, megnevezése, mennyisége	Tárgya	Irányadó eljárásrend	Tervezett eljárás típus	Becsült érték (nettó) Ft-ban	Az eljárás megindításának várható időpontja	Eljárás befejezésének tervezett időpontja	Szerződés teljesítésének várható időpontja, vagy a szerződés időtartama		
Árubeszerzés										
1.1	Gépjármű beszerzés (2 db személygépkocsi 2 db mikrobusz)	árubeszerzés	nemzeti értékhatárt elérő	általános egyszerű	21 666 667	2009. július	2009. szeptember	2009. október	Saját forrás	dr. Égi Csaba dr. Hadházy Árpád Horváth István Molnár József Széles András
1.2	TIOP 3.1.1/08/1-2008. TISZK tagintézményi eszköz beszerzés (gép 199 m Ft szám.tech 156 m Ft szerszám 55 m Ft bútor 31 m Ft)	árubeszerzés	közösségi értékhatárt elérő	nyílt	441 134 214	2009. június	2009. szeptember	2010. június	Saját forrás Eu támogatás	dr. Égi Csaba dr. Hadházy Árpád Horváth István Molnár József Széles András Vida Lajos közbeszerzési tanácsadó
1.3	Számítástechnikai eszközök beszerzése	árubeszerzés	központosított közbeszerzés		1 666 667	2009. december	2009. december	1 hónap	Saját forrás	
Építési beruházás										
2.1	Balassa János Kórház TMK épület kiváltása (1250 m ²)	építési beruházás	nemzeti értékhatárt elérő	általános egyszerű	76 666 667	2009. április	2009. május	2009. október	Saját forrás Állami támogatás	dr. Égi Csaba dr. Hadházy Árpád Horváth István Molnár József Széles András Dr. Muth Lajos
2.2	Fogyatékosok Otthona Pálfa nyílászárók cseréje	építési beruházás	nemzeti értékhatárt elérő	általános egyszerű	8 000 000	2009. szeptember	2009. november	2010. október	Saját forrás Állami támogatás	dr. Égi Csaba dr. Hadházy Árpád Horváth István Molnár József Széles András dr. Sudár Gézőné

A Tolna Megyei Önkormányzat 2009. évi összesített közbeszerzési terve

Sorszám	A közbeszerzés								Fedezetül szolgáló pénzeszköz	Bírálóbizottság tagjai
	Tárgya, megnevezése, mennyisége	Tárgya	Irányadó eljárásrend	Tervezett eljárás típus	Becsült érték (nettó) Ft-ban	Az eljárás megindításának várható időpontja	Eljárás befejezésének tervezett időpontja	Szerződés teljesítésének várható időpontja, vagy a szerződés időtartama		
2.3	Berkes János Ált.Isk. Zomba koll.fűtési rendszer felújítása útburkolat javítás, nyílászáró csere	építési beruházás	nemzeti értékhatárt elérő	általános egyszerű	9 600 000	2009. szeptember	2009. november	2010. október	Saját forrás Állami támogatás	dr. Égi Csaba dr. Hadrházy Árpád Horváth István Molnár József Széles András Rajkóné Kiss Ágnes
2.4	Tolnai L. Német Nemzetiségi és Kéttannyelvű Gimn. és Koll. részleges tetőfelújítása	építési beruházás	nemzeti értékhatárt elérő	általános egyszerű	20 800 000	2009. szeptember	2009. november	2010. október	Saját forrás Állami támogatás	dr. Égi Csaba dr. Hadrházy Árpád Horváth István Molnár József Széles András Dr. Humné Szentesi Katalin
2.5	TIOF 3.1.1/08/1-2008. TISZK tagintézmények részleges felújítása (Szent L.Szk.I., Vályi P.Szk.I., Bezerédj I.Szk.I., Jókai M.Szk.I., Perczel M.Szki.)	építési beruházás	nemzeti értékhatárt elérő	általános egyszerű	266 666 667	2009. június	2009. augusztus	2010. június	Saját forrás Eu támogatás	dr. Égi Csaba dr. Hadrházy Árpád Horváth István Molnár József Széles András Vida Lajos közbeszerzési tanácsadó
2.6	Tolnai L. Német Nemzetiségi és Kéttannyelvű Gimn. és Koll. solar rendszerű melegvíz ellátás részleges kiépítése	építési beruházás	nemzeti értékhatárt elérő	általános egyszerű	18 825 000	2009. szeptember	2009. november	2010. október	Saját forrás Eu támogatás	dr. Égi Csaba dr. Hadrházy Árpád Horváth István Molnár József Széles András Dr. Humné Szentesi Katalin
2.7	Mechwart András Otthon solar rendszerű melegvíz ellátás részleges kiépítése	építési beruházás	nemzeti értékhatárt elérő	általános egyszerű	5 180 000	2009. szeptember	2009. november	2010. október	Saját forrás Eu támogatás	dr. Égi Csaba dr. Hadrházy Árpád Horváth István Molnár József Széles András dr. Sudár Gézané

A Tolna Megyei Önkormányzat 2009. évi összesített közbeszerzési terve

Sorszám	A közbeszerzés								Fedeztetül szolgáló pénzeszköz	Bírálóbizottság tagjai
	Tárgya, megnevezése, mennyisége	Tárgya	Irányadó eljárásrend	Tervezett eljárás típus	Becsült érték (nettó) Ft-ban	Az eljárás megindításának várható időpontja	Eljárás befejezésének tervezett időpontja	Szerződés teljesítésének várható időpontja, vagy a szerződés időtartama		
Szolgáltatás										
3.1	TÁMOP 2.2.3-07 TISZK Pedagógiai szakmai szolgáltatás	szolgáltatás	közösségi értékhatárt elérő	nyílt	157 941 700	2009. március	2009. május	2010. november	Eu forrás	dr. Égi Csaba dr. Hadházy Árpád Horváth István Molnár József Széles András közbeszerzési tanácsadó
3.2	TÁMOP 2.2.3-07 TISZK projektmenedzsmentet segítő szakmai tanácsadás	szolgáltatás	egyszerű	hirdetmény nélküli	9 866 667	2009. február	2009. március	2010. december	Eu forrás	dr. Égi Csaba dr. Hadházy Árpád Horváth István Molnár József Vida Lajos Széles András közbeszerzési tanácsadó
3.3	TÁMOP 2.2.3-07 TISZK projektmenedzsmentet segítő szakmai tanácsadás II.	szolgáltatás	egyszerű	hirdetmény nélküli	9 866 667	2009. március	2009. március	2011. február	Eu forrás	dr. Égi Csaba dr. Hadházy Árpád Horváth István Molnár József Vida Lajos Széles András közbeszerzési tanácsadó
3.4	Tolna Megyei Önkormányzat tűz-és munkavédelmi feladatainak ellátása	szolgáltatás	egyszerű	hirdetmény nélküli	7 238 000	2009. február	2009. március	2010. december	Saját forrás	dr. Égi Csaba dr. Hadházy Árpád Horváth István Molnár József Széles András
3.5	Tolna Megyei Önkormányzat tűz-és munkavédelmi feladatainak ellátása II.	szolgáltatás	egyszerű	hirdetmény nélküli	7 238 000	2009. március	2009. március	2010. december	Saját forrás	dr. Égi Csaba dr. Hadházy Árpád Horváth István Molnár József Széles András
3.6	TÁMOP 2.2.3-07 TISZK rendezvényszervezési feladatok ellátása	szolgáltatás	egyszerű	hirdetmény nélküli	5 000 000	2009. március	2009. április	2010. december	Eu forrás	dr. Égi Csaba dr. Hadházy Árpád Horváth István Molnár József Széles András Vida Lajos közbeszerzési tanácsadó
3.7	TÁMOP 2.2.3-07 TISZK rendezvényszervezési feladatok ellátása II.	szolgáltatás	nemzeti értékhatárt elérő	általános egyszerű	3 750 000	2009. június	2009. július	2010. december	Eu forrás	dr. Égi Csaba dr. Hadházy Árpád Horváth István Molnár József Széles András Vida Lajos közbeszerzési tanácsadó

A Tolna Megyei Önkormányzat 2009. évi összesített közbeszerzési terve

Sorszám	A közbeszerzés								Fedezetül szolgáló pénzeszköz	Bírálóbizottság tagjai
	Tárgya, megnevezése, mennyisége	Tárgya	Irányadó eljárásrend	Tervezett eljárás típus	Becsült érték (nettó) Ft-ban	Az eljárás megindításának várható időpontja	Eljárás befejezésének tervezett időpontja	Szerződés teljesítésének várható időpontja, vagy a szerződés időtartama		
3.8	TÁMOP 2.2.3-07 TISZK információs anyagok, reklámtárgyak, honlap, arculat tervezése, készítése	szolgáltatás	egyszerű	hirdetmény nélküli	8 950 000	2009. március	2009. április	2010. december	Eu forrás	dr. Égi Csaba dr. Hadházy Árpád Horváth István Molnár József Széles András Vida Lajos közbeszerzési tanácsadó
3.9	TÁMOP 2.2.3-07 TISZK információs anyagok, reklámtárgyak, honlap, arculat tervezése, készítése II.	szolgáltatás	nemzeti értékhatárt elérő	általános egyszerű	9 370 000	2009. június	2009. július	2010. december	Eu forrás	dr. Égi Csaba dr. Hadházy Árpád Horváth István Molnár József Széles András Vida Lajos közbeszerzési tanácsadó
3.10	TÁMOP 2.2.3-07 TISZK Digitális iskola (E-learning)	szolgáltatás	nemzeti értékhatárt elérő	hirdetménnyel induló tárgyalásos	50 833 333	2009. április	2009. május	2010. december	Eu forrás	dr. Égi Csaba dr. Hadházy Árpád Horváth István Molnár József Széles András közbeszerzési tanácsadó Vida Lajos
3.11	Folyószámla hitel felvétele	szolgáltatás	közösségi értékhatárt elérő	hirdetmény nélküli tárgyalásos	91 000 000	2009. április	2009. május	1 év	Saját forrás	dr. Égi Csaba dr. Hadházy Árpád Horváth István Molnár József Széles András közbeszerzési tanácsadó
3.12	TIOP 3.1.1/08/1-2008. TISZK műszaki ellenőrzés	szolgáltatás	nemzeti értékhatárt elérő	általános egyszerű	8 000 000	2009. június	2009. augusztus	2010. június	Saját forrás Eu forrás	dr. Égi Csaba dr. Hadházy Árpád Horváth István Molnár József Széles András Vida Lajos
3.13	DDOP-2008-4.1.1.D EKF engedélyezési tervek a Vármegyeháza korszerűsítéséhez	szolgáltatás	nemzeti értékhatárt elérő	hirdetmény nélküli tárgyalásos	11 800 000	2009. április	2009. június	2009. július	Saját forrás Eu forrás	dr. Égi Csaba dr. Hadházy Árpád Horváth István Molnár József Széles András közbeszerzési tanácsadó

A Tolna Megyei Önkormányzat 2009. évi összesített közbeszerzési terve

Sorszám	A közbeszerzés								Fedezetül szolgáló pénzeszköz	Bírálóbizottság tagjai
	Tárgya, megnevezése, mennyisége	Tárgya	Irányadó eljárásrend	Tervezett eljárás típus	Becsült érték (nettó) Ft-ban	Az eljárás megindításának várható időpontja	Eljárás befejezésének tervezett időpontja	Szerződés teljesítésének várható időpontja, vagy a szerződés időtartama		
3.14	TIOP-2.2.2-08/1-2008-0019 engedélyezési tervek a sürgősségi betegellátás fejlesztéséhez	szolgáltatás	nemzeti értékhatárt elérő	hirdetmény nélküli tárgyalásos	10 500 000	2009. május	2009. június	2009. július	Saját forrás Eu forrás	dr. Égi Csaba dr. Hadházy Árpád Horváth István Molnár József Széles András dr. Muth Lajos közbeszerzési tanácsadó
3.15	DDOP-2008-4.1.1.D EKF kiviteli tervek a Vármegyeháza korszerűsítéséhez	szolgáltatás	nemzeti értékhatárt elérő	hirdetmény nélküli tárgyalásos	10 600 000	2009. augusztus	2009. október	2010. január	Saját forrás Eu forrás	dr. Égi Csaba dr. Hadházy Árpád Horváth István Molnár József Széles András közbeszerzési tanácsadó
3.16	TIOP-2.2.2-08/1-2008-0019 kiviteli tervek a sürgősségi betegellátás fejlesztéséhez	szolgáltatás	nemzeti értékhatárt elérő	általános egyszerű	12 480 000	2009. augusztus	2009. október	2010. február	Saját forrás Eu forrás	dr. Égi Csaba dr. Hadházy Árpád Horváth István Molnár József Széles András dr. Muth Lajos közbeszerzési tanácsadó
3.17	TÁMOP-3.1.4-08/2-2008-0079 kódszámú projekt keretében kompetencia alapú oktatás bevezetése, elterjesztése középfokú intézményekben	szolgáltatás	nemzeti értékhatárt elérő	általános egyszerű	8 560 000	2009. augusztus	2009. október	3 hónap	Eu forrás	dr. Égi Csaba dr. Hadházy Árpád Horváth István Molnár József Széles András Novothné Bán Erzsébet dr. Humné Szentesi Katalin
3.18	Folyószámla hitel felvétel kiegészítése	szolgáltatás	közösségi értékhatárt elérő	hirdetmény nélküli tárgyalásos	70 000 000	2009. október	2009 november	2010. június	Saját forrás	dr. Égi Csaba dr. Hadházy Árpád Horváth István Molnár József Széles András közbeszerzési tanácsadó

**A Tolna Megyei Közgyűlés
88/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozatának mellékletei**

1. számú melléklet

2010. évi munkaidő mérleg

Sorszám	Szöveg	Balázsné Geier Klára	Doszpodné Estók Andrea	Dr.Girst Julianna	Gerendai Éva	Gébert Márta	Belső ellenőrzési vezető	Együtt
1.	Naptári napok száma	365	365	365	365	365	0	1.825
2.	Le: pihenőnap, szabadnap	104	104	104	104	104		520
3.	munkaszüneti nap	6	6	6	6	6		30
4.	évi rendes szabadság	36	36	30		30		132
5.	egyéb szabadság (GYED)				255			255
6.	Képzés (szervezett és önképzés)	10	10	10	0	10		40
7.	sonon kívüli ellenőrzés	29	34	35	0	30		128
8.	belső ellenőrzési vezetői feladatok (tervezés, ellenőrzések nyomon követése, éves ellenőrzési jelentés és összefoglaló jelentés készítése, belső ellenőrzési szabályzat és ellenőrzési kézikönyv aktualizálása, nyilvántartások vezetése stb.)						40	40
9.	Levonás összesen (2+...8)	185	190	185	365	180	40	1.145
10.	Ellenőrzésre fordítható revizori napok száma (1-9)	180	175	180	0	185	-40	680

2. számú melléklet

2010. évi ellenőrzési terv

Tervsorszám	Ellenőrzött intézmény neve	Ellenőrzés típusa	Revizori nap szükséglet	Intézmények Hivatal ellenőrzésére
1/2010.	Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal, Szekszárd	belső ellenőrzés (pályázati tevékenység)		30
2/2010.	Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal, Szekszárd	belső ellenőrzés (támogatások)		15
3/2010.	Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal, Szekszárd	belső ellenőrzés (vezetői kinevezések)		20
4/2010.	Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal, Szekszárd	belső ellenőrzés (közbeszerzések)		30
5/2010.	Tolna Megyei Önkormányzat Intézményei (6)	felügyeleti ellenőrzés (mérlegvalódiság)	60	
6/2010.	Megyei Levéltár, Szekszárd			
	Német Színház, Szekszárd	felügyeleti ellenőrzés (szerződések)	20	
7/2010.	Szent László Szakképző Iskola, Szekszárd	felügyeleti rendszer ellenőrzés	65	
8/2010.	Szent László Szakképző Iskola, Szekszárd			
	Egységes Gyógypedagógiai Intézmény, Szekszárd	felügyeleti ellenőrzés (normatív tám.)	40	
9/2010.	Megyei Múzeum, Szekszárd	felügyeleti rendszer ellenőrzés	40	
10/2010.	Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal, Szekszárd			
	Egységes Gyógypedagógiai Intézmény, Szekszárd	belső és felügyeleti ellenőrzés (inform.)	20	20
11/2010.	Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal, Szekszárd	belső ellenőrzés (szem. jellegű kifiz.)		20
12/2010.	Szent László Szakképző Iskola, Szekszárd			
	Tolnai Lajos Gimnázium, Gyönk			
	Sztárai Mihály Gimnázium, Tolna	felügyeleti ellenőrzés (beruházások)	80	
13/2010.	Tolnai Lajos Gimnázium, Gyönk	felügyeleti rendszer ellenőrzés	40	
14/2010.	Integrált Szociális Intézmény, Szekszárd	felügyeleti rendszer ellenőrzés	40	
15/2010.	Megyei Könyvtár, Szekszárd			
	Megyei Múzeum, Szekszárd			
	Sztárai Mihály Gimnázium, Tolna			
	Balassa János Kórház, Szekszárd	felügyeleti ellenőrzés (kötelezettségváll.)	40	
16/2010.	Integrált Szociális Intézmény, Szekszárd,			
	Gyermekvédelmi Igazgatóság, Szekszárd,	felügyeleti ellenőrzés (normatív tám.)	40	
17/2010.	Balassa János Kórház, Szekszárd	felügyeleti ellenőrzés (szem. jell. kifiz.)	30	
18/2010.	Integrált Szociális Intézmény, Szekszárd	felügyeleti ellenőrzés (szerződések)	10	
19/2010.	Tolna megyei Önkormányzati Hivatal, Szekszárd	belső ellenőrzés (kisebbségi önkorm.)		20
Összesen:			525	155

Tervszáma: 1/2010.

3/1. számú melléklet

Ellenőrzendő intézmény(ek), vagy szervezeti egység(ek) és folyamat(ok) *	Az ellenőrzésre vonatkozó stratégia (ellenőrzés célja, módszere, tárgya, ellenőrzött időszak)	Azonosított kockázati tényezők	Az ellenőrzés típusa	Az ellenőrzés ütemezése	Erőforrás szükségletek
<p>Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal</p> <p>Szekszárd</p>	<p>Cél: az európai uniós pályázatokkal kapcsolatos tevékenységek szabályszerűsége vizsgálata, a megelőző és feltáró kontrollok működésének ellenőrzése, összefüggésben a gyakorlati megvalósítással.</p> <p>Módszer: a pályázat folyamata dokumentációjának tételes ellenőrzése.</p> <p>Tárgya: a pénzügyi lebonyolítás, a támogatások számviteli elszámolásának ellenőrzése, információszolgáltatási kötelezettség teljesítése, jelentések összeállításának folyamata, a folyamat szereplői, feladat, felelősség, hatáskörök, elszámolhatóság ellenőrzése, szabálytalanságok kezelése.</p> <p>Időszak: 2008 – 2009. év</p>	<p>Már a Hivatal napi működéséhez szervesen kapcsolódó pályázati tevékenység eddig nem vizsgált részterületeinek ellenőrzése, a szabályszerű működés elősegítése, a gyakorlatban esetlegesen felmerülő hibák korrigálása.</p>	<p>Belső ellenőrzés</p> <p>szabályszerűségi ellenőrzés:</p> <p>a Hivatal pályázati tevékenysége</p>	<p>Ellenőrzés időtartama: 2010. január</p> <p>Jelentés tervezet elkészítése: 2010. február</p> <p>Lezárásának időpontja: 2010. március</p>	<p>30 ellenőrzési nap</p> <p>Gébert Márta belső ellenőr, vizsgálatvezető: 15 ellenőrzési nap</p> <p>Doszpodné Estók Andrea belső ellenőr: 15 ellenőrzési nap</p>

Tervszáma: 2/2010.

3/2. számú melléklet

Ellenőrzendő intézmény(ek), vagy szervezeti egység(ek) és folyamat(ok) *	Az ellenőrzésre vonatkozó stratégia (ellenőrzés célja, módszere, tárgya, ellenőrzött időszak)	Azonosított kockázati tényezők	Az ellenőrzés típusa	Az ellenőrzés ütemezése	Erőforrás szükségletek
<p>Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal</p> <p>Szekszárd</p>	<p>Cél: annak megállapítása, hogy a civil szervezetek rendeltetésének megfelelően használták-e fel az Önkormányzattól elnyert pályázati pénzeszközöket, azok bekerültek-e a szervezet pénzforgalmába, továbbá annak ellenőrzése, hogy a Hivatal figyelemmel kísérte-e a szerződésben foglalt teljesítését, megtette-e a szükséges intézkedéseket a késedelmesen teljesítőkkel szemben.</p> <p>Módszer: helyszíni ellenőrzés a szűrőpróbaszerűen kiválasztott civil szervezeteknél, a 2009-ben elnyert és elszámolt pénzeszközök okmányok alapján történő ellenőrzése.</p> <p>Tárgya: a szabályszerűség ellenőrzése.</p> <p>Időszak: 2009. év</p>	<p>Az elszámolás alapját képező szerződések, számlák, nyilvántartások hiányosságai jogosulatlan igénybe vételt eredményezhetnek.</p>	<p>Belső ellenőrzés:</p> <p>pénzügyi ellenőrzés</p> <p>civil szervezetek támogatása elnöki és bizottsági hatáskörben</p> <p>(Támogatási forrásonként 2-2 szervezet)</p>	<p>Ellenőrzés időtartama: 2010. január - február</p> <p>Jelentés tervezet elkészítése: 2010. február</p> <p>Lezárásának időpontja: 2010. március</p>	<p>15 ellenőrzési nap</p> <p>Balázsné Geier Klára belső ellenőr, vizsgálatvezető: 15 ellenőrzési nap</p>

Tervsorszám: 3/2010.

3/3. számú melléklet

Ellenőrzendő intézmény(ek), vagy szervezeti egység(ek) és folyamat(ok) *	Az ellenőrzésre vonatkozó stratégia (ellenőrzés célja, módszere, tárgya, ellenőrzött időszak)	Azonosított kockázati tényezők	Az ellenőrzés típusa	Az ellenőrzés ütemezése	Erőforrás szükségletek
<p>Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal</p> <p>Szekszárd</p>	<p>Cél: a 2007 – 2009. évben összevonásra került intézményekben a vezetői kinevezések szabályszerűségének ellenőrzése.</p> <p>Módszer: a kinevezési dokumentumok, illetve az ezt alátámasztó igazolások tételes vizsgálata, összevetése a vonatkozó jogszabályi háttérrel.</p> <p>Tárgya: a kinevezések szabályszerűsége vizsgálata.</p> <p>Időszak: 2007 – 2009. év</p>	<p>A 2007 – 2009. évben végrehajtott összevonások nyomán a vezetői kinevezések szabályszerűsége hosszú távon is a Hivatal illetve az érintett intézmények szabályszerű működésének alapvető feltétele.</p>	<p>Belső ellenőrzés:</p> <p>szabályszerűségi ellenőrzés</p> <p>Intézményvezetők megbízásának előkészítése, végrehajtása</p>	<p>Ellenőrzés időtartama: 2010. január - február</p> <p>Jelentés tervezet elkészítése: 2010. február</p> <p>Lezárásának időpontja: 2010. március</p>	<p>20 ellenőrzési nap</p> <p>Dr. Girst Julianna belső ellenőr, vizsgálatvezető: 20 ellenőrzési nap</p>

Tervsorszám: 4/2010.

3/4. számú melléklet

Ellenőrzendő intézmény(ek), vagy szervezeti egység(ek) és folyamat(ok) *	Az ellenőrzésre vonatkozó stratégia (ellenőrzés célja, módszere, tárgya, ellenőrzött időszak)	Azonosított kockázati tényezők	Az ellenőrzés típusa	Az ellenőrzés ütemezése	Erőforrás szükségletek
<p>Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal</p> <p>Szekszárd</p>	<p>Cél: a Hivatal közbeszerzési tevékenységének vizsgálata.</p> <p>Módszer: a közbeszerzési eljárás teljes folyamatát alátámasztó dokumentáció tételes vizsgálata szűrőpróbaszerűen kiválasztott kettő eljárásnál.</p> <p>Tárgya: A közbeszerzési törvényben foglalt célkitűzések teljesülése, a törvényi előírások betartása, mulasztások feltárása, javaslattétel a hibák megszüntetésére.</p> <p>Időszak: 2009. év</p>	<p>Már a Hivatal napi működéséhez szervesen kapcsolódó pályázati tevékenységhez szükséges szűrő közbeszerzési eljárás és lebonyolítás eddig nem vizsgált részterületeinek ellenőrzése, a szabályszerű működés elősegítése, a gyakorlatban esetlegesen felmerülő hibák korrigálása.</p>	<p>Belső ellenőrzés:</p> <p>szabályszerűségi ellenőrzés</p> <p>közbeszerzési eljárások lebonyolítása</p>	<p>Ellenőrzés időtartama: 2010. február</p> <p>Jelentés tervezet elkészítése: 2010. február</p> <p>Lezárásának időpontja: 2010. április</p>	<p>30 ellenőrzési nap</p> <p>Gébert Márta belső ellenőr, vizsgálatvezető: 30 ellenőrzési nap</p>

Tervsorszám: 5/2010

3/5. számú melléklet

Ellenőrzendő intézmény(ek), vagy szervezeti egység(ek) és folyamat(ok) *	Az ellenőrzésre vonatkozó stratégia (ellenőrzés célja, módszere, tárgya, ellenőrzött időszak)	Azonosított kockázati tényezők	Az ellenőrzés típusa	Az ellenőrzés ütemezése	Erőforrás szükségletek
<p>Tolna Megyei Önkormányzat fenntartásában működő Intézmények</p> <p>(6 Intézmény)</p>	<p>Cél: annak megállapítása, hogy a 2009. évi számviteli mérleg a valóságnak megfelelően mutatja-e be az intézmények vagyonát, a mérlegsorok kitöltése a leltárral alátámasztott részletező nyilvántartások és az ezzel megegyező főkönyvi adatok alapján történt-e. A benyújtott beszámoló pénzügyi feldolgozása során esetlegesen jelentkező hibák mielőbbi kivizsgálása, javaslattétel a jogszabálykövető gyakorlatra.</p> <p>Módszer: Az ellenőrzésbe vont intézményeknél a mérlegsorok teljes körű ellenőrzése.</p> <p>Tárgya: mérlegvalódiság vizsgálata.</p> <p>Időszak: 2009. év</p>	<p>Elmaradt, vagy szabályszerűtlenül végzett leltározási tevékenység mellett a mérlegvalódiság nem érvényesül.</p> <p>Az ellenőrzési késedelem további hibák, szabálytalanságok eredőjévé válhat.</p>	<p>Felügyeleti ellenőrzés:</p> <p>szabályszerűségi ellenőrzés</p>	<p>Ellenőrzés időtartama: 2010. március</p> <p>Jelentés tervezet elkészítése: 2010. március</p> <p>Lezárásának időpontja: 2010. május</p>	<p>60 ellenőrzési nap</p> <p>Gébert Márta belső ellenőr, vizsgálatvezető: 20 ellenőrzési nap</p> <p>Balázsné Geier Klára belső ellenőr: 20 ellenőrzési nap</p> <p>Doszpodné Estók Andrea belső ellenőr: 20 ellenőrzési nap</p>

Tervsorszám: 6/2010.

3/6. számú melléklet

Ellenőrzendő intézmény(ek), vagy szervezeti egység(ek) és folyamat(ok) *	Az ellenőrzésre vonatkozó stratégia (ellenőrzés célja, módszere, tárgya, ellenőrzött időszak)	Azonosított kockázati tényezők	Az ellenőrzés típusa	Az ellenőrzés ütemezése	Erőforrás szükségletek
<p>Megyei Levéltár Szekszárd</p> <p>Német Színház Szekszárd</p>	<p>Cél: a szerződések előkészítése, a teljesítés illetve a kifizetés szabályszerűen megvalósult –e a gyakorlatban.</p> <p>Módszer: az adott időszak szerződéseinek, a teljesítés igazolásának, a kifizetés szükséges dokumentációjának szűrőpróbaszerű vizsgálata.</p> <p>Tárgya: a szerződésekben foglalt feltételek teljesülése, a gyakorlati kivitelezés jogszabályszerűsége.</p> <p>Időszak: 2009. év</p>	<p>A szerződéskötés illetve a hozzá tartozó kötelezettségvállalás, a teljesítés illetve az ezt követő kifizetés az Intézmény illetve a szerződő fél számára is kiemelt fontosságú, a gazdálkodáshoz és a működési tevékenységhez tartozó, kiemelt fontosságú terület.</p>	<p>Felügyeleti ellenőrzés: szabályszerűségi ellenőrzés</p> <p>szerződések illetve teljesítésükhöz, a teljesítés ellenértéke kifizetéséhez kapcsolódó tevékenység</p>	<p>Ellenőrzés időtartama: 2010. március</p> <p>Jelentés tervezet elkészítése: 2010. március</p> <p>Lezárásának időpontja: 2010. május</p>	<p>20 ellenőrzési nap</p> <p>Dr. Girst Julianna belső ellenőr, vizsgálatvezető: 20 ellenőrzési nap</p>

Tervszáma: 7/2010

3/7. számú melléklet

Ellenőrzendő intézmény(ek), vagy szervezeti egység(ek) és folyamat(ok) *	Az ellenőrzésre vonatkozó stratégia (ellenőrzés célja, módszere, tárgya, ellenőrzött időszak)	Azonosított kockázati tényezők	Az ellenőrzés típusa	Az ellenőrzés ütemezése	Erőforrás szükségletek
<p>Szent László Szakképző Iskola</p> <p>Szekszárd</p>	<p>Cél: az irányítási, végrehajtási, pénzügyi, beszámolási és ellenőrzési rendszer működésének átfogó vizsgálata.</p> <p>Módszer: gazdálkodási folyamatok elemzése, értékelése, dokumentumok és nyilvántartások vizsgálata, közvetlen megfigyelésen alapuló ellenőrzés (rovancsolás, helyszíni szemle, mintavétel).</p> <p>Tárgya: a szabályszerűség, szabályozottság, gazdaságosság, hatékonyság és eredményesség ellenőrzése.</p> <p>Időszak: 2007. augusztus 01 – 2010. március 31.</p>	<p>A 2007. illetve a 2008. évben, többlépcsőben megvalósult összevonás révén a kialakított gazdálkodási rendszer és gyakorlat vizsgálata, az esetlegesen adódó hibák mielőbbi orvoslása. Fokozott kockázatot jelent a korábban nem a Tolna Megyei Önkormányzat felügyelete alá tartozó intézmények integrálása.</p> <p>Az előbbieket mellett a stratégiai tervben megfogalmazott cél, hogy az intézmények átfogó rendszerellenőrzéseire 3 évenként kerüljön sor, mert az ezt meghaladó időtartam a szabályszerű, hatékony és eredményes működés szempontjából magas kockázatot jelent.</p>	<p>Felügyeleti ellenőrzés:</p> <p>rendszerellenőrzés</p>	<p>Ellenőrzés időtartama: 2010. április</p> <p>Jelentés tervezet elkészítése: 2010. május</p> <p>Lezárásának időpontja: 2010. június</p>	<p>65 ellenőrzési nap</p> <p>Balázsné Geier Klára belső ellenőr, vizsgálatvezető: 25 ellenőrzési nap</p> <p>Doszpodné Estók Andrea belső ellenőr: 20 ellenőrzési nap</p> <p>Dr. Girst Julianna belső ellenőr: 20 ellenőrzési nap</p>

Tervsorszám: 8/2010.

3/8. számú melléklet

Ellenőrzendő intézmény(ek), vagy szervezeti egység(ek) és folyamat(ok) *	Az ellenőrzésre vonatkozó stratégia (ellenőrzés célja, módszere, tárgya, ellenőrzött időszak)	Azonosított kockázati tényezők	Az ellenőrzés típusa	Az ellenőrzés ütemezése	Erőforrás szükségletek
<p>Szent László Szakképző Iskola</p> <p>Szekszárd</p> <p>Egységes Gyógypedagógiai és Módszertani Intézmény</p> <p>Szekszárd</p>	<p>Cél: a 2009/2010- tanév normatív kötött állami támogatások szabályszerű igénylésének és elszámolásának alapját képező dokumentációk vizsgálata annak érdekében, hogy a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő jogos igény és felhasználás kerüljön elszámolásra.</p> <p>Módszer: dokumentumok, statisztikák egyezőségének valamint a támogatások felhasználását alátámasztó analitikus nyilvántartások vezetésének teljeskörű vizsgálata az ellenőrzésre kijelölt intézményekben.</p> <p>Tárgya: adatszolgáltatás alapját képező nyilvántartások megbízhatóságának ellenőrzése.</p> <p>Időszak: 2009/2010. tanév</p>	<p>Az elszámolás alapját képező nyilvántartások tartalmi hiányosságai jogosulatlan igénybe vételt, vagy az igénybe vehető támogatások le nem igénylését eredményezhetik.</p>	<p>Felügyeleti ellenőrzés:</p> <p>pénzügyi ellenőrzés</p> <p>normatív állami támogatások felhasználásának ellenőrzése</p>	<p>Ellenőrzés időtartama: 2010. május</p> <p>Jelentés tervezet elkészítése: 2010. május</p> <p>Lezárásának időpontja: 2010. július</p>	<p>40 ellenőrzési nap</p> <p>Balázsné Geier Klára belső ellenőr, vizsgálatvezető: 10 ellenőrzési nap</p> <p>Doszpodné Estók Andrea belső ellenőr: 10 ellenőrzési nap</p> <p>Dr. Girst Julianna belső ellenőr 10 ellenőrzési nap</p> <p>Gébert Márta belső ellenőr 10 ellenőrzési nap</p>

Tervsorszám: 9/2010

3/9. számú melléklet

Ellenőrzendő intézmény(ek), vagy szervezeti egység(ek) és folyamat(ok) *	Az ellenőrzésre vonatkozó stratégia (ellenőrzés célja, módszere, tárgya, ellenőrzött időszak)	Azonosított kockázati tényezők	Az ellenőrzés típusa	Az ellenőrzés ütemezése	Erőforrás szükségletek
<p>Megyei Múzeum</p> <p>Szekszárd</p>	<p>Cél: az irányítási, végrehajtási, pénzügyi, beszámolási és ellenőrzési rendszer működésének átfogó vizsgálata.</p> <p>Módszer: gazdálkodási folyamatok elemzése, értékelése, dokumentumok és nyilvántartások vizsgálata, közvetlen megfigyelésen alapuló ellenőrzés (rovancsolás, helyszíni szemle, mintavétel).</p> <p>Tárgya: a szabályszerűség, szabályozottság, gazdaságosság, hatékonyság és eredményesség ellenőrzése.</p> <p>Időszak: 2007. július 01 – 2010. március 31.</p>	<p>A stratégiai tervben megfogalmazott cél, hogy az intézmények átfogó rendszerellenőrzéseire 3 évenként kerüljön sor, mert az ezt meghaladó időtartam a szabályszerű, hatékony és eredményes működés szempontjából magas kockázatot jelent.</p> <p>Az Intézmény átfogó vizsgálatára legutoljára 2007. évben került sor, mely kapcsán a vizsgált éveket követően az M6-os autópálya építését megelőző régészeti feltárásokkal összefüggő beruházások megvalósítása fokozott kockázatot jelent.</p>	<p>Felügyeleti ellenőrzés:</p> <p>rendszerellenőrzés</p>	<p>Ellenőrzés időtartama: 2010. június</p> <p>Jelentés tervezet elkészítése: 2010. június</p> <p>Lezárásának időpontja: 2010. augusztus</p>	<p>40 ellenőrzési nap</p> <p>Balázsne Geier Klára belső ellenőr, vizsgálatvezető: 20 ellenőrzési nap</p> <p>Dr. Girst Julianna belső ellenőr: 20 ellenőrzési nap</p>

Tervsorszám: 10/2010.

3/10. számú melléklet

Ellenőrzendő intézmény(ek), vagy szervezeti egység(ek) és folyamat(ok) *	Az ellenőrzésre vonatkozó stratégia (ellenőrzés célja, módszere, tárgya, ellenőrzött időszak)	Azonosított kockázati tényezők	Az ellenőrzés típusa	Az ellenőrzés ütemezése	Erőforrás szükségletek
<p>Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal</p> <p>Szekszárd</p> <p>Egységes Gyógypedagógiai és Módszertani Intézmény</p> <p>Szekszárd</p>	<p>Cél: a kialakított informatikai rendszerek szabályszerű működésének vizsgálata.</p> <p>Módszer: a kialakított informatikai rendszert leíró dokumentáció, illetve a gyakorlatban való megvalósítás összevetése, kiemelt figyelmet fordítva a folyamatban érvényesülő adatbiztonságra és adatvédelemre.</p> <p>Tárgya: az informatikai környezet, illetve az informatikai rendszert igénylő tevékenységek vizsgálata, az informatikai szervezet felépítése, működése, az információbiztonság, a rendszerek bevezetése, karbantartása szabályszerűségének ellenőrzése.</p> <p>Időszak: 2009. év</p>	<p>A jogszabályi előírásoknak nem megfelelő informatikai, illetve adatbiztonsági, adatvédelmi rendszer napjainkban fokozott figyelmet igényel.</p>	<p>Belső ellenőrzés</p> <p>Felügyeleti ellenőrzés:</p> <p>informatikai ellenőrzés</p>	<p>Ellenőrzés időtartama: 2010. június</p> <p>Jelentés tervezet elkészítése: 2010. június</p> <p>Lezárásának időpontja: 2010. augusztus</p>	<p>40 ellenőrzési nap</p> <p>Doszpodné Estók Andrea belső ellenőr, vizsgálatvezető: 10 - 10 ellenőrzési nap</p> <p>Gébert Márta belső ellenőr: 10 - 10 ellenőrzési nap</p>

Tervsorszám: 11/2010.

3/11. számú melléklet

Ellenőrzendő intézmény(ek), vagy szervezeti egység(ek) és folyamat(ok) *	Az ellenőrzésre vonatkozó stratégia (ellenőrzés célja, módszere, tárgya, ellenőrzött időszak)	Azonosított kockázati tényezők	Az ellenőrzés típusa	Az ellenőrzés ütemezése	Erőforrás szükségletek
<p>Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal</p> <p>Szekszárd</p>	<p>Cél: annak megállapítása, hogy a Hivatal a nem rendszeres személyi jellegű kifizetések során a pénzügyi követelményeknek megfelelően, szabályszerűen járt-e el.</p> <p>Módszer: a kifizetés elrendelése, a kifizetés jogszabályszerűségét igazoló dokumentációjának szűrőpróbaszerű vizsgálata.</p> <p>Tárgya: 2009 – 2010. évi kifizetések illetve az ezt alátámasztó dokumentáció.</p> <p>Időszak: 2009. január 01 – az ellenőrzés megkezdésének időpontjáig</p>	<p>A személyi jellegű kifizetésekhez kapcsolódó jogszabályi követelmények gyakorlati megvalósítása fokozott figyelmet igényel.</p>	<p>Belső ellenőrzés:</p> <p>pénzügyi ellenőrzés</p> <p>rendszeres és nem rendszeres személyi jellegű kifizetések</p>	<p>Ellenőrzés időtartama: 2010. július</p> <p>Jelentés tervezet elkészítése: 2010. július</p> <p>Lezárásának időpontja: 2010. szeptember</p>	<p>20 ellenőrzési nap</p> <p>Gébert Márta belső ellenőr, vizsgálatvezető: 20 ellenőrzési nap</p>

Tervszám: 12/2010.

3/12. számú melléklet

Ellenőrzendő intézmény(ek), vagy szervezeti egység(ek) és folyamat(ok) *	Az ellenőrzésre vonatkozó stratégia (ellenőrzés célja, módszere, tárgya, ellenőrzött időszak)	Azonosított kockázati tényezők	Az ellenőrzés típusa	Az ellenőrzés ütemezése	Erőforrás szükségletek
<p>Szent László Szakképző Iskola Szekszárd</p> <p>Tolnai Lajos Gimnázium Gyöngyös</p> <p>Sztárai Mihály Gimnázium Tolna</p>	<p>Cél: a beruházási tevékenység tervszerűségének, a beruházások aktiválásának, üzembehelyezésének, nyilvántartásának vizsgálata. Kiemelten a pályázat útján megvalósult beruházások vizsgálata.</p> <p>Módszer: a beruházási folyamat értékelése, kapcsolódó dokumentumok, okmányok ellenőrzése.</p> <p>Tárgya: a beruházások pénzügyi elszámolásainak, valamint az ezek alapját képező számviteli nyilvántartások ellenőrzése.</p> <p>Időszak: 2008. január 01 – 2010. június 30.</p>	<p>A beruházási folyamatokat jelentős kockázattal befolyásolja az anyagi erőforrás megfelelősége, tévedés, késedelem valószínűsége.</p> <p>A 2008 – 2010-ben pályázat útján megvalósuló beruházások, a beszerzett eszközök használatbavételének szabályszerűsége nemcsak a Hivatal, hanem a pályázatot kiíró felé is döntő jelentőségű tényező.</p>	<p>Felügyeleti ellenőrzés: pénzügyi ellenőrzés</p>	<p>Ellenőrzés időtartama: 2010. augusztus - szeptember</p> <p>Jelentés tervezet elkészítése: 2010. szeptember</p> <p>Lezárásának időpontja: 2010. október</p>	<p>80 ellenőrzési nap</p> <p>Dr. Girst Julianna belső ellenőr, vizsgálatvezető: 20 ellenőrzési nap</p> <p>Balázsné Geier Klára belső ellenőr: 20 ellenőrzési nap</p> <p>Doszpodné Estók Andrea belső ellenőr: 20 ellenőrzési nap</p> <p>Gébert Márta belső ellenőr: 20 ellenőrzési nap</p>

Tervszám: 13/2010.

3/13. számú melléklet

Ellenőrzendő intézmény(ek), vagy szervezeti egység(ek) és folyamat(ok) *	Az ellenőrzésre vonatkozó stratégia (ellenőrzés célja, módszere, tárgya, ellenőrzött időszak)	Azonosított kockázati tényezők	Az ellenőrzés típusa	Az ellenőrzés ütemezése	Erőforrás szükségletek
<p>Tolnai Lajos Gimnázium</p> <p>Gyöng</p>	<p>Cél: az irányítási, végrehajtási, pénzügyi, beszámolási és ellenőrzési rendszer működésének átfogó vizsgálata.</p> <p>Módszer: gazdálkodási folyamatok elemzése, értékelése, dokumentumok és nyilvántartások vizsgálata, közvetlen megfigyelésen alapuló ellenőrzés (rovancsolás, helyszíni szemle, mintavétel).</p> <p>Tárgya: a szabályszerűség, szabályozottság, gazdaságosság, hatékonyság és eredményesség ellenőrzése.</p> <p>Időszak: 2008. január 01 – 2010. június 30-ig</p>	<p>Stratégiai tervben megfogalmazott cél, hogy az intézmények átfogó rendszerellenőrzéseire 3 évenként kerüljön sor, mert az ezt meghaladó időtartam a szabályszerű, hatékony és eredményes működés szempontjából magas kockázatot jelent.</p> <p>Tekintve, hogy az Intézmény utolsó átfogó ellenőrzésére 2006-ban került sor, fokozott figyelmet érdemel</p>	<p>Felügyeleti ellenőrzés:</p> <p>rendszerellenőrzés</p>	<p>Ellenőrzés időtartama: 2010. szeptember - október</p> <p>Jelentés tervezet elkészítése: 2010. október</p> <p>Lezárásának időpontja: 2010. november</p>	<p>40 ellenőrzési nap</p> <p>Gébert Márta belső ellenőr, vizsgálatvezető: 20 ellenőrzési nap</p> <p>Doszpodné Estók Andrea belső ellenőr: 20 ellenőrzési nap</p>

Tervszáma: 14/2010.

3/14. számú melléklet

Ellenőrzendő intézmény(ek), vagy szervezeti egység(ek) és folyamat(ok) *	Az ellenőrzésre vonatkozó stratégia (ellenőrzés célja, módszere, tárgya, ellenőrzött időszak)	Azonosított kockázati tényezők	Az ellenőrzés típusa	Az ellenőrzés ütemezése	Erőforrás szükségletek
<p>Integrált Szociális Intézmény</p> <p>Szekszárd</p>	<p>Cél: az irányítási, végrehajtási, pénzügyi, beszámolási és ellenőrzési rendszer működésének átfogó vizsgálata.</p> <p>Módszer: gazdálkodási folyamatok elemzése, értékelése, dokumentumok és nyilvántartások vizsgálata, közvetlen megfigyelésen alapuló ellenőrzés (rovancsolás, helyszíni szemle, mintavétel).</p> <p>Tárgya: a szabályszerűség, szabályozottság, gazdaságosság, hatékonyság és eredményesség ellenőrzése.</p> <p>Időszak: 2009. július 01 – 2010. június 30.</p>	<p>A 2009. évben, megvalósított összevonás révén a kialakított gazdálkodási rendszer és gyakorlat vizsgálata, az esetlegesen adódó hibák mielőbbi korrigálása.</p>	<p>Felügyeleti ellenőrzés:</p> <p>rendszerellenőrzés</p>	<p>Ellenőrzés időtartama: 2010. szeptember - október</p> <p>Jelentés tervezet elkészítése: 2010. október</p> <p>Lezárásának időpontja: 2010. november</p>	<p>40 ellenőrzési nap</p> <p>Balázné Geier Klára belső ellenőr, vizsgálatvezető: 20 ellenőrzési nap</p> <p>Dr. Girst Julianna belső ellenőr: 20 ellenőrzési nap</p>

Tervsorszám: 15/2010.

3/15. számú melléklet

Ellenőrzendő intézmény(ek), vagy szervezeti egység(ek) és folyamat(ok) *	Az ellenőrzésre vonatkozó stratégia (ellenőrzés célja, módszere, tárgya, ellenőrzött időszak)	Azonosított kockázati tényezők	Az ellenőrzés típusa	Az ellenőrzés ütemezése	Erőforrás szükségletek
<p>Megyei Könyvtár</p> <p>Szekszárd</p>	<p>Cél: a kötelezettségvállalás folyamata szabályszerűségének vizsgálata.</p>	<p>A megkötött szerződések illetve az ehhez kapcsolódó rendszeres, illetve eseti jellegű kifizetések jogszabályszerűsége fokozott figyelmet érdemel.</p>	<p>Felügyeleti ellenőrzés:</p> <p>szabályszerűségi ellenőrzés</p>	<p>Ellenőrzés időtartama: 2010. október - november</p>	<p>40 ellenőrzési nap</p> <p>Dr. Girst Julianna belső ellenőr, vizsgálatvezető: 20 ellenőrzési nap</p>
<p>Megyei Múzeum</p> <p>Szekszárd</p>	<p>Módszer: a kötelezettségvállalás teljes folyamatát lefedő 2009 – 2010. évi dokumentációjának szűrőpróbaszerű ellenőrzése.</p>	<p>Az éves előirányzat felhasználási terv és a kötelezettségvállalások nyilvántartásának esetleges hiánya az éves kötelezettségek reális meghatározását nem teszik lehetővé, a pénzügyi teljesítés magas kockázatával jár.</p>	<p>kötelezettségvállalás folyamatának vizsgálata</p>	<p>Jelentés tervezet elkészítése: 2010. november</p>	<p>Balázsné Geier Klára belső ellenőr: 20 ellenőrzési nap</p>
<p>Sztárai Mihály Gimnázium</p> <p>Tolna</p>	<p>Tárgya: a kötelezettségvállalás előkészítése, jogszabályszerűsége illetve a gyakorlatban történő megvalósítás.</p>			<p>Lezárásának időpontja: 2011. január</p>	
<p>Balassa János Kórház</p> <p>Szekszárd</p>	<p>Időszak: 2009. január 01 – 2010. június 30.</p>				

Tervsorszám: 16/2010.

3/16. számú melléklet

Ellenőrzendő intézmény(ek), vagy szervezeti egység(ek) és folyamat(ok) *	Az ellenőrzésre vonatkozó stratégia (ellenőrzés célja, módszere, tárgya, ellenőrzött időszak)	Azonosított kockázati tényezők	Az ellenőrzés típusa	Az ellenőrzés ütemezése	Erőforrás szükségletek
<p>Integrált Szociális Intézmény</p> <p>Szekszárd</p> <p>Tolna Megyei Gyermekvédelmi Igazgatóság</p> <p>Szekszárd</p>	<p>Cél: a 2009. évi normatív állami támogatások szabályszerű elszámolásának alapját képező dokumentációk vizsgálata annak érdekében, hogy a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő jogos igény és felhasználás kerüljön elszámolásra.</p> <p>Módszer: dokumentumok, statisztikák egyezőségének teljeskörű vizsgálata az ellenőrzésre kijelölt intézményekben.</p> <p>Tárgya: adatszolgáltatás alapját képező nyilvántartások megbízhatóságának ellenőrzése.</p> <p>Időszak: 2009. év</p>	<p>Az elszámolás alapját képező nyilvántartások tartalmi hiányosságai jogosulatlan igénybe vételt, vagy az igénybe vehető támogatások le nem igénylését eredményezhetik.</p>	<p>Felügyeleti ellenőrzés:</p> <p>pénzügyi ellenőrzés</p> <p>normatív állami támogatások felhasználásának ellenőrzése</p>	<p>Ellenőrzés időtartama: 2010. október - november</p> <p>Jelentés tervezet elkészítése: 2010. november</p> <p>Lezárásának időpontja: 2011. január</p>	<p>40 ellenőrzési nap</p> <p>Gébert Márta belső ellenőr, vizsgálatvezető: 20 ellenőrzési nap</p> <p>Doszpodné Estók Andrea belső ellenőr: 20 ellenőrzési nap</p>

Tervsorszám: 17/2010.

3/17. számú melléklet

Ellenőrzendő intézmény(ek), vagy szervezeti egység(ek) és folyamat(ok) *	Az ellenőrzésre vonatkozó stratégia (ellenőrzés célja, módszere, tárgya, ellenőrzött időszak)	Azonosított kockázati tényezők	Az ellenőrzés típusa	Az ellenőrzés ütemezése	Erőforrás szükségletek
<p>Balassa János Kórház</p> <p>Szekszárd</p>	<p>Cél: a Kórház rendszeres és nem rendszeres személyi jellegű kifizetése szabályszerűségének vizsgálata.</p> <p>Módszer: a kifizetés elrendelését, a kifizetés jogszabályszerűségét igazoló 2009 – 2010. évi dokumentáció szűrőpróbaszerű vizsgálata.</p> <p>Tárgya: 2009 – 2010. évi kifizetések illetve az ezt alátámasztó dokumentáció</p> <p>Időszak: 2009. január 01 - 2010. június 30.</p>	<p>A személyi jellegű kifizetésekhez kapcsolódó jogszabályi követelmények gyakorlati megvalósítása fokozott figyelmet igényel.</p>	<p>Felügyeleti ellenőrzés:</p> <p>pénzügyi ellenőrzés</p> <p>rendszeres és nem rendszeres személyi jellegű kifizetések</p>	<p>Ellenőrzés időtartama: 2010. november - december</p> <p>Jelentés tervezet elkészítése: 2010. december</p> <p>Lezárásának időpontja: 2011. február</p>	<p>30 ellenőrzési nap</p> <p>Balázsné Geier Klára belső ellenőr, vizsgálatvezető: 20 ellenőrzési nap</p> <p>Dr. Girst Julianna belső ellenőr: 10 ellenőrzési nap</p>

Tervszáma: 18/2010.

3/18. számú melléklet

Ellenőrzendő intézmény(ek), vagy szervezeti egység(ek) és folyamat(ok) *	Az ellenőrzésre vonatkozó stratégia (ellenőrzés célja, módszere, tárgya, ellenőrzött időszak)	Azonosított kockázati tényezők	Az ellenőrzés típusa	Az ellenőrzés ütemezése	Erőforrás szükségletek
<p>Integrált Szociális Intézmény</p> <p>Szekszárd</p>	<p>Cél: a szerződések előkészítése, a teljesítés illetve a kifizetés szabályszerűen megvalósult –e a gyakorlatban.</p> <p>Módszer: az adott időszak szerződéseinek, a teljesítés igazolásának, a kifizetés szükséges dokumentációjának szűrőpróbaszerű vizsgálata.</p> <p>Tárgya: a szerződésekben foglalt feltételek teljesülése, a gyakorlati kivitelezés jogszabályszerűsége.</p> <p>Időszak: 2009. július 01 – 2010. szeptember 30.</p>	<p>A szerződéskötés illetve a hozzá tartozó kötelezettségvállalás, a teljesítés illetve az ezt követő kifizetés az Intézmény illetve a szerződő fél számára is kiemelt fontosságú, a gazdálkodáshoz és a működési tevékenységhez tartozó, kiemelt fontosságú terület.</p>	<p>Felügyeleti ellenőrzés:</p> <p>szabályszerűségi ellenőrzés</p> <p>szerződések illetve teljesítésükhöz, a teljesítés ellenértéke kifizetéséhez kapcsolódó tevékenység</p>	<p>Ellenőrzés időtartama: 2010. november</p> <p>Jelentés tervezet elkészítése: 2010. november</p> <p>Lezárásának időpontja: 2011. január</p>	<p>10 ellenőrzési nap</p> <p>Dr. Girst Julianna belső ellenőr, vizsgálatvezető: 10 ellenőrzési nap</p>

Tervsorszám: 19/2010.

3/19. számú melléklet

Ellenőrzendő intézmény(ek), vagy szervezeti egység(ek) és folyamat(ok) *	Az ellenőrzésre vonatkozó stratégia (ellenőrzés célja, módszere, tárgya, ellenőrzött időszak)	Azonosított kockázati tényezők	Az ellenőrzés típusa	Az ellenőrzés ütemezése	Erőforrás szükségletek
<p>Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal</p> <p>Szekszárd</p>	<p>Cél: annak megállapítása, hogy a Hivatal a kisebbségi önkormányzatokkal kapcsolatos pénzügyi tevékenységét a jogszabályok illetve a kötött megállapodás szerint végzi -e.</p> <p>Módszer: a kisebbségi önkormányzatokhoz kapcsolódó tevékenység tételes ellenőrzése</p> <p>Tárgya: 2008 - 2009. évi tevékenység vizsgálata</p> <p>Időszak: 2008 - 2009. év</p>	<p>A megállapodásban rögzített tevékenységek megvalósítása, az elrendelt kifizetésekhez kapcsolódó dokumentumok megléte, a kifizetések ténye, a bizonylatolás korábban nem ellenőrzött területének vizsgálata fokozott figyelmet érdemel.</p>	<p>Belső ellenőrzés:</p> <p>szabályszerűségi ellenőrzés</p> <p>kisebbségi önkormányzatokkal kapcsolatos feladatok ellátása</p>	<p>Ellenőrzés időtartama: 2010. november – december</p> <p>Jelentés tervezet elkészítése: 2010. december</p> <p>Lezárásának időpontja: 2011. január</p>	<p>20 ellenőrzési nap</p> <p>Doszpodné Estók Andrea belső ellenőr: 20 ellenőrzési nap</p>

**A Tolna Megyei Közgyűlés
89/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozatának melléklete**

A Tolna Megyei Önkormányzat Belső Ellenőrzési Szabályzatának módosítása

1. A Tolna Megyei Önkormányzat Belső Ellenőrzési Szabályzata 4. pontja 4.2 alpontja az alábbiakkal egészül ki:

„Költségvetési szervnél belső ellenőrzési vezetőnek az nevezhető ki, aki rendelkezik legalább 5 év gyakorlattal ellenőrzési, költségvetési, pénzügyi vagy számviteli munkakörben és megfelel a 193/2003. (XI. 26.) Korm. rendelet 11. § (1) bekezdésben foglaltaknak.

Ha a belső ellenőrzési vezető feladatait külső szolgáltató látja el, a feladatot ellátó személynek szintén teljesítenie kell az előzőekben megfogalmazott követelményeket.”

2. Jelen szabályzat módosítás 2009. szeptember 18-án lép hatályba

Szekszárd, 2009. szeptember 18.

dr. Puskás Imre
a Közgyűlés elnöke

Záradék: Tolna Megyei Közgyűlése a Tolna Megyei Önkormányzat Belső Ellenőrzési Szabályzat módosítását/2009. (IX. 18.) számú közgyűlési határozatával elfogadta.

dr. Bartos Georgina
megyei főjegyző

MEGÁLLAPODÁS

amely létrejött egyrészről az

Oktatási és Kulturális Minisztérium

székhely: 1055 Budapest, Szalay u. 10-14.

képviselő: Dr. Manherz Károly felsőoktatási és tudományos szakállamtitkár

- a továbbiakban: minisztérium -,

másrészről

Tolna Megyei Önkormányzat

székhely: Szekszárd

képviselő: dr. Puskás Imre a közgyűlés elnöke

- a továbbiakban: megyei önkormányzat -

között az alábbi helyen, időben és tartalommal:

I. A megállapodás tárgya

1. Felek megállapodnak abban, hogy a megyei önkormányzat részt vállal az illetékességi területéhez tartozó települési önkormányzatok által meghirdetett Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat 2010. évi lebonyolításában a jelen megállapodásban foglaltaknak megfelelően.
2. Felek megállapodnak abban, hogy a megyei önkormányzat saját hatáskörében eljárva kiegészítő támogatásban részesítheti a Bursa Hungarica ösztöndíjrendszer keretében az illetékességi területéhez tartozó települési önkormányzatok által támogatott ösztöndíjasokat.

II. A megyei önkormányzat anyagi hozzájárulása

1. A megyei önkormányzat saját hatáskörében tetszőleges, a teljes pályázati időszakra egységes összegű havi támogatással egészítheti ki a települési önkormányzatok által támogatásban részesített ösztöndíjasok ösztöndíját. A kiegészítő havi támogatás oly módon kerül megállapításra, hogy annak összege az 1.000,- forint havi támogatást elérje és 100,- forinttal maradék nélkül osztható legyen.
2. A kiegészítő támogatás időtartama a települési önkormányzat által megítélt támogatáshoz kapcsolódik, így az ösztöndíj időtartama felsőoktatási hallgatók ("A" típusú pályázat) esetében 10 hónap, azaz két egymást követő tanulmányi félév, felsőoktatási intézménybe jelentkezők ("B" típusú pályázat) esetében pedig 3 x 10 hónap, azaz hat egymást követő tanulmányi félév.

A megyei önkormányzat tudomásul veszi, hogy a felsőoktatási hallgatók számára kiírt ("A" típusú) pályázat pozitív elbírálása esetén a megítélt ösztöndíj két egymást követő tanulmányi félévre, a felsőoktatási intézménybe jelentkezők számára kiírt ("B" típusú) pályázat pozitív elbírálása esetén a megítélt ösztöndíj hat egymást követő tanulmányi félévre történő folyósítását garantálni köteles.

A megyei önkormányzat tudomásul veszi, hogy mind az "A", mind a "B" típusú pályázaton támogatást nyert hallgatók esetében az ösztöndíj folyósítása – a folyósítás határidejének módosulása nélkül – szünetel azokra a tanulmányi hónapokra, amelyekben az ösztöndíjas hallgatói jogviszonya szünetel.

3. A megyei önkormányzat tudomásul veszi, hogy a Bursa Hungarica ösztöndíj (mind az önkormányzati ösztöndíjrész, mind az intézményi ösztöndíjrész) megvonásra kerül, ha a támogatott hallgató az ösztöndíj-folyósítás feltételeinek nem felel meg.

A megyei önkormányzat tudomásul veszi, hogy az „A” vagy „B” típusú ösztöndíjat a települési önkormányzat – a határozat meghozatalát követő tanulmányi félévtől ható hatállyal - visszavonhatja abban az esetben, ha az ösztöndíjas elköltözik illetékességi területéről.

A megyei önkormányzat tudomásul veszi, hogy a "B" típusú pályázók szociális rászorultságát a települési önkormányzat évente egyszer felülvizsgálja, és a megítélt ösztöndíjat visszavonja, ha az ösztöndíjas szociális rászorultsága már nem áll fenn. A határozat csak a meghozatalát követő tanulmányi félévtől ható hatállyal hozható meg. Amennyiben az ösztöndíjas a szociális rászorultságának vizsgálata során az önkormányzat által kért igazolásokat nem bocsátja rendelkezésre, vagy az önkormányzattal a vizsgálat során az együttműködést egyéb módon kifejezetten megtagadja, az ösztöndíjas szociális rászorultságának megszűntét a települési önkormányzat vélemezni jogosult.

A fenti esetekben a kiegészítő támogatás folyósítása is megszűnik. A megyei önkormányzat ezen esetekben saját hatáskörben dönt, hogy nem Bursa támogatásként, hanem más jogcímen folyósítja-e a már korábban megítélt kiegészítő támogatást vagy sem.

4. A megítélt kiegészítő támogatást a megyei önkormányzat csak abban az esetben vonhatja vissza, ha az ösztöndíjas elköltözik a megye illetékességi területéről. A megyei önkormányzat ebben az esetben határozatban rendelkezik a támogatás visszavonásáról. A határozat csak a meghozatalát követő tanulmányi félévtől ható hatállyal hozható meg.

5. A kiegészítő támogatás odaítélése a megyei önkormányzat meglévő szabályzatai vagy a pályázati rendszer vonatkozásában elfogadott szabályzata alapján történik. A kiegészítő támogatás odaítélése során a megyei önkormányzat fajra, nemre, bőrszínre, felekezeti vagy világnézeti hovatartozásra, tanulmányi eredményre tekintet nélkül kizárólag a pályázó szociális rászorultságának objektív vizsgálatára tekintettel járhat el.

6. A kiegészítő támogatás megítélése, illetve annak mellőzése ellen fellebbezésnek helye nincs.

III. A megyei önkormányzat részvétele a pályázati rendszer lebonyolításában

1. A települési önkormányzat az általa **támogatott** pályázók Bírálati anyagát **2009. december 1-jéig elküldi az illetékes megyei önkormányzat részére** oly módon, hogy az "A" és a "B" típusú Bírálati anyagokat külön-külön kezelve, az általa megállapított rangsornak megfelelően (annak hiányában alfabetikus sorrendbe rendezve) rendszerezi.

A támogatott pályázók Bírálati anyaga az alábbiakból áll:

- pecsétlenyomattal, és legalább a jegyző aláírásával ellátott eredeti Bírálati lap, amely tartalmazza a pályázó részére megítélt önkormányzati támogatás havi összegét;
- „A” típusú támogatott esetében eredeti Jogviszony-igazolás;
- eredeti Összesítő lap.

A megyei önkormányzat csak azon települési önkormányzatok pályázati anyagát fogadhatja el, amely települési önkormányzatok csatlakoztak a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat 2010. évi fordulójához. Az adott pályázati fordulóhoz csatlakozott települések listáját a www.bursa.hu Internet honlap tartalmazza.

A megyei önkormányzat azon települési önkormányzatok esetében, amelyek csatlakoztak az on-line adatbázis használatához, kizárólag az on-line adatbázisból kinyomtatott Bírálati lapokból álló pályázati anyagot fogadhatja el. Az adott pályázati fordulóban az on-line adatbázis használatára kötelezettséget vállaló települési önkormányzatok listáját a www.bursa.hu Internet honlap tartalmazza.

2. A megyei önkormányzat kötelezettséget vállal arra, hogy a települési önkormányzatok által megküldött Bírálati anyagokat formailag ellenőrzi. A formai ellenőrzés során a megyei önkormányzat ellenőrzi:

- a települési önkormányzat által kitöltött eredeti Bírálati és Összesítő lapok megfelelnek-e a 2010. évi fordulóban használatos formanyomtatványok kritériumainak;
- az on-line adatbázis használatára kötelezettséget vállaló települési önkormányzatok az on-line adatbázisból kinyomtatott Bírálati lapokat küldték-e meg;
- szerepel-e a települési önkormányzat által megítélt támogatási összeg a Bírálati lapon;
- a települési önkormányzat jegyzője valamennyi Bírálati lapot aláírásával és pecsétlenyomattal ellátta-e;
- az „A” típusú támogatott esetében az önkormányzat csatolta-e a Bírálati laphoz a pályázó eredeti Jogviszony-igazolását.

A megyei önkormányzat kötelezettséget vállal arra, hogy a formailag hibás pályázati anyagok esetében a települési önkormányzatokat hiánypótlásra szólítja fel. A hiánypótlásra felszólított települési önkormányzat a megyei önkormányzat által megadott határidőig köteles a pótlásokat a megyei önkormányzat részére megküldeni.

A megyei önkormányzat köteles a települési önkormányzat által megküldött valamennyi Bírálati anyagot elfogadni (és feldolgozni) még abban az esetben is, ha a települési önkormányzat a pályázati kiírásnak nem megfelelő képzésben részt vevő pályázót részesített települési szinten támogatásban.

3. A megyei önkormányzat kötelezettséget vállal arra, hogy az illetékességi területén működő, a pályázati rendszerben részt vevő, de az on-line adatbázis használatához nem csatlakozott települési önkormányzatok által megküldött Bírálati lapokon található összes adatot - az Indokolás részt kivéve - az Oktatási és Kulturális Minisztérium Támogatáskezelő Igazgatósága (a továbbiakban: OKM Támogatáskezelő) on-line adatlapján az OKM Támogatáskezelő által megadott módon rögzíti.

4. A megyei önkormányzat kötelezettséget vállal arra, hogy a kiegészítő megyei támogatás tekintetében hozott döntését az on-line adatbázisban rögzíti, majd a kiegészítő megyei támogatásban részesített pályázók listáját (az „A” és „B” típusú pályázókat külön kezelve) az on-line adatbázisból kinyomtatja. A kinyomtatott listát a megyei főjegyző és a megyei közgyűlés elnöke aláírásával és pecsétlenyomattal hitelesíti.

Ezt követően az eredeti Bírálati anyagokat és annak kötelező mellékleteit, illetve a települési önkormányzatok által csatolt Összesítő lapokat településenként rendezve legkésőbb **2010. január 25-ig** eljuttatja az OKM Támogatáskezelő részére.

A fenti határidőn túl a támogatásban részesíteni kívánt pályázók körét a megyei önkormányzat még abban az esetben sem jogosult bővíteni, ha jogosulatlanság vagy lemondás folytán a megyei önkormányzatnak a Bursa Hungarica ösztöndíjra szánt keretében pénzmaradvány jelentkezik.

5. A minisztérium kötelezettséget vállal arra, hogy az adatrögzítéshez on-line adatlapot bocsát a megyei önkormányzat rendelkezésére. Az on-line adatlap az OKM Támogatáskezelő által üzemeltetett <https://www.bursa.hu/megyve> Internet honlapon érhető el. A megyei önkormányzat biztosítja az on-line adatlap használatához szükséges hardvert és szoftvert. Felek megállapítják, hogy a digitális adatlap biztonságos működése Microsoft Internet Explorer alkalmazását kívánja meg.

6. Az on-line adatlap használatához felhasználói névre (a kijelölt kapcsolattartó által megadott e-mail cím) és jelszóra van szükség, amelyet a regisztrációs folyamat során a megbízott kapcsolattartó határoz meg.

7. **A megítélt kiegészítő ösztöndíjak összegét a megyei önkormányzat köteles tanulmányi félévenként előre egy összegben átutalni az OKM Támogatáskezelő számlaszámára:**

10032000-00285128-30000003

Az önkormányzati támogatások átutalásának határideje a tavaszi szemeszterre: 2010. január 31.

Az önkormányzati támogatások átutalásának határideje az őszi szemeszterre: 2010. augusztus 31.

A megyei önkormányzat tudomásul veszi, hogy amennyiben az utalások során a megadott határidőket nem tartja be, szerződésszegést követ el, és felelősséggel tartozik minden, a hallgatókat a késedelmes utalás következtében érő kárért, amely a felsőoktatási intézményekhez történő továbbutalás periodicitása folytán az önkormányzat késedelmét többszörösen is meghaladó késedelemből adódhat. Az önkormányzat tudomásul veszi, hogy az ütemtervben meghatározott határidőben valamennyi általa támogatásban részesített ösztöndíjas részére megítélt összeget köteles utalni, az utalás során beszámításra nincs mód. Az önkormányzat nem határidőben, nem a megfelelő bankszámlára történő vagy pontatlan összegű átutalásából eredő károkért az OKM Támogatáskezelő felelősséget nem vállal.

IV. Általános és egyéb rendelkezések

1. A megyei önkormányzat saját maga is jogosult az illetékességi területén működő, a pályázati rendszerben részt vevő települési önkormányzatokkal részletes megállapodást kötni, mely megállapodás nem állhat ellentétben jelen megállapodás, illetőleg a települési önkormányzatok által elfogadott Általános Szerződési Feltételek rendelkezéseivel. A megállapodás elsősorban a megyei támogatás szisztémáját, illetőleg a települési önkormányzatok által szolgáltatandó adatok és információk körét és az adatszolgáltatás módját szabályozhatja.

2. A pályázati rendszer vonatkozásában betartandó határidőket jelen Megállapodás elválaszthatatlan részét képező Ütemterv tartalmazza.

3. A megyei önkormányzat kötelezettséget vállal arra, hogy az általa kezelt adatokat a hatályos adatvédelmi jogszabályoknak megfelelően célhoz kötötten kezeli és tárolja, azokat kizárólag a jelen szerződésben foglaltaknak megfelelően továbbítja.

4. Jelen megállapodásban foglalt jogviszonyok ingyenesek, azaz a felek a megállapodás alapján nyújtott szolgáltatásaikért sem díjazásra, sem költségtérítésre nem tarthatnak igényt.

5. Jelen megállapodás hatálya a 2010. évi pályázati forduló teljes lebonyolításáig áll fenn. A 2010. évi pályázati forduló során elbírált pályázatok esetében a megyei önkormányzat mindenkor a jelen megállapodásban foglaltaknak megfelelően köteles eljárni. A megállapodást a felek bármikor felmondhatják, azonban a felmondás nem érinti a felek kötelezettségét az éppen folyamatban lévő pályázati forduló teljes lebonyolításában vállalt közreműködés teljesítésére. Hasonlóképpen, a felmondás nem érinti a már megítélt kiegészítő támogatás teljes folyósítására vállalt kötelezettséget sem.

6. A minisztérium tájékoztatja a megyei önkormányzatot, hogy az ösztöndíjpályázat jogszabályi háttéréül a *felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény* valamint a *felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III.26.) Korm. rendelet* szolgál.

7. A minisztérium tájékoztatja a megyei önkormányzatot, hogy az ösztöndíjpályázattal kapcsolatos központi adatbázis-kezelői, koordinációs, a települési és megyei ösztöndíjjal kapcsolatos pénzkezelési feladatokat az Oktatási és Kulturális Minisztérium Támogatáskezelő Igazgatósága látja el.

Oktatási és Kulturális Minisztérium Támogatáskezelő Igazgatósága

1244 Budapest, Pf. 920

1055 Budapest, Bihari János u. 5.

Tel.: (1) 301-3266; (1) 301-3268

Fax: (1) 302-3220

E-mail: bursa@bursa.hu

Internet: <http://www.bursa.hu>

8. A megyei önkormányzat által a Bírálati lapok kitöltése, továbbküldése, illetőleg a pályázati rendszer lebonyolítása során bármikor elkövetett mulasztásokért és adminisztrációs tévedésekért az önkormányzat teljes felelősséggel tartozik. Az önkormányzat által elkövetett mulasztások pótlására, az adminisztrációs tévedések kijavítására a határidők leteltét követően nincs mód.

9. A jelen megállapodásban nem, vagy nem kellően szabályozott kérdések tekintetében a magyar polgári jog rendelkezései irányadóak.

Esetleges jogvitájuk esetére a felek rögzítik, hogy azt elsősorban tárgyalásos úton, a pályázati rendszerben részt vevő ösztöndíjasok érdekeinek sérelme nélkül kívánják rendezni.

Jelen szerződés **öt egymással szó szerint megegyező példányban** készült, melyből egy példány a megyei önkormányzatot, három példány a minisztériumot, egy példány pedig az OKM Támogatáskezelőt illeti.

Budapest, 2009.

.....
a minisztérium részéről

.....
a megyei önkormányzat részéről

**A Tolna Megyei Közgyűlés
94/2009. (IX. 18.) közgyűlési határozatának melléklete**

**KONZORCIUMI EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁS
Pályázat benyújtására**

1.) Jelen konzorciumi együttműködési megállapodás (a továbbiakban Megállapodás) aláírásával a 2.) pontban meghatározott szerződő felek konzorciumot hoznak létre abból a célból, hogy a Dél-Dunántúli Operatív Program keretében Integrált kis- és mikrotérségi oktatási hálózatok és központjaik fejlesztése (DDOP-2009-3.1.2. B/2F) pályázati kiírásra VÁTI Nonprofit Kft. Pécsi Területi Iroda (7621 Pécs, Rákóczi út 62-64.) közreműködő szervezethez pályázatot nyújtsanak be, és a pályázat támogatása esetén az abban foglalt pályázati célt közös együttműködéssel megvalósítsák.

A pályázat címe: **Gyönki közoktatási integráció létrehozása a vidéki gyerekek egyenlő esélyének biztosításáért** (a továbbiakban Pályázat).

2.) A konzorcium tagjai (a továbbiakban Tagok) az alább felsorolt intézmények, szervezetek és személyek, akik az 1.) pontban megjelölt pályázatban meghatározott cél(ok) megvalósításában a Pályázatban foglalt cselekvési és pénzügyi ütemtervnek, valamint költségvetésnek megfelelően a jelen Megállapodás keretei között részt vállalnak:

Neve: Gyönk Város Önkormányzata
Postacím: 7064, Gyönk, Ady Endre u. 562.
Székhely: 7064, Gyönk, Ady Endre u. 562.
Azonosító szám (törzs-szám/ cégjegyzékszám): 414401
Adószám: 15414409-2-17
Aláírásra jogosult képviselője: Fekete József, polgármester

Neve: Hegyhát Közoktatási Intézményfenntartó
Társulás
Postacím: 7064, Gyönk, Ady Endre u. 562.
Székhely: 7064, Gyönk, Ady Endre u. 562.
Azonosító szám (törzs-szám/cégjegyzékszám): ----
OM azonosító: OM036360
Adószám: ----
Aláírásra jogosult képviselője: Fekete József

Neve: Óvodafenntartó társulás
Postacím: 7064, Gyönk, Ady Endre u. 562.
Székhely: 7064, Gyönk, Ady Endre u. 562.
Azonosító szám (törzs-szám/ cégjegyzékszám): ----
OM azonosító: OM036235
Adószám: ----
Aláírásra jogosult képviselője: Gyetvai László

Neve: Hőgyész Nagyközség Önkormányzata
Postacím: 7191, Hőgyész, Kossuth L. u. 13
Székhely: 7191, Hőgyész, Kossuth L. u. 13
Azonosító szám (törzs-szám/ cégjegyzékszám): 414654
Adószám: 15414650-2-17
Aláíráásra jogosult képviselője: Gyetvai László, polgármester

Neve: Óvodafenntartó Társulás
Postacím: 7072, Diósberény, Iskola u. 9.
Székhely: 7072, Diósberény, Iskola u. 9.
Azonosító szám (törzs-szám/ cégjegyzékszám): 663038
OM azonosító: OM036231
Adószám: ----
Aláíráásra jogosult képviselője: Tillmann András

Neve: Tolna Megye Önkormányzat Közgyűlése
Postacím: 7100, Szekszárd, Szent István tér 11-13
Székhely: 7100, Szekszárd, Szent István tér 11-13
Azonosító szám (törzs-szám/ cégjegyzékszám): 414005
Adószám: 15411407-2-17
Aláíráásra jogosult képviselője: dr. Puskás Imre

A Konzorcium vezetőjének a jelen Megállapodás aláírásával a Tagok Gyöng Város Önkormányzatát (Gyöng, Ady Endre u. 561-562) képviseli Fekete József Polgármester (a továbbiakban Vezető) választják.

3. A jelen Megállapodás aláírásával a Tagok a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény 219. §-a és 222. §-a alapján meghatalmaznak a Vezetőt, hogy helyettük és Nevükben a Pályázatot aláírja, a közreműködő szervezethez benyújtsa és a Pályázat elbírálása során a közreműködő szervezettel szemben a konzorciumot képviselje. A Tagok kijelentik, hogy a Pályázatban foglaltakat ismerik, és az abban foglaltakat magukra nézve kötelezőnek ismerik el.

4. A jelen Megállapodás aláírásával a Tagok kötelezettséget vállalnak arra, hogy a Pályázat támogatása esetén a projektet a Pályázatban foglaltak szerint megvalósítják, és ennek érdekében együttműködnek.

5. Tagok kijelentik, hogy a pályázati kiírás részét képező „Konzorciumi együttműködési megállapodás támogatásban részesített projekt megvalósítására” című dokumentumot ismerik, és a Pályázat támogatása esetén az abban foglalt tartalommal, valamint a Pályázatban és a Pályázatról döntés hozó szerv döntésében foglalt tartalommal szerződést kötnek.

6. Jelen Megállapodás a Pályázat mellékletet képezi.

7. Jelen Megállapodás megszűnik, ha a Pályázat nem részesül támogatásban, illetve ha a Tagok a projekt megvalósítására konzorciumi együttműködési Megállapodást kötnek. A Tagok a Megállapodást átolvastak, és közös értelmezés után, mint akaratukkal és elhangzott nyilatkozataikkal mindenben egyezőt aláírtak.

8. A Tagok egyéb Megállapodásai.

8.a. A konzorciális együttműködés célja:

A konzorciumban részt vevő szervezetek, intézmények és önkormányzatok az egyenrangúság, együttműködés, egymás érdekeinek kölcsönös figyelembe vételére törekvő kompromisszum-készség elvei mentén működnek együtt.

A résztvevők sokrétű tapasztalatainak, szakmai és szervezési képességeinek célzott és hatékony felhasználása annak érdekében, hogy az általuk jelenleg fenntartott közoktatási intézmények (óvodák-általános iskolák-alapfokú művészetoktatási intézmények-gimnázium) gazdaságilag optimalizáltak, a normatív és egyedi támogatások lehető leghatékonyabb kihasználásával, a Pályázati felhívásban meghatározott céloknak mindenben megfelelő intézményegység jöjjön létre.

Gyönk, 2009. szeptember

Záradék

A konzorciumi megállapodást Gyönk Város Képviselő testülete .../2009 (...) számú, Hőgyész Nagyközség Képviselő testülete .../2009 (...) számú, Tolna Megye Közgyűlése .../2009 (...) számú határozatával fogadta el.

Gyönk, 2009. szeptember

Garai László
Jegyző, Gyönk

dr. Bartos Georgina
megyei főjegyző

dr. Gábor Ferenc
Jegyző, Hőgyész

Konzorcium vezetője	Konzorciumi tag	Konzorciumi tag
Gyöng Város Önkormányzata	Óvodafenntartó Társulás	Hegyhát Közoktatási Intézményfenntartó Társulás
Fekete József Név	Gyetvai László Név	Fekete József Név
P.h.	P.h.	P.h.
Aláírás dátuma: 2009,.....	Aláírás dátuma: 2009,.....	Aláírás dátuma: 2009,.....

Konzorciumi tag	Konzorcium tag	Konzorciumi tag
Tolna Megye Önkormányzat Közgyűlése	Hőgyész Nagyközség Önkormányzata	Óvodafenntartó Társulás
Dr. Puskás Imre Név	Gyetvai László Név	Tillmann András Név
P.h.	P.h.	P.h.
Aláírás dátuma: 2009,.....	Aláírás dátuma: 2009,.....	Aláírás dátuma: 2009,.....

**A Tolna Megyei Közgyűlés
17/2009. (IX. 18.) önkormányzati rendeletének melléklete**

**A Tolna Megyei Közgyűlés kötelező kéményseprő-ipari közszolgáltatásról
szóló 17/2000. (XII. 29.) Önkormányzati rendeletéhez
kéményseprő-ipari közszolgáltatások 2010. évi tervezett díjtételei
(25 % ÁFÁ-val)**

1. KÜLÖN MEGRENDELÉS NÉLKÜL KÖTELEZŐEN ELVÉGZENDŐ KÉMÉNYSEPRŐIPARI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK		
1.1. Folyamatos tartózkodás céljára szolgáló épületek, helyiségek kéményei		
1.1.1.	Szilárd és olaj-tüzelőberendezések egyedi kéményeinek ellenőrzése és tisztítása (félévente egyszer)	1.420.-Ft/db/év
1.1.2.	Szilárd és olaj-tüzelőberendezések egy és mellékcsatornás gyűjtő kéményeinek ellenőrzése és tisztítása (félévente egyszer)	1.210.-Ft/szintt/év
1.1.3.	Szilárd és olaj-tüzelőberendezések központi kéményeinek (60 kW felett, 4096 cm ² kűrtőkeresztmetszet alatt) ellenőrzése és tisztítása (a használat ideje alatt három havonta)	405.-Ft/fm/alk.
Az akna és füstcsatorna ellenőrzésének és tisztításának díja megegyezik a hozzájuk csatlakozó kémény folyómétere által meghatározott díjaival.		
1.1.4.	Szilárd és olaj-tüzelőberendezések központi kéményeinek (60 kW felett, 4096 cm ² kűrtőkeresztmetszet felett) ellenőrzése és tisztítása (évente egy alkalommal)	455.-Ft/fm/alk.
Az akna és füstcsatorna ellenőrzésének és tisztításának díja megegyezik a hozzájuk csatlakozó kémény folyómétere által meghatározott díjaival.		
1.1.5.	Tartalék egyedi kémények ellenőrzése, szükség szerinti tisztítása (évente egyszer)	670.-Ft/év
1.1.6.	Tartalék egy- és mellékcsatornás gyűjtőkémények ellenőrzése, szükség szerinti tisztítása (évente egyszer)	500.-Ft/szintt/év
1.1.7.	Tartalék központi kémények ellenőrzése, szükség szerinti tisztítása (évente egyszer)	270.-Ft/fm/év
1.1.8.	Gáztüzelőberendezések egyedi kéményeinek ellenőrzése, szükség szerinti tisztítása (évente egyszer)	1.300.-Ft/év
1.1.9.	Gáztüzelőberendezések egy- és mellékcsatornás gyűjtőkéményei ellenőrzése, szükség szerinti tisztítása (évente egyszer)	1.155.-Ft/szintt/év

1.1.10.	Gáztüzelőberendezések központi kéményeinek ellenőrzése szükség szerinti tisztítása, 4096 cm ² kürtőmetszet alatt és felett (évente egyszer)	595.-Ft/fm/év
Az akna és füstcsatorna ellenőrzésének és tisztításának díja megegyezik a hozzájuk csatlakozó kémény folyómétere által meghatározott díjával.		
1.2.	Külön jogszabályban meghatározott időszakos tartózkodás céljára szolgáló üdülőegységek kéményei	
1.2.1.	Szilárd és olaj-tüzelőberendezések egyedi kéményeinek ellenőrzése és tisztítása üdülőknél (négyévenként)	1.510.-Ft/alk.
1.2.2.	Szilárd és olaj-tüzelőberendezések egy- és mellékcsatornás gyűjtő kéményeinek ellenőrzése és tisztítása üdülőknél (négyévenként)	1.370.-Ft/alk.
1.2.3.	Szilárd és olaj-tüzelőberendezések központi kéményeinek (60 kW felett, 4096 cm ² keresztmetszet alatt) ellenőrzése és tisztítása üdülők esetén (a használat ideje alatt három havonta)	900.-Ft/fm/alk.
1.2.4.	Szilárd és olaj-tüzelőberendezések központi kéményeinek (60 kW és 4096 cm ² kürtőkeresztmetszet felett) ellenőrzése és tisztítása üdülők esetén (évente egyszer)	1040.-Ft/fm/alk.
1.2.5.	Tartalék egyedi kémények ellenőrzése, szükség szerinti tisztítása üdülők esetén (négyévente egyszer)	975.-Ft/alk.
1.2.6.	Gáztüzelőberendezések egyedi kéményeinek ellenőrzése, szükség szerinti tisztítása üdülők esetén (évente egyszer)	1.710.-Ft/alk.
1.2.7.	Gáztüzelő-berendezések egy- és mellékcsatornás gyűjtőkéményeinek ellenőrzése <u>üdülők</u> esetén	1.510.-Ft/szint/alk.
1.2.8.	Gáztüzelő-berendezések központi kéményeinek ellenőrzése, szükség szerinti tisztítása üdülők esetén (évente egyszer)	770.-Ft/fm/alk.

2. KÜLÖN MEGRENDELÉSRE KÖTELEZŐEN ELVÉGZENDŐ KÉMÉNYSEPRŐIPARI SZOLGÁLTATÁSOK		
A fejezetben megnevezett szolgáltatásokat a telephelyről való		
kiszállási költség is terheli		
2.1 Új égéstermék elvezetők kivitelezés közbeni, eltakarás előtti ellenőrzése, szakvélemény készítése (létszámigény 1 fő)		
2.1.1.	Egyedi kémények gravitációs égéstermék elvezetés esetén	1.330.-Ft/db
2.1.2.	Egyedi kémények mesterséges égéstermék elvezetés esetén	1.855.-Ft/db
2.1.3.	Mellékcsatornás gyűjtőkémények esetén (átlag 4 szint)	475.-Ft/szint
2.1.4.	Egyedi zárt kémény esetén	1.855.-Ft/db
2.1.5.	Zárt gyűjtőkémény esetén (átlag 4 szint)	635.-Ft/szint
2.1.6.	Központi kémények gravitációs égéstermék elvezetés esetén	4.245.-Ft/db
2.1.7.	Központi kémények mesterséges égéstermék elvezetés esetén	5.305.-Ft/db
2.2. Új, újjáépített vagy megosztott épületek, lakások használatbavételéhez végzett kéményvizsgálatok, szakvélemények készítése (létszámigény 2 fő)		
2.2.1.	Egyedi kémények gravitációs égéstermék elvezetés esetén	4.245.-Ft/db
2.2.2.	Egyedi kémények mesterséges égéstermék elvezetés esetén	6.370.-Ft/db
2.2.3.	Mellékcsatornás gyűjtőkémény esetén	5.305.-Ft/szint
2.2.4.	Egyedi zárt kémény esetén	6.370.-Ft/db
2.2.5.	Zárt gyűjtőkémény esetén (átlag 4 szint)	6.370.-Ft/szint
2.2.6.	Központi kémények gravitációs égéstermék elvezetés esetén	10.615.-Ft/db
2.2.7.	Központi kémények mesterséges égéstermék elvezetés esetén	12.730.-Ft/db
2.3. Újonnan épített vagy javított, illetőleg újból használatba vett és felülvizsgálati kötelezettség alá eső kémények és tartozékaik műszaki felülvizsgálata, szakvélemény készítése (létszámigény 2 fő)		
2.3.1.	Egyedi kémények gravitációs égéstermék elvezetés esetén	4.245.-Ft/db
2.3.2.	Egyedi kémények mesterséges égéstermék elvezetés esetén	6.370.-Ft/db
2.3.3.	Mellékcsatornás gyűjtőkémény esetén	5.305.-Ft/szint
2.3.4.	Egyedi zárt kémény esetén	6.370.-Ft/db
2.3.5.	Zárt gyűjtőkémény esetén (átlag 4 szint)	6.370.-Ft/szint

2.3.6.	Központi kémények gravitációs égéstermék elvezetés esetén	10.615.-Ft/db
2.3.7.	Központi kémények mesterséges égéstermék elvezetés esetén	12.730.-Ft/db
3. GÁZÜZEMŰ KÉMÉNYEK MŰSZAKI ÁTVÉTELÉHEZ ILL. A TÜZELÉSI MÓD MEGVÁLTOZTATÁSA ESETÉN SZÜKSÉGES TERHELHETŐSÉG MEGHATÁROZÁSA		
3.1.	Egyedi kémény esetén helyszíni adatfelvétel alapján méretezési nomogram felhasználásával	2.830.-Ft/db
3.2.	Gyűjtőkémény esetén helyszíni adatfelvétel alapján számítógépes méretezés	2.120.-Ft/szint
3.3.	Központi kémény esetén helyszíni adatfelvétel alapján számítógépes méretezés	11.320.-Ft/db
4. KÜLÖN MEGRENDELÉSRE ILL. VONATKOZÓ JOGSZABÁLYI KÖTELEZETTSÉG FÜSTCSÖVEK ELLENŐRZÉSE ÉS TISZTÍTÁSA		
4.1	Füstcsövek ellenőrzése és tisztítása	360.-Ft/db/alkalom

**A Tolna Megyei Közgyűlés
18/2009. (IX. 18.) önkormányzati rendeletének mellékletei**

1. számú melléklet

**Tolna Megyei Önkormányzat Integrált Szociális Intézménye
székhelyén, illetve telephelyein működő szociális otthonok**

A székhelyen működő otthon neve:	Székhely:	A szolgáltatás típusa:	Férőhelyek száma:
Tolna Megyei Önkormányzat Integrált Szociális Intézménye Hétszínvilág Otthona	Szekszárd, Szentmiklósi út. 9.	Fogyatékosok ápoló, gondozó otthona	30 kiskorú fh. 30 nagykorú fh.
		Fogyatékosok rehabilitációs intézménye	40 fh.
A telephelyeken működő otthonok nevei:	Telephely:	A szolgáltatás típusa:	
Tolna Megyei Önkormányzat Integrált Szociális Intézménye Palánki Idősek Otthona	Szekszárd, Palánki u. 2.	Idősek otthona	56 fh.
Tolna Megyei Önkormányzat Integrált Szociális Intézménye Szivárvány Idősek Otthona	Bátaszék, Bezerédj u. 13.	Idősek otthona	33 emelt szintű fh.. 67 normál fh.
Tolna Megyei Önkormányzat Integrált Szociális Intézménye Sárpiliszi Idősek Otthona	Sárpilis, Béke tér 5.	Idősek otthona	70 fh.
Tolna Megyei Önkormányzat Integrált Szociális Intézménye Dunaföldvári Idősek Otthona	Dunaföldvár, Paksi u. 70.	Idősek otthona	60 fh.
Tolna Megyei Önkormányzat Integrált Szociális Intézménye Szent András Otthona	Bölcske, Szent András puszta 1.	Pszichiátriai betegek otthona	70 fh.
Tolna Megyei Önkormányzat Integrált Szociális Intézménye Mechwart András Otthon	Belecska, Petőfi telep 2.	Fogyatékosok ápoló, gondozó otthona	115 fh.
Tolna Megyei Önkormányzat Integrált Szociális Intézménye Árpád-házi Szent Erzsébet Otthona	Bonyhád, Schwetzertanya 51.	Fogyatékosok ápoló, gondozó otthona	100 fh
		Pszichiátriai betegek ápoló, gondozó otthona	70 fh.
Tolna Megyei Önkormányzat Integrált Szociális Intézménye Tölgyfa Otthona	Pálfa, Alkotmány u. 20.	Fogyatékosok ápoló, gondozó otthona	150 fh.
Tolna Megyei Önkormányzat Integrált Szociális Intézménye Margaréta Otthona	Regöly, Majsapuszta	Fogyatékosok rehabilitációs intézménye	92 fh.
Tolna Megyei Önkormányzat Integrált Szociális Intézménye Fogyatékosok Lakóotthona	Regöly, Rákóczi u. 46.	Fogyatékosok rehabilitációs lakóotthona	8 fh.
Tolna Megyei Önkormányzat Integrált Szociális Intézménye Csilla von Boeselager Otthona	Tengelic, Alsótengelic 14.	Szenvedélybetegek ápoló, gondozó otthona	40 fh.

Szerkeszti és kiadja a Tolna Megyei Önkormányzat
A szerkesztésért felelős: Igazgatási és Beruházási Osztály
Felelős Kiadó: dr. Bartos Georgina megyei főjegyző

HU ISSN 1789-2740